

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABİYYE' NİN GÜNÜMÜZ
ARAPÇA PRATİK KONUŞMA KİTAPLARI İLE
KARŞILAŞTIRILMASI VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Arzu AYDIN

Ankara
Temmuz, 2012

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

***AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABİYYE'* NİN GÜNÜMÜZ**
ARAPÇA PRATİK KONUŞMA KİTAPLARI İLE
KARŞILAŞTIRILMASI VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Arzu AYDIN

Danışman: Prof. Dr. Nurettin CEVİZ

Ankara
Temmuz, 2012

JÜRİ ONAY SAYFASI

**Arzu AYDIN'IN *AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABÎYYE*
'NİN GÜNÜMÜZ ARAPÇA PRATİK KONUŞMA KİTAPLARI İLE
KARŞILAŞTIRILMASI VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ** başlıklı tezi
..... tarihinde jürimiz tarafından Arap Dili Eğitimi Bilim Dalında Yüksek
Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye: (Tez Danışmanı) Prof. Dr. Nurettin CEVİZ

Üye:

Üye:

Üye:

Üye:

ÖNSÖZ

Gazi üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmış olan bu tezin amacı günümüzde İmam Hatip Liselerinde okutulmakta olan Arapça dersinde, dört temel beceriden biri olan Konuşma becerisi öğretimine katkıda bulunmaktır. Bu amaçla, Mehmet ZİHNİ Efendinin 1313/1896 yılında kaleme almış olduğu *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* isimli pratik cümle kuruluşları içeren eserin, günümüzde yazılmış olan dört Pratik Konuşma kitabı ile içerik bakımından karşıtsal çözümlemesinin yapılarak incelenmesidir.

Bu önemli eser üç sütun halinde yazılmıştır. İlk sütun Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan pratik cümleleri ve konuşma eğitimine faydası olabilecek bazı önemli dilbilgisi kalıplarını içermektedir. İkinci sütun ise aynı cümlelerin Fasih Arapçadaki karşılığını içerirken, üçüncü sütunda cümlelerin halk arasındaki kullanılışlarına yer verilmektedir.

Çalışmamız bir giriş ile iki bölümden oluşmaktadır.

Giriş kısmı, Osmanlı döneminde Pratik Arapça Öğretimi konusunda yapılan çalışmalar ile problem, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıkları, varsayımlar, kullanılan terimler, yöntem, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama tekniği, verilerin analizi başlıklarından oluşmaktadır.

Birinci bölümde, kitabın Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan ilk sütunu Latin harflerine aktarılmıştır. İkinci sütunda yer alan Fasih Arapçadaki karşılıkları aynı şekliyle kaleme alınmıştır. Üçüncü sütunda aynı cümlelerin halk dilindeki kullanılışları değiştirilmeden aktarılmıştır.

İkinci bölümde ise zikredilen eser günümüzde kaleme alınan dört pratik konuşma kitabı ile karşılaştırılmış ve bu eserin Arapça Pratik Konuşma Öğretimi açısından değerlendirilmesi yapılmıştır.

Arapça Konuşma Öğretimine ışık tutabilecek olan bu kıymetli eserin bu alanda araştırma yapmak isteyenlere katkıda bulunmasını temenni ederiz.

Tezimin hazırlanışında yardımlarını ve desteğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Nurettin CEVİZ' e teşekkürlerimi sunarım.

Arzu AYDIN

2012

ÖZET

AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABIYYE ‘NİN GÜNÜMÜZ ARAPÇA PRATİK KONUŞMA KİTAPLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

Aydın, Arzu

Yüksek Lisans, Arap Dili Eğitimi Bilim Dalı

Danışmanı: Prof. Dr. Nurettin CEVİZ

2012

Bu çalışmamızın giriş bölümünde Osmanlı İmparatorluğu döneminde Arap Dili Öğretiminin nasıl yapıldığı hakkında bilgiler verilmiştir. Problem ve amaç belirtildikten sonra, çalışmanın önemi, sınırlılıkları, varsayımları, tanımları ve terimleri açıklanmıştır. Sınırlılıklar kısmında *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*deki Arapça Konuşma Öğretimi yöntemlerini karşılaştırabilmek için günümüzde yazılmış olan Arapça pratik konuşma kitaplarından seçmiş olduğumuz “Yaşayan Arapça” (Hüseyin Günday, Şener Şahin, Cüneyt N. Şimşek), “Aktif Arapça” (Mehmet Hakkı Suçin), ve “Arapça Konuşma Dersleri – Hazırlık - 1-2-3” (İsmail Hâmetî B. Osman) isimli kitaplar hakkında bilgiler verilmiştir. Tezin yöntem bölümünde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama tekniği ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler aktarılmıştır. Birinci bölümde, eserin yazarı olan Mehmet Zihni Efendi’nin hayatı, eserleri ve Arapça öğretimine katkıda bulunan eserlerinden söz edilmiştir. İkinci bölümde *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*’nin üzerinde durduğu pratik cümle kuruluşları ile Arapça pratiğe katkısı olabilecek bazı gramer kuralları yukarıda ismini zikrettiğimiz 3 Arapça pratik konuşma kitabı ile karşılaştırılmış ve değerlendirme sonuçları 25 başlık altında sunulmuştur. Son olarak *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*’nin hazırlanış yöntemine, içinde yer alan konulara ve konu anlatım tekniğine dikkat çekilmiş, eserin Arapça öğretimindeki yeri ve önemine değinilmiştir.

ABSTRACT

COMPARISON OF AMELÎ MUKÂLEMÂT AND TEMRÎNÂT-I ARABÎ ' COMPARISON WITH PRACTICAL ARABIC SPEAKING TODAY BOOKS AND ARABIC IN TEACHING

Aydın, Arzu

Masters Degree, Department of Arabic Language Teaching
Education Supervisor: Prof. Dr. Nurettin Ceviz
2012

In the introductory part of this study provided information about Arabic language teaching how to do during the Ottoman Empire. After specifying the problem and purpose, importance of the study, limitations, hypothesis and definitions were explained. In the part of limitations, in order to compare the practical Arabic teaching methods of *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* with modern techniques, knowledge about the Arabic speaking books "Living in Arabic" (Hüseyin Günday, Şener Şahin, Cüneyt N. Şimşek), "Active in Arabic" (Mehmet Hakkı Suçin) and "Arabic Speaking Courses" preparatory -1-2-3 (İsmail Hâmetî B. Osman) selected among current Arabic speaking books, were mentioned. In the methods section, informations about the model of this research, the universe and the sample, the techniques of data collection, and the data analysis were presented. In the discussion chapter, general information about the written work and life author Mehmet Zihni Efendi and contributions to the teaching of Arabic was mentioned. In the next part the topics of book, the techniques of teaching and the methods of the *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* were attention is drawn to. In the second part, constructive analysis of organizations practice sentence and some grammar principles of *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* was made with the above mentioned 3 Arabic speaking books, and the results of this analysis were presented under 25 headings. As a result, the conclusion and the suggestion of study were presented by making a general criticism of this book about teaching Arabic speaking.

TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye isimli eserin Latin harflerine aktarılması sırasında Osmanlı Türkçesinde kullanılan, ancak Latin harflerinde karşılığı olmayan sesler için aşağıdaki transkripsiyon alfabesi kullanılmıştır.

Sesliler:

- â: uzun a sesine karşılık olarak kullanılacaktır.
- ê: uzun e sesine karşılık kullanılacaktır.
- î: uzun i sesine karşılık kullanılacaktır.
- û: uzun u sesine karşılık kullanılacaktır.
- ‘ (ters kesme işareti) “ayın” harfinin bulunduğu kelimelerde “ayın” sesinin verilmesi için kullanılır.
- ’ (kesme işareti) “hemze” işaretinin bulunduğu yerlerde “hemze” sesinin verilmesi için kullanılır.
- (kısa çizgi) harfi tarifle birbirine birleşen kelimeleri ayırmak için kullanılacaktır.

Sessizler:

ء = ’	د = D	ض = Ž	ك = K
ب = B	ذ = Z	ط = T	ل = L
ت = T	ر = R	ظ = z	م = M
ث = Š	ز = Z	ع = ‘	ن = N
ج = C	س = S	غ = Ğ	ه = H
ح = Ĥ	ش = Š	ف = F	و = V
خ = Ĥ	ص = Š	ق = K	ی = Y

KISALTMALAR CETVELİ

م (müe.)	: Müennes, kelimelerin dişillerini ifade eder.
ج (ç.)	: Çoğul
الخ (vs...)	: îlâ âhirihi (Vesaire)
.	: Kitapta yer alan eş anlamlı kelimelerin arasına“nokta” konulmuştur.
—	: Kitapta yer alan ve farklı anlam taşıyan kelimelerin arasına uzun çizgi konulmuştur.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iii
TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ.....	iv
KISALTMALAR CETVELİ	v
İÇİNDEKİLER	vi
1.GİRİŞ	1
a. Problem.....	2
b. Araştırmanın Amacı.....	2
c. Araştırmanın Önemi.....	3
d. Araştırmanın Sınırlılıklar	3
e. Araştırmanın Varsayımları.....	3
YÖNTEM	4
a. Araştırmanın Modeli	4
b. Evren ve Örneklem	4
c. Verilerin Toplanması	4
d. Verilerin Analizi	4

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 Yazar Mehmet ZİHNİ Efendinin hayatı ve yazmış olduğu eserler.....	6
1.2 <i>Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye</i> 'nin Latin harflerine aktarılması.....	14
1.3 <i>Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye</i> 'ye Genel Bir Bakış.....	179
1.4 <i>Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye</i> 'deki Konular.....	180
1.5 <i>Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye</i> 'deki Konu Anlatım Tekniği	181

1.6 <i>Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye</i> ’nin Yöntemi	181
--	-----

İKİNCİ BÖLÜM

AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABÎYYE ‘NİN GÜNÜMÜZ ARAPÇA PRATİK KONUŞMA KİTAPLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

2.1. <i>Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye</i> ve Diğer Üç Pratik Konuşma Kitabı ile Karşılaştırılması ve Karşıtsal Çözümlemesi.....	182
2.1.1. Sahip olmak, var, yok	182
2.1.2. Alışveriş-Manavda	183
2.1.3. Renkler.....	183
2.1.4. Meslekler	184
2.1.5. Kane	185
2.1.6. Mazi ve Muzari fiil çekimleri	187
2.1.7. Evin Bölümleri	188
2.1.8. Bazı ev eşyaları.....	188
2.1.9. Alışveriş-Giyim eşyaları	189
2.1.10. Aile bireyleri ve akrabalar	189
2.1.11. İşaret zamirleri.....	190
2.1.12. Gelecek zaman.....	192
2.1.13. Sıfatlar –Sıfat tamlaması.....	193
2.1.14. Hayvanlar Âlemi.....	194
2.1.15. İyelik Zamirleri – Muttasıl Zamirler (Birleşik yazılan zamirler) .	195
2.1.16. Soru Edatları / Soru sözcükleri	197
2.1.17. Günlük İfadeler.....	198
2.1.18. Şahıs Zamirleri.....	200
2.1.19. Vücudun Bölümleri ve Bazı organlar	201

2.1.20. Hastalıklar	202
2.1.21. Harficerler / İlgeçler	203
2.1.22. Duygular	205
2.1.23. Ulaşım Şekilleri / Deniz Yolculuğu	206
2.1.24. Haftanın Günleri.....	206
2.1.25. Sayılar	207
2.2. <i>AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABÎYYE</i> ‘NİN ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ	208
SONUÇ	209
KAYNAKÇA.....	211

GİRİŞ

Arap dili öğretimi Osmanlı Devletinin her döneminde önemini yitirmeden, gerek kullanılan yöntemler, gerekse öğretim teknikleri bakımından daima gelişme göstermiştir. Osmanlı İmparatorluğunda yabancı dil öğretimi genelde dini amaçlar ile örtüşmüştür. Bu sebeple Arapça öğretimi daha çok dini boyutta ele alınmış, müfredat programları da bu doğrultuda hazırlanmıştır. Arapça bu dönemde iletişim dili olarak ele alınmamıştır. Aslında Arapçaya İslami kaynakları okuyup incelemede kaynak bir dil olarak yaklaşılmıştır. (Işık 2008: 16)

Arapça öğretiminin amaçları, kapsamı, plan ve programı, İslami öğretimin geleneksel yapısından gelen unsurlardan yararlanılarak oluşmuş bir yapı olmakla birlikte, zamanla kendine has işleyiş de kazanmıştır. Medreselerde Arapça öğretimi ile ilgili olarak, ulaşabildiğimiz resmi evraklar detaylı bilgiler vermemektedirler.

Alimler arasında Arapça öğrenmenin farz-ı kifâye olduğu inancına yaygın biçimde rastlanılmaktadır. Taşköprüzade'ye göre, “nahiv furûz-u kifâyedendir, zira kitap ve sünnet ile istidlâl, ilmi nahve muhtaçtır.” Ancak, pratik iletişim dili, ibadet kapsamında değerlendirilmemiştir. Arapça öğrenmenin farz olduğu inancı muhtelif eserlerin Türkçe'ye çevrilmelerini veya Türkçe telifler yazılmasını engellemiştir. Halkın bu eserlerden istifade etmeleri sadece ilmiye sınıfı kanalıyla olmuştur. Arapça ilimleri öğrenciye, fiil ve kelime yapısını tahlil edebilme, kitapların ibarelerini (cümle ve metinler) anlama, cümle unsurlarını çözme (irâb), metinleri kurallarına uygun okuyabilme, edebi özellik taşıyan ifadelerin belâğat tahlillerini yapabilme bilgisini kazandırıyor (Hazer 2002: 278).

1970'lerde Birleşmiş Milletler (BM) gündemine giren Arapça'ya, 21. asrın başından itibaren dünyanın önemli yaygın dilleri arasına girebilecek gözüyle bakılmaktadır. Bugün dünyanın dört bir yanından gelen insanlar tarafından ziyaret edilen İslamın mukaddes mekanlarında Arap dili konuşulmaktadır. 23 ülkede ana dili olarak konuşulmakta olan Arapça birçok ülkede de ikinci dil olarak kullanılmaktadır.

Arapça kelime hazinesi itibarıyla dünyanın en zengin dillerinden biri olarak kabul edilmektedir. Ayrıca dünyada ilim ve medeniyet dili olarak kabul edilen dillerden birisidir.

Günümüze dönecek olursak Arapça eğitim ve öğretim yöntemleri geçmişte kullanılan yöntemlerden de faydalanarak değişmekte ve gelişmektedir. Arapçayı bugün İslamın ve Kuran'ın dili olmanın yanında aynı zamanda bir yabancı dil olarak kabul etmemiz gerekmektedir. İmam Hatip Liselerinde de okutulan Arapça kitaplarının müfredatını incelediğimizde sadece gramer konularından ibaret olmayıp günlük hayata dair konuları da kapsadığını görmekteyiz.

Gelişen dünyamızda birden fazla dil bilmenin gerekliliği giderek artmaktadır. Yurt dışına yapılan turistik ziyaretlerde, ticaret alanında ve iş başvurularında ilk olarak karşımıza çıkan dil bilme zorunluluğu dili pratiğe dökkebilmeyi zorunlu kılmıştır. Bu amaçla kitaplar ve müfredatlar da artık pratikte kullanılacak konulara yer vermektedir.

Araştırmamızın temeli olan bu kitap, aynı amaca hizmet ederek günümüz kitaplarına kaynak oluşturmuştur. Kullanılan yöntem ve teknikler her geçen gün değişmekle birlikte bu eserler aynı ortak amaca hizmet etmektedir. Bu amaç ise dili pratik olarak kullandırmaktır.

Hangi dilde olursa olsun yıllarca eğitimi aldığımız dili gerektiğinde kullanabilmemiz ve onu işlevsel hale getirebilmemiz çok önemlidir. Okullarda verilen dil eğitiminde de öncelikle öğrencilere dilin kullanım alanından bahsederek giriş yapabilmek ve bu doğrultuda eğitim vermek dil edinimini eğlenceli ve anlamlı hale getirecektir.

a. Problem

Bu çalışma günümüzde İmam Hatip Liselerinde, İlahiyat Fakültelerinde ve Üniversitelerin dil bölümlerinde ders olarak okutulmakta olan Arap Dilinin gramer kalıpları içerisine sığdırılması ve pratiğe yeteri kadar önem verilmemesinden yola çıkılarak hazırlanmıştır.

b. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmadaki amacımız Arap dili öğretiminde, dilbilgisi öğretiminin yanında pratik konuşma öğretimine de katkıda bulunabilmektir. Bu amaçla Mehmet Zihni Efendi tarafından 1313/ 1896 yılında İzmir'de Osmanlı Türkçesi ve Arap Dili ile yazılmış olan *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* isimli eser incelenecek, Latin harflerine aktarılacak, kitabın içeriği tespit edilen üç konuşma kitabı ile karşılaştırılacaktır. Ayrıca eser Arapça konuşma öğretimi açısından incelenecek ve değerlendirilecektir.

İsmi zikredilen eser temin edildikten sonra ilk sütunu Latin harflerine aktarılmıştır. Böylece Osmanlı Türkçesinde var olan ama anlaşılması zor olan terimler günümüz Türkçesine çevrilmiş ve kitap anlaşılır hale getirilmiştir. Son olarak kitap Arapça öğretimi açısından incelenmiş günümüzde yazılmış olan modern Arapça konuşma kitaplarıyla karşılaştırılmıştır.

c. Araştırmanın Önemi

Osmanlı döneminde yazılmış olan bu değerli eseri günümüz Türkçesine çevirmek dil eğitimine katkıda bulunabilmek açısından önemlidir. Unutulmamalıdır ki geçmişteki kültür mirasımıza sahip çıkabilmek geleceğimize ışık tutarak yeni eserlerin ortaya çıkarılmasına olanak sağlar.

d. Araştırmanın Sınırlılıkları

Arapça öğrenmek ya da öğretmek salt gramerden ibaret değildir. Günümüzde çeşitli sebeplerle dil bilmek hatta ikiden fazla dil bilmek zorunlu hale gelmiştir. Dil bilmekten kastımız dilin yazı ile sınırlı kalmayıp gereken ortamlarda konuşulabilmesidir. Bu amaçla yazılmış olan eserin Hüseyin Günday, Şener Şahin ve Cüneyt Şimşek'in "Yaşayan Arapça", Mehmet Hakkı Suçin'in "Aktif Arapça" ve İsmail Hametî B. Osman'ın "Arapça Konuşma Dersleri – Hazırlık 1-2-3" kitaplarıyla karşılaştırılmasını ve eserin Arapça konuşma öğretimi açısından değerlendirilmesini kapsamaktadır.

e. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmanın günümüzde İmam Hatip Liselerinde ders olarak okutulmakta olan Arapça konuşma öğretimine ve Arapçayı yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlere katkıda bulunabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca eski eserlerin gün ışığına çıkarılması yeni öğretim yöntemlerinin keşfedilmesine yardımcı olabilir. Bu alanda yapılan çalışmaların az sayıda olmasından dolayı, çalışmamızın bundan sonraki araştırmacılara yardımcı olması öngörülmektedir.

YÖNTEM

a. Araştırma Modeli

Tezde başlangıç olarak eserin ilk sütununda yer alan veriler bilgisayar ortamında Latin harflerine aktarılmıştır. İkinci sütunda bulunan Fasih Arapçadaki karşılıkları aynı şekliyle yazılmıştır. Üçüncü sütunda yer alan halk dilindeki karşılıkları da yazıldıktan sonra eserin günümüz modern konuşma kitaplarıyla yöntem ve işleyiş bakımından karşılaştırılması yapılmıştır.

b. Evren ve Örneklem

Bu çalışmadaki evrenimiz Osmanlı döneminde yazılmış Arapça pratik konuşma kitaplarıdır. Örneklem ise Mehmet Zihni Efendi tarafından kaleme alınmış olan *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* adlı eserdir.

c. Veri Toplama Tekniği

Araştırmada veriler, eserin incelenmesi ve benzer eserlerle karşılaştırılarak yorumlanmasıyla elde edilmiştir. Literatür taraması günümüzdeki Türkçe ve Arapça pratik kitaplarından elde edilmiştir.

d. Verilerin Analizi

Mehmet Zihnî Efendi tarafından Osmanlı Türkçesi ve Arap Dili ile yazılmış olan *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* isimli pratik konuşma kitabı günümüz Türkçesine çevrildikten sonra, kitapta yer alan pratik cümle kuruluşları ve bazı gramer kuralları incelenmiş, benzeri olan günümüz pratik konuşma kitaplarıyla içerik ve yöntem bakımından karşıtsal çözümlemesi yapılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda eserin Arapça konuşma öğretimi açısından önemi ve katkısı değerlendirilmiştir.

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye isimli pratik konuşma kitabı ve diğer üç kitabın karşılaştırılmasında amacımız dil öğretiminde önemli bir konuma sahip olan konuşma eğitiminin tarihi gelişimini araştırmak ve günümüze ışık tutmaktır. Yabancı dili konuşabilme yetisinin önemi her geçen gün arttıkça bu yetiyi geliştirecek yeni yöntemler araştırmanın önemi de artmaktadır. Bu yüzden geçmişte bu amaçla yazılmış olan bu değerli eserlerin incelenmesi gelecekte etkili olabilecek yeni yöntemlerin geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye'nin seçmiş olduğu öğretim yöntemi, cümle kuruluşları, konuların sıralanışı, alıştırmalar, kültürel içerik bakımından yabancı

dilde konuşmayı öğreten bir kitabın taşıması gereken özelliklere uygunluğu analiz edilmiştir. Kitabın kullanmış olduğu yöntem diğer kitaplarla karşılaştırılarak benzeyen ve farklılık gösteren yönler tespit edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABÎ ADLI ESERİN LATİN

HARFLERİ'NE AKTARILMASI

1.1 Yazar Mehmet Zihni Efendi

(1846 -1913) Son devir Osmanlı âlimi, müderris.)

10 Temmuz 1846'da İstanbul'da doğdu. "Zihnî" ismi çok zeki olmasından dolayı hocası tarafından verilmiştir. Babası Kaymakam Mehmed Reşid Efendi, annesi Güzide Gülsüm Hanım'dır. Küçük yaşta Kur'an'ı ezberledi ve cami derslerine devam etti. Hocaları bilinmemekle birlikte ciddi bir öğrenim gördüğü eserlerinden anlaşılan Mehmed Zihni Efendi ulûm-i âliye (medrese öğretim üyeliği) şehâdetnâmesi aldı. 1864 yılında Bâbîâli Meclis-i Vâlâ Mazbata Odası'na mülâzım oldu. Bir süre sonra Matbaa-i Âmire Takvîm-i Vekâyî" kâtiplik ve musahhihliğine getirildi (1868). Burada on yıl kadar çalışarak birçok dinî ve edebî eserin hatasız bir şekilde basılmasını sağladı. 1887'de Hasan Râsim Paşa'nın çocuklarına öğretmenlik yapmak üzere üç aylığına İskenderiye'ye gitti. Ardından Galatasaray Mekteb-i Sultanîsi ulûm-i Arabiyye ve dîniyye muallimliği (1879), Mekteb-i Mülkiyye usûl-i fıkıh muallimliği (1883), Tedkîk-i Müellefât Komisyonu üyeliği (1891), Meclis-i Kebîr-i Maârif üyeliği (1894), Maarif Nezâreti Encümen-i Teftîş ve Muayene üyeliği ve başkanlığı (1902) görevlerinde bulundu. 1906 yılında Mekteb-i Mülkiyye'deki müderrislik görevinden istifa ettiyse de Meclis-i Kebîr-i Maârif'teki vazifesi devam etti. 1908'de yaş haddinden emekliye ayrılması gerekirken Meclis-i Vükelâ kararıyla görevini sürdürdü. Meclis-i Kebîr-i Maârif üyesi iken 16 Aralık 1913 tarihinde İstanbul'da vefat etti ve Küplüce Mezarlığı'ndaki aile kabristanına defnedildi.

Ülke içinde üstün başarı madalyaları ile taltif edilen Mehmed Zihni Efendi, Eylül 1889'da Stockholm'de toplanan Müsteşrikler Kongresi'ne gönderdiği matbu eserlerinin ilmîliği, ayrıca Arap dili ve öğretimine yaptığı hizmetlerden dolayı kongrenin teklifi üzerine birleşik krallık olan İsveç-Norveç hükümeti tarafından bir altın madalya ile ödüllendirilmiştir. Bu madalya günümüzde Galatasaray Lisesi Müzesi'nde muhafaza edilmektedir. Mehmed Zihni Efendi'nin okuduğunu iyi anlayan, eleştiren, dikkatli ve düzenli yazar bir âlim olduğu belirtilmektedir. Bu husus eserlerinin incelenmesinden de anlaşılmaktadır. Üstlendiği görevleri hakkıyla yerine getiren, şahsî hayatında dürüstlükten ayrılmayan nazik bir insan olduğu nakledilmektedir. Galatasaray

Mekteb-i Sultânîsi'nde ve Mekteb-i Mülkiyye'deki hocalığı sırasında çığır açıcı öğretimi sayesinde birçok değerli talebe yetiştirmiştir. Babanzâde Ahmed Nâim, Ali Nâzîma, Kenan Rifâî, Hanbelîzâde Muhammed Şâkir ve Abdülhak Şinasi Hisar bunlardan bazılarıdır. Arap, Türk, İran dil ve edebiyatlarına vâkıf olan Mehmed Zihni Efendi 1025 kitaptan oluşan kitaplığını Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ne bağışlamıştır. Mehmed Zihni Efendi'ye göre Arapça öğrenmenin zor olduğu yolundaki kanaat doğru değildir. Kelimelerinin önemli bir kısmının dilimize girmiş olması sebebiyle Arapça'nın öğrenimi Avrupa dillerinden daha kolaydır. Dil öğrenmenin en iyi yolu kişinin öğreneceği dilin kurallarını kendi diliyle öğrenmesidir. Bu sebeple Türkçe hazırlanmış bir Arapça gramer kitabını okuyup anlayabilen kişi kendi kendine Arapça öğrenebilir (el-Müntehab,s.4). Mehmed Zihni Efendi Arapça öğretimi için bir dizi kitap yazmış ve bu hususta yeni bir çığır açmıştır. Sultanî mekteplerinin Arapça hocası olan Ahmed Nâim bu kitapları bizzat okutmuştur. Bu kitaplar sayesinde öğrencilerden başarılar da elde etmiştir.

Eserleri

A) Arap Dili ve Öğretimi:

1. *el-Müntehab fî ta'lîmi lugati'l-Arabiyye* (İstanbul 1303). Arap sarfına dair kapsamlı bir eser olup sarf kalıplarıyla ilgili çok sayıda kelime Türkçe karşılıklarıyla birlikte "temrîn" başlığı altında; âyet, hadis ve diğer Arap edebiyatı kaynaklarından seçilmiş nesir ve şiir örnekleri de "emsile" adıyla verilmiştir.

2. *el-Muktedab mine 'l-Müntehab fî ta'lîmi lugati'l-Arab* (İstanbul 1304). Bir önceki eserin özeti olup i'lâl ve idgam konuları "Teznîb" başlığı altında eserin sonuna eklenmiştir.

3. *el-Müşezzeb* önceki iki eserin özetidir. Ali Nazîma bu üç kitabı *Miftâhu'l-Müntehâb ve'l-Muktedâb ve'l-Müşezzeb* adıyla özetlemiştir (İstanbul 1307).

4. *el-Muktedab* (İstanbul 1303- 1304) "Nahiv kısmı". Arap nahvine dair kapsamlı bir eser olup sonunda Arapça edatlar alfabe sırasına göre açıklanmıştır. Birinci ve dördüncü kitap *el-Müntehab ve'l-Muktedab fî kavâidi's-sarf ve'n-nahv* adıyla tekrar yayımlanmıştır (İstanbul 1981).

5. *el-Müşezzeb fî sarf ve nahvi Lisân-ı Arab* (İstanbul 1311) "Nahiv kısmı". Bir önceki eserin özetidir. Sarf ve nahve dair el-Müşezzeb özetlerle ilgili olarak Gökhan Sebati Işkın tarafından Arapça'ya tercüme edilerek *Muhammed Zihnî Efendi ve kitâbühû el-Müşezzeb fî sarfî ve nahvi lisâni'l-Arab* adıyla Pakistan'da yüksek lisans çalışması yapılmıştır (Arslan, s.108).

6. *el-Kavlü'l-ceyyid fî şerhi ebyâtî't-Telhîs ve şerhayhi ve hâşiyeti's-Seyyid* (İstanbul 1304, 1327;Kazan 1321/1903) Hatîb el-Kazvînî'nin belâgata dair Telhîsu'l-Miftâh'ı ile Teftâzânî'nin buna yazdığı el-Mutavvel ve Muhtasarü'l-meâni adlı şerhlerde ve Seyyid Şerif el-Mutavvel'e yazdığı hâşiyedeki 649 beytin Türkçe izahı ile şairleri hakkında bilgi veren bir eserdir. Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi, bu eseri Beyânü'l-Hak mecmuasında (sy. 36-69), "Reddî alâ ma fî'l-kavli'l-ceyyid mine'r-redî" başlığı altında yirmi beş makalede tenkit etmişse de devamı gelmemiştir.

7. *Kitâbü't-Terâcim* (İstanbul 1304). Arapça öğretiminde okuma metni olarak kullanılmak amacıyla 160 kadar âlim ve edibin Arapça biyografilerini ihtiva etmektedir.

8. *Feyz-i Yezdân Tercüme-i Nasîhatü'l-ihvân* (İstanbul 1292). Zeynüddin İbnü'l-Verdî'ye ait yetmiş yedi beyitlik *Lâmiyye*'nin mizahlı tercümesidir.

9. *Atvâku'z-zeheb Tercümesi* (İstanbul 1290). Zemahşerî'ye ait eserin Said Efendi ile birlikte yapılan açıklamalı çevirisidir.

B) İslami İlimler:

1. *Ni'met-i İslam*. Eserin birinci kısmında (İstanbul 1310, 1313, 1316, 1320) akaidle ilgili çok kısa bir girişten sonra tahâret, namaz, oruç, ve zekat konuları, ikinci kısmında (İstanbul 1322, 1329) hac, avlanma, hayvan kesimi, kurban ve akîka bahisleri işlenmiştir. Üçüncü kısım (İstanbul 1324) Münâkehât ve Mufârakât adıyla hazırlanmış olup fıkhnın nikah , talak, eyman ve radâ bölümlerini içermektedir. Eser müllife büyük şöhret kazandırmıştır.

2. *Usûl-i Fıkıh* (Husûlü'n-nekh fî usûl'l-fikh; İstanbul 1309, 1312, 1314)

3. *Elgâz-ı Fıkhiyye* (İstanbul 1309). İbrahim Halilcan tarafından sedeleştirilerek ***Fıkıh Bilmeceleri*** adıyla yayımlanmıştır.

4. *Hanımlar İlmihali* (İstanbul 1313).

5. *Kızlar Hocası* (Küçük Hanımlar İlmihali); İstanbul 1312, 1316, 1324).

6. *el-Muhtasarât fî mesâilî't-tahârât ve'l-ibâdât* (İstanbul 1332). Ni'met-i İslam'ın özeti olup Diyanet İşleri Başkanlığı'nca el-Muhtasarât ismiyle tekrar neşredilmiştir (Ankara 1957).

7. *el-Hakâik mimma fî'l-Camii's-sagîr ve'l-Meşârik min hadîsi hayri'l-halâik* (İstanbul 1310, 1311). Eserin yazma halindeki cüzleri Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesi'ndedir.

8. *el-Kavlü's-sedîd fî ilmi't-tecvîd* (Tevvîd-î Cedîd; İstanbul 1328).

9. *Tuhfetü'l-erîb fî'r-reddi ala ehli's-salîb Tercümesi* (İstanbul 1291). Abdullah b. Abdullah et-Tercümân'a ait eserin Said Efendi ile birlikte yapılan çevirisi olup Hristiyanlığa Reddiye adıyla yeni harflerle de yayımlanmıştır (İstanbul 1965).

10. *el-Münkızu mine'd-dalâl Tercümesi* (İstanbul 1287). Gazzâlî'nin eserinin Said Efendi ile birlikte tercümesidir.

11. *Sihâmü'l-İsâbe fî kenzi'd-daavâtî'l-müstecâbe Tercümesi* (İstanbul 1313). Süyûtî'nin makbul dualara ve duanın kabul şartlarına dair eserlerin çevirisidir.

C) Biyografi:

1. *Meşâhîrü'n-nisâ* (I-II, İstanbul 1294-1295). İslam öncesi ve İslam döneminde ilim, edebiyat ve siyaset alanında meşhur olmuş Arap, Türk ve İranlı 1165 kadar hanımın biyografisini içeren bir ansiklopedidir. Zamanın kız öğretmen okullarında okutulmak üzere Maarif Nezâreti'nin isteği üzerine hazırlanan eseri Muhammed Hassanhan İ'timâdü's-saltana Hayrât-ı Hisân adıyla Farsça'ya çevirmiştir (I-III, Tahran 1304-1307). Kitap, *Tarihte İz Bırakan Kadınlar* ismiyle Bedrettin Çetiner tarafından sadeleştirilerek yayımlanmış (İstanbul 1982), ancak giriş kısmı ile “Fasl-ı Mahsûs” bölümü çıkarılmıştır.

2. *Buğyetü't-tâlib fî tercemeti Tuhfeti'r-râgıb* (İstanbul 1332). Kalyûbî'nin, Mısır'da kabirleri meşhur olan bazı Ehl-i beyt büyüklerinin biyografi ve menkıbelerini içeren Tuhfetü'r-râgıb adlı eserinin tercümesidir.

D) Tashih ve Ta'likleri:

Sahih-i Buhârî (I-VIII, İstanbul 1315); Sahîh-i Müslim (“Kitâbü'l-cihâd” ın kırk üçüncü babı “Gazvetü Hayber” e kadar; İstanbul 1329-1332); Sâgânî, Meşâriku'l-envârî'n-nebeviyye (İstanbul 1311); İbn Melek, Şerhu Menâri'l-envâr (İstanbul 1292); Radî el-Esterâbâdî, Şerhu's-Şâfiye (İstanbul 1290); Seyyid Abdullah el-Hüseynî, Şerhu's-Şâfiye (İstanbul 1293). Kaynaklarda adı geçen diğer eserleri de şunlardır: Sarf-ı Arabî, Teshîlü't-tahsîl, Şerhu ebyâti'l-İsfehendi, Mekteb-i Sultânî, Kavâid-i Türkiyye Risalesi, İktibâsü'l-envâr fî tercemeti'l Menâr, Düstûrû'l-muvahhidîn, Terceme-i Tuhfetü'l-mülûk.

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye

Mürettibi Muhammed Zihni

**Vilâyet-i Maârif İdâresi Matbûâtı Muayene Memuru ve Matbaalar
Müfettişi**

**Maârif Nezâret-i Celîlesinin 14 Ağustos 311 sene tarihi 376 numaralı
ruhsatnamesiyle tâb olunmuştur.**

İzmir Hizmet Matbaası

1313

**Mürettibin mührüyle memhur olmayan nüshalara sahte nazarıyla
bakılacaktır.**

İhtar

İşbu kitabın tertîbinden maksad hem lîsan kitabında mütedâvil olan kelimât ve tabîrâtın talîmini ve binâen aleyh gazete ve matbuât-ı sâirenin mütâlaasını hem lisân-ı Arabiyye teshîl etmek ve hem de lisân-ı avâmı söylemek isteyenlerin husûl-i arzusuna hizmet eylemekten ibaret olup ikinci sûtuna lisân-ı kitâbet muradımız fî yevminâ hâza mütedâvil olan lisân-ı kitâbet olup yoksa lugat-i fusha değildir. Üçüncü sûtuna lisân-ı avam derc ve tahrir kılınmıştır. Lisân-ı avamda mastarın nedret-istimalinden maada muzâri sîgası bir kâideye tâbi olmadığı için lisân-ı kitâbette irâd olunan mastara lisân-ı avamda muzâri sîgasını zikretmek ciheti iltizam edilerek bazen muzâri ile beraber mastar dahi zikrolunduğu gibi lisân-ı kitâbette ekseriya fiilerin hangi harf-i cer ile taaddiyyet ettiği irâ'e ve cim harfî cem'e ve mim harfî müennese delalet etmek üzere istimâl edilmiştir.

Bir satırda vâki kelime-i muhtelif ufaq çizgi ile ve meâni-i müteaddidesi noktalar ile birbirinden tefrik olunmuştur.

1.2. Mukalemat ve Temrinat-ı Arabiyye'nin Latin harflerine aktarılması

Birinci Ders برنجی درس		
Türkçe	Fasih	Ammice
Benim var Senin var Onun var	عِنْدِي - عِنْدَكَ - عِنْدَهُ 'İndî, 'İndeke 'İndehu	عِنْدِي - عِنْدَكَ - عِنْدَهُ 'Andî 'Andeke 'Andehu
Bizim var Sizin var Onların var	عِنْدَنَا - عِنْدَكُمْ - عِنْدَهُمْ (يَأْخُودُ لَنَا - لَكَ - لَهُمُ الْخ ...) 'İndenâ 'İndekum 'İndehum yâhut lenâ, leke, lehum ila âhirihi...	عِنْدَنَا - عِنْدَكُمْ - عِنْدَهُمْ 'Andenâ, 'Andekum 'Andehum
Benim yok Senin yok Onun yok	مَا عِنْدِي - مَا عِنْدَكَ - مَا عِنْدَهُ Mâ 'indî Mâ 'indeke Mâ 'indehu	مَا عِنْدِي - مَا عِنْدَكَ - مَا عِنْدَهُ Mâ 'andîş Mâ 'andekuş Mâ 'andûş
Benim yok idi ilâ âhiri...	مَا كَانَ عِنْدِي - مَا كَانَ عِنْدَكَ (يَأْخُودُ مَا كَانَ لِي الْخ ...) Mâ kâne 'indî Mâ kâne 'indeke (yahut mâ kâne lî ilâ âhirih)	مَا كَانَ عِنْدِي - مَا كَانَ عِنْدَكَ Mâ kâneş 'andî Mâ kâneş 'andek Mâ kâneş 'anduh
Bizim yok Sizin yok Onların yok	مَا عِنْدَنَا - مَا عِنْدَكُمْ - مَا عِنْدَهُمْ (يَأْخُودُ مَا لِي، مَا لَكَ الْخ ...) Mâ 'indenâ Mâ 'indekum Mâ 'indehum (yâhut mâ lî, mâ leke ilâ ahirih...)	مَا عِنْدَنَا - مَا عِنْدَكُمْ Mâ 'andenâş Mâ 'andekum Mâ 'andehumuş
Benim var idi ilâ âhirih	كَانَ عِنْدِي - كَانَ عِنْدَكَ كَانَ عِنْدَهُ الْخ ... (يَأْخُودُ كَانَ لِي) Kâne 'indî Kâne 'indeke Kâne 'indehu (yâhût kâne lî)	كَانَ عِنْدِي - كَانَ عِنْدَكَ كَانَ عِنْدَهُ الْخ ... Kâne 'andî Kâne 'andek Kâne 'anduh
Benim yok idi ilâ âhirih	مَا كَانَ عِنْدِي - مَا كَانَ عِنْدَكَ الْخ ... (يَأْخُودُ مَا كَانَ لِي الْخ ...) Mâ kâne 'indî Mâ kâne 'indeke yahut Mâ kâne lî ilâ âhirihi...	مَا كَانَ عِنْدِي - مَا كَانَ عِنْدَكَ الْخ ... (يَأْخُودُ مَا كَانَ لِي الْخ ...) Mâ kâneş 'andî, Mâ kâneş 'andek Mâ kâneş 'anduh ilâ âhiri

Ekmek -Su-Et	خُبْزٌ - مَاءٌ - لَحْمٌ Hubz- mâ- lahm	خُبْزٌ . عَيْشٌ - مُوَيَّةٌ - لَحْمٌ Hubz, 'îş - muye – lahm
Tuz – Buz- Darçın	مِلْحٌ - فُلْفُلٌ - قِرْفَةٌ Milh - fulful - kırfe	مِلْحٌ - فُلْفُلٌ - قِرْفَةٌ Milh - fulful - kırfe
Kaşık - Kaşık dolusu	مِلْعَقَةٌ ج مَلَاعِقٌ - مِلْءٌ مِلْعَقَةٍ ، لُفْعَةٌ Mil 'aka ç. melâ 'ik Mil'u mil 'aka, luk 'a	مِلْعَقَةٌ ج مَعَالِقٌ - مِلْعَقَةٌ مِلْيَانٌ Mel 'aka ç. me 'âlik Mel 'aka milyân
Bıçak - çatal	سِكِّينٌ ج سَكَائِينَ شَوْكَةٌ ج شَوُكَاتٌ Sikkîn ç. sekâkîn, Şevket ç. şevkât	سِكِّينُهُ ج سَكَائِينَ شَوْكَةٌ ج شَوُكَاتٌ Sikkîne ç. sekâkîn, Şevket ç. şevkât
Peşkir - Sofra bezi	مِنْشَفَةٌ ج مَنَاشِيفٌ مَحْرَمَةٌ . غَطَاءُ الْمَائِدَةِ Minşefe ç. menâşif Mahreme, ğıtâu'l-mâide	مِنْشَفَةٌ . بَشْكِيرٌ (يُوزَ إِيْجُونُ) (مَكْبٌ ج مَكَبَاتٌ Minşefe Beşkîr (yüz için) Mekeb ç. mekebât
Elma – armud	تُفَّاحٌ (تَانِه سِي تَفَّاحَةٌ) - كُمْتَرَى Tuffâh (tanesi tuffâha) Kummesrâ	تُفَّاحٌ (تَانِه س تَفَّاحَةٌ) – كُمْتَرَى Tuffâh (tanesi tuffâha) Kummesrâ
Şeftali - erik	خَوْخٌ (تَانِس خَوْخَةٌ) إِجَاصٌ (تَانِس إِجَاصَةٌ) Hûh (tanesi hûha) İcâs (tanesi icâse)	خَوْخٌ - أَرِيكٌ Hûh - erîk
Üzüm – fındık - kestane	عَنْبٌ - بُنْدُقٌ شَاهِبُلُوطٌ . أَبُو فِرْوَةٍ . كَسْتَنَا 'İneb – bunduk Şahbalût, ebû firve, kestenâ	عَنْبٌ - بُنْدُقٌ - أَبُو فِرْوَةٍ كَسْتَنَا 'İneb - bunduk Ebû firve, kestenâ
Portakal-limon turunc	بُرْتُقَالٌ - لَيْمُونٌ - أَثْرُجٌ Burtukâl - leymûn - etruc	بُرْتُقَالٌ - لَيْمُونٌ - ثُرُنْجٌ Burtukâl - lîmûn – turunc
Kayısı-muşmula-vişne	بَرْفُوقٌ - زَعْرُورٌ وَشْنَه . كِرَزْ خَامِضٌ Berkûk – za 'rûr vişne, kerez hâmid	مِشْمِشٌ - مُشْمَلَه - وَشْنَه Mişmiş – muşmula -vişne
Az-çok	قَلِيلٌ ج قَلِيلُونَ . يَسِيرٌ . طَفِيفٌ كَثِيرٌ . عِدَّةٌ . جُمْلَةٌ Kalîl ç. kalîlûn, yesîr, taffîf Kesîr, 'idde, cümle	شَوَّيَّةٌ . قَلِيلٌ كَثِيرٌ Şuveyye - kalîl Kıtîr
	كَبِيرٌ ج كِبَارٌ صَغِيرٌ ج صِغَارٌ	كَبِيرٌ ج كِبَارٌ صَغِيرٌ ج صِغِيرَيْنِ وَ صِغَارٌ

Büyük - küçük	Kebîr ç. kibâr Sağîr ç. siğâr	Kebîr ç. kibâr Sağîr ç. sağîrîn ve suğâr
Uzun - kısa	طویل ج طوَال قصیر ج قِصَار Tavîl ç. tivâl Kasîr ç. kisâr	طویل ج طوَال قصیر ج قِصیرین Tavîl ç. tivâl Kuseyra ç. kuseyrîn
Geniş - dar	عریض ج عِرَاضٌ . واسعٌ . رَحْبٌ ضِیقٌ . حَرَجٌ 'Arîd ç. 'irâd, vâsi', rahb Dayyık, haric	واسع ضِیقٌ Vâsi ' Dayyık
Fena – iyi	رَدِیٌ . سَیِّءٌ . فاسِدٌ ، جَیْدٌ ج جِیَادٌ . طَیِّبٌ Radi', seyyi', fâsid Ceyyid ç. ciyâd, tayyib	بَطَالٌ ج بَطَالِین کُوْیَزٌ . طَیِّبٌ Battâl ç. battâlîn, Kuveyyiz, tayyib
Soğuk - sıcak - ılık	بَارِدٌ . قَارِسٌ سَخِنٌ . حَامِیٌ - فَاتِرٌ Bârid - kâris Sahin - hâmi – fâtır	بَارِدٌ - سَخُنٌ - فَاتِرٌ Bârid - suhun – fâtır
Beyaz - siyah	أَبِیضٌ م بَیضَاءٌ ج بَیْضٌ أَسْوَدٌ م سَوْدَاءٌ ج سَوْدٌ Ebyad müe. beydâ'u ç. beyd Esved müe. sevdâ'u ç. sevd	أَبِیضٌ م بَیضَاءٌ ج بَیْضٌ أَسْوَدٌ م سَوْدَاءٌ ج سَوْدٌ Ebyad müe. beydâ'u ç. beyd, Esved müe. sevdâ'u ç. sevd
Kırmızı –sarı	أَحْمَرٌ م حَمْرَاءٌ ج حُمْرٌ، أَصْفَرٌ م صَفْرَاءٌ ج صُفْرٌ Ahmar müe. hamrâ'u ç. humr Asfar müe. safrâ'u ç. sufr	أَحْمَرٌ م حَمْرَاءٌ ج حُمْرٌ أَصْفَرٌ م صَفْرَاءٌ ج صُفْرٌ Ahmar müe. hamrâ'u ç. humr Asfar müe. safrâ'u ç. sufr
Yeşil- mavi	أَخْضَرٌ م خَضْرَاءٌ ج خُضْرٌ أَزْرَقٌ م زَرْقَاءٌ ج زُرْقٌ Ahdar müe. hadrâ'u ç. hudr Ezrak müe. zerkâ'u ç. zurk	أَخْضَرٌ م خَضْرَاءٌ ج خُضْرٌ أَزْرَقٌ م زَرْقَاءٌ ج زُرْقٌ Ahdar müe. hadrâ'u ç. hudr Ezrak müe. zerkâ'u ç. zurk
Kimyun-çiriş-iskemle	کِمُونٌ - لَزَاقٌ - کُرْسِیٌ ج کُرَاسِی Kimmûn - lezzâk Kürsiy ç. kerâsî	کِمِیُونٌ - رَسْرَاسٌ - کُرْسِی Kimmûn – Rasrâs – Kürsî
Kuş- kuşcağız	طَیْرٌ ج طَیُورٌ - طَوِیْرٌ Tayr ç. tuyûr - tuveyr	طَیْرٌ ج طَیُورٌ - طَیْرٌ صَیْغِرٌ Tîr ç. tuyûr - tîr siğayra
Attar- bakkal-	عَطَارٌ ج عَقَاقِیرٌ - بَقَالٌ فَلَاحٌ . أَكَاَرٌ 'Attâr ç. 'akâkîr - Bakkâl Fellâh, ekkâr	عَطَارٌ - بَقَالٌ - فَلَاحٌ 'Attâr - bakkâl – fellâh

rençber		
Sebzeci Kasab	خَضَارٌ - قَصَابٌ - جَزَارٌ Haddâr Kassâb, cezzâr	خَضْرَى ج خَضْرِيَّة - جَزَارٌ Hudari ç. hudariye- Cezzâr
Kaldırım Kaldırımcı-Lostracı	بَلَاطٌ - مُبَلِّطٌ - مَسَاحٌ Balât - mubellit - messâhun	بَلَاطٌ - مُبَلِّطٌ - مَسَاحٌ Balât - mubellit – messâh
Tekne	قَعْنٌ . مَعْجَنٌ . مُغْزَلٌ غِرْنَاسٌ ج غِرَانِيسٌ Ka ‘n, ma ‘cen, miğzel, Ğirnâs ç. ğarânîs	مَعْجَنٌ . مُغْزَلٌ . مُرْدَنٌ . رُكَّةٌ Ma ‘cene, muğzel, murden, rukke
Çömlek-tencere- kazan	قِدْرٌ . حَلَّةٌ خَلْقِينٌ ج خَلَقِينٌ مِرْجَلٌ ج مَرَاجِلٌ Kıdr-helle Hilkîn ç. helâkîn Mircel ç. merâcil	حَلَّةٌ - تَنْجَرَه - قَزَانٌ Helle Tencere Kazan
Kepçe –satır-süzgü	مِغْرَفَةٌ - صَاطُورٌ - مِصْفَاةٌ Miğrefe -Sâtûr –Misfât	مُغْرَفَةٌ - صَاطُورٌ - مِصْفَايَةٌ Muğrafe -Sâtur –Misfâye
Anahtar- kilit- kilidin dili	مِفْتَاحٌ - فُكْلٌ ج أَقْفَالٌ لِسَانُ الْفُكْلِ Miftâh -Kufî ç. akfâl Lisânu’l-kufli	مِفْتَاحٌ - فُكْلٌ - لِسَانُ الْفُكْلِ Miftâh -kufî -lisânu’l-kufî
Fes- takiye -şapka	طَرَبُوشٌ ج طَرَابِيشٌ قَلَنْسُوءَةٌ ج قَلَانِيسٌ قُبْعَةٌ ج قُبْعَاتٌ Tarbûş ç. tarâbîş Kalensuve ç. kalânîs Kubbe ‘a ç. kubbe ‘ât	طَرَبُوشٌ تَاكِيَّةٌ بَرَانِيْطَةٌ ج بَرَانِيْطٌ Tarbûş Tâkiye Baranata ç. barânîit
Püskül- düğme –ilik	عُتْكُوْلَه - زِرٌّ ج أَزْرَارٌ عُرْوَةٌ ج عُرَى ‘Uskûle - Zir ç. ezrâr, ‘Urve ç. ‘urâ	شَرَّابِيَه زِيرٌ . زِرٌّ ج زُرَّارٌ عُرْوَةٌ Şerrâbe - Zîr ç. Zurâr ‘Îrve
Bende ekmek var, Sende tuz var, Onda bıçak var.	عِنْدِي خُبْزٌ، عِنْدَكَ مِلْحٌ، عِنْدَهُ سِكِّينٌ. ‘İndî hubz, ‘İndeke milh, ‘İndehu sikkîn.	عِنْدِي عَيْشٌ عِنْدَكَ مِلْحٌ، عِنْدَهُ سِكِّينَةٌ. ‘Andî ‘îş, ‘Andeke melh, ‘Anduh sikkîne.
Sende peşkir var, ben de ufak kaşık var.	عِنْدَكُمْ مِشْفَةٌ، عِنْدَنَا مِلْعَقَةٌ صَغِيرَةٌ. ‘İndekum minşefe, ‘indenâ mil ‘aka saġîra.	عِنْدَكُمْ فُوطَةٌ، عِنْدَكُمْ مَعْلَقَةٌ صَغِيرَةٌ. ‘Andekum fûta, ‘andekum mal ‘aka

		suğayra.
Benim uzun peşkirim var idi.	كَانَ عِنْدِي مِثْقَلَةٌ طَوِيلَةٌ. Kâne 'indî minşefe tavîle.	كَانَ عِنْدِي فُوطُهُ طَوِيلَهُ. Kâne 'andî fûta tavîle.
Senin kısa kaşığın var idi.	كَانَ عِنْدَكَ مِلْعَقَةٌ قَصِيرَةٌ. Kâne 'indeke mil 'aka kasîra.	كَانَ عِنْدَكَ مِلْعَقَةٌ قَصِيرَةٌ. Kâne 'andeke mil 'aka kuseyra.
Onda ufak fındık var idi.	كَانَ عِنْدَهُ بُدُقٌ صَغِيرٌ. Kâne 'indehu bunduk sağîr.	كَانَ عِنْدَهُ بُدُقٌ صَغِيرٌ. Kâne 'anduh bunduk suğayyar.
Onlarda büyük bir bıçak var.	عِنْدَهُمْ سِكِّينٌ كَبِيرٌ. 'Indehum sikkîn kebîr.	عِنْدَهُمْ سِكِّينُهُ كَبِيرُهُ. 'Andehum sikkîne kebîra.
Bizde büyük elma var idi.	كَانَ عِنْدَنَا تَفَّاحٌ كَبِيرٌ. Kâne 'indenâ tuffâh kebîr.	كَانَ عِنْدَنَا تَفَّاحٌ كَبِيرٌ. Kâne 'andenâ tuffâh kebîr.
Sizde çok armut var idi.	كَانَ عِنْدَكُمْ كُمَّثْرَى كَثِيرَةٌ. Kâne 'indekum kummesra kesîra.	كَانَ عِنْدَكُمْ كُمَّثْرَى كَثِيرٌ. Kâne 'andekum kummesra kıtır.
Sende iyi üzüm yok.	مَا عِنْدَكَ عِنَبٌ طَيِّبٌ. Mâ 'indek 'ineb tayyib.	مَا عِنْدَكُشْ عِنَبٌ كُوَيْسٌ. Mâ 'andekuş 'ineb kuveyyis.
Bende fena fındık yok.	مَا عِنْدِي بُدُقٌ رَدِيٌّ. Mâ 'indî bunduk radî.	مَا عِنْدِيْشْ بُدُقٌ بَطَالٌ. Mâ 'andîş bunduk battâl.
İsterim – istersin – ister... ilâ âhirihi	أُرِيدُ - تُرِيدُ - يُرِيدُ نُرِيدُ - تُرِيدُونَ - يُرِيدُونَ أُرُومُ - تُرُومُ - يَرُومُ الخ... أَشَاءُ - تُشَاءُ الخ.. Urîdu – turîdu - yurîdu Nurîdu-turîdûne-yurîdûne Erûmu-terûmu-yerûmu Eşâ'u-neşâ'u ilâ âhirih	أَنَا عَاوَزُ - أَنْتَ عَاوَزُ - هُوَ عَاوَزٌ... أَنْتَمَا عَاوَزِينَ - هُمَا عَاوَزِينَ... بَدَى - بَدَأَ - بَدَأَ بَدْنَا - بَدَكُمْ - بَدَهُمْ Ene 'âviz - ente 'âviz-huve 'âviz Entuma 'âvizîn-huma 'âvizîn Biddî -biddek -bidduh-Bidna -bidkum –bidhum
Veririm-verirsin... ilâ âhirih	أَعْطَى - تُعْطَى - يُعْطَى نُعْطَى - تُعْطُونَ - يُعْطُونَ U 'ti – tu 'ti- yu 'ti Nu 'ti –tu 'tûne – yu 'tûne	نَدَّى - تَدَّى - يَدَّى نَدُّوا - تَدُّوا - يَدُّوا Neddî –teddî -yeddî Neddû –teddû –yeddû
İyi erik isterim.	أُرِيدُ إِجَاصًا طَيِّبًا. Urîdu icâsen tayyiben.	عَاوَزُ أَرِيكَ كُوَيْسٌ. 'Âviz erîk kuveyyiz.
Büyük bıçağı bana ver.	أَعْطِنِي السِّكِّينَ الْكَبِيرَةَ. E 'atînî's-sikkîne'l-kebîr.	أَدِّينِي السِّكِّينَةَ الْكَبِيرَةَ. Eddîni's-sikkîne'l-kebîra.
	أَعْطِنِي كَاسًا مَاءً.	أَدِّنِي كُبَّيَاهُ مَوِيَه.

Bana bir kadeh su ver.	E ‘atını ke’sen mâ’e.	Eddinî kubbâye mûye.
Alırım – alırsın – alır	أَخَذُ - تَأْخُذُ - يَأْخُذُ تَأْخُذُ - تَأْخُذُ - يَأْخُذُونَ Âhuzu -te’huzu -ye’huzu ne’huzu - te’huzûne- ye’huzûne	تَأْخُذُ - تَأْخُذُ - يَأْخُذُ تَأْخُذُوا- تَأْخُذُوا- يَأْخُذُوا Nahuzu -tahuzu -yahuzu nâhuzû –tâhuzû –yâhuzû
İstedim... ilâ âhirih	أَرَدْتُ - أَرَدْتُ - أَرَادَ أَرَدْنَا - أَرَدْتُمْ - أَرَادُوا رُمْتُ - رُمْتُ - رَامَ رُمْنَا - رُمْتُمْ - رَامُوا Eradtu- eradte- erâde Eradnâ-eradtum- erâdû Rumtu –rumte -râme Rumnâ –rumtum –râmû	حَبَّيْتُ - حَبَّيْتُ - حَبَّ حَبَّيْنَا - حَبَّيْتُمْ - حَبُّوا Habbeytu –habbeyte- habbe -habbeynâ habbeytum –habbû
Verdim... ilâ âhirih	أَعْطَيْتُ - أَعْطَيْتُ - أَعْطَى أَعْطَيْنَا - أَعْطَيْتُمْ - أَعْطَى... E ‘teytu – e ‘teyte – e ‘tâ E ‘teynâ-e ‘teytum ilâ âhirih...	أَدَّيْتُ - أَدَّيْتُ - أَدَّى أَدَّيْنَا - دَّيْنْتُمْ - أَدَّوْا Eddeytu - eddeyte - eddâ Eddeynâ -eddeytum -eddû
Aldım... ilâ âhirih	أَخَذْتُ - أَخَذْتُ - أَخَذَ أَخَذْنَا - أَخَذْتُمْ - أَخَذُوا Ahaztu -ahazte -ahaze Ahaznâ -ahaztum -ahazû	خَذْتُ - خَذْتُ - خَذَ خَذْنَا - خَذْتُمْ - خَذُوا Hadtu -hadte -had Hadnâ -hadtum –haddû
Et iyi değildir.	اللَّحْمُ مَا هُوَ طَيِّبٌ . اللَّحْمُ لَيْسَ طَيِّبٌ . El-lahmu mâ huva tayyib. El-lahmu leyse tayyib.	اللَّحْمُ مُوشٌ كُوَيْسٌ. El-lahmu mûş kuveyyis.
Getir - getiriniz	هَاتِ - هَاتُوا Hâtî - hâtû	هَاتِ - جِيبْ - هَاتُوا – جِيبُوا Hât - cîb - hâtû – cîbû
Bana kaşıkla bıçak getir.	هَاتِ لِي مِلْعَقَةً وَ سِكِّينًا. Hâtî lî mil ‘aka ve sikkînen.	هَاتِ لِي مِلْعَقَهُ وَ سِكِّينَهُ. Hât lî mel ‘aka ve sikkîne.
Getiririm...ilâ âhirih	أَجِئْتُ بَ - تَجِئْتُ بَ - يَجِئُ بَ تَجِئُونَ بَ - يَجِئُونَ بَ... أَتَى بَ - تَأْتَى بَ - يَأْتِي بَ نَأْتِي بَ - تَأْتُونَ بَ - يَأْتُونَ بَ Ecîu bi -tecîu bi -yecîu bi tecîûne bi -yecîûne bi etâ bi -te’ti bi -ye’ti bi ne’ti bi-te’tûne bi-ye’tûne bi	نَجِبٌ - تَجِبٌ - يَجِبُ تَجِيبُوا - تَجِيبُوا - يَجِيبُوا Necib – tecib - yecib- Necîbû - tecîbû – yecîbû

<p>Getirdim ...ilâ âhirih</p>	<p>جِئْتُ بِ - جِئْتَ بِ - جَاءَ بِ أَتَيْتُ بِ - أَتَيْتَ بِ - أَتَى بِ الخ... Ci'tu bi -ci'te bi -câe bi Eteytu bi -eteyte bi -etâ bi</p>	<p>جِئْتُ - جِئْتَ - جَاءَ بِ جِئْنَا - جِئْتُمْ - جَاءُوا Cibtu -cibte -câb Cibnâ -cibtum -câbû</p>
<p>Almadım...ilâ âhirih</p>	<p>مَا أَخَذْتُ - مَا أَخَذْتَ - مَا أَخَذَ الخ Mâ ahaztu -mâ ahazte mâ ahaze</p>	<p>مَا خَدْتُشْ - مَا خَدْتُشْ - مَا خَدَّشْ الخ Mâ hadtuş -mâ hadtuş mâ haduş</p>

Temrin – 1	تمرین
‘Andî hubz ‘indeke milh.	عِنْدِي خُبْرٌ عِنْدَكَ مِلْحٌ.
Kâne ‘indî tuffâhatâni.	كَانَ عِنْدِي ثَقَاتَانِ.
Mâ kâne ‘indî hubz ve mâ.	مَا كَانَ عِنْدِي خُبْرٌ وَمَاءٌ.
‘Indehum menâşif beyd.	عِنْدَهُمْ مَنَافِشٌ بَيِّضٌ.
Hâza’l-bunduk mâ huva tayyib.	هَذَا الْبُنْدُوقُ مَا هُوَ طَيِّبٌ.
Urîdu milhan ve fulfulan.	أُرِيدُ مِلْحًا وَفُلْفُلًا.
Mâ ‘indenâ menâşif radîneten.	مَا عِنْدَنَا مَنَافِشٌ رَدِينَةٌ.
Hâti kîrfeten ve e ‘teytu’l-lahme.	هَاتِ قِرْفَةً وَاعْطِيَتِ اللَّحْمَ.
Hel ci’tê bi’l-milh ve’l-fulful.	هَلْ جِئْتَ بِالْمِلْحِ وَالْفُلْفُلِ.
E ‘tînî sikkîn ve’ş-şevket.	أَعْطِنِي السَّكِّينَ وَالشَّوْكَةَ.
Ye’tûne bi’l-mil’akati.	يَأْتُونَ بِالْمِلْعَقَةِ.
Ġîtâu’l-mâidetî leyse bi kasîr.	غِطَاءُ الْمَائِدَةِ لَيْسَ بِقَصِيرٍ.
El-mesâh ‘inde’l-‘attâr.	الْمَسَاحُ عِنْدَ الْعِطَارِ.
El-meğâzil kîsâr.	الْمَغَازِلُ قِصَارٌ.
Edûmu’l-‘ineben dûne’l-kummesra (armut değîl).	أَدُومُ الْعِنَبِ دُونُ الْكُمَثَرَى (أَرْمُودَى دَكِلْ).
El-melâ ‘ik kalîle.	الْمَلَاعِقُ قَلِيلَةٌ.
Caû bi’l-kerrâsiyyi’l-kibâr dûne’s-siğâr	جَاؤُوا بِالْكَرَّاسِيِّ الْكِبَارِ دُونِ الصِّغَارِ.
Mâ e ‘teytu hubzen bel (belki, fakat) e ‘teytu mâen.	مَا أُعْطِيتُ خُبْرًا بَلْ (بَلْكَى فَقَطْ) أُعْطِيتُ مَاءً.
Mâ yecîu bi’l-kürsiyyi.	مَا يَجِيئُ بِالْكَرْسِيِّ.
Mâ eteynâ bi’l-milhi.	مَا أَتَيْنَا بِالْمِلْحِ.
Mâ erâde en ye’ti (ġetirmek) bi’l-milh.	مَا أَرَادَ أَنْ يَأْتِيَ (كَتَرْمَكْ) بِالْمِلْحِ.
Mâ âhuzu lahmen bel âhuzu hubzen.	مَا أَخَذُ لَحْمًا بَلْ أَخَذُ خُبْرًا.
El-‘attâr mâ ‘indehu kîrfe.	الْعِطَارُ مَا عِنْدَهُ قِرْفَةٌ.
Mâ ehazû tuffâhan.	مَا أَخَذُوا ثَقَاتًا.
El-kîrfetu radîetu leyset tayyibeten.	الْقِرْفَةُ رَدِينَةٌ لَيْسَتْ طَيِّبَةً.
Mâ kâne ‘indehum m ‘cene.	مَا كَانَ عِنْدَهُمْ مَعْجَنَةٌ.
El-hûhatu ceyyide ve’t-tuffâha radîe.	الْخُوحَةُ جَيِّدَةٌ وَالثَّقَاحَةُ رَدِينَةٌ.
El-mil ‘akatu leyset bi kebîratin bel hiye saġîratin.	الْمِلْعَقَةُ لَيْسَتْ بِكَبِيرَةٍ بَلْ هِيَ صَغِيرَةٌ.
Mâ hum kibâr.	مَا هُمْ كِبَارٌ.
Hubzukum mâ huve ebyad.	خُبْرُكُمْ مَا هُوَ أَبْيَضٌ.
El-minşefetu mâ hiye beydâ’u.	الْمِنْشَفَةُ مَا هِيَ بَيَضَاءٌ.
E’s-sekâkîn ‘arâd.	السَّكَاكِينُ عَرَّاضٌ.

Râmu en yu ‘tûniye kürsiyyen kasîran ve ene (ben ise) eradtu en âhuze ‘âliyen.	رَامُوا أَنْ يُعْطُونِي كُرْسِيًّا قَصِيرًا وَأَنَا (بْنُ إِيْسَه) أَرَدْتُ أَنْ أَخْذُ عَالِيًّا.
Te’tûne bi’l-kitâbi.	تَأْتُونُ بِالْكِتَابِ.
El-hûh kalîl.	الْخَوْخُ قَلِيلٌ.
El-melâ ‘iku dayyikât.	الْمَلَاعِقُ ضَيِّقَاتُ.
El-‘arnâs tavîl.	الْعَرْنَاسُ طَوِيلٌ.
‘Uskûletu’t-tarbûši leyset ‘inde’l-‘attâr bel hiye ‘inde’l-bakkâl.	عُشْكُولَةُ الطَّرْبُوشِ لَيْسَتْ عِنْدَ الْعَطَّارِ بَلْ هِيَ عِنْدَ الْبَقَّالِ.
El-kubbe ‘âtu ‘inde’t-tahhân.	الْقُبْعَاتُ عِنْدَ الطَّحَّانِ .
Urîdu heleten ve misfâten.	أُرِيدُ حَلَةً وَ مِصْفَاةً.
Es-semmâku yecîu bi’s-sâtûri ve’l-miğrefeti.	السَّمَاءُ يَجِيئُ بِالسَّاطُورِ وَ الْمِغْرِفَةِ.
El-mubellit mâ ahaze’l-ezrâra	الْمُبْلِطُ مَا أَخْذَ الْأَزْرَارَ.
El-mâ’u’l-lezi fî’l-kıdri fâtır.	الْمَاءُ الَّذِي فِي الْقَدْرِ فَاتِرٌ.
El-kassâb ‘indehu lahm tayyib.	الْقَصَابُ عِنْدَهُ لَحْمٌ طَيِّبٌ.

Temrin 2:

Bana bir ufak elma ver.

Ona iki büyük şeftali verdik (e ‘taynâhu).

Elma ver kestane verme (dûne şahbalût).

Onun fena elmaları yok idi.

Çok beyaz tuzun yok.

Az siyah biberin var.

Hallaca iki kuş (tayrayni) verdim.

Kaldırımcıya söktürdüm (ci’tu bi).

Lostracıya kısa kaşık verdiler.

Fındık azdır armut çoktur.

Ufak kuşlarımız yok.

Büyük bıçaklarımız var idi.

Sofra bezi uzun değildir.

Sizde erik var idi.

Bizde şeftali yok idi.

Büyük iskaleyi istemem ufağı getir.

Ona kırmızı biber ver.

Kitabı getirmedi.

Kitapları getirdiler mi?

Beyaz üzümü getirdiler mi?

Beyaz üzümü getirdi.

Suyu getirmez (bi’l-mâ).

Ekmek getirmezsiniz (bi’l-hubz).

Ekmeği getirir.

Büyük kaşığı istermisiniz?

Ufak kaşıkları istediler.

Biber iyi değildir (bel huve) fenadır.

Sofra bezlerini getirmezler.

Fena fındık istemedim.

İyi kestane getir.

Az ekmek ile çok su getirdin.

Bana iskemle ile çatal veriniz.

Sende elma yok idi.

Biz onlara iki kalem (kalemeyni) verdik.

Fakire az ekmek vermiyor.

Size iki iskemle verir (yu ‘tîkum).

Onlarda iki kitap (kitâbâni) yoktur.

Bakkalda çeriş ile kimyun yoktur.

Hallacın bir kuşu vardır.

Sebzecide armut yok idi şeftali var idi.

Kasabın bana verdiği eti (el-lahmu’l-lezî e ‘tâni) rençber aldı.

Bakkalın şapkası balıkçılardadır.

2.Ders

ایکنجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Bende olacak sende olacak	يَكُونُ عِنْدِي يَكُونُ عِنْدَكَ يَكُونُ عِنْدَهُ Yekûnu 'indî Yekûnu 'indek Yekûnu 'indehu	رَاحُ يَكُونُ عِنْدِي رَاحُ يَكُونُ عِنْدَكَ رَاحُ يَكُونُ عِنْدَهُ Râh yekûn 'andî Râh yekûn 'andike Râh yekûn 'anduh
Bende olmayacak	لَا يَكُونُ عِنْدِي الخ... Lâ yekûnu 'indî...ilâ âhirih	مَا يَكُونُ عِنْدِي Mâ yekûnuş 'andî
Kağıt-Sünger kağıdı- Mürekkep	وَرَقٌ - وَرَقٌ نَشَافٌ حَبْرٌ جَ أَخْبَارٌ . مِدَادٌ Varak -varak neşşâf Hibr ç. ahhâr - midâd	وَرَقٌ - وَرَقٌ نَشَافٌ - حَبْرٌ Varak -varak neşşâf Hibr
Hokka	مِحْبَرٌ جَ مَحَابِرٌ . دَوَاةٌ Mihbera ç. mehâbir - devât	دَوَايَه جَ دَوَايَاتٌ Devâye ç. devâyât
Kurşun kalem	قَلَمٌ رَصَاصٌ Kalem rasâs	قَلَمٌ رَصَاصٌ Kalem rusâs
Kalemtraş	مِبرَاةٌ جَ مَبَارِي Mibrât ç. mebâri	مَطْوَه جَ مَطَاوِي Matva ç. matâvî
Yazı defteri	كَرَّاسَةٌ جَ كَرَارِيسٌ Kerrâsetun ç. kerârîs	كَرَّاسَةٌ Kerrâse
Yüksek	رَفِيعٌ . مُرْتَفِعٌ . عَالِيٌ . شَامِحٌ Refî ' , murtefi 'a, âli, şâmiḥ	عَالِيٌ عَالِينَ 'Âli, 'âlîn
Alçak	وَطِئٌ جَ وَطِئُونَ . وَضِيعٌ . مُنْخَفِضٌ Vatî ç. vatîûn, Vadî ' , munhafid	وَاطِئٌ جَ وَاطِئِينَ Vâtî ç. vâtîn
Hane	بَيْتٌ . دَارٌ جَ دُورٌ . مَنَزَلٌ Beyt, dâr ç. dûr, menzil	بَيْتٌ . مَنَزَلٌ Beyt, menzil
Matbah	مَطْبَخٌ Matbah	مَطْبَخٌ Matbah
Kapı	بَابٌ Bâb	بَابٌ Bâb
Duvar	حَائِطٌ جَ حَيْطَانٌ . جِدَارٌ جَ جِدْرَانٌ Hâit ç. hîtan -cidâr ç. cidrân	حَيْطٌ جَ حَيْوُطٌ Hayt ç. huyût
Pencere	كُوَّةٌ جَ كُوَى . شَبَّابِكٌ Kuvvetun ç. kuvâ şubbâk ç. şebâbîk	شَبَّابِكٌ جَ شَبَّابِيكٌ Şubbâk ç. şebâbîk
Oda	غُرْفَةٌ جَ غُرَفٌ . حُجْرَةٌ جَ حُجْرٌ Ğurfe ç. ğuraf, Hücre ç. hücer	أَوْضُهُ جَ أَوْضٌ . أَوْضَاتٌ Ûda ç. ûvad - ûdât

Karyola	سرير ج أسيرة Serir ç. esirratun	سرير ج سراير Serîr ç. serâyir
Cibinlik	كلّة ج كلل Kille ç. kilel	ناموستيه ج ناموستيات Nâmustiye ç. nâmustiyât
Yorgan	لحاف ج لحوف Lihâf ç. luhûf	لحاف Lihâf
Yorganla örtünmek	إلتحاف İltihâf	يتعطى بالتحاف Yeteğatta bi'l-lihâf
Yatak	فراش ج فروش. أفرشة Firâş ç. furûş, efrîsetun	فرش ج فراشات Fereş ç. ferrâşât
Çarşaf	ملحفة، جلباب Milhefe, cilbâb	ملاية الفرش Mulâyetu'l-ferş
Tahta	لوح ج ألواح Levh ç. elvâh	لوح ج ألواح Lûh ç. elvâh
Merdiven	سلم ج سلالم Süllem ç. selâlim	سلم ج سلالم Sellûm ç. selâlim
Basamak	درجة ج درجات. درج Dirce ç. dircât, derec	سلم ج سلالم Selûm ç. selâlim
Yeni	جديد ج جدد Cedîd ç. cudud	جديد ج جداد Cedîd ç. cudâd
Eski	قديم ج قداماء. قداما. عتيق Kadîm ç. kudemâ'u, kudâmâ, 'atîk	قديم ج قديم. قديمين. عتيق ج عتاق Kadîm ç. kudum-kadîmîn 'Atîk ç. 'itâk
Dam	سطح Sathun	سطح Sathun
Tavan	سقف Sakfun	سقف Sakfun
Salon	مقعد. قاعة ج قاعات Mak 'ad, kâ 'a ç. kâ 'ât	فسحه Fesha
Testi	سبيل. ينبوع Sebîl ç. yunbû	حنفيه. حزينه Hanfiye, hezine
Çeşme	حنفية Hanfiye	حنفية Hanfiye
Musluk	جرة ج جرار Cerra ç. cirâr	بلاسي ج بلاليس Belâsî ç. belâyîs
Perde	حجاب ج أحجبة. ستارة ج ستائر Hicâb ç. ahcibe Sitâre ç. setâir	ستاره Settâra
Ayna	مرآة ج مراني Mir'ât ç. Merâ'i	مرايه ج مرايات Mirâye ç. mirâyât
Kibrit	كبريت Kibrît	كشقریت. كبريت Keşferît, kibrît

Kutu	عَلْبَة ج عَلْب 'İlbe ç. 'ileb	عَلْبَة ج عَلْب 'İlbe ç. 'ileb
Sünger	إِسْفَنْجَة ج إسْفَنْج İsfence ç. isfenc	سِفْنَجَة ج سِفْنَجَات Sifence ç. sifencât
Cam	زُجَاج ج زُجَاجَات Zücâc ç. zücâcât	قِرَاز ج قِرَازَة Kızâz ç. kızâze
Şişe	قِنِينَة ج قَنَانِي. قَرُورَة ج قَوَارِير Kınîne ç. kanânî karvere ç. kavârîr	قِرَازَة Kızâza
Lamba	سِرَاج ج أُسْرَجَة Sirâc ç. esrice	لَامْبَا Lambâ
İğne	إِبْرَة ج إِبْر İbra ç. iber	إِبْرَة ج أَبْر İbra, iber
Çuvaldız	مِسْلَة ج مِسْلَات Miselle ç. misellât	مِسْلَة Meselle
İğnedenlik	مِنْبَرَة Mi'bera	أَبَارَة Abbâra
Torba	جِرَاب ج أَجْرَبَة. خَرِبْطَه Cirâb ç. ecribe, herbata	مِخْلَايَة. طَرْبَة ج طَرَاب Mihlâye, turba ç. turâb
Cetvel tahtası	مِسْطَرَة Mistara	مَسْطَرَة Mastıra
Tebeşir	طَبَاشِير Tebâşir	طَبَاشِير Tebâşir
Rin	رَمْل Rimel	رَمْل Rimel
Rindenlik	مِرْمَلَة Mirmele	مِرْمَلَة Mirmele
Cüzdan	مِحْفَظَة الْأَوْرَاق Mihfazatu'l-evrâk	جُزْلَان ج جُزْلَانَات Cüzlân ç. cüzlânât
Raf	رَفَّ ج أَرْفُوف Raf ç. erfûf	رَاف ج رَافَات Râf ç. râfât
Yastık	مِحْدَة ج مِحْدَات Mihadde ç. mihaddât	مِحْدَة. مِسْنَدَه (قَابَه نَك) Mihadde, misnede
Elbise	لِبَاس. كِسْوَة Libâs, kisve	هُدُوم Hudûm
Bir takım elbise	بَدْلَة ج بَدَلَات Bedle ç. bedlât	بَدْلَة ج بَدَلَات Bedele ç. bedelât
Çorap	جَوْرَب ج جَوَارِب Cevrab ç. cevârîb	شَوْرَب ج شَوْرَابَات Şevrab ç. şevrâbât
Kundura	خِذَاء ج أَخْذِيَة. نَعْل ج نَعَال Hizâ'u ç. ahziye Na 'l ç. ni 'âl	كُنْدُرَه ج كُنَادِر. مَرْكُوب (قِرْمِزِي) Kundura ç. kanâdir

		Merkûb (kırmızı)
Kunduracı	حَذَاءٌ . نَعَالٌ Hazzâ'u, na 'âlun	كُنْدَرَجِي . جِزْمَجِي Kunduracı, çizmeci
Yelek	صَدْرِيَه ج صَدَارِي Sadriye ç. sadâri	صِدْرِي ج صِدْرِيَه Sıdari ç. sidariye
Mendil	مَنْدِيل Mendîl	مَنْدِيل Mendîl
Don	سِرْوَال ج سِرَاوِيل Sirvâl ç. seravîl	لِبَاس Libâs
Pantolon	بَنْطُلُون ج بَنْطُلُونَات Bantulûn ç. bantulûnât	بَنْطُلُون Bantulûn
Uçkur	تِكَّة ج تِكَك Tikke ç. tikek	تِكَّة ج تِكَك Tikke ç. tikek
Uçkurluk	مِتَكَّة Mitekke	مِتَكَّة Mitekke
İbrik	إِبْرِيْق . طُشْت ج طُشُوت طَاس ج أَطَاس İbrîk, testi ç. tusû tâs ç. atâs	إِبْرِيْق İbrîk
Leğen	طُشْت ج طُسُوَا . طَاس ج أَطَاس Testi ç. tusû, tâs ç. atâs	طُشْت Testi
Erkek	رَجُل ج رَجَال Racul ç. ricâl	رَاجُل ج رَجَالِه Racul ç. ricâle
Karı	إِمْرَأَةٌ . نِسْوَانٌ . نِسْوَةٌ İmrae, nisvân, nisve	مَرَأٌ . نِسْوَانٌ Mer'a, nisvân
Peder	أَب ج أَبَاءُ Eb ç. âbâ'u	أَب ج أَبَاءُ Eb ç. âbâ'u
Valide	أُم ج أُمَّهَات Um ç. ummehât	أُم ج أُمَّهَات Um ç. ummehât
Birader	أَخ ج إِخْوَةٌ Ah ç. ihve	أَخ ج إِخْوَةٌ Ahun ç. ihve
Hemşire	أَخْت ج أَخَوَات Uht ç. ahavât	أَخْت ج أَخَوَات Uht ç. ahavât
Çocuk	وَلَدٌ ج أَوْلَادٌ . طِفْلٌ صَبِيٌّ . صَبِيَّانٌ . صَبِيَّه Veled ç. evlâd, tıfl, sabiyy, sıbyân, sıbiyye	وَلَدٌ ج أَوْلَادٌ Veled ç. vulâd
Oğul	إِبْنٌ ج أَبْنَاءُ . بَنُونٌ İbn ç. ebnâ, benûn	إِبْنٌ ج أَبْنَاءُ . بَنُونٌ İbin ç. ebnâ, benûn
Kız	بِنْتٌ ج بَنَاتٌ Bint ç. benât	بِنْتٌ ج بَنَاتٌ Bint ç. benât
Komşu	جَارٌ ج جِرَانٌ م جَارَةٌ ج جَارَاتٌ	جَارٌ ج جِرَانٌ م جَارَةٌ ج جَارَاتٌ

	Câr ç. cirân müe. câra ç. cârât	Câr ç. cirân müe. Câra ç. cârât
Zevce zevce	مُتَزَوِّج Mütezevvic	جَوْز ج جَوْزَة Cuvz ç. cuvze
Müteâhil	مُتَّاهِل Müteâhil	مِثْجَوْز Mitcevviz
Bekar	عَازِبٌ . عَزِيبٌ 'Âzib, 'azîb	عَازِبٌ ج عَزْبَان Âzib ç. 'uzbân
Bıçak vesaire sapı	نِصَابٌ ج أَنْصِبَةٌ . مِقْبَضٌ Nisâb ç. ensibe, mikbad	إِذْ Îz
Banka	بَنْك Benk	بَنْك Benk
Guruş	قِرْشٌ ج قُرُوشٌ Kırş ç. kurûş	قِرْشٌ ج قُرُوشٌ Kırş ç. kurûş
Frank	فِرَنْكٌ ج فِرَنْكَات Frank ç. frankât	فِرَنْكٌ ج فِرَنْكَات Frank ç. frankât
Mektep	مَدْرَسَةٌ Medrese	مَدْرَسَةٌ Medrese
Mahalle mektebi	كُتَّابٌ Küttâb	كُتَّابٌ Küttâb
Mahalle mektebi hocası	فَقِيهٌ Fakîh	فَقِيهٌ Fakîhun
Kitapçı	كُتُبِيٌّ ج كُتُبِيَّونَ Kütübiy ç. kütübiyyûne	كُتُبِيٌّ ج كُتُبِيَّونَ Kütübiy ç. kütübiyyûn
Kitapçı dükkânı	مَكْتَبَةٌ ج مَكَاتِبُ Mektebe ç. mekâtib	مَكْتَبٌ ج مَكَاتِبُ Mekteb ç. mekâtib
Kağıtçı	وَرَّاقٌ Varrâk	وَرَّقٌ Varrak
Yazıhane	مَكْتَبٌ Mekteb	مَكْتَبٌ Mekteb
Kağıtçılık	وَرَّاقَةٌ Varrâkat	صَعَّةُ الْوَرَّاقَةِ San 'atu'l-varrâk
Benim evde güzel aynam var.	عِنْدِي فِي الْبَيْتِ مِرَاةٌ جَيِّدَةٌ. 'İndî fi'l-beyt mir'ât ceyyide.	عِنْدِي فِي الْبَيْتِ مِرَاةٌ كُوَيْسَةٌ. 'Andi fi'l-beyt mirâye kuveyyise.
İki çift çorap al.	اِشْتَرِ زَوْجَيْنِ مِنَ الْجَوَارِبِ. Îştir zûceyn mine'l-cevârib	اِشْتَرِ اثْنَيْنِ جَوْزَ شُورَابَاتٍ. Îştir itneyn cûz şurâbât.
Bu	هَذَا ج هَوْلَاءُ م هَذِهِ ج هَوْلَاءُ Hâza ç. hâulâ'i müe. hâzihi ç. hâulâ'i	دِي ج دُولِي Dî ç. dûli
O	ذَآكَ . ذَآكَ ج أَوْلَيْكَ م تِلْكَ ج أَوْلَيْكَ Zâke, zâlike ç. ulâike müe. tilke ç. ulâike	هُوَ - هُمَا م هِيَ - هُمَا Huvva-hummâ müe. hiyye-hummâ

Bu duvar alçaktır öbür duvar yüksektir.	هَذَا الْجِدَارُ وَطِيُّ وَالْجِدَارُ الْآخَرُ مُرْتَفَعٌ. Hâza'l-cidâru vatî ve'l-cidâru'l-âhar murtefi .	الْحَيْطُ دَى وَاطَى وَالْحَيْطُ الثَّانِي عَالِي. El-hayt dî vâtî ve'l-haytu' t-tâni 'âli.
Hokkada mürekkep yoktur.	لَيْسَ فِي الْمَحْبَرَةِ حَبْرٌ. Leyse fi'l-mihberati hibr.	فِي الدَّوَايِ مَا فِشْ حَبْرٌ. Fi'd-devâye mâ fiş habr.
Mektub	رِسَالَةٌ . رَقِيمٌ . خُطَابٌ Risâle, rakîm, hitâb	جَوَابُ جِ جَوَابَاتِ Cevâb ç. cevâbât
Gibi	مِثْلُ . تَطِيرُ . كَ . بِشِبْهِ Misil, tatîru, ke, bişibhi	ذِيَّ . مِثْلُ Zeyyi, misil
Benim gibi Senin gibi	مِثْلِي ، مِثْلَكَ ، مِثْلُهُ Mislî, misluke, misluhu...	زِي ، زِيَّكَ ، زِيَّه Zeyyî, zeyyek, zeyyuh...
Senin yarın mendilin olmayacak.	لَا يَكُونُ عِنْدَكَ مَدِيلٌ غَدًا. Lâ yekûnu 'indeke mendîl ğaden.	بُكَرَهُ مَا يَكُونُشْ عِنْدَكَ مَدِيلٌ. Bukra mâ yekunuş 'andek mendîl.
Sende yastığım gibi yastık yok.	مَا عِنْدَكَ مِحْدَّةٌ مِثْلِي مِحْدَتِي. Mâ 'indeke mihadde mislî mihaddetî.	مَا عِنْدَكَشْ مِحْدَزِيْ بَتَائِي. Mâ 'andekuş mihnede zey bitâi.
Kapıdan girdim.	دَخَلْتُ مِنَ الْبَابِ. Dehaltu mine'l-bâbi.	خُشْتُ مِنَ الْبَابِ . Huştu mine'l-bâb.
Pencereden girdi.	دَخَلَ مِنَ الشُّبَّاكِ . Dehale mine's-şubbâk.	حُشَّ مِنَ الشُّبَّاكِ . Huştu mine's-şubbâk.
Pencereyi kapadım.	قَفَلْتُ شُبَّاكَ . Kafeltu şubbâk.	قَفَلْتُ الشُّبَّاكَ . Kafelti's-şibbâk.
Kapıyı açtım.	فَتَحْتُ الْبَابَ . Fetahtu'l-bâbe.	فَتَحْتُ الْبَابَ . Fetahti'l-bâb.
Eldiven	كَفَّ جِ كُفُوفٌ . Keffun ç. kufûf	كَفَّ، الدِّوَانُ جِ الدِّوَانَاتِ . Keffe, eldivân ç. eldivânât
Eldivenlerim nerededir?	أَيْنَ كُفُوفِي ؟ Eyne kufûfi?	الْكُفُوفُ بَتَائِي أَيْنَ ؟ El-kufûf bitâi ve eyne ?
Lambayı kaldır.	ارْفَعَ السَّرَاجَ . Îrfa 'i's-sirâce.	شِيلِ اللَّامْبَهَ . Şîli'l-lâmba.
Matbahta kim var?	مَنْ فِي الْمَطْبَخِ ؟ Men fi'l-matbah?	فِي الْمَطْبَخِ مِينَ ؟ Fi'l-matbah mîn?
Eve kim geldi?	مَنْ جَاءَ إِلَى الْبَيْتِ ؟ Men câe ile'l-beyti?	جَاءَ إِلَى الْبَيْتِ مِينَ ؟ Câe ile'l-beyti mîn ?
Mektebe kim gelecek?	مَنْ يَجِيئُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ ؟ Men yecîu ile'l-medreseti?	رَاحَ يَجِيئُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مِينَ ؟ Râh yecîu ile'l-medreseti mîn?

Vereceğim Vereceksin	سَأَعْطِي - سَتُعْطِي - سَيُعْطِي الْخ... Seu 'tî, setu 'tî, seyu'tî...	رَاحٌ نَدَّى - رَاحٌ تَدَّى رَاحٌ يَدَّى الْخ... Râh neddî, râh teddî, râh yeddî
Getireceğim	سَأَجِيئُ بِ - سَتَجِيئُ بِ سَيَجِيئُ بِ الْخ... Se ecîu bi, se tecîu bi, se yecîu bi...	رَاحٌ نَجِبٌ - رَاحٌ تَجِبُ رَاحٌ يَجِبُ الْخ... Râh necib, râh tecib, râh yecib...
Salonda kim oturuyor?	مَنْ قَائِدٌ فِي الْقَاعَةِ ؟ Men kâidun fi-l-kâ 'ati?	فِي الْقَصْحَةِ قَائِدٌ مَيْنَ ؟ Fi'l-fesha kâid mîn?
Kimse oturmuyor.	مَا قَائِدٌ أَحَدٌ . Mâ kâidun ahadun.	مَوْشٌ قَائِدٌ حَدٌ - مَا حَدِشُ قَائِدٌ Mûş kâid had. Mâ hadîş kâi.
Zira	لَأَنَّهُ . إِذْ . لِأَجْلِ . أَنَّهُ . لِكُونِهِ Li ennehu, iz, li ecli, ennehu, li kevnihî	عَلَّشَانُ . نَكُونُهُ . مِنْ شَأْنِهِ 'Aleşân nekûnuh, min şe'nih
Ne için?	لِمَاذَا . لِمَ . لِأَيِّ شَيْءٍ Limâzâ, lima, li eyyi şey'in	لِينَهُ . لِينِشْ Lîne, lîneş
Giderim-Gidersin- Gider...	أَذْهَبُ - تَذْهَبُ - يَذْهَبُ Ezhebu, tezhebu, yezhebu	نَرُوحُ - تَرُوحُ - يَرُوحُ نَرُوحُو - تَرُوحُو - يَرُوحُو Nerûh, terûh, yerûh Nerûhû, terûhû, yerûhû
Gittim...	ذَهَبْتُ - ذَهَبْتَ - ذَهَبَ سِرْتُ - سِرْتَ - سِرْتُ Zehebtu, zehebte, zehebe, Sirtu, sirte, sirti ...	رُحْتُ - رُحْتَ - رَاحَ رُحْنَا - رُحْنُمْ - رَاحُو Ruhtu, ruhte, râha Ruhnâ, ruhtum, râhû
Gideceğim...	سَأَذْهَبُ - سَتَذْهَبُ - سَيَذْهَبُ Se ezhebu, se tezhebu, se yezhebu	رَاحُ - نَرُوحُ - رَاحُ نَرُوحُ - رَاحُ - يَرُوحُ Râh, nerûh, râh terûh, râh, yerûh
Bir mektup aldım.	أَخَذْتُ رَقِيمًا. Ahaztu rakîmen.	أَخَذْتُ جَوَابًا. Ahadtu cevâb.
Elbisemi çıkarıncaya kadar bekle.	إِنْتَظِرْ إِلَى أَنْ أَنْزِعَ ثِيَابِي. İntazir ilâ en enza 'a siyâbî.	إِسْتَبْنِي لِمَا تَنْشَلُجُ هُدُومِي. İstenî lemmâ neşlah hudûmî.
Raftan kitabı indir.	أَنْزِلْ الْكِتَابَ مِنَ الرَّفِّ. Enzili'l-kitâbe mine'r-raffi.	نَزِّلْ الْكِتَابَ مِنَ الرَّفِّ. Nezzil'l-kitâb mine'r-raff.
Hokkanız benimki gibi güzeldir.	مِحْبَرَتُكُمْ جَمِيلَةٌ مِثْلُ مِحْبَرَتِي. Mihberatukum cemîle misle mihberatî.	الدَّوَايَةُ بِتَاعِكُمْ كَوَيْسُ زِي بِتَاعِي. E'd-devâye bitâ 'ikum kuveyyise zey bitâ 'î.
	هَذَا الطَّرْبُوشُ أَخْمَرُ جَدًّا. Hâza't-tarbûş ahmar	الطَّرْبُوشُ دِي أَخْمَرُ قَوِي. E't-tarbûş di ahmar

Bu fes çok kırmızıdır.	cidden.	kaviy.
Aldıkları fesler fenadır.	الطَّرَابِشُ الَّتِي إِشْتَرَوْهَا رَدِيَّةٌ . E't-terâbişu'l-leti iştêrûha radîetun.	الطَّرَابِشُ الَّتِي إِشْتَرَوْهَا بَطَّالِينَ. E't-tarâbiş elleti iştêrûha battâlîn.
Kaldırırım-kaldırırsın-kaldırır	أَرْفَعُ - تَرْفَعُ - يَرْفَعُ أَحْمَلُ - تَحْمَلُ - يَحْمَلُ Erfa 'u, terfa 'u, yerfa 'u Ahmelu, tahmelu, yahmelu	نَشِيلُ - تَشِيلُ - يَشِيلُ نَشِيلُو - تَشِيلُو - يَشِيلُو Neşîl, teşîl, yeşîl Neşîlû, teşîlû, yeşîlû
Kaldırdım kaldırdın...	رَفَعْتُ - رَفَعْتَ الْخ... حَمَلْتُ - حَمَلْتَ الْخ... Rafa 'tu, rafa 'te ... Hameltu, hamelte	شَلْتُ - شَلْتِ - شَالَ شَلْنَا - شَلْتُمْ - شَالُوا Şiltu, şilte, şâle Şilnâ, şiltum, şâlû
İğneyi iğnedenliğe koy.	ضَعِ الْإِبْرَةَ فِي الْمُنْبَرَةِ. Da 'i'l-ibrate fi'l-mi'berati.	خُطِّ الْإِبْرَةُ فِي الْأَبَّارَةِ. Huttu'l-ibra fi'l-abbâra.
Rindenlikde rin kalmadı.	مَا بَقِيَ فِي الْمِرْمَلَةِ رَمْلٌ. Mâ bakiye fi'l-mirmeleti remlun.	مَا فَضُلُّشْ رَمْلٌ فِي الْمِرْمَلَةِ. Mâ fadaluş reml fi'l-murmeleti.
Bende kağıt olmayacak.	لَا يَكُونُ عِنْدِي وَرَقٌ. Lâ yekûnu 'indî varak.	مَوْشٌ رَاحَ يَكُونُ عِنْدِي وَرَقٌ. Mûş râh yekûn 'andî varak.
Sende hokka ve kur - şun kalem olacak.	يَكُونُ عِنْدَكَ مِحْبَرَةٌ وَ قَلَمٌ رَصَاصٌ. Yekûnu' indeke mihbera ve kalem rasâs.	يَكُونُ عِنْدَكُمْ مِحْبَرٌ قَلَمٌ رَصَاصٌ. Yekûnu 'andekum mihbera kalem rasâs.
Bizde beyaz çoraplar vardır.	عِنْدَنَا جَوَارِبُ بَيْضٌ . 'İndenâ cevârib beyd.	عِنْدَنَا شُرَابَاتُ بَيْضٌ. 'Andenâ şurâbât beyd.
Beyaz bir yelek aldım.	إِشْتَرَيْتُ صَدْرِيَّةَ بَيْضَاءَ. İşteraytu sadriyye beydâ'e.	إِشْتَرَيْتُ صَدْرِيَّ أَبْيَضَ. İşteraytu sîderiyye ebyad.
Evin odaları büyükdür.	غُرَفُ الْبَيْتِ كَبِيرَةٌ. Ğurafu'l-beyti kebîra.	أَوْضُ الْبَيْتِ كُبَارٌ . Uvadu'l-beyti kubâr.
Tavan az alçaktır.	السَّقْفُ وَطِيئٌ قَلِيلًا. E's-sakfu vatî kalîl.	السَّقْفُ وَاطِي شَوِيهٌ. E's-sakfu vâtî şuveyye
Şişede zeytinyağı var.	الْقِنِينَةُ فِيهَا زَيْتٌ. El-kînînetu fihâ zeyt.	الْقَزَازَةُ فِيهَا زَيْتٌ. El-kızâze fihâ zeyt.
Lambayı getireceğim.	سَأَتِي بِالْمِصْبَاحِ. Se âti bi'l-misbâhi.	رَاحَ نَجِيبُ اللَّامْبَةِ. Râh necîbi'l-lâmba.

Yastıklar sizde değildir.	الْمَحَدَّة مَا هِيَ عِنْدَكُمْ. El-mihaddetu mâ hiye 'indekum.	الْمَحَدَّاتُ مَوْشٌ عِنْدَكُمْ. El-mihaddât mûş 'andekum.
Aldığımız cedvel tahtası pek uzundur.	الْمِسْطَرَّةُ الَّتِي إِشْتَرَيْنَاهَا طَوِيلَةٌ جِدًّا. El-mistaratu'l-lefî işteraynâhâ tavîlun cidden.	الْمِسْطَرَّةُ الَّتِي إِشْتَرَيْنَاهَا طَوِيلَةٌ قَوِيٌّ. El-mistara'l-lefî işteraynâhâ tavîle kaviy.
Defteri iyi yazacak.	سَيَكْتُبُ الْكَرَّاسَةَ جَيِّدًا. Se yektubu'l-kerrâsete ceyyiden.	رَاحَ يَكْتُبُ الْكَرَّاسَةَ طَيِّبًا. Râh yektibi'l-kerrâse tayyib.
Mektubu fena yazmadılar.	مَا كَتَبُوا الرَّقِيمَ سَيِّئًا. Mâ ketebû'r-rakîme seyyien.	مَا كَتَبُوا الْجَوَابَ بَطَالًا. Mâ ketebûş el-cevâb battâl.
İki okka sabun alınız.	إِشْتَرُوا أَقْتَيْنَ صَابُونًا. İşterû ukkateyni sâbûnen.	إِشْتَرُوا أَقْتَيْنَ صَابُونٍ. İşterû ukkateyn sâbun.
Bu memleketin sabunu fenadır.	صَابُونُ هَذَا الْبَلَدِ فَاسِدٌ. Sâbûn hâza'l-beled fâsid.	الصَّابُونُ بِتَاعِ الْبَلَدِ دَى بَطَالٌ. E's-sâbûn bitâ 'i'l-beled dî battâl.
Seni az bekledik.	إِنْتَظَرْنَاكَ قَلِيلًا. İntazarnâke kalîlen.	إِسْتَنْيَاكَ شَوِيهًا. İstenînâke şuveyye.
Ona iki çift çorap verdim.	أَعْطَيْتُهُ دُوجِينَ جَوَارِبَ. E 'teytuhu zûceyni cevârib.	أَدَيْتُ لَهُ اِثْنَيْنِ جُزْ شُرَابَاتٍ. Eddeytu lehu itneyn cuz şûrâbât.
Hokka ile lambayı kaldırdılar.	رَفَعُوا الْمِخْبَرَةَ وَالسِّرَاجَ. Rafa 'û'l-mihberate ve's- sirâce.	شَالُوا الدَّوَايَةَ وَاللَّامْبَةَ. Şâlu'd-devâye ve'l-lâmba.
Salonda oturdum iki saat bekledim.	قَعَدْتُ فِي الْقَاعَةِ وَانْتَظَرْتُ سَاعَتَيْنِ. Ka 'adtu fi'l-kâ 'ati ve'n-tazartu sâ 'ateyni.	قَعَدْتُ فِي الْفَصْحَةِ وَاسْتَنْتَيْتُ سَاعَتَيْنِ. Ka 'adtu fi'l-fesha ve isteneytu sâ 'ateyn.
İki saat değil.	لَيْسَ سَاعَتَانِ. Leyse sâ 'atâni.	مَوْشٌ سَاعَتَيْنِ. Mûş sâ 'ateyn.
Merdivenden inmediler.	مَا نَزَلُوا مِنَ السَّلَمِ. Ma nezelû mine's-sullem.	مَا نَزَلُوا مِنَ السَّلَومِ. Ma nezelûş mine's-sellûm.

Temrin	تمرین
‘İndehum cevârib beyd.	عِنْدَهُمْ جَوَارِبُ بَيِّضٌ.
Ahaztu kitâben ve kerrâseten.	أَخَذْتُ كِتَابًا وَ كَرَّاسَةً.
Şebâbiku’l-hucreti dayyika.	شَبَابُكَ الْحَجْرَةِ ضَيِّقَةً.
El-beytu vâtun.	الْبَيْتُ وَاطِيٌّ.
Ve’l-medrese refî ‘a.	وَالْمَدْرَسَةُ رَفِيعَةً.
El-kıdrü ‘ala’n-nâr.	الْقَدْرُ عَلَى النَّارِ.
El-cerratu mil’âne mâ’u.	الْجَرَّةُ مِائَةَ مَاءٍ.
Ve’l-hanfiye mâ fiha mâ’u.	وَالْحَنْفِيَّةُ مَا فِيهَا مَاءٌ.
Hâti ibrate mine’l-mi’berati.	هَاتِ اِبْرَةً مِنَ الْمُنْبَرَةِ.
E’t-tebâşîru radîu.	الطَّبَاشِيرُ رَدِيٌّ.
El-mirmeletu mel ‘ânetun remlen.	الْمِرْمَلَةُ مِائَةَ رَمْلًا.
El-‘ilbetu leyse fiha kibrît.	الْعِلْبَةُ لَيْسَ فِيهَا كِبْرِيَّتٌ.
Men e ‘teykum hâzihi’l-kufûf.	مَنْ أُعْطِيَكُمْ هَذِهِ الْكُفُوفَ.
Limâza işteraytum mir’âten misle hâzihi.	لِمَاذَا إِشْتَرَيْتُمْ مِرْآةً مِثْلَ هَذِهِ.
Seyecîu bi’s-sirâc.	سَيَجِيئُ بِالسَّرَاجِ.
Mâ ‘indeke kalemü misle kalemî.	مَا عِنْدَكَ قَلَمٌ مِثْلَ قَلَمِي.
Ahaztu rakîmen minhu.	أَخَذْتُ رَقِيمًا مِنْهُ.
Fetahtu’s-sandûka bi’l-miftâhi.	فَتَحْتُ الصَّنْدُوقَ بِالْمِفْتَاحِ.
Ekfili’l-bâbe ve’dhul.	أَقْفِلِ الْبَابَ وَادْخُلْ.
Ahziyeti leyset misle ahziyetiki.	أَخْذِيَّتِي لَيْسَتْ مِثْلَ أَخْذِيَّتِكَ.
El-kavârîru mâ hiye ‘indekum.	الْقَوَارِيرُ مَا هِيَ عِنْدَكُمْ.
Hâti’s-sirâc vada ‘uhu (anı koy) ‘ale’l-mâidetî.	هَاتِ السَّرَاجَ وَضَعُهُ (أَنِى قُوِى) عَلَى الْمَائِدَةِ.
El-mibrâtu lâ takta ‘u’l-kalem.	الْمِبرَأَةُ لَا تَقْطَعُ الْقَلَمَ.
Huzi’l-milhefete mine’s-serîr.	خُذِ الْمِلْحَفَةَ مِنَ السَّرِيرِ.
Duracu’s-süllem kesîra.	دُرْجُ السُّلَمِ كَثِيرَةٌ.
Hâti mâ’e mine’s-sebîl.	هَاتِ مَاءَ مِنَ السَّبِيلِ.
Zucâcu’s-sirâc cedîd.	زُجَاجُ السَّرَاجِ جَدِيدٌ.
Hâulâi’l-‘ileb kadîme.	هَؤُلَاءِ الْعِلْبُ قَدِيمَةٌ.
Ahcibetu’s-şebâbîki leyset bi dayyikatın.	أَحْبَبَةُ الشَّبَابِيكِ لَيْسَتْ بِضَيِّقَةٍ.
El-isfencu esved.	الْإِسْفَنْجُ أَسْوَدٌ.
Raf ‘atu’s-sirâce mine’l-mâidetî.	رَفَعْتُ السَّرَاجَ مِنَ الْمَائِدَةِ.
Men dehale’l-beyt.	مَنْ دَخَلَ الْبَيْتَ.
Mâ dehale ahad.	مَا دَخَلَ أَحَدٌ.

İşteri lî tarâbîşe hurman.	إِشْتَرِ لِي طَرَابِيشَ حُمْرًا.
İşteraynâ bedlete kisvetin.	إِشْتَرَيْنَا بَدْلَةَ كِسْوَةٍ.
Hâza'l-miftâhu lâ yeftahu'l-kufle li ennehu sağîr.	هَذَا الْمِفْتَاحُ لَا يَفْتَحُ الْقُفْلَ لِأَنَّهُ صَغِيرٌ.
Seyecîu bi'l-varaki ve'l-mihbereti dune'l-kerârîsi.	سَيَجِيئُ بِالْوَرَقِ وَالْمِحْبَرَةِ دُونَ الْكَرَارِيسِ.
Mâ bakiye fi'l-mi'berati ibratun.	مَا بَقِيَ فِي الْمِنْبَرَةِ ابْرَةٌ.
El-bantulûnu'l-lezi işteraytumûhu tayyib.	الْبَنْطُلُونُ الَّذِي إِشْتَرَيْتُمُوهُ طَيِّبٌ.
İntazartukum fi'l-bâb.	إِنْتَظَرْتُكُمْ فِي الْبَابِ.
Li eyyi şey'in tak 'adûne fi'l-kâ 'ati.	لِأَيِّ شَيْءٍ تَقْعُدُونَ فِي الْقَاعَةِ.
Nentaziru raculen.	نَنْتَظِرُ رَجُلًا.
El-mistaratu'lletî işterûha ceyyide.	الْمِسْطَرَّةُ الَّتِي إِشْتَرَوْهَا جَيِّدَةٌ.
Sevfe yecîûne lî bi'l-kibrît.	سَوْفَ يَجِيئُونَ لِي بِالْكِبرِيتِ.
El-'ilbetu fiha kibrît ahmar.	الْعِلْبَةُ فِيهَا كِبْرِيَّةٌ أَحْمَرٌ.
Nezeltu mine's-süllem.	نَزَلْتُ مِنَ السَّلَمِ.
El-menâdîlu'lleti 'indenâ humr.	الْمَنَادِيلُ الَّتِي عِنْدَنَا حُمْرٌ.
El-kerrâsetu'l-uhra dayyika.	الْكُرْسَى الْآخَرَى ضَيِّقَةٌ.
Men seye'ti bi'l-kalemi'l-lezi 'indeke.	مَنْ سَيَأْتِي بِالْقَلَمِ الَّذِي عِنْدَكَ.
E't-tarbûşu'llezi 'indehu mislu'llezi 'indehum.	الطَّرْبُوشُ الَّذِي عِنْدَهُ مِثْلُ الَّذِي عِنْدَهُمْ.
Hâulâi'n-ni 'âlu sağîra.	هَؤُلَاءِ النَّعَالُ صَغِيرَةٌ.
İşterî zevcen mine'l-kufûfi.	إِشْتَرِ زَوْجًا مِنَ الْكُفُوفِ.
Limâza kâ 'adtum fi'l-beyti?	لِمَاذَا قَعَدْتُمْ فِي الْبَيْتِ؟
Li kevninâ intazarnâke.	لِكُونِنَا إِنْتَظَرْنَاكَ.
Mâ rafa 'tu'l-mihberate mine'l-mâidetî.	مَا رَفَعْتَ الْمِحْبَرَةَ مِنَ الْمَائِدَةِ.
Lâ yakfilu's-şubbâke ceyyiden.	لَا يَقْفِلُ الشَّبَّابُ جَيِّدًا.
E's-sirâcu leyse fi'l-ğurfeti'l-kebîrati bel huva fi'l-ğurfeti's-sağîrati.	السَّرَاجُ لَيْسَ فِي الْغُرْفَةِ الْكَبِيرَةِ بَلْ هُوَ فِي الْغُرْفَةِ الصَّغِيرَةِ.
E's-sirvâlu dayyik kesîran.	السَّرْوَالُ ضَيِّقٌ كَثِيرًا.
Ellezî dehale'l-medresete veled sağîr.	الَّذِي دَخَلَ الْمَدْرَسَةَ وَلَدٌ صَغِيرٌ.
Vada 'tu'r-remle fi'l-mermeleti.	وَضَعْتُ الرَّمْلَ فِي الْمَرْمَلَةِ.
Lâ yada 'u'l-kitâbe 'ale'l-mâidetî'lleti fi'l-ğurfeti.	لَا يَضَعُ الْكِتَابَ عَلَى الْمَائِدَةِ الَّتِي فِي الْغُرْفَةِ.
El-kitâbu'llezi ahaztuhu kadîm.	الْكِتَابُ الَّذِي أَخَذْتُهُ قَدِيمٌ.

Temrin -4-**تمرین-4**

Bir yelek ile bir pantolon aldım.

İki çift çorap getirdiler.

Fesler dardır.

Bu takım elbise uzundur.

Aynayı salona koy.

Testiyi pencereye koydular.

Odada kim oturuyor.

Kimse oturmuyor.

Bu eldivenler fenadır.

Seninkiler (kufûfuke) iyidir.

Donlar eskidir.

Eve girmediler.

Bu iğne çok (cidden) ufaktır.

İğnedenlikten başkalarını (uhrâ) al.

Hokkayı pencereden kaldırıp masa üzerine koydum.

Evde kimse olmayacaktır.

Tavan az yüksektir.

Sende iki çift kundura (zevcen ahziye)var.

Eldivenleri çıkardım(naz ‘atu).

Kunduraları yine çıkarmadın.

Fesi rafdan indiriyor (yunzilu).

Raflarda çok şişe var idi.

Bende yeni takım elbise yok idi.

Pencereden güneş giriyor (tedhulu’ş-şems).

Hokkada mürekkep azdır.

Lambada gaz (zeyt hâcer) çoktur.

Bu karyolanın cibinliğı pek eskidir.

Bu yatağın çarşafı yenidir.

Bu kağıtlar beyazdır.

O kağıtlar siyahtır.

O insanlar iyidir.

Bu çoraplar iyidir.

Ötekiler ise (ve emmâ ulâike) fenadır.

Bu testi (el-cerratu) büyüktür öbürü (ve immâ tilke) ufaktır.

Bizdeki kitaplar (kütübü'l-leti indenâ) onlarınki gibidir.

Bendeki kalemler seninkiler gibi (mislu'l-letî 'indeke) değildir.

Bizde iğne yoktur.

Mahalle mektebinde hoca oturur.

Kitapçıdan bir kitap aldım.

Kağıtçıdan sünger kağıdı alacaksınız.

Bakkalın kibritleri iyi değildir.

İbrikte su yoktur lakin salondadır.

Bu adem müteâhil değildir.

O ademin oğlu mahalle hocasıdır.

Yarın kitapçıya gideceğim.

Bir hokka ile mürekkep alacağım.

Çatalın sapı uzundur.

Kunduralarınızı kunduracıya götürdüler.

اوجنجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Kitabım kitabın...	کِتَابِی - کِتَابُکْ - کِتَابُهُ کِتَابُنَا - کِتَابُکُمْ - کِتَابُهُمْ Kitâbî, kitâbuke, kitâbuhu Kitâbunâ, kitâbukum Kitâbuhum	الکِتَابُ بِنَاعِی - الکِتَابُ بِنَاعُکْ الکِتَابُ بِنَاعُهُ El-kitâbu bitâ 'î El-kitâbu bitâ 'uke El-kitâbu bitâ 'uh
Fener	فَانُوسْ ج فَوَانِیسْ . نِبرَاسْ Fânûs ç. fevânîs, nibrâs	فَانُوسْ . فَنَار (مُشْمَعَدَن) Fânus, fener (muşmaden)
At	حِصَانْ ج أَحْصِنَةُ . خَیْلْ Hisân ç. ahsine, hayl	حِصَانْ ج حُصَانَات وَ خَیْلْ Husân ç. husânât, hayl
Kılıç	سَیْفْ Seyf	سَیْفْ Seyf
Tüfenk	بُنْدُکِیَّهْ ج بِنَادِکْ Bundukiyye ç. benâdik	بُنْدُکِیَّهْ ج بُنْدُکِیَّاتْ Bundukiyye ç. bundukiyyât
Tüfenk değneği	مِدْکَکْ Midakka	حَرْبِیْ Harbî
Fâliye	بِرْمَهْ Berme	فَالِیْهْ Fâliye
Tabanca	غَدَّارَهْ ج غَدَّارَاتْ . طَبَنَجَهْ Ġaddâra ç. ġaddârât, tabanca	طَبَنَجَهْ ج طَبَنَجَاتْ Tabanca ç. tabancât
Top	مِدْفَعْ ج مَدَافِعْ Midf 'a ç. medâfi '	مِدْفَعْ ج مَدَافِعْ Midfa 'a ç. medâfi '
Barut	بَارُودْ Bârûd	بَارُودْ Bârûd
Fişenk	خَرْطُوشْ Hartûş	فِشَکْ Fişek
Palaska	جَعِیَهْ Ca 'ye	بَلَسَکْ Belekse
Humbara	قَنْبُلَهْ ج قَنْبِلْ Kunbule ç. kanâbil	خُمْبَرَهْ Humbara
Gülle	کُرَّهْ ج کُرَّاتْ Kürre ç. kurrât	کُلَّهْ ج کُلِّلْ Külle ç. külel
Topçu	مِدْفِیَّیْ ج مِدْفِیَّوْنْ Midfa 'iy ç. midfa 'iyyûne	طَبْجِیْ ج طَبْجِیَّهْ Tıbcî ç. tıbcıyye
Katır	بَغْلْ ج بَغَالْ Bağl ç. biğâl	بَغْلْ ج بَغَالْ Bağlu ç. bağğâl
Dişi katır	بَغْلَهْ ج بَغَلَاتْ Bağle ç. bağlât	بَغْلَهْ ج بَغَلَاتْ Bağle ç. bağlât
Merkep	حِمَارْ ج حَمِیرْ Himâr ç. hamîr	حُمَارْ ج حَمِیرْ Humâr ç. hamîr
Dişi merkep	حِمَارَهْ . اَتَانْ Himâra, etân	حُمَارْ ج حَمِیرْ . حُمَارْ Humâra ç. hamîr, humâr

Hizmetçi	خَادِمٌ ج خَدَامٌ وَ خَدَمٌ Hâdim ç. huddâm, hudem	خَدَامٌ ج خَدَامِينَ Haddâm ç. haddâmîn
Seis	سَائِسٌ ج سَائِسَةٌ وَ سَوَاسٌ Sâis ç. sâse, suvvâs	سَائِسٌ ج سَائِسِيَّة Sâis ç. sâisiyye
Aşçı	طَبَّاحٌ Tabbâh	طَبَّاحٌ Tabbâh
Arabacı	سَائِقُ الْعَجَلَةِ . سَائِقُ الْعَرَبَةِ . حَوْدِي Sâiku'l-'acele, Sâiku'l-'araba	عَرَبِيٌّ ج عَرَبِيَّة 'Arabacı ç. 'arabaciyye
Vekilharç	وَكِيلُ الْخَرْجِ Vekîlu'l-harc	وَكِيلُ الْخَرْجِ Vekîlu'l-harc
Kilerci	خَزَانٌ Hazzâne	مِلَّارَجِي Kilârcı
Horoz	دِيكٌ ج دِيكَةٌ وَ دِيوَكٌ Dîk ç. dîke, duyûk	دِيكٌ ج دِيوَكٌ Dîk ç. duyûk
Tavuk	دَجَاجَةٌ ج دَجَاجٌ وَ دَجَاجَاتٌ Decâce ç. decâc, decâcât	دَجَاجَةٌ ج دَجَاجَاتٌ Decâce ç. decâcât
Piliç	فَرُحٌ ج أَفْرَاحٌ . فَرُوجٌ ج فَرَارِيحٌ Ferh ç. efrâh Ferrûc ç. ferârîc	فَرُوجٌ , كُتْكُوتٌ (أُفَاقٌ) Ferrûc, kütüküt (ufak)
Tavukçu	دَجَاجِيُونٌ Decâciyyûn	فَرَّاجِيٌّ ج فَرَّاجِيَّة Ferrâcî ç. ferrâciyye
Güvercin	حَمَامَةٌ ج حَمَامٌ Hamâme ç. hamâm	حَمَامَةٌ ج حَمَامٌ Hamâme ç. hammâm
Ördek	بَطَّةٌ ج بَطٌ Batta ç. bat	بَطَّةٌ ج بَطٌ Batta ç. bat
Kaz	أَوْزَةٌ ج إَوْزٌ Üveze ç. izez	وُزَةٌ ج وُزَارٌ Vuze ç. vuzâr
Yumurta	بَيْضَةٌ ج بَيْضٌ Beyda ç. beyd	بَيْضَةٌ ج بَيْضٌ Beyda ç. beyd
Kedi	قِطَّةٌ ج قِطَاطٌ . هِرَّةٌ ج هِرَرٌ Kıtta ç. kitât, Hırra ç. hırâr	قِطَّةٌ ج قِطَاطٌ Kutta ç. kutât
Semer	بَرْدَعَةٌ ج بَرَادِعٌ . كَوَرٌ ج أَكْوَارٌ Berza 'a ç. berâzi ' Kevr ç. ekvâr	بَرْدَعَةٌ ج بَرَادِعٌ Berda 'a ç. berâdi '
Eğer	سِرَجٌ ج سُرُوجٌ Sirc ç. surûc	سِرَجٌ ج سُرُوجٌ Sirc ç. surûc
	رِيشٌ ج أَرِيَّاشٌ وَ رِيَّاشٌ (دَانَهُ سِي) رِيشَةٌ Rîş ç. eryâş, riyâş	رِيشٌ ج أَرِيَّاشٌ وَ رِيَّاشٌ (دَانَهُ سِي) رِيشَةٌ Rîş ç. eryâş (dânesi) rîşe

Kuş tüyü	(dânesi) rîşe	
Semiz	سَمِين ج سِمَان Semîn ç. simân	Semîn
Zayıf	ضَعِيف ج نَحَاف . ضَعِيف . عَجِيف Nahîf ç. nihâf, da ‘îf, ‘acîf	ضَعِيف . مَهْزُول Da ‘îf, mehzûl
Sinek	ذُبَابَة ج ذُبَاب Zubâbe ç. zubâb	دِبَّانَة ج دِبَّان Dıbbâne ç. dıbbân
Pire	بُرْعُوث ج بَرَاغِث Bergûs ç. berâgîs	بُرْعُوث Burğût
Kühle	قَمَلَة ج قِمَل Kamle ç. kîmel	قَمَلَة ج قَمَل Kamle ç. kamel
Sivrisinek	بَعُوضَة ج بَاغُوض Ba ‘ûde ç. ba ‘ûd	نَامُوسَة ج نَامُوس Nâmûse ç. nâmûs
Tahta kurusu	بَقَّة ج بَق Bakka ç. bak	بَقَّة ج بَق Bakka ç. bakku
Evet –hayır	نَعَمْ . أَجَل . لَا Ne ‘am, ecel -lâ	نَعَمْ . أَيَوَا . لَا Ne ‘am, eyva- lâ
Hiç bir vakit	قَطْ ، أَبَدًا Kattu, ebeden	أَبَدًا . أَبَدًا Ebeden ebeden
Ben yalnız sen yalnız...	وَحْدَى - وَحْدَكَ - وَحْدَهُ وَحْدَنَا - وَحْدَكُمْ - وَحْدَهُمْ Vahdî, vahdeke, vahdehu Vahdenâ, vahdekum, vahdehum	وَحْدَى - وَحْدَكَ - وَحْدَهُ وَحْدَنَا - وَحْدَكُمْ - وَحْدَهُمْ Vahdî, vahdeke, vahdehu Vahdenâ, vahdekum, Vahduhum
Derhal	فِي الْحَال . مِنْ وَقْتِهِ . لَوْقَتِهِ . مِنْ فُورِهِ Fi'l-hâli, min vaktihi Li vaktihi, min fevrihi	حَالًا Hâlen
Bütün bütün	بِالْمَرَّة . بِالْكَلِّ . كُلِّيًّا Bi'l-merrati Bi'l-küllî, Küllîyen	خَالِصًا Hâlis
Yavaş yavaş	شَيْئًا فَشَيْئًا . رُويْدًا . عَلَى مَهْلٍ Şeyen fe şey'en, ruveyden, alâ mehlin	بِشَوِيَّه Bi şuveyye
Giderdim -Giderdin	كُنْتُ أَذْهَبُ - كُنْتُ تَذْهَبُ كَانَ يَذْهَبُ Kuntu ezhebu Kunte tezhebu Kâne yezhebu	كُنْتُ تُرُوحُ - كُنْتُ تَرُوحُ كَانَ يَرُوحُ Kuntu nerûh Kuntu terûh Kâne yerûh...
	كُنْتُ ذَهَبْتُ - كُنْتُ ذَهَبْتُ كَانَ ذَهَبَ - كُنَّا ذَهَبْنَا كُنْتُمْ ذَهَبْتُمْ - كَانُوا ذَهَبُوا Kuntu zehebtu, kunte	كُنْتُ رُحْتُ - كُنْتُ رُوحْتُ كَانَ رَاحَ - كُنَّا رَحْنَا كُنْتُمْ رُحْتُمْ - كَانُوا رَاحُوا Kuntu ruhtu, kunt ruht,

Gittiydim – Gittiydin	zehebte, kâne zehebe, kunnâ zehebnâ, kuntum zehebtum, kâne zehebe...	kâne râha, kunnâ ruhnâ, kuntum ruhtum, kânu râhû...
Pederim-pederin	أَبِي - أَبُوكَ - أَبُوهُ أَبُونَا - أَبُوكُمْ - أَبُوهُمْ Ebî, ebûke, ebûhu Ebûnâ, ebûkum, ebûhum	أَبُوِي - أَبُوكَ - أَبُوهُ أَبُونَا - أَبُوكُمْ - أَبُوهُمْ Ebûye, ebûk, ebûhu Ebûna, ebûkum, ebûhum
Biraderim	أَخِي - أَخُوكَ - أَخُوهُ أَخُونَا - أَخُوكُمْ - أَخُوهُمْ Ahî, ahûke, ahûhu, Ahûnâ, ahûkum, ahûhum	أَخُوِي - أَخُوكَ - أَخُوهُ أَخُونَا - أَخُوكُمْ - أَخُوهُمْ Ahî, ahûke, ahûhu, Ahûna, ahûkum, ahûhum
Pederimi-pederini-Pederini	أَبِي - أَبَاكَ - أَبَاهُ أَبَانَا - أَبَاكُمْ - أَبَاهُمْ Ebî, ebâke, ebâhu, ebânâ, ebâkum, ebâhum	أَبُوِي - أَبُوكَ - أَبُوهُ ، أَبُونَا - أَبُوكُمْ - أَبُوهُمْ Ebûye, ebûk, ebûhu, Ebûnâ, ebûkum, ebûhum
Pederime-Pederine	لَأَبِي - لَأَبِيكَ - لَأَبِيهِ لَأَبِينَا لَأَبِيكُمْ - لَأَبِيهِمْ - إِلَى أَبِي الْخ... Li ebî, li ebîke, li ebîhi Li ebînâ, li ebîkum Li ebîhim, ilâ ebî ilâ âhirih	لَأَبُوِي - لَأَبُوكَ - لَأَبُوهُ لَأَبُونَا - لَأَبُوكُمْ - لَأَبُوهُمْ Li ebûye, li ebûk, li ebûh Li ebûna, li ebûkum, Li ebûhum...
Biraderime Biraderine	لِأَخِي - لِأَخِيكَ - لِأَخِيهِ الْخ... إِلَى أَخِي - إِلَى أَخِيكَ Li ahî, li ahîke, li ahîhi... Îlâ ahî, îlâ ahîke...	لِأَخُوِي - لِأَخُوكَ - لِأَخُوهِ الْخ... Li ahûye, li ahûke, li ahûh îlâ âhirih...
Ağız	فُوهُ . فَاهُ ج أفواه . فَمُ ج أَفَمَامُ Fûh, fâh ç. efvâh, Fem ç. efmâm	فَمُ . فَمَامُ Fumme, fumâm
Ağzım-ağzın...	فَمِّي - فُوكَ - فُوهُ - فُونَا فُوكُمْ - فُوهُمْ - فَمِّي - فَمُكَ الْخ... Femmî, fûke, fûhu, fûnâ , fûkum, fûhum, femmî, femmuke ilâ âhirihi...	فَمِّي - فَمُكَ - فَمُهُ الْخ... Fummî, fummuk, fummuh...
Ağzımı-ağzını...	فَمِّي - فَمُكَ - فَمُهُ - فَمِّي فَاكَ - فَاهُ الْخ... Femmî, femmike, femmuhu Femmî, fâke, fâhu ilâ âhirih	فَمِّي - فَمُكَ - فَمُوهُ الْخ... Fummî, fummuk, fummuh...
Bugün nereye gezmeye gidelim ?	أَيْنَ تَذْهَبُ الْيَوْمَ لِلتَّفَرُّجِ ؟ Eyne tezhebu'l-yevme li't-teferruci ?	النَّهَارَ دِي نَرُوحُ نَتَفَسَّحُ وَيْنِ ؟ E'n-nehardi nerûh netefessah veyn ?
Kordona.	إِلَى الرَّصِيفِ. Île'r-rasîf.	إِلَى الرَّصِيفِ. Île'r-rasîf.

Nasıl gideceğiz ?	كَيْفَ نَذْهَبُ ؟ Keyfe tezhebu ?	رَاحَ نَرُوحُ إِذْ أَى ؟ Râh nerûh iz eyy ?
Araba ile.	بِالْعَرَبَةِ ، بِالْمَرْكَبَةِ Bi'l-'araba, bi'l-merkebeti.	بِالْعَرَبِيَّةِ. Bi'l-'arabiyye.
Kaç dakikada varacağız oraya ?	فِي كَمْ دَقِيقَةً نَصِلُ هُنَاكَ ؟ Fî kem dakîka nasilu hunâke ?	رَاحَ نُوَصِلُ هُنَاكَ فِي كَمْ دَقِيقَةً ؟ Râh nûsil hinâk fî kem dakîka ?
Nasıl avdet edeceğiz?	كَيْفَ نَرْجِعُ ؟ Keyfe nerci 'u ?	رَاحَ نَرْجِعُ إِذْ أَى ؟ Râh nerci ' iz ey ?
Ayakla.	مَاشِينَ. Mâşîne.	بِالرَّجْلِ ، مَاشِينَ Bi-rricli, mâşîn
Saat kaçta görüşeceğiz ?	فِي أَى سَاعَةٍ نَتَقَابِلُ ؟ Fî eyyi sâ 'atin netekâbelu ?	رَاحَ نَتَقَابِلُ سَاعَةً كَمْ ؟ Râh netekâbil sâ 'a kem ?
Pederinizi gördüm.	رَأَيْتُ أَبَاكُمْ . Raeytu ebâkum.	شَفْتُ أَبِيكُمْ . Şuftu ebîkum.
Biraderinizi görmedim.	مَا رَأَيْتُ أَحَاكُمْ. Mâ raeytu ahâkum.	مَا شَفْتُشْ أَحُوَكُمْ. Mâ şuftuş ahûkum.
Pederiniz attan düştü.	نَزَلَ أَبُوكُمْ مِنَ الْحِصَانِ. Nezele ebûkum mine'l-hisân.	أَبُوكُمْ نَزَلَ مِنَ الْحِصَانِ. Ebûkum nezele mine'l-hisân.
Validem gelmedi	مَا جَاءَتْ أُمِّي. Mâ câet ummî	أُمِّي مَا جَاشَ. Ummî mâ câş
Onların valideleri burada değil.	أُمَّهَاتُهُمْ لَيْسَ هُنَا. Ummehâtuhum leyse hunâ.	أُمَّهَاتُهُمْ مُوشَ هُنَا. Ummehâtuhum mûş hinâ.
Merkebe bindim.	رَكِبْتُ الْحِمَارَ. Rakibtu'l-himâr.	رَكِبْتُ الْحُمَارَ. Rakibtu'l-humâr.
Bir merkebe bindiniz.	رَكِبْتُمْ حِمَارًا. Rakibtum himâran.	رَكِبْتُمْ وَاحِدَ حُمَارَ. Rakibtum vâhid humâr
Sizin katırmız yavaş gider.	بَعْلُكُمْ يَمْشِي رَوِيْدًا. Ba'lukum yemşî ruveyden.	الْبَعْلُ بِتَاعَكُمْ يَمْشِي بِشَوِيٍّ. El-bağlu bitâ 'ukum yemşî bişuveyye.
Burada sinek çoktur fakat sivrisinek yoktur.	الدَّبَابُ كَثِيرٌ بِهَذَا الْمَحَلِّ غَيْرَ أَنَّهُ لَا بَعُوضَةَ بِهِ. E'z-zubâbu kesîrun bi hâza'l-mahal ġayra ennehu lâ ba 'ûdete bihi.	الدَّبَابُ هِنَا كَثِيرٌ وَ إِنَّمَا مَا فِيشْ نَامُوسَ . E'd-dibbân hînâ kesîr ve innemâ mâ fiş nâmûs.
Pederinizi üç günden beri görmedim.	مَا رَأَيْتُ أَبَاكُمْ مُنْذُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ. Mâ raeytu ebâkum munzu selâseti eyyâmin.	مَا شَفْتُشْ أَبُوَكُمْ مِنْ ثَلَاثَ يَوْمٍ. Mâ şuftuş ebûkum min telâte yevm.

Pederleri hiç çıkmadı.	مَا خَرَجَ أَبُوهُمْ قَطُّ. Mâ harace ebûhum kattı.	أَبُوهُمْ مَا طَلَعَشْ أَبَدًا. Ebûhum mâ tal ‘aş ebeden.
Öyleyim, öylesin, öyle	أَنْ أَكُونَ - تَكُونَ - أَنْ يَكُونَ أَنْ تَكُونَ - أَنْ تَكُونُوا الْخ... En ekûne, en tekûne en yekûne, en nekûne, en tekûnû ilâ âhirih...	أَكُونَ - تَكُونَ - يَكُونَ تَكُونُوا - تَكُونُوا - يَكُونُوا Ekûn, tekûn, yekûn nekûnû, tekûnû, yekûnû
Gideyim	أَنْ أَذْهَبَ - أَنْ تَذْهَبَ أَنْ يَذْهَبَ - أَنْ تَذْهَبَ الْخ... En ezhebe, en tezhebe, en yezhebe, en nezhebe...	نَرُوحُ - تَرُوحُ - يَرُوحُ نَرُوحُوا - تَرُوحُوا - يَرُوحُوا Nerûh, terûh, yerûh Nerûhû, terûhû, yerûhû
Sabah şerifleriniz hayrolsun.	عِمَّ صَبَاحًا. أَصْبَحَكَ اللَّهُ خَيْرًا. نَهَارَكَ سَعِيدًا. ‘Îm sabâhan. Asbahake’ llâhu hayran. Nehâruke sa ‘îd.	نَهَارَكَ سَعِيدًا سَعِيدًا. Nehârek sa ‘îd, sa ‘îd.
Akşam şerifleriniz hayrolsun.	عِمَّ مَسَاءً. أُمْسَاكَ اللَّهُ خَيْرًا. مَسَانُكَ سَعِيدًا. ‘Îm mesâen. Emsake’ llâhu hayran. Mesâuke sa ‘îd.	مَسَانُكَ سَعِيدًا سَعِيدًا. Mesâuk sa ‘îd, sa ‘îd.
Hoşgeldiniz.	الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى سَلَامَتِكُمْ. أَهْلًا وَسَهْلًا. Elhamdu li’llah ‘alâ selâmetukum. Ehlen ve sehlen.	سَلَامَتٌ. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى سَلَامَتِكُمْ. أَهْلًا وَسَهْلًا. Selâmet. Elhamdu li’llah ‘alâ selâmetukum. Ehlen ve sehlen.
Allaha ısmarladık.	أَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهَ. Estavdi ‘ukumu’llah.	عَلَى خَاطِرِكُمْ. Alâ hâtırukum
Uğurlar olsun.	بِخَيْرٍ وَسَلَامٍ - رَاشِدًا مَهْدِيًا Bi hayrin ve selâmin. Râşiden mehdiyen.	بِالسَّلَامَةِ. Bi’s-selâme.
Sinek uçar.	الدَّبَابَةُ تَطِيرُ. E’z-zubâbetu tatîru.	الدَّبَابَةُ يَطِيرُ. E’d-dibbâne yatîr.
Sinekler uçarlar.	الدَّبَابُ يَطِيرُنْ. E’z-zubbâb yatirne.	الدَّبَابُ يَطِيرُونْ. E’d-dibbân yatîrû.
Hizmetçileriniz beni orada gördüler.	خُدَامُكُمْ رَأَوْنِي هُنَاكَ. Hudâmukum raevnî hunâke.	الْخُدَّامِينَ بَتَاعِكُمْ شَافُونِي هِنَاكَ. El-huddâmîn bitâ ‘ukum şâfûnî hinâk.

Kuşun yavruları daha ufaktır.	أَفْرَاحُ الطَّيْرِ مَا زَالُو صِغَارًا. Efrâhu't-tayrı mâ zâlû siğâran.	فَرَارِيخُ الطَّيْرِ صِغِيرِينَ لِسًا. Ferârîhu't-tayr siğayyarîn lissâ.
Sizdeki kediler iyidir bizdekiler fenadır.	الْقَطَاطُ الَّتِي عِنْدَكُمْ طَيِّبَةٌ وَالَّتِي عِنْدَنَا خَبِيثَةٌ. El-kitâtu'lletî 'indekum tayyibe ve'lletî 'indenâ habîse.	الْقَطَاطُ الَّتِي عِنْدَكُمْ كُوَيْسِينَ وَالَّتِي عِنْدَنَا بَطَالِينَ. El-kutâtu'lletî 'indekum kuveysîn ve'lletî 'indenâ battâlîn.

تَمَرِين	
Fevânîs 'inde ahîke.	فَوَانِيسِي عِنْدَ أَخِيكَ.
Ebî 'indehu ğaddâra.	أَبِي عِنْدَهُ عَدَارَةٌ.
Benâdikunâ cedîdât.	بَنَادِقُنَا جَدِيدَات.
E's-suvvâs zehebû ile'l-beyt.	السُّوَّاسُ ذَهَبُوا إِلَى الْبَيْتِ.
Sâiku'l-'araba etâ.	سَائِقُ الْعَرَبَةِ أَتَى.
Vekîlu'l-harc zehebe li yeşterî şey'en.	وَكِيلُ الْحَرْجِ ذَهَبَ لِيَشْتَرِيَ شَيْئًا.
E'd-decâciyyu mâ 'indehu hammâm.	الدَّجَاجِيُّ مَا عِنْدَهُ حَمَامٌ.
El-battâtu mâ lehâ riyâş.	الْبَطَّةُ مَا لَهَا رِيَّاشٌ.
El-hudâmu haracû sabâhan.	الْحُدَامُ خَرَجُوا صَبَاحًا.
Hisân ahîkum ceyyid.	حِصَانُ أَخِيكُمْ جَيِّدٌ.
E't-tabbâhu mâ 'indehu dîke bel 'indehu decâc.	الطَّبَاحُ مَا عِنْدَهُ دَيْكَةٌ بَلْ عِنْدَهُ دَجَاجٌ.
Kuntu câiyen mine'l-medreseti 'alâ mehlin.	كُنْتُ جَائِيًا مِنَ الْمَدْرَسَةِ عَلَى مَهْلٍ.
El-humru mâ lehâ ekvâr.	الْحُمُرُ مَا لَهَا أَكْوَارٌ.
İşteraytu mine'd-decâcî battaten ve izezen.	إِشْتَرَيْتُ مِنَ الدَّجَاجِي بَطَّةً وَ إِوْرَةً.
İrfa 'i'r-rîşete'lletî 'ale'l-mâ'i.	ارْفَعْ الرِّيشَةَ الَّتِي عَلَى الْمَاءِ.
El-bekka kesîrun fî'l-beyti.	الْبَقِ كَثِيرٌ فِي الْبَيْتِ.
Mâ zehebnâ kattı.	مَا ذَهَبْنَا قَطْرًا.
Ci'tu li vaktihi 'indekum.	جِئْتُ لَوَقْتِهِ عِنْدَكُمْ.
İhvetî siğâr lâ yezhebûne ile'l-medreseti.	إِخْوَتِي صِغَار لَا يَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
Kunnâ ekelnâ hamâmeten.	كُنَّا أَكَلْنَا حَمَامَةً.
El-battâtu'lletî fî beytinâ semîne ve emmâ'lletî fî beytihi fe nahîfe.	الْبَطَّةُ الَّتِي فِي بَيْتِنَا سَمِينَةٌ وَأَمَّا الَّتِي فِي بَيْتِهِ فَخَفِيفَةٌ.
Hel 'indekum ba 'ûd.	هَلْ عِنْدَكُمْ بَعُوضٌ.
Ne 'am ve berâğîsu.	نَعَمْ وَ بَرَاغِثٌ.
Mâ ekele humâmen ebeden.	مَا أَكَلَ حُمَامًا أَبَدًا.
Mâ ekelnâ'd-dîke bi'l-küllî.	مَا أَكَلْنَا الدَّيْكَ بِالْكُلِّ.
Zehebtu vahdî ileyhi.	ذَهَبْتُ وَحْدِي إِلَيْهِ .

Mâ yurîdu en yezhebe vahdehu ilâ ebîkum.	مَا يَرِيدُ أَنْ يَذْهَبَ وَحْدَهُ إِلَى أَبِيكُمْ .
Kultu lehu en yecîe hâlen ‘indenâ.	قُلْتُ لَهُ أَنْ يَجِيئَ حَالًا عِنْدَنَا .
İşter mine’l-bakkâl beydateyni.	إِشْتَرِ مِنَ الْبَقَّالِ بَيْضَتَيْنِ .
Ummî âtiye.	أُمِّي آتِيَةٌ .
İhvetuke mâ nezelû ile’r-rasîf.	إِخْوَتُكَ مَا نَزَلُوا إِلَى الرَّصِيفِ .
Rakibtu hisânen li’z-zihâbi ile’l-beyt.	رَكِبْتُ حَصَانًا لِلذَّهَابِ إِلَى الْبَيْتِ .
Âbâuhum leysû hunâ ğayra enne ihvetehum câ’û.	أَبَاؤُهُمْ لَيْسُوا هُنَا غَيْرَ أَنْ إِخْوَتَهُمْ جَاؤُوا .
Tekâbbeltu ma ‘a ahîke.	تَقَبَّلْتُ مَعَ أَخِيكَ .
İftah fâke.	إِفْتَحْ فَاكِ .
Keyfe rakibtumu’l-hayl ve leyse ‘aleyhâ surûc.	كَيْفَ رَكِبْتُمُ الْخَيْلَ وَلَيْسَ عَلَيْهَا سُرُوجٌ .
Eryâşu’t-tayr ‘inde ummî.	أَرْيَاشُ الطَّيْرِ عِنْدَ أُمِّي .
Ebevâke (valideyke) câ’â.	أَبَوَاكَ (وَالِدَيْكَ) جَاءَا .
Ebevâye mâ eteyâ kattı.	أَبَوَايَ مَا أَتَيَا قَطُّ .
Ahûhu zâhibun ile’l-medreseti.	أَخُوهُ ذَاهِبٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ .
Tekellem şey’en fe şey’en.	تَكَلَّمْتُ شَيْئًا فَشَيْئًا .
Sâiku’l-‘araba etâ bihâ.	سَابِقُ الْعَرَبَةِ أَتَى بِهَا .
‘İndî decâce sevdâ’u ve dîk ahmar.	عِنْدِي دَجَاجَةٌ سَوْدَاءٌ وَدَيْكَ أَحْمَرٌ .
El-kittâtu fi’l-ġurfeti’s-saġîrati.	الْقِطُّ فِي الْغُرْفَةِ الصَّغِيرَةِ .
Ferhu’l-üvez ebyad.	فَرَحُ الْأَوْزِ أَبْيَضٌ .
‘İndî tabanca saġîra.	عِنْدِي طَبَنُجَةٌ صَغِيرَةٌ .
E’t-tubciyye ‘indehum medâfi ‘.	الطَّبْجِيَّةُ عِنْدَهُمْ مَدَافِعُ .
İhvetuhu tayyibûn.	إِخْوَتُهُ طَيِّبُونَ .
Kuntu rakibtu ba ‘leten kasîraten.	كُنْتُ رَكِبْتُ بَعْلَةً قَصِيرَةً .
El-ferârîcu simân.	الْفَرَارِيُّ سِمَانٌ .
Mâ raeytu hâdimekum.	مَا رَأَيْتُ خَادِمَكُمْ .
Urîdu en tekûne tayyiben.	أَرِيدُ أَنْ تَكُونَ طَيِّبًا .
Kultu li ahîke en yeftaha fâhu.	قُلْتُ لِأَخِيكَ أَنْ يَفْتَحَ فَاهُ .
Mâ raev ahî ve lâkin raev ebî.	مَا رَأَوُا أَخِي وَلَكِنْ رَأَوْا أَبِي .
Vasalû hunâ munzu yevmeyn.	وَصَلُّوا هُنَا مِنْذُ يَوْمَيْنِ .
Sirnâ bi’l-‘arabati ile’l-hârici ve raca ‘nâ mâşîne ğayra ennenâ ta ‘ibnâ (yorulduk).	سَرَرْنَا بِالْعَرَبَةِ إِلَى الْخَارِجِ وَرَجَعْنَا مَاشِينَ غَيْرَ أَنَّنَا تَعَبْنَا (يُورِلْدُقُ) .
Kunnâ nesîru kesîran lakinnenâ mâ kunnâ net ‘abu kattı.	كُنَّا نَسِيرُ كَثِيرًا لَكِنَّا مَا كُنَّا نَتْعَبُ قَطُّ .
Baġlâtukum habîsâtun.	بَغَلَاتُكُمْ خَبِيثَاتٌ .
Ummî mâ hiye fi’l-beyti.	أُمِّي مَا هِيَ فِي الْبَيْتِ .
Tekâbelnâ fi’s-sâ ‘ati’s-sâliseti emâme’l-kahve.	تَقَابَلْنَا فِي السَّاعَةِ الثَّالِثَةِ أَمَامَ الْقَهْوَةِ .
Raeytu ebâkum râkiben baġleten ve	رَأَيْتُ أَبَاكُمْ رَاكِبًا بَغْلَةً وَ أَحَاكُمُ رَاكِبًا أَنَا .

ahâkum râkiben etânen.	
Mâ raeytu ihvetuke en yerkebû'l-hayle.	مَا رَأَيْتُ إِخْوَتَكَ أَنْ يَرْكَبُوا الْخَيْلَ.
El-midfa 'iyyu lehu bundukiyye hasene ve seyf.	الْمِدْفَعِيُّ لَهُ بُنْدُقِيَّةٌ حَسَنَةٌ وَسَيْفٌ.
El-bu 'ûsu 'indehum kalîl ve 'indenâ kesîr.	الْبُعُوصُ عَنْهُمْ قَلِيلٌ وَعِنْدَنَا كَثِيرٌ.
Enzeltumu'l-fânûse mine'r-raffi.	أَنْزَلْتُمُ الْقَانُوسَ مِنَ الرَّفِّ.
El-berâğîsu habîsûne cidden.	الْبِرَاقِثُ خَبِيثُونَ جِدًّا.

Temrin-5-

Evinizdeki kaz semizdir.

Emma evimizdeki semiz değildir.

Hokkadan ufak bir tüy çıkardım.

Pederleriniz evlerindedir (f  buy tihim).

Atın e erlerini sarracdan getirmediler.

Merkebin semerini koy binmek isterim.

Açıda piliç yok.

Bende iki kaz ve iki ördek var.

Yastıkta bir tahta kurusu gördüm.

 ar af üstünde bir pire buldum (vecedtu).

Yavaş yavaş lakırdı etmesini ona söyle.

Onu gördüm büyük kardeşini görmedim.

Eti kesti bütün bütün yemedi.

Köpek hiç et yemedi.

Tavuk udan aldığım horozlar ordadır.

Validin mi geldi?

Evimizde büyük sivrisinek var.

Tahta kurusu azdır.

Top uların büyük t fenkleri yoktur.

Ufak tabancayı masa üzerinden kaldır.

 ki saatten beri eve vardılar.

Evde bir güzel kedim var.

Saatiniz fenadır.

Derhal mektebe yalnızca gittim.

O gün mektebe gitmedim.

Vekilharc tavuk bulamadı (mâ kadera en yecide).

İyi tüfenk bulamadım.

Hizmetçi atı getiremedi (mâ kadera en ye'tiye bihi).

Eğerleri sarracdan alınız.

Sizdeki fener iyi değildir çünkü ufaktır.

Kitapları yanlarında değildir.

Kedi pencerede oturuyor.

Hemşiremin kitabını bulamadılar.

Evinizin önünde pederinizi gördüm.

Fena ata binemiyor.

İyi ata bindim.

Bir büyük güvercin satın alamadım.

Bir ufak kuş satın almadılar.

Yavaş oku (ikra').

Mektubu derhal yazdım.

Pencereden bir büyük kuş uçtu (târa).

Tüfenkin fişekleri yoktur fakat tabancanın bir fişegi vardır.

Katırınızı hizmetçi getirdi.

Yavaş yavaş yazmıyorsun.

Yastık için yarım okka tüy aldınız.

Semiz tavuğu aşçı kesti (zebeha).

Kardeşlerin mahalle mektebine gittiler.

Nereye gidersiniz eve giderim.

Allaha ısmarladık.

Dördüncü Ders

در دنجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Baş	رأس ج رؤس Ra's ç. ruûs	رأس ج رؤس Ra's ç. ruûs
Yüz	وجه Vech	وُش ج وُشاش Vuş ç. vuşâş
Göz	عين ج عيون أعين 'Ayn ç. 'uyûn, e 'yun	عين ج عيون 'Ayn ç. 'uyûn
Göz bebeği	هدب ج أهداب Hedeb ç. ahdâb	رَمْش Remş
Kulak	أذن ج أذان Uzun ç. âzân	وُدُن ج وُدَان Vudun ç. vudân
Burun	أنف ج أنوف Enf ç. unûf	مَنَاحِير Menâhîr
Basık burun	أنف أفطس ج فطس Enf eftes ç. futus	أنف أفطس ج فطس Enf eftas ç. futus
Gağa şeklinde burun	أنف أفتى ج فتى Enf aknâ ç. kunâ	أنف أفتى ج فتى Enf aknâ ç. kunâ
Kaş	حاجب ج حواجب Hâcib ç. havâcib	حاجب ج حواجب Hâcib ç. havâcib
Alın	جبهة ج جباه جبین ج أجبون و أجبنة Cephe ç. cibâh, cebîn ç. ecbûn ve ecbine	جَبِين Cebîn
El	يد ج أيدي Yed ç. eydî	أَيْد ج أَيْدِين Eyd ç. eydîn
Bilek	ساعد ج سواعد Sâ 'id ç. sevâ 'id	سَاعِد Sâ 'id
Kol	ذراع ج أذرع عَضُد ج أعضاد Zirâ ' ç. ezru ' 'Adud ç. e 'dâd	دِرَاع Dirâ '
Ayak	رجل ج أرجل Ricl ç. ercul	رَجْل ج رَجْلِين Ricl ç. riclîn
Diz	ركبة ج ركب و ركبات Rukbe ç. rakeb, rakebât	رُكْبَة Rikbe
Arka	ظهر- مَتْن Zahr, metin	ضَهْر Dahrûn
Topuk	كعب . عرْقوب ج عَرَاقِيب Ka 'b, 'urkûb, ç. 'arâkîb	عَرَقُوب ج عَرَاقِيب 'Arkûb ç. 'arâkîb
Meme	ثدى ج أثداء Sedy ç. esdâ'u	بِرْ ج بِرَاز Biz ç. bizâz
Emzik	حلمة ج حلم Heleme ç. hilem	حَلَمَة Heleme

Dalak	طِحَالٌ ج طُحُلٌ . أَطْحَلَةٌ Tihâl ç. tuhul, ethile	طِحَالٌ ج طَحَالَاتٌ Tuhâl ç. tuhâlât
Dalaklı	مَطْحُولٌ Mathûl	مَطْحُولٌ Mathûl
Bağırsak	مَعَى ج أَمْعَاءُ Ma ‘i ç. em ‘â’u	مُصْرَانٌ ج مَصَارِنُ Musrân ç. masârin
Tükürük	لُعَارٌ . رِيْقٌ . بُزَاقٌ Lu ‘âr, rîk, buzâk	رِيْقٌ Rîk
Sümük	مُخَاطٌ ج أَمْخِطَةٌ Muhât ç. emhite	مُخَاطُهُ Muhâta
Çene	ذُقْنٌ ج أَدْقَانٌ Zakn ç. ezkân	دَقْنُونٌ ج أَدْقَانُونٌ Daknûn ç. edkânûn
Yukarı ve alt çene	فَكٌ أَعْلَى وَفَكٌ أَسْفَلُ Fek e ‘lâ, fek esfel	فَكٌ أَعْلَى وَفَكٌ أَسْفَلُ Fek e ‘lâ, fek esfel
Sümkürmek	إِمْتِحَاطٌ . تَمَخُّطٌ . تَمْخِيطٌ İmtihât, temehhut, temhît	يَطْلَعُ مُخَاطَتُهُ Yitalla ‘a muhâtatuh
Boğaz	حَلَقٌ ج أَحْلَاقٌ وَحُلُوقٌ Halak ç. ahlâk, hulûk	حَلَقٌ Halak
Yanak	خَدٌ Had	خَدٌ Had
Omuz	مِنْكَبٌ Minkebe	كِتْفٌ Kitf
Koltuk	إِبْطٌ ج أَبَاطٌ İbt ç. âbât	أَبْطٌ ج بَاطٌ Ebt ç. bât
Dudak	شِفَةٌ ج شِفَاهٌ Şefet ç. şifât	شِفَةٌ Şefeh
Dirsek	مِرْفَقٌ Mirfaka	كُوعٌ Kû ‘
Tırnak	ظَفَرٌ ج أَظْفَارٌ Zufer ç. azfâr	ضَفْرٌ ج ضَوَافِرٌ Dufur ç. davâfir
Tırnak kesintisi	قَلَامَةٌ ج قَلَامَاتٌ Kulâme ç. kulâmât	قُصَاصُ الضَّوَافِرِ Kusâsu’d-davâfir
Bacak	سَاقٌ ج سَيِّقَاتٌ Sâk ç. sîkât	سَاقٌ Sâk
Kemik	عَظْمٌ ج عِظَامٌ ‘Azm ç. ‘izâm	عَظْمٌ ‘Adm
Damar	عِرْقٌ ج عُرُوقٌ . عِرَاقٌ ‘İrk ç. ‘urûk, ‘irâk	عِرْقٌ ج عُرُوقٌ ‘İrak ç. ‘urûk
Ter	عَرَقٌ ‘Arak	عَرَقٌ ‘Arak
Parmak	إِصْبَعٌ ج أَصَابِعُ İsba ‘ ç. asâbi ‘	صِبْعٌ ج صَوَابِعُ Sib ‘a ç. savâbi ‘
Karın	بَطْنٌ ج بُطُونٌ Batn ç. butûn	كِرْشٌ ج أَكْرَاشٌ Kirş ç. akrâş

Göğüs	صَدْرٌ Sadr	صَدْرٌ Sadr
Boyun	جِيدٌ جَ أَجْيَادٌ رَقَبَةٌ جَ رِقَابٌ . عُنُقٌ Cîd ç. ecyâd rakabe ç. rikâb, 'unk	رَقَبَةٌ Rakabe
Ense	قَفَا جَ أَقْفِيَّةٌ وَ إِقْفَا قَذَالٌ . نُقْرَةٌ جَ نِقَارٌ Kafâ ç. akfiye, ikfâ Kazâl, nukra ç. nikâr	قَفَا Kafâ
Ciğer	كَبِدٌ جَ أَكْبَادٌ Kebid ç. ekbâd	كَبِدٌ جَ أَكْبَادٌ Kibid ç. ekbâd
Ciğer parçası	فِلْذَةٌ جَ فِلْدٌ Filze ç. filez	حِطَّةٌ كَبِدٌ Hıtâtü kibed
Akciğer	رِيَّةٌ جَ رِيَّاتٌ وَ رِيُونٌ Rie ç. riât, riüne	رِيَّةٌ , رِيَّهَ (حَيَوَانُلَرْنُ) Rîye, rîşe(hayvanların)
Mide	مَعْدَةٌ . مَعْدَةٌ جَ مَعْدٌ Ma 'de, ma 'de ç. mi 'ad	مَعْدَةٌ . مَعْدَةٌ جَ مَعْدٌ Mi 'de , ma 'de ç. mi 'ad
Kursak	جَرِيَّةٌ . حَوْصَلَه Cerrie, havsale	جَرِيَّةٌ . حَوْصَلَه Cerrie, havsale
Sakal	لَحْيَةٌ جَ لِحَاءٌ Lihye ç. lihâ'u	دَقْنٌ Dakn
Bıyık	شَارِبٌ جَ شَوَارِبٌ Şârib ç. şevârib	شَنْبٌ جَ شَنْبَاتٌ Şeneb ç. şenebât
Başım ağrıyor.	رَأْسِي يَوْجَعُ . Ra'sî yevca 'u.	رَأْسِي يَوْجَعُنِي . Ra'su yûca 'unî.
Dün gözüm ağrıdı.	وَجَعَ عَيْنِي أَمْسٌ . Vece 'a aynî emsin.	عَيْنِي وَجَعَ إِمْبَارِحُ . Aynî vaca 'a imbârih.
Karnı ağrıcak.	سَوْفَ يَوْجَعُ بَطْنُهُ . Sevfe yûca 'u batnuhu.	رَاحٌ يَوْجَعُ كَرِشُهُ . Râha yûca 'u kırşuh.
Ağzı kurudu.	جَفَّ فَمُهُ . Ceffe fummuhu.	نَشَفَ فَمُهُ . Neşef fummuh.
Sümkürmek istemez.	لَا يُرِيدُ أَنْ يُمَخِّطَ . Lâ yurîdu en yumehhita.	مُوشٌ عَاوَزُ يَطْلَعُ مُخَاطْطُهُ . Mûş 'âviz yetalla 'a muhâtatuh.
Dudağı çatladı.	إِنْشَقَّ شَفَتُهُ . Înşakka şefetuhu.	شَفَتُهُ إِنْشَقَّ . Şefetuhu inşakka.
Tırnaklarını kesmez.	لَا يَقْلِمُ أَظْفَارَهُ . Lâ yuklimu azfârahu.	مَا يَقْصُصُ ضَوَافِرَهُ . Mâ yekussuş davâfiruh.
Yüzünden ter su gibi akıyor.	الْعَرَقُ يَجْرِي مِنْ وَجْهِهِ كَالْمَاءِ . El-'arak yecrî min vechihi ke'l-mâ'i.	الْعَرَقُ يَجْرِي مِنْ وَشَّةِ زَيٍّْ المُؤْيَةِ . El-'arak yecrî min vuşşuh zeyyi'l-mûye.

Omuzları geniş değildir.	مَنْكِبَاهُ لَيْسَا عَرِضَيْنِ Menkibâhu leysâ 'arîdayni.	أَكْأَفُهُ مُوشٌ عَرَاضٌ Ekkâfuh mûş 'irâd.
Çok işten terledim.	عَرَقْتُ مِنَ الشَّغْلِ الْكَثِيرِ. 'Araktu mine'sşugli'l- kesîr.	عَرَقْتُ مِنَ الشَّغْلِ الْكَثِيرِ. 'Araktu mine'sşugli'l-kîtîr.
Ellerini yıkamadı.	مَا غَسَلَ يَدَيْهِ . Mâ ğasale yedeyhi.	مَا غَسَلَتْ يَدَيْهِ . Mâ ğaseluş yedeyhi.
Elleri güzeldir.	يَدَاهُ جَمِيلَتَانِ . Yedâhu cemîletâni.	إِيْدَيْهِ كُوَيْسَيْنِ . Îdeyhi kuveyyisîn.
Parmakları incedir.	أَصَابِعُهُ رَقِيقَةٌ . أَصَابِعُهُ دَقِيقَةٌ Esâbi 'uhu rakîka. Esâbi 'uhu dakîka.	صَوَابِعُهُ رَفِيعَيْنِ . Savâbi 'uhu rufeyye 'în.
Sümüklerini silmiyor.	لَا يَمْسَحُ مُخَاطَهُ . Lâ yemsahu muhâta.	مَا يَمْسَحُشْ مُخَاطُهُ . Mâ yemsahuş muhâtuh.
Alını düzdür.	جَبْهَتُهُ مُسْتَوِيَّةٌ . Cebhetuhu musteviyye.	جَبِيئُهُ مُسَاوِي . سَوَا Cebînuhu musâvî, sevâ.
Tükürüğü akıyor.	لَعَابُهُ يَجْرِي . Leâbuhu yecrî.	يَجْرِي بُزَاقُهُ . Yecrî buzâkuh.
Kulağı işitmiyor.	لَا يَسْمَعُ أَدْنَاهُ . Lâ yesma 'u uznuhu.	وَدْنُهُ مَا يَسْمَعُشْ . Vudnuh mâ yesma 'uş.
Yüzü çirkindir.	وَجْهُهُ شَنِيعٌ . Vechuhu şenî ' .	وُشُّهُ وَحِشٌ . Vuşşuh vahiş.
Yüzleri çirkindir.	وَجُوهُهُمْ شِنَاعٌ . Vucûhuhum şinâ ' .	وُشَاشُهُمْ وَحْشِينَ . Vuşâşuhum vahşîn.
Hasta olduğundan evden çıkmaz.	لَا يَخْرُجُ مِنَ الْبَيْتِ لِكُونِهِ مَرِيضًا . Lâ yahrucu mine'l-beyti li kevnihî merîdan.	مَا يَطْلُعُشْ مِنَ الْبَيْتِ عِلَّشَانُ عَيَّانٌ . Mâ yettali 'uş mine'l-beyt 'aleşân 'ayyân.
Baş dönmesinden kustu.	قَاءَ مِنَ الدَّوَّارِ . Kâ'a mine'd-duvvâr.	إِسْتَفْرَغَ مِنَ الدَّوَّخَةِ . طَرَشَ مِنَ الدَّوَّخَةِ . İstefrağ mine'd-dûha. Taraş mine'd-dûha.
Başımı sersem edecek.	سَيَدُوخُ رَأْسِي . Se yudevvihi ra'sî.	رَاحَ يَدُوخُ دِمَاعِي . Râha yidevvah dimâġî.
Öksürüğünüz kötüdür.	سُعَالُكُمْ شَدِيدٌ . Su 'âlukum şedîd.	الْفَحَّةُ بَتَاعُكُمْ جَامِدٌ . El-kuhhatu bitâ 'ikum câmid.
Vücudu zayıftır.	بَدْنُهُ نَحِيفٌ . Bedenuhu nahîf.	وَجُودُهُ مَهْزُولٌ . Vucûduhu mehzûl.
Vücutlarınız zayıftır.	أَبْدَانُكُمْ نِحَافٌ . Ebdânukum nihâf.	وَجُودَانُهُمْ مَهْزُولِينَ . Vucûdânuhum mehzûlîn.

Hastalık	مَرَضٌ . دَاءٌ جِ أدَوَاءٌ . سَقَمٌ . عَاهَةٌ Marad, dâ'u ç. edvâ'u, sukm, 'âhe	عَايَه . عَيَّانٌ جِ عَيَّانِينَ 'Âye, 'ayyân ç. 'ayyânîn
Hasta	مَرِيضٌ جِ مَرَضَى Merîd ç. merdâ	
Baş ağrısı	دَاءُ الرَّأْسِ Dâ'u'r-ra'si	وَجَعُ الرَّأْسِ Vece 'a'r-ra's
Göz ağrısı	رَمَدٌ Remed	وَجَعُ الْعَيْنِ Vece 'a'l-'ayn
Çiçek	جُدَرَى Cudarî	جِدَرَى Cidarî
Çıban	دُمْلٌ خِ دَمَامِلٌ Dummel ç. damâmil	طَلُوعٌ . دِمْلٌ Talû 'u, dımmil
Istma	حُمَّى جِ حُمَيَّاتٌ Hummâ ç. hummeyât	سُخُونُهُ . بَارِدُهُ Suhûne, bâride
Baş dönmesi	دَوَّارٌ . دَوَّخُهُ Duvvâr, devha	دُوَّخُهُ Dûha
Sersem etmek	تَدْوِيحٌ Tedvîh	يَدْوِخٌ Yidevvah
Uyuzluk	جَرَبٌ Cerabe	جَرَبٌ Cerab
Uyuz	أَجْرَبٌ مِ جَرَبَاءٌ . جَرَبٌ Ecrab müe. cerbâ'u, curb	جَرَبَانٌ جِ جَرَبَانِينَ Cerbân ç. cerbânîn
Öksürük	سُعَالٌ Suâl	سَعْلُهُ S 'ale
Öksürmek	سُعَالٌ . سَعْلَةٌ Su 'âl, su 'le	يَسْعَلُ Yes 'al
Kusmak	قَى . تَقْيَاءٌ . اِسْتِفْرَاجٌ Kay, takyâ'u, istifrâğ	يَسْتَفْرِغُ . يُطْرِشُ Yestefrağ, yutruş
Kör	أَعْمَى مِ عَمْيَاءٌ جِ عَمْيَانٌ . عَمَى E 'mâ müe. 'amyâ'u ç. 'umyân, 'ummiy	أَعْمَى مِ عَمْيَانٌ E 'mâ müe. 'amyân
Şaşı	أَحْوَالٌ مِ حَوَالٍ جِ حَوْلٌ Ahvâl müe. havlâ ç. hûl	أَشْوَحٌ Eşvâh
Topal	أَعْرَجٌ مِ عَرَجَاءٌ جِ عَرْجٌ E 'rac müe. 'arcâ'u ç. 'urc	أَعْرَجٌ مِ عَرَجَاءٌ عَرْجٌ E 'rac müe. 'arcâ'u, 'urc
Dilsiz	أَخْرَسٌ مِ خَرَسَاءٌ جِ خَرَسٌ Ahras müe. harsâ ç. hurs	أَخْرَسٌ مِ خَرَسَاءٌ جِ خَرَسٌ Ahras müe. harsâ ç. hurs
Kel	أَقْرَعٌ مِ قَرَعَاءٌ جِ قُرْعٌ Akra ' müe. kar 'â'u ç. kur '	أَقْرَعٌ . كَلَشٌ Akra ', keleş

Kanbur	أَحْدَبُ م حَدْبَاءُ ج حَدْبُ Ahdeb müe. Hadbâ'u ç. hudub	مَحْنَى Mehnî
Hastahane	مُسْتَشْفَى ج مُسْتَشْفَيَاتُ Müsteşfâ ç. müsteşfeyât	إِسْبِتَالِيَّة ج إِسْبِتَالِيَّاتُ . خَسْتَاَنَه İsbitâliyye ç. isbitâliyyât Hastehâne
Hekim	طَبِيبُ ج أَطِبَاءُ Tabîb ç. atıbbâ'u	حَكِيمُ Hekîm
İlaç	دَوَاءُ ج أدْوِيَّة Devâ'u ç. edviye	عِلَاجُ . دَوَاءُ 'Îlâc, devâ'u
Reçete	تَرْتِيبُ . تَوْصِيفَةٌ Tertîb, tavsîfe	وَصْفَه . رَشْتَا Vasfa, reşetâ
Eczacı	صَيْدَلَانِي ج صَيْدَلَانِيَّونَ Saydelânî ç. saydelâniyyûn	أَجْزَاجِي ج أَجْزَاجِيَّة Eczâcî ç. eczâciyye
Eczahane	صَيْدَلِيَّة ج صَيْدَلِيَّاتُ Saydeliyye ç. saydeliyyât	أَجْزَا حَانَه ج أَجْزَا حَانَاتُ Eczâhâne ç. eczâhânât
Cerrah	جَرَّاحُ Cerrâh	جَرَّاحُ Cerrâh
Kimyağır	كِيمَوِي Kîmevî	كِيمَوِي Kîmevî
Göz hekimi	كَحَالُ Kehhâl	حَكِيمُ الْعُيُونِ Hekîmu'l- 'uyûn

7-	تَمْرِينٌ
Ra'sî yûca 'unî.	رَأْسِي يُوجَعُنِي.
Riclâhu (inek ayakları) tavîlâni.	رِجْلَاهُ (إِنَّكَ أَيَّاقُلْرَى) طَوِيلَانِ .
Erculuhum tivâl.	أَرْجُلُهُمْ طَوَالٌ .
Sâ 'idâke kasîrâni.	سَاعِدَاكَ قَصِيرَانِ .
Sevâ 'iduhum kisâr.	سَوَاعِدُهُمْ قِصَارٌ.
Muhâtuke yecrî ke'l-mâ'i.	مُخَاطُكَ يَجْرِي كَالْمَاءِ .
Vucûhuhum şinâ '.	وُجُوهُهُمْ شِنَاعٌ .
Mâza yûca 'uke.	مَاذَا يُوجَعُكَ.
Yûca 'unî rukbetî.	يُوجَعُنِي رُكْبَتِي .
Muhatta muhattaten.	مُخَطٌّ مُخْطَةٌ.
Se yuklimu azfârahu.	سَيُقْلِمُ أَظْفَارَهُ .
Raeytu 'azmen fi't-tarîk.	رَأَيْتُ عَظْمًا فِي الطَّرِيقِ .
Se ağsilu yedeyye.	سَأَغْسِلُ يَدَيَّ .
Cebhetuhu bârize (çıkık).	جَبْهَتُهُ بَارِزَةٌ (جَبْقِيقٌ) .
Esnânu't-tifli beydun cidden.	أَسْنَانُ الطِّفْلِ بَيِّضٌ جَدًّا .
Mâ tala 'tu mine'l-beyti işrîne yevmen li kevnî merîdan.	مَا طَلَعْتُ مِنَ الْبَيْتِ عِشْرِينَ يَوْمًا لِكُونِي مَرِيضًا.
Hulku ihvetuke yûci 'uhum.	حُلُقُ إِخْوَتِكَ يُوجَعُهُمْ .
Batnu yûca 'uhu şedîden.	بَطْنُ يُوجَعُهُ شَدِيدًا .
E's-sadru vece 'anî'l-yevme kalîlen.	الْصَّدْرُ وَجَعُنِي الْيَوْمَ قَلِيلًا .
Şefetâhu hamrâni.	شَفَتَاهُ حَمْرَانِ.
Înşakka şefâhuhum.	إِنْشَقَّ شَفَاهُهُمْ .
Esâbi 'uhu kîbâh.	أَصَابِعُهُ قَبَاحٌ .
Şevâribu ebîke kibâr.	شَوَارِبُ أَبِيكَ كِبَارٌ .
Ka'nâ mine'd-dûhati şedîdeti.	قَتْنَا مِنَ الدَّوْحَةِ الشَّدِيدَةِ .
Mâ takayyaû fi'l-bahri.	مَا تَقَيَّوْا فِي الْبَحْرِ .
Tihâlu ahî bârizun min batnihi.	طِحَالُ أَحِي بَارِزٌ مِنْ بَطْنِهِ .

Unûfihim futus (basıktır).	أُتُوفِهِمْ فُطُسٌ (بَاصِيْقِدِرُ) .
Hudûduhum humr.	خُدُوذُهُمْ خُمَرُ.
Se ‘ale ebûke şedîden.	سَعَلَ أَبُوكَ شَدِيدًا.
Ve ene’l-yevm mâ sa ‘altu kattı.	وَ أَنَا الْيَوْمَ مَا سَعَلْتُ قَطُ .
El-müderrisu lehu lihye tavîle.	الْمُدَّرِّسُ لَهُ لِحْيَةٌ طَوِيلَةٌ .
Seyeciffu femmunâ min şiddeti’l-harâreti.	سَيَجِفُّ فَمُنَّا مِنْ شِدَّةِ الْحَرَارَةِ .
İğsil yedek ve uk ‘ud ile’l-mâ’ideti.	اغْسِلْ يَدَكَ وَ اقْعُدْ إِلَى الْمَائِدَةِ.
Kul lehu en yemsaha’r-rîka.	قُلْ لَهُ أَنْ يَمْسَحَ الرِّيقَ .
‘Araktu min şiddeti’l-‘advi (çok koştuktan).	عَرَقْتُ مِنْ شِدَّةِ الْعَدْوِ (جَوْقُ قَوْشَمَقْدَنُ) .
İrmî (at) kulâmmekte mine’s-şubbâki.	ارْمِ (اتُ) قَلَامَكَ مِنَ الشَّبَاكِ .
Devvehânî’l-bahru.	دَوَّخِنِي الْبَحْرُ.
Lâ yes ‘alu min müddetin.	لَا يَسْعَلُ مِنْ مُدَّةٍ.
Raeytu kelben ecrabe.	رَأَيْتُ كَلْبًا أَجْرَبَ .
Merertu bi kelbetin cerbâ’e.	مَرَرْتُ بِكَلْبَةٍ جَرَبَاءَ .
Tala ‘a dummel tahte ibti ahînâ.	طَلَعَ الدَّمْلُ تَحْتَ ابْطِ أَخِينَا.
El-atfâl mâ câ’û ile’l-medreseti li ennehum merdâ.	الْأَطْفَالُ مَا جَاؤُوا إِلَى الْمَدْرَسَةِ لِأَنَّهُمْ مَرْضَى.
Bi ‘aynihi ramed.	بَعَيْنِهِ رَمَدٌ .
‘Aynuhu mâ zâlet ramdâ’e.	عَيْنُهُ مَا زَالَتْ رَمْدَاءَ.
Cebînuke ‘arak kesîran.	جَبِينُكَ عَرَقَ كَثِيرًا.
El-merîdu zehebe ile’l-musteşfâ.	الْمَرِيضُ ذَهَبَ إِلَى الْمُسْتَشْفَى.
Hâti tertîbe’t-tabîb ile’s-saydeliyyeti.	هَاتِ تَرْتِيبَ الطَّبِيبِ إِلَى صَيْدَلِيَّةٍ.
E’d-devâ’u mâ nefe ‘a’d-dâ’e.	الدَّوَاءُ مَا نَفَعَ الدَّاءَ .
El-müsteşfeyâtu kesîra fî beldetinâ.	الْمُسْتَشْفَايَاتُ كَثِيرَةٌ فِي بَلَدَتِنَا.
Hiye kar ‘â’u bi’l-kulli.	هِيَ قَرَعَاءُ بِالْكُلِّ .
Huva ahdebu fî’l-ğâyeti.	هُوَ أَحْدَبُ فِي الْغَايَةِ .
E’s-saydelâni ahaze’t-tertîbe’llezi e ‘tâke’t-tabîb.	الصَّيْدَلَانِي أَخَذَ التَّرْتِيبَ الَّذِي أَعْطَاكَ الطَّبِيبُ
Mâ zâle ra’suhu yûca ‘uhu ke’l-evveli.	مَا زَالَ رَأْسُهُ يُوجَعُهُ كَالْأَوَّلِ.
Câetnî ‘l-hummâ kable sâ ‘atin.	جَانَنْنِي الْحُمَّى قَبْلَ سَاعَةٍ.

Devvehahu's-se 'âle.	دَوَّخَهُ السَّعَالُ.
Duhnâ kesîran emsi.	دُخْنَا كَثِيرًا أَمْسَ.
Lâ yudrik (yetişmez) li kısari yedihi.	لَا يُدْرِكُ (يَتَشَمَزُ) لِقِصَرِ يَدِهِ .
Ak 'adtu'l-velede 'alâ menkebi'l-hâdim.	أَقْعَدْتُ الْوَلَدَ عَلَى مَنْكَبِ الْخَادِمِ.
Cerâ 'arak kesîr min cebînihi.	جَرَى عَرَقٌ كَثِيرٌ مِنْ جَبِينِهِ.
İşteraytu kebiden.	اِشْتَرَيْتُ كِبْدًا.
Lihâuhum tivâlun.	لِحَاوُهُمْ طَوَالَ.
Ru'ûsuhum mudevveha.	رُؤُسُهُمْ مَدَوَّخَةٌ .
Ceffe'l-mendîl fi'ş-şemsi.	جَفَّ الْمَنْدِيلُ فِي الشَّمْسِ.
Ġasale yedehu kable en yak 'ade ile'l-mâ'ideti.	غَسَلَ يَدَهُ قَبْلَ أَنْ يَقْعَدَ إِلَى الْمَائِدَةِ.
Sîkânuhum rikâk.	سَيِّقَانُهُمْ رِقَاقٌ.
Mesahtu'l-'araka min cebînihi.	مَسَحْتُ الْعَرَقَ مِنْ جَبِينِهِ .

Temrin-8-

Ellerim ağrıyor.

Çocuğun dudakları çatladı.

Çok yazıdan (min kesreti'l-kitâbeti) terliyeceğiz.

Bu çocuğun yazısı (hat) güzeldir, ötekinin yazısı (hattu'l-âhar) çirkindir.

Çoktan beri (min müddeti) işitmiyor.

Bacağı ağrıyor.

Yarım saatten beri sümkürmek istemedi (ma erâde en).

Karnı ağrıyor.

Eczahaneden ilaç aldı.

Reçeteyi getirdim.

İlaçtan bir kaşık içtim.

Bir kaşık dolusu ilaç içemedi.

Tırnakların uzundur onları kes.

Dişim fena (şedîd) ağrıyor.

Vücutları zayıftır.

Tükürüğüm kurudu.

Uyuz kedi geldi.

Şaşı hizmetçi geldi.

Şaşı seisleri gelecek.

Topal dişi köpek içeridedir.

Eczahanemiz geceleyin (fi'l-leyli, leylen) açıktır.

Kanbur ademe rast geldim.

Dilsiz kızın (es-sâbiyyetu) salyaları akıyor.

Parmaklarım şiddeti berdden çatladı.

Kel çocuğu buldum.

Şaşı kız gelmedi.

Çocuk hekimin reçetesini eczacıya götürmedi.

Çok işten terleyeceğiz.

Çocuğun dişleri temiz.

Alnında bir çıban çıktı idi.

Kollarını dirseklerine kadar yıka.

Biraderim çiçek illetiyle hastadır.

Hastalığımız nedir?

Istmanız geldi mi?

Hekimler şimdi hastahaneden çıkarlar.

Eczacı öksürür.

Hekimin sakalı yok.

Terinizi beyaz mendil ile siliniz.

Attarın burnundan kan akıyor.

Pederinizin sakalı uzundur.

Hastaları büyük hastahaneye götürdüler

Hocanın göğsü ağrır.

Lostracının burnu basıktır.

5.Ders

بشنجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Ben-sen-o	أنا - أنت - هو Ene, ente, huva	أنا - أنت - هو Ene, ente, huvva
Biz-siz-onlar	نحن - أنتم - هم Nahnu, entum, hum	أحنّا - أنثمّا - وأنثو - هُمّا Ahnâ, entumâ, entû, hummâ
Bana-sana...	لي - لك - الخ... إلي - إليك - الخ... Lî, leke, ileyye, ileyke...	لي - لك - له - لنا - لكم - لهم Lî, lek, luh, lenâ Lekum, lehum
Beni-seni-onu...	ني - ك - ه - نا - كم - هم Nî, ke, hu, nâ, kum, hum	ني - نك - نه - نا - نكم - نهم Nî, uk, uh, nâ Nukum, nuhum
Benden-senden ondan...	منى - منك - منه - منّا - منكم - منهم Minnî, minke, minhu, Minnâ, minkum, minhum	منى - منك - منوه - منّا - نكم - منهم Minnî, minnek, minnûh Minnâ, minkum, minhum
Benim üzerime Senin üzerine	علي - عليك - عليه الخ... 'Aleyye, 'aleyke, 'aleyhi...	علي - عليك - عليه الخ... 'Aleyye, 'aleyke, 'aleyhi...
Benim için-senin için	لأجلي - لأجلك الخ... لي - لك الخ... Li eclî, li eclike, lî, leke...	علشانى - علشانك علشانة - علشاننا الخ... 'Aleşânî, 'aleşânek 'Aleşânuh, 'aleşânnâ...
Benden evvel senden evvel	قبلى - قبلك - قبله الخ... Kabîlî, kablek, kablehu...	قبلى - قبلك - قبله الخ... Kabîlî, kablek, kabluh...
Benden sonra senden sonra	بعدي - بعدك - بعده الخ... Ba 'dî, ba 'deke, ba 'dehu...	بعدي - بعدك - بعده الخ... Ba 'dî, ba 'dek, ba 'duh...
Önümde-önünde...	أمامي - أمامك الخ... قدامي - قدامك الخ... Emâmî, emâmeke... Kuddâmî, kuddâmeke...	قدامي - قدامك الخ... Kudâmî, kudâmek...
Arkamda-arkanda	ورائي - ورأاك الخ... خلفي - خلفك الخ... Verâî, verâeke... Halfî, halfeke...	ورائي - ورأاك - ورأه ورأنا - ورأكم - ورأهم الخ... Verâî, verâk, verâh, Verâna, verâkum, verâhum
Bana yakın...	قريباً مني - قريباً منك قريباً منه الخ... Karîben minnî... Karîben minke... Karîben minhu...	قريباً مني - قريباً منك قريباً منه الخ... Kurayyib minnî... Kurayyib minnek... Kurayyib minnuh...
Benden uzak...	بعيداً مني - بعيداً منك بعيداً منه الخ... Ba 'îden minnî... Ba 'îden minke...	بعيداً مني - بعيداً منك بعيداً منه الخ... Ba 'îd minnî... Ba 'îd minnek...

	Ba 'îden minhu... Îlâ âhirih	Ba 'îd minnûh... Îlâ âhirih
Benim ile	مَعِيَ - مَعَكَ - مَعَهُ مَعَنَا - مَعَكُمْ - مَعَهُ Ma 'î, ma 'ake, ma 'ahu Ma 'ana, ma 'akum	وَإِيَّايَ - وَإِيَّاكَ - وَإِيَّاهُ وَإِيَّانَا - وَإِيَّاكُمْ - وَإِيَّاهُمْ الخ... Ve iyyâye, ve iyyâk, ve iyyâh ve iyyânâ, ve iyyâkum, ve iyyâhum
Gel	تَعَالَ ج تَعَالُوا م تَعَالَى ج تَعَالَيْنِ Te 'âla, te 'âlev müe. Te 'âlî, te 'âleyne	تَعَالَ ج تَعَالُوا م تَعَالَى Te 'âl ç. te 'âlû müe. te 'âlî
Yemek	طَعَامٌ ج أَطْعِمَةٌ . مَأْكُلٌ Ta 'âm ç. et 'ime, me'kul	طَبِيخٌ Tabîh
Tabak	صَحْفَةٌ ج صِحَافٌ Sahfa ç. sihâf	صَحْنٌ ج صُحُنٌ Sahn ç. suhun
Peynir	جُبْنٌ . جُبْنٌ (تَانَهُ س) Cubun, cubne (tânesi)	جِبْنٌ Cibin
Kebab	شِوَاءٌ . شِوَاءَةٌ (بَارِجَه س) Şivâ'u, şivâ'e (parçası)	كَبَابٌ Kebâb
Çorba	حَسَاءٌ Hasâ'u	شُورْبَا Şurbâ
Kızartma	لَحْمٌ مَقْلَى Lahm maklî	لَحْمٌ مَقْلَى Lahm maklî
Ekmek kabuğu	قِشْقَةٌ الْخُبْزِ Kışfetu'l-hubzi	قِشْقَةٌ Kışfe
Ekmek içi	لُبَابَةُ الْخُبْزِ Lubâbetu'l-hubz	لِبَابَةٌ Libâbe
Süt	لَبَنٌ . أَلْبَانٌ . لَبَانٌ . حَلِيبٌ Leben ç. elbân, libân, halîb	حَلِيبٌ Halîb
Yoğurt	لَبَنٌ رَائِبٌ Leben râib	أَلْبَنٌ - يُغُورْتُ Leben, yoğûrt
Balık	سَمَكَةٌ . سَمَكٌ . أَسْمَاكٌ Semeke, semek, esmâk	سَمَكٌ Semek
Kahve tanesi	بُنٌّ Bunn	بُنٌّ Bunn
Şeker	سُكَّرٌ Sukker	سُكَّرٌ Sukker
Çay	شَايٌ Şây	شَايٌ Şây
Tava	مَقْلَى . مَقْلَاةٌ ج مَقَالَى . طَابِقٌ طَنْجَرٌ Maklâ, maklât ç. makâlî, tâbaka, tencere	طَاوَه ج طَاوَاتٌ Tâva ç. tâvât

Kaygana	قلّيه Kalye	Kalye
Balık yumurtası	سرّوء ج سرّوء . سرّاة ج Serû ç. surû Sirâ'e ç. sur'u	بطارخ Butârih
Sebzевat	بقّل ج بقول Bakl ç. bukûl	خضّر Hudar
Maydanoz	بقدونس Bakdûnis	بقدونس Bakdûnis
Ebe gümeçi	خبيرة Hubeyze	خبيرة Hubeyze
Şalgam	لفت . شلجم Lift, şelcem	لفت Lift
Kabak	قرعة ج قرع Kar 'a ç. kur '	قرع Kar '
Marul	خسة ج خس Hasse ç. hissun	خس Hissun
Ispanak	إسفنّاخ İsfenâh	سبانيخ Sabânîh
Pirinç	أرز Urz	رز Ruz
Bakla	باقلاء Baklâ'u	فول Fûl
Karpuz	بطيخة ج بطيخ Bittîha ç. bittîh	بطيخ Battîh
Kavun	شيمّام Şimmâm	شيمّام - كاؤن Şimmâm, kâvun
Bamya	باميّة Bâmiye	باميّة Bâmiye
Patlıcan	بازنجان Bâzincân	بدنجان Badancân
Tomata	طمّاطم Tamâtım	طمّاطم . بنّاضوره . بدنجان غبوطه Tamâtım, benâdûra, badancân ğabûta
Pırasa	كُرّات Kürrâs	كُرّات Kürrât
Raziyane	رازيّانج Râziyânc	شمر Şemer
Hindibâ	هندبّا Hindibâ'u	هندبّا - شِكُوريّه Hindibâ, şikûriye
Pazı	سلق Selk	سلق Selk
Frenk maydonozu	كربرة Kırbıra	كربرة Kırbıra

	Kerbera	Kerbera
Roka	رَشَاد Reşâd	جَرَجِير Cercîr
Yemiş	تَمْرَة . فَاكِهَة ج قَوَاكِي Semra, fâkihe ç. fevâkih	فَاكِهَة Fâkihe
Yemişçi	فَاكِهَانِي Fâkihâniy	فَاكِهَانِي ج فَاكِهَانِيَّة Fâkihânî ç. fâkihâniyye
Hıyar	خِيَار Hıyâr	خِيَار Hıyâr
Hurma	تَمْر ج تُمُور و تَمْرَات Temr ç. tumûr, temrât	تَمْر ج تُمُور و تَمْرَات Temr ç. temûr, temrât
Harnup	خَرُوب (بري) خَرُوبَة Harrûb, harrûbe	خَرُوب (بري) خَرُوبَة Harrûb (biri) harrûbe
Razaki üzüm	زَبِيب رَازَقِي Zebîb razâkî	زَبِيب رَازَقِي Zebîb razâkî
Çekirdeksiz üzüm	زَبِيب بَنَاتِي Zebîb benâtî	زَبِيب بَنَاتِي Zebîb benâtî
Mısır buğdayı	ذُرَّة Zurra	ذُورَة Dûra
Bezelye	بَسَلَة Bisalle	بَسَلَة Beselle
Nohut	حِمَص (تانه س) حِمَصَة Himmes (tanesi) himmese	حُمَص Hummus
Mercimek	عَدَس 'Ades	عَدَس 'Ads
Darı	دُخْن Duhn	دُخْن Duhn
Dut	ثُوت . ثُوتَة (تانه س) Tût, tûte (tanesi)	ثُوت Tût
Nane	نَعْنَاع Na 'nâ	نَعْنَاع Ni 'nâ
Yerçivisi (kuşkonmaz)	هَلْيُون Helyûn	هَلْيُون Helyûn
Karnabit	قَنْبِيط Kunnebît	كَرْ نَبِيط Kernabît
Lahana	مَلْفُوف . كُرْنُب Melfûf, kurnûb	كَرْنُوب Kurnûb
Enginar	خُرْشُوف - خُرْشُوفَة Hurşûf, hurşûfe	خُرْشُوف Harşûf
Soğan	بَصَل Basal	بَصَل Basal
Sarımsak	ثُوم Sûm	ثُوم Tûm
Karpuz bostanı	مَبْطَحَة Mehtahât	بُسْتَانُ الْبَطِيخ Bustânu'l-battîh

Sebzevat bahçesi	مَبْقَلَة Mebkale	جَنِينَةُ الْخَضَرِ Cinînetu'l-hudar
İyi pişmiş yumurta	بَيْضَةٌ نَاضِجَةٌ Beyda nâdice	بَيْضٌ مَشْوَى Beydâ meşvî
Az pişmiş yumurta	بَيْضَةٌ رَائِيَةٌ Beyda râiye	بَيْضٌ بَرِيشت Beydâ bi rîšet
Bana biraz peynir getir.	هَاتِ لِي خِطَّةَ جُبْنٍ. Hâtî lî hittate cubnin.	هَاتِ لِي خِطَّةَ جُبْنٍ. Hât lî hittatu cubun.
İki tabak yemek yedim.	أَكَلْتُ صَحْفَتَيْنِ طَعَامًا. Ekeltu sahfeeyni ta 'âmen.	أَكَلْتُ صَحْتَيْنِ طَبِيخٍ. Ekeltu sahatayn tabbîh.
Çorbayı içmedim.	مَا شَرَبْتُ الْحَسَاءَ. Mâ şeribtu'l-hasâ'e.	مَا شَرَبْتُشُ الشَّوْرَبَا. Mâ şeribtuş e's-şûrbâ.
Bu yumurtalar bana yetmez.	هَؤُلَاءِ الْبَيْضُ مَا يَكْفُونِي. Hâula'i'l-beyd mâ yekfûnî.	الْبَيْضُ دُولُ مَا يَكْفُونِي. El-beyda dûli mâ yikeffûnîş.
Daha istermisiniz?	أَتُرِيدُونَ بَعْدُ. Eturîdûne ba 'du.	عَاوِزِينَ كَمَا. 'Âvizîn kemân.
Artık istemem.	مَا أُرِيدُ بَعْدُ. Mâ urîdu ba 'du.	مَوْشُ عَاوِزٍ بَقَى. Mûş 'âviz beka.
Akşam yemeği	عَشَاءُ 'Aşâ'u	عَشَاءُ 'Aşâ'u
Öğlen yemeği	عَدَاءُ Ġadâ'u	عَدَاءُ Ġadâ'u
Kahve altı	فُطُورُ Fatûr	فُطُورُ Fatûr
Kahvaltı ettim.	فُطَرْتُ. Fatartu.	فُطَرْتُ. Fatart.
Öğle yemeğini yedim.	تَغَدَّيْتُ. Teğaddeytu.	تَغَدَّيْتُ. Teğaddeyt.
Akşam yemeğini yedim.	تَعَشَّيْتُ. Te 'aşşeytu.	تَعَشَّيْتُ. Te 'aşşeyt.
Benden evvel mi kahvaltı ettiniz?	هَلْ فُطَرْتُمْ قَبْلِي؟ Hel fatartum kablî?	فُطَرْتُمْ قَبْلَ مِنِّي؟ Fatartum kable minnî?
Sizden sonra öğle yemeğini yedim.	تَغَدَّيْتُ بَعْدَكُمْ. Teğaddeytu ba 'dekum.	تَغَدَّيْتُ بَعْدَكُمْ. Teğaddeyt ba 'dukum.
Kebabı sevmiyorum.	مَا أَحِبُّ الشَّوَاءَ. Mâ uhibbu's-şivâ'e.	مَا تُحِبُّشُ الْكَبَابَ. Mâ nuhibbuş el-kebâb.
Benden evvelmi geldiniz?	هَلْ جِئْتُمْ قَبْلِي؟ Hel ci'tum kablî?	جِئْتُمْ قَبْلَ مِنِّي؟ Ci'tum kable minnî?
Gelmek istedim lâkin	أَرَدْتُ أَنْ أَجِيَّ لَكِنِّي مَا قَدَرْتُ. Erادت en ecî lakinnî	كَانَ بَدْيِي نَجَى فَإِنَّمَا مَا قَدَرْتُشُ. Kâne biddînî necî fe innemâ

gelemedim.	mâ kadertu.	mâ kadertuş.
Bir kadeh sût getirir misiniz?	أَتَأْتُونَ لِي بِكَاسٍ لَبَنًا ؟ E te'tûne lî bike'sin lebenen?	تَجِيبُوا لِي كُبَّابَةَ الْحَلِيبِ ؟ Tecîbû lî kubbâbetu'l-halîb?
Karpuzu kes kavunu bırak.	إِطْعِ الْبَطِيخَةَ وَ أَتْرُكِ الشَّمَامَ. İkta 'i'l-bittîhate ve't-ruki's-şimmâm.	إِطْعِ الْبَطِيخَةَ وَخَلِّ الْكَائُونَ. İkta 'i'l-battîha ve halli'l-kâ'ûn.
Marul taze değil.	الْخِسُّ مَا هُوَ طَرِيٌّ. El-hissu mâ huva tari.	الْخِسُّ مُوشٌ طَازَهُ. El-hissu mûş tâze.
Balık yumurtası kokuyor.	السِّرَّانَةُ نَاتِنٌ. E's-sirâ'etu nâtin.	الْبُطَارُخُ مُعَقَّنٌ. El-butârihu mu 'affen.
Yoğurt tatlı değil.	الْلَبْنُ الرَّائِبُ لَيْسَ حُلُوءًا. El-lebenu'r-râib leyse hulven	الْلَبْنُ مُوشٌ حُلُوءٌ. El-leben mûş hulvun.
Süt ekşidir.	الْلَبْنُ حَامِضٌ. El-lebenu hâmid.	الْحَلِيبُ حَامِضٌ جَ حَوَامِضٌ El-halîb hâmid ç. havâmîd
Uzaktan gelen kimdir?	مَنْ الَّذِي يَجِيئُ مِنْ بَعِيدٍ ؟ Meni'l-lezî yecîu min ba 'îd ?	مِنْ أَلَى يَجِيئُ مِنْ بَعِيدٍ ؟ Mîne'llî yecî min ba 'îd ?
Bacanağınızdır.	عَدِيلُكُمْ. 'Adîlukum.	الْعَدِيلُ بِتَّاعُكُمْ. El-'adîl bitâ 'ukum.
Arkasından gelen kimdir ?	مَنْ الَّذِي يَجِيئُ مِنْ وَرَائِهِ ؟ Meni'llezî yecîu min verâihi?	مِنْ أَلَى يَجِيئُ مِنْ وَرَآهِ ؟ Mîne'llî yecî min verâh ?
Benim için ne söylediniz ?	مَاذَا قُلْتُمْ لِأَجْلِي ؟ Mâza kultum li eclî ?	عَلَشَانِي قُلْتُمْ أَيُّهُ ؟ 'Aleşânî kultum eyye ?
İyi söyledik.	قُلْنَا خَيْرًا. Kulnâ hayran.	قُلْنَا خَيْرٌ. Kulnâ hayr.
Aldığınız maydanuz taze değildir.	الْبَقْدُونِسُ الَّذِي اشْتَرَيْتُمُوهُ لَيْسَ طَرِيًّا. El-bakdûnisi'llezî işteraytumûhu tariyyen.	الْبَقْدُونِسُ الَّذِي اشْتَرَيْتُمُوهُ مُوشٌ طَازَهُ. El-bakdûnisi'llî işteraytumûh mûş tâze.
Ebegümecini etle pişir.	أَطْبِخِ الْخَبِيرَةَ بِاللَّحْمِ. Utbuhi'l-hubeyyeze bi'l-lahm.	أَطْبِخِ الْخَبِيرَةَ بِاللَّحْمِ. Utbuhi'l-hubeyyize bi'l-lahm.
Domatesler daha olmadı.	الطَّمَاظِمُ مَا نَضِجَتْ بَعْدُ. E't-tamâtım mâ nadicet ba'du.	الطَّمَاظِمُ مَا اسْتَوَاشَ لِسًا. E't-tamâtım mâ istevâş lissâ.
Balıkları tavada kavuracağız.	سَاقِلِي السَّمَكِ فِي الْمَقْلَاةِ. Se akli's-semek fi-l-maklât.	رَاحْ نَقْلِي السَّمَكِ فِي الْمَقْلَايَةِ. Râh nakli's-semek fi'l-maklâye.
Bu karpuzlar biraderimin bostanındandır.	هَؤُلَائِي الْبَطِيخُ مِنْ مَبْطَخَتِ أَخِي. Hâulâi'l-bittîhu min mabtahati ahî.	الْبَطِيخُ دُولٌ مِنْ بُسْتَانٍ أَخَوِي. El-bittîh dûli min bustân ahûye.

İki kaşık çorba içemedim.	مَا قَدَرْتُ أَنْ أَشْرَبَ مِلْعَقَتَيْنِ حَسَاءً. Mâ kaddertu en eşrabe mil 'akateyni hasâ'en.	مَا قَدَرْتُ أَنْ أَشْرَبَ مِلْعَقَتَيْنِ حَسَاءً. Mâ kadertuş neşrub itneyn mil 'aka şurbâ.
Domatesleri dolma severim.	أَحَبُّ الطَّمَاظِمِ مَحْشِيَّةٌ. Uhibbu't-tamâtım mahşiyye.	أَحَبُّ الطَّمَاظِمِ مَحْشِيٌّ. Nehabbu't-tamâtım mahşî.
Balıktan hoşlanmam.	السَّمَكُ مَا يُعْجِبُنِي. E's-semek mâ yu 'cibunî	السَّمَكُ مَا يُعْجِبُنِي. E's-semek mâ yu 'cibniş
Sebze ve eti severim.	أَحَبُّ الْبَقُولِ وَالْحَمِّ. Uhibbu'l-bukûle ve'l-lahme.	أَحَبُّ الْخَضَرِ وَالْحَمِّ. Nehabbu'l-hudâr ve'l-lahm.
Bamya ile patlıcanı bu akşam pişirsinler.	لِيَطْبَخُوا هَذَا الْمَسَاءَ الْبَامِيَّةَ وَالْبَادِنَجَانَ. Liyatbahû hâza'l-mesâ'e l-bâmiye ve'l-bâzincân.	لِيَطْبَخُوا اللَّيْلَ الْبَامِيَّةَ وَالْبَدِنَجَانَ. Yatbahû'l-leyle'l-bamya ve'l-badancân.
Yemeğe biraz nane koyunuz.	ضَعُوا نَعْنَاعًا قَلِيلًا فِي الطَّعَامِ. Da 'û na 'nâ 'an kalîlen fî't-ta'âm.	خُطُّوا شَوِيَّةً نَعْنَاعَ فِي الطَّبِيخِ. Huttû şuveyye na 'nâ ' fî't-tabîh.
Lahana dolması. yediniz mi ?	هَلْ أَكَلْتُمْ مَلْفُوفًا مَحْشِيَّةً ؟ Hel ekeltum melfûfen mahşiyeten ?	أَكَلْتُمْ كُرْنُبَ مَحْشِيٍّ ؟ Ekeltum kurnub mahşî ?
Bizim bahçeden razyane topla	لَمْ رَازِيَانَجًا كَثِيرًا مِنْ مَبَقَلَتَيْنَا Lumme râzyânecen kesîran min mebkaletinâ.	لَمْ مِنْ جِنِينَتَنَا شَمَرٌ كَثِيرٌ Lumme min cinînetnâ şemer kıtır.

Temrin -9-	تَمْرِين
Ci'tu kablehum ile'l-medreseti.	جِئْتُ قَبْلَهُمْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
Câ'û ba 'dî ile'l-beyt.	جَاؤَا بَعْدِي إِلَى الْبَيْتِ.
Kâlû li eclinâ hayran.	قَالُوا لِأَجْلِنَا خَيْرًا.
Şeribtu'l-hasâ'e ve terektu'ş-şivâ'e.	شَرِبْتُ الْحَسَاءَ وَتَرَكْتُ الشَّوَاءَ.
E'tinî kışfete'l-hubzi.	أَعْطِنِي قِشْقَةَ الْخُبْزِ.
Câ'e ebûkum karîben minkum.	جَاءَ أَبُوكُمْ قَرِيبًا مِنْكُمْ.
Te 'âl min verâ'î.	تَعَالَ مِنْ وَرَائِي.
Kul sahfaten mine'l-lahmi'l-makliyyî.	كُلْ صَحْفَةً مِنَ اللَّحْمِ الْمَقْلِيِّ.
Ecîu ma'akum ile'l-medreseti.	أَجِئْ مَعَكُمْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
Şeribnâ ke'sen lebenen fi's-sabâhi.	شَرِبْنَا كَأْسًا لَبَنًا فِي الصَّبَاحِ.
Îstereytu ukkaten lebenen mine's-sûki.	إِشْتَرَيْتُ أَقَّةً لَبَنًا مِنَ السُّوقِ.
Tabbahû's-semeke fi'l-maklâtî.	طَبَخُوا السَّمَكَ فِي الْمَقْلَاةِ.
Hâza't-tamâtîm mâ huva nâdic.	هَذَا الطَّمَاظِمُ مَا هُوَ نَاضِجٌ.
Ekeltu'l-hassete't-tarîete'lletî iştaraynâhâ kable sâ 'atin.	أَكَلْتُ الْحَسَّةَ الطَّرِيَّةَ الَّتِي إِشْتَرَيْنَاهَا قَبْلَ سَاعَةٍ.
El-cubnu leyse bitarî.	الْجُبْنُ لَيْسَ بِطَرِيٍّ.
El-cubnetu'lletî kata 'tuhâ muntine.	الْجُبْنَةُ الَّتِي قَطَعْتُهَا مُنْتَبَةِ.
Ekelû sahfateyni ta 'âmen.	أَكَلُوا صَحْفَتَيْنِ طَعَامًا.
Rafa 'tu'l-kalye mine't-tâcen.	رَفَعْتُ الْقَلِيَّةَ مِنَ الطَّاجِنِ.
El-isfenâhu'llezi etev bihi mine'l-bustâni radî.	الْإِسْفَنَاحُ الَّذِي أَتَوَّا بِهِ مِنَ الْبُسْتَانِ رَدِيٌّ.
Ekeltu beyden râiben ve şeribtu şâyen.	أَكَلْتُ بَيْضًا رَائِبًا وَشَرِبْتُ شَايًّا.
Mâ te 'aşseytu ba 'du.	مَا تَعَشَّيْتُ بَعْدُ.
Hâtû ilâ sukker ve leben.	هَاتُوا إِلَى سُكَّرٍ وَ لَبَنًا.
El-batârih tarî.	الْبَطَارِخُ طَرِيٌّ.
El-lebenu'llezi etev bihi mine'l-bustâni radî.	الْلَبْنُ الَّذِي أَتَوَّا بِهِ مِنَ الْبُسْتَانِ رَدِيٌّ.
Ekeltu beyden râiben ve şeribtu şâyen.	أَكَلْتُ بَيْضًا رَائِبًا وَشَرِبْتُ شَايًّا.
Mâ te 'aşseytu ba 'du.	مَا تَعَشَّيْتُ بَعْدُ.

Hâtû ilâ sukkeren ve lebenen.	هَاتُوا إِلَى سَكَّرًا وَ لَبَنًا.
El-batârih tarî.	الْبَطَارِخُ طَرَى .
El-lebenu'llezi etev bihi hâmid.	الْلَبْنُ الَّذِي أَتَوْا بِهِ حَامِضٌ.
E 'cebenî'l-lahmu'llezi işteraytumûhu mine'l-cezzâr.	أَعْجَبَنِي اللَّحْمُ الَّذِي إِشْتَرَيْتُمُوهُ مِنَ الْجَزَّارِ.
Mâ kaddertu en eteğaddiye ma 'akum fe teğaddeytu vahdî.	مَا قَدَرْتُ أَنْ أَتَعْدِيَ مَعَكُمْ فَتَعْدَيْتُ وَحْدِي
Min eyne te'tûne.	مِنْ أَيْنَ تَأْتُونَ.
Min ba 'îdin cidden.	مِنْ بَعِيدٍ جِدًّا.
Tabahtumu's-semeke ma 'a't-tamâtum.	طَبَخْتُمُ السَّمَكَ مَعَ الطَّمَاظِمِ.
Ka 'adû fi'l-mâidetî karîben minnî li yafturû.	قَعَدُوا فِي الْمَائِدَةِ قَرِيبًا مِنِّي لِيُفْطِرُوا.
El-mabtahatu fihâ bittîh kesîr.	الْمَبْطَخَةُ فِيهَا بِطِيخٌ كَثِيرٌ.
E 'acebehumu'l-bittîhatu'lletî eteytu bihâ mine's-sûki.	أَعْجَبَهُمُ الْبَطِيخَةُ الَّتِي أَتَيْتُ بِهَا مِنَ السُّوقِ.
Yu 'cibunî'l-bukûl li't-ta 'âmi.	يُعْجِبُنِي الْبُقُولُ لِلطَّعَامِ.
Vada 'tu'l-maklâte's-sağîrate 'ala'n-nâr.	وَضَعْتُ الْمَقْلَاةَ الصَّغِيرَةَ عَلَى النَّارِ.
Tilke'l-makâlî tayyibe.	تِلْكَ الْمَقَالَى طَيِّبَةٌ .
E's-şukulâta mâ e 'cebetnî.	الشُّكْلَاتَةُ مَا أَعْجَبَنِي .
Ka 'adnâ halfehum fi't-tiyatrû.	قَعَدْنَا خَلْفَهُمْ فِي التِّيَّاتَرُو .
Eşterî liften bakdûnisen.	أَشْتَرِي لِفْتًا وَ بَقْدُونِسًا.
Hâti lî hittate batârih.	هَاتِ لِي حِطَّةَ بَطَارِخِ .
Ka 'adtum ma 'anâ fi'l-mâidetî bi'l-emsî.	قَعَدْتُمْ مَعًا فِي الْمَائِدَةِ بِالْأَمْسِ .
Ekelnâ sahfaten mine'l-fûli'l-müdemmes (haşlanmış bakla).	أَكَلْنَا صَحْفَةً مِنَ الْفُولِ الْمُدَمَّسِ (خَشْلَانِمَشْ بِقْلِهِ) .
E't-tabbâhu tabaha'l-kunnebît bi'l-beydi fi'l-maklât.	الطَّبَّاحُ طَبَخَ الْفَتْبِيظَ بِالْبَيْضِ فِي الْمَقْلَاةِ .
Kallâ semeketen kebîraten fi't-tâcenî'l-kebîr.	قَلَى سَمَكَةٌ كَبِيرَةٌ فِي الطَّاجِنِ الْكَبِيرِ.
İştir mine'l-fâkihâniy zebîben râzıkiyyen	إِشْتَرِ مِنَ الْفَاكِهَانِيِّ زَبِيبًا رَازِقِيًّا وَ

ve harrûben.	خَرْوِبًا.
El-basalu'l-ahdar yebî 'uhu'l-haddâr.	الْبَصْلُ الْأَخْضَرُ يَبِيعُهُ الْخَضَّارُ.
Te 'âlev nezheb ile'l-medreseti.	تَعَالَوْا نَذْهَبْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

Temrin-10-

Arkalarından geldi.

Az orba içtim fakat çok kebab yedim.

Ekmek iini yemediler.

İyi peynirden az yedim.

Bir tabak ıspanak ile iki tabak kabak yedim.

Aldığın kahvenin taneleri (el-hubûb) ufaktır.

Bir taze marul getir.

Tuz istemem.

Daha orba istermisiniz?

Tabağımdeki yeter.

Yumurtaları yemedim zîra çok pişmiş idi.

Kayğana iyi pişmiş değildir.

Çikolata taze değildir.

Ekşi sütü getirme.

Çayı içti sütü bıraktı.

Balık yumurtasını neden sevmiyor?

Pederinizin bostanından iki karpuz kestim.

Size yakın oturan kimdir?

Akşam yemeğini nerede yediniz?

Öğle yemeğini evde yedim.

Artık marul istemem.

Kavun tazedir.

Kebaptan bir parça yedim.

Tavada iki yumurta pişirdim.

Pişirdiğiniz yumurtalar çok pişti.

Piřirdikleri kayganayı beğenmedim.

Artık st içmeyeceęim.

Arkanızda oturan kimdir?

Biraderiniz benden çok uzak oturdu.

Tiyatroda bana yakın oturdu.

Çikolatayı beğenmedim fakat st pek güzel idi.

Bir parça peynir ile bir parça ekmek ęetir.

Ufak sofrada beraber oturduk.

Marulu tuz ile yemek istiyor.

Aldığı karpuzu yiyemedim.

Sizden evvel kahvaltı ettim.

Büyük tabaęa kebab koy.

Eti aldığınız kasabı gördüm.

Sizinle eve geleceęim.

Onlarla mektebe gelmeyeceęim.

Kavunu yedimse de (illâ ennenî) karpuzu bıraktım

çünkü karpuzu sevmiyorum.

Kasaplarda iyi et yoktur.

Az pişmiş yumurta çok mu'dîdir.

Çok pişmiş yumurtanın hazmı ağırdır.

Türkçe	Fasih	Ammice
Memnuniyet	سُرُورٌ . حُبُورٌ . فَرْحٌ . إِنْبِسَاطٌ Surûr, hubûr, ferh, inbisât	أَنْبَسَاطٌ . مَبْسُوطٌ ج مَبْسُوطِينَ Enbesât, mebsût ç. mebsûtîn
Memnun	مَسْرُورٌ . فَرْحٌ . مُبْتَهَجٌ Mesrûr, ferih, mübtehic	فَرْحَانٌ ج فَرْحَانِينَ Ferhân ç. ferhânîn
Minnettar	مَمْنُونٌ Memnûn	مَمْنُونٌ Memnûn
Tuhaf	عَجِيبٌ . غَرِيبٌ 'Acîb, ġarîb	عَجِيبٌ . غَرِيبٌ 'Acîb, ġarîb
Keder	غَمٌ . حُزْنٌ . كَدَرٌ . كَأَبَةٌ . تَرَحٌ Ġam, hüzn, keder, keâbe, terah	زَعْلٌ . حِزْنٌ Zaġl, hizn
Mağdur	مَغْمُومٌ . حَزِينٌ . كَنِيبٌ Maġmûm, hazîn, keîb	زَعْلَانٌ . مَغْمُومٌ . مَحْزُونٌ Za 'lân, maġmûm, mahzûn
Bahtiyarlık	سَعِدٌ . سَعَادَةٌ . حَظٌ Sa 'id, sa 'âdet, haz	سَعِدٌ Sa 'id
Bahtiyar	سَعِيدٌ . بَخِيتٌ Sa 'id, bahît	مَسْعُودٌ . بَخِيتٌ Mes 'ûd, bahît
Bedbahtlık	شَقَاوَةٌ . تَعَسٌ . مَنكُودُ الْحَظِّ Şekâvet, ta 's Menkûdu'l-hazzi	شَقَاوَةٌ Şekâve
Bedbaht	شَقِىٌّ . تَعِيسٌ Şakiy, ta 'is	مَسْكِينٌ . قَلِيلُ الْبَخْتِ Meskîn, kalîlu'l-baht
Bahil	بَخِيلٌ . شَحِيحٌ ج أَشْحَاءٌ ضَنِينٌ Bahîl, şahîh ç. eşihhâ'u, danîn	بَخِيلٌ Bahîl
Sahi	سَخَى . جَوَادٌ ج أَجَوَادٌ Sahî, cevâd ç. ecvâd	سَخَى . صَاحِبٌ سَخَاوَةٍ Sahî, sâhib sehâve
Tenbel	كَسِلٌ وَ كَسْلَانٌ ج كِسْلَى وَ كَسَالَى م كَسْلَةٌ . كَسْلَانَةٌ . كُسُلٌ Kesil, keslân ç. kislâ Kisâlî müe. kesile Keslâne, kusul	كَسْلَانٌ Keslân
Tenbellik	كُسُولٌ Kusûl	يَلْدٌ . كُسُلٌ . تَنَبَّلَةٌ Yelid, kusul, tenbele
Sahib fazilet	فَاضِلٌ . ذُو فَضِيلَةٍ ج أَوْلُو فَضِيلَةٍ Fâdıl, zû fadîle	صَاحِبٌ فَضِيلَةٍ ج أَصْحَابُ فَضِيلَةٍ Sâhib fadîle

	ç. ûlû fadîle	ç. ashâb fadîle
Kuvvetli	قوى ج أقوياء . شديد ج أشداء Kaviy ç. akviyâ'u Şedîd ç. eşiddâ'u	قوى ج قويين Kaviy ç. kaviyyîn
Sahib maharet ve hazaket	ماهر . حاذق Mâhir, hâzık	شاطر ج شاطرين Şâtır ç. şâtırîn
Acemi	غشيم Ğaşım	غشيم ج غشيمين Ğaşım ç. ğaşımîn
Delikanlı	فتى ج فتيان م فتاة ج فتيات Fetâ ç. fityân müe. Fetât ç. feteyât	جدع ج جذعان Cede ' ç. ced 'ân
İhtiyar	شيخ ج شيوخ و أشياخ هرم م شيخة و هرمة Şeyh ç. şuyûh, eşyâh herim müe. şeyha, herime	إختيار . هرم م إختياره . هرم İhtiyâr, herem müe. ihtiyâra, herme
Cesur	جاسر ج جسار جسور ج جسور . جري Câsir ç. cussâr, Cesûr ç. cusur, ceri	جسور ج جسورين . جده Cesûr ç. cesûrîn, cede 'a
Mütekebbir	متكبر . متعجرف Mütekebbir, müte 'acrif	متكبر . كبير النفس Mütekebbir, Kebîru'n-nefs
Alışık	مستأنس . متعود . معتاد Müste'nis, müte 'avvid, mu 'tâd	متعود ج متعودين Müte 'avvid ç. müte 'avvidîn
Yabancı	غريب ج غرباء و أعراب Ğarîb ç. ğurabâ'u, aĝrâb	غريب Ğarîb
Ehli (Hayvanat hakkında)	أليف ج ألائف . داجن ج دواجن Elîf ç. elâif, dâcin ç. devâcin	متعود . مأنوس Müte 'avvid, me'nûs
Keyifli	جذل . جذلان ج جذلان Cezil, cezlân ç. cuzlân	مبسوط . مكيف Mebisût, mükeyyif
Muannid	معد . لجوج . لججة Mu 'annid, lecûc, lucece	معد . عنودي Mu 'annid, 'anûdî
Layık	حري ب . جدير ب لائق ب . أهل ب . مستحق ب Huriyye bi, cedîr bi, lâik bi, ehli bi, mustehak bi	مستهل . مستحق Müste'hil, müstehak

Mahcubiyet, ayıp	خَزِي . خَجَل . عَار . شَيْن Hızı, hacel, ‘âr, şeyn	عَيْب ‘Îb
Mahcub	مَحْجُول . مَحْجُوب . مُسْتَجِي Mahcûl, mahcûb, mustecî	خَجْلَان Heclân
Çalışkan	مُجْتَهِد . مُجِد . نَشِيط Müctehid, mucid, neşît	مُجْتَهِد Müctehid
Çalışkanlık	إِجْتِهَاد . جِد . نَشَاط İctihâd, ciddun , neşât	إِجْتِهَاد . نَشَاط İctihâd, neşât
Çirkinlik	قُبْح Kubih	بَشَاعَه . بَشِيع Beşâ ‘a, beşî ‘a
Çirkin	قَبِيح ج قَبَاح Kabîh ç. kibâh	وَحِش ج وَحْشِين Vahiş ç. vahişîn
Çıplaklık	عُرَى ‘Ury	عَرْيَانِيَه ‘Aryâniyye
Çıplak	عَارَى وَ عَرْيَان ج عَرَاهُ م عَارِيَه ج عَوَارَى Âri, ‘uryân ç. ‘urât müe. ‘âriye ç. ‘avâriy	عَرْيَان م عَرْيَانَه ‘Aryân müe. ‘aryâne
Kolaylık	سُهُولَة . يُسْر Suhûle, yusr	سُهُولَه Suhûle
Kolay	سَهْل . هَيِّن Sehl, heyyin	سَهْل Sehl
Güçlük	صُعُوبَة وَ عُورَة Su ‘ûbe, ûra	صُعُوبَه Su ‘ûbe
Güç	صَعْب . عِسر . عَوِص Sa ‘b, ‘isr, ‘avîs	صَعْب Sa ‘b
Susuzluk	عَطَش . ظَمًا ‘Ataş, zeme’e	عَطَش ‘Atş
Susuz	عَطْشَان م عَطْشَانَة ج عِطَاش ‘Atşân müe. ‘atşâne ç. ‘itâş	عَطْشَان م عَطْشَانَه ج عَطْشَانِين ‘Atşân müe. ‘atşâne ç. ‘atşânîn
Suya kanmış	رَيَّان م رَيَّى ج رَوَاء Rayyân müe. rayyâ ç. rivâ’u	رَوْيَان ج رَوْيَانِين Revyân ç. revyânîn
Aç	جَائِع . جُوعَان م جَائِعَة وَ جُوعَى ج جِيَاع وَ جُوع Câ’i ‘, cuv ‘ân müe. câ’i ‘a, cev ‘â’ ç. ciyâ ‘, cuvve ‘a	جَاعَان ج جَاعَانِين م جَاعَانَه Câ ‘ân ç. câ ‘ânîn müe. Câ ‘âne
Tok	شَبْعَان م شَبْعَانَة وَ شَبْعَى ج شَبَاع وَ شَبَاعَى Şeb ‘ân müe. şeb ‘âne, Şeb ‘â ç. şibâ ‘, şebâ ‘â	شَبْعَان ج شَبْعَانِين Şeb ‘ân ç. şeb ‘ânîn
	غِلَاء	غِلَاء

Pahalılık	Ġilâ'u	Ġalâ'u
Pahalı	Ġâlî	Ġâlî ç. ġâlîn
Ucuzluk	Rihâse	Rehâsa
Ucuz	Rahîs, bahs	Rahîs
Kıskanç	Hasûd, ġayûr	Ġayûr
Dargın	Ġâiz, ġadbân	Munġâz, za 'lân
Kalın	Sehîn ç. sihân, dahm ç. dihâm	Tahîn ç. tahînîn
Sersem	Dâih	Dâih
Hilekar	Muhtâl, hâdi	Hadâ ç. hadâ 'în
Yorgun	Ta 'ib, laġib	Ta 'bân, müe. ta 'bâne ç. ta 'bânîn
Kuruluk	Yubûse, cufûfe	Nuşûfe
Kuru	Yâbis, câf	Nâşif
Yaş-ıslak	Ratb, meblûl	Meblûl, mencûh
Çürük	Bâlî, ramîm, erimmâ'u rimâm, 'âfin	Hebtân, şuruk
Temizlik	Nazâfe, tahâre	Nadâfe
Temiz	Nazîf ç. nuzefâ'u nakiy ç. nikâ	Nadîf ç. nadîfin
Kir	Vesah ç. evsâh	Veseh
Kirli	Deren ç. edrân Vesih ç. muvessih	Vessih ç. muvessih
Kabalık	Huşûne	Huşûne
	Ĥşîn	Ĥşîn

Kaba	Haşin	Haşin
Yumuşaklık	نُعُومَة Nu 'ûme	نُعُومَة Nu 'ûme
Yumuşak	نَاعِم Nâ 'im	نَاعِم Nâ 'im
Benim olacaktı	لَكَانَ لِي - لَكَانَ لَكَ - لَكَانَ لَهُ الخ... Le kâne lî, le kane leke, Le kâne lehu ilâ âhirih...	كَانَ لِي - كَانَ لَكَ - كَانَ لَهُ الخ... Kâne leyye, kâne leke Kâne luh ilâ âhirih...
Benim olaydı	لَوْ كَانَ لِي - لَوْ كَانَ لَكَ - لَوْ كَانَ لَهُ Lev kâne lî, lev kâne leke, Lev kâne lehu...	لَوْ كَانَ لِي - لَوْ كَانَ لَكَ - لَوْ كَانَ لَهُ Lû kân lî, lû kân lek Lû kân luh
Ben idim	كُنْتُ - كُنْتَ - كَانَ كُنَّا - كُنْتُمْ - كَانُوا الخ... Kuntu, kunte, kâne, kunnâ, kuntum, kânû...	كُنْتُ - كُنْتَ - كَانَ كُنَّا - كُنْتُمْ - كَانُوا الخ... Kunt, kunt, kân Kunnâ, kuntum, kânû...
Olacak idim	لَكُنْتُ - لَكُنْتَ - لَكَانَ الخ... Lekuntu, lekunte, lekâne	كُنْتُ - كُنْتَ - كَانَ الخ... Kunt, kunt, kân...
Benim olmayacak idi	لَمَّا كَانَ لِي - لَمَّا كَانَ لَكَ لَمَّا كَانَ لَهُ الخ... Lemmâ kâne lî Lemmâ kâne leke Lemmâ kâne lehu...	مَا كَانَتْ لِي - مَا كَانَتْ لَكَ مَا كَانَتْ لَهُ Mâ kâneş lî, Mâ kâneş lek Mâ kâneş luh...
Benim olmayaydı	لَوْ مَا كَانَ لِي - لَوْ مَا كَانَ لَكَ وَمَا كَانَ لَهُ Lev mâ kâne lî Lev mâ kâne leke Lev mâ kâne lehu...	لَوْ مَا كَانَتْ لِي - لَوْ مَا كَانَتْ لَكَ لَوْ مَا كَانَتْ لَهُ Lû mâ kâneş lî Lû mâ kâneş lek...
Olaydım	لَوْ كُنْتُ - لَوْ كُنْتَ - لَوْ كَانَ الخ... Lev kuntu, lev kunte, Lev kâne...	لَوْ كُنْتُ لَوْ كُنْتَ لَوْ كَانَ الخ... Lû kunt, lû kunt, Lû kane...
Olmayaydım	لَوْ مَا كُنْتُ - لَوْ مَا كُنْتَ الخ... لَوْ لَا أَنَا - لَوْ لَا أَنْتَ Lev mâ kuntu, lev mâ kunte Lev mâ kâne - lev lâ ene Lev lâ ente...	لَوْ مَا كُنْتُش - لَوْ مَا كُنْتُش لَوْ مَا كَانْتُش... Lû mâ kuntuş Lû mâ kunteş Lû mâ kâneş...
Olmuş olurdum	لَكُنْتُ أَصِيرُ - لَكُنْتُ تَصِيرُ لَكَانَ يَصِيرُ... Le kuntu esîru Le kunte tesîru Le kâne yesîru...	كُنْتُ نَبْقَى - كُنْتُ تَبْقَى الخ... Kunt nebka Kunt tebkâ

Olmuş olmazdım	<p>لَمَّا كُنْتُ أَصِيرُ لَمَّا كُنْتُ تَصِيرُ لَمَّا كَانَ يَصِيرُ...</p> <p>Lemmâ kuntu esîru Lemmâ kunte tesîru Lemmâ kâne yesîru...</p>	<p>مَا كُنْتُشْ تَكُونُ مَا كُنْتُشْ تَكُونُ الْخ... مَا كُنْتُشْ نَبْقَى الْخ...</p> <p>Mâ kuntuş nekûn Mâ kuntuş tekûn... Mâ kuntuş nebkâ...</p>
Olmayayım	<p>أَنْ لَا أَكُونَ (يَاخُودُ) أَلَا أَكُونَ كَيْلَا أَكُونَ (يَاخُودُ) لِكَيْ لَا أَكُونَ الْخ... لِنَلَا أَكُونَ الْخ... En lâ ekûne (yâhût) Ellâ ekûne... Key lâ ekûne (yâhût) Li key lâ ekûn, li ellâ ekûne</p>	<p>مَا تَكُونُشْ - مَا تَكُونُشْ مَا يَكُونُشْ - مَا يَكُونُشْ مَا تَكُونُشْ - مَا يَكُونُشْ Mâ nekûnuş, mâ tekunuş mâ yekûnuş, mâ nekûnûş, mâ tekûnûş, mâ yekûnûş</p>
Olur idim	<p>كُنْتُ أَصِيرُ - كُنْتُ تَصِيرُ كَانَ يَصِيرُ الْخ... Kuntu esîru Kunte tesîru Kâne yesîru</p>	<p>كُنْتُ تَكُونُ الْخ... (يَاخُودُ) كُنْتُ نَبْقَى Kunt nekûn (yâhût) Kunt nebkâ</p>
Olmaz idim	<p>مَا كُنْتُ أَصِيرُ - مَا كُنْتُ تَصِيرُ مَا كَانَ يَصِيرُ Mâ kuntu esîru Mâ kunte tesîru Mâ kâne yesîru...</p>	<p>مَا كُنْتُشْ تَكُونُ - مَا كُنْتُشْ تَكُونُ (يَاخُودُ) مَا كُنْتُشْ نَبْقَى الْخ... Mâ kuntuş nekûn Mâ kuntuş tekûn (yâhût) Mâ kuntuş nebkâ</p>
Değilim	<p>لَسْتُ - لَسْتُ - لَيْسَ لَسْنَا - لَسْتُمْ - لَيْسُوا مَا أَنَا - مَا أَنْتَ - مَا هُوَ الْخ... Lestu, leste, leysu Lesnâ, lestu, leysû Mâ ene, mâ ente, mâ huve</p>	<p>مُوشُ (أَنَا - أَنْتَ - هُوَ) مُوشُ (نَحْنَا - أَنْتُمْ - هُمْ) Mûş (ene-ente-huvva)... Mûş (nahnâ-entummâ-hummâ)</p>
Değil idim	<p>مَا كُنْتُ الْخ... (يَاخُودُ) لَمْ أَكُنْ - لَمْ تَكُنْ - لَمْ يَكُنْ لَمْ تَكُنْ - لَمْ تَكُونُوا - لَمْ يَكُونُوا Mâ kuntu...(yâhût) Lem ekun, lem tekun, lem yekun, lem nekun, lem tekûnû, lem yekûnû..</p>	<p>مَا كُنْتُشْ - مَا كُنْتُشْ - مَا كَانُشْ Mâ kuntuş, mâ kunteş, mâ kâneş...</p>
Yazmış olurum	<p>أَكُونُ كَتَبْتُ - تَكُونُ كَتَبْتُ يَكُونُ كَتَبْتُ الْخ... Ekûnu ketebtu, tekûnu ketehte, yekûnu ketebe...</p>	<p>تَكُونُ كَتَبْتُ - تَكُونُ كَتَبْتُ الْخ... Nekûn keteht, tekûn keteht...</p>

Yazmış olayım	<p>لَاكُنْ كَتَبْتُ - لَتَكُنْ كَتَبْتُ لِيَكُنْ كَتَبْتُ - لَتَكُنْ كَتَبْنَا لَتَكُونُوا كَتَبْتُمْ - لِيَكُونُوا كَتَبُوا</p> <p>Li ekun ketebtu Li tekun ketehte Li yekun ketebe Li nekun ketebnâ Li tekûnû ketehtum Li yekûnû ketehtë...</p>	<p>تَكُونُ كَتَبْتُ - تَكُونُ كَتَبْتُ الخ...</p> <p>Nekûn keteht Tekûn keteht...</p>
Yazdığım	<p>كُنْتُ كَتَبْتُ - كُنْتُ كَتَبْتُ كَانَ كَتَبْتُ ...</p> <p>Kuntu ketehtu - kunte ketehte - kâne ketebe...</p>	<p>كُنْتُ كَتَبْتُ الخ...</p> <p>Kunt keteht...</p>
Yazmadım	<p>مَا كُنْتُ كَتَبْتُ الخ... لَمْ أَكُنْ كَتَبْتُ الخ...</p> <p>Mâ kuntu ketehtu... Lem ekun ketehtu...</p>	<p>مَا كُنْتُشْ كَتَبْتُ - مَا كُنْتُشْ كَتَبْتُ مَا كَانْتُشْ كَتَبْتُ الخ...</p> <p>Mâ kuntuş keteht Mâ kunteş keteht Mâ kâneş ketebe...</p>
Olduydum	<p>كُنْتُ صِرْتُ - كُنْتُ صِرْتُ</p> <p>Kuntu sırtu, kunte sırte...</p>	<p>بَقِيْتُ - بَقِيْتُ - بَقِيْتُ بَقِينَا - بَقِينُمْ - بَقُوا</p> <p>Bakiyt, bakiyt, bekâ Bakiynâ, bakiytum, bakû</p>
Bahtsızlık olmayaydı zengin olur idim.	<p>لَوْ مَا كَانَ سُوءُ الْحَظِّ لَكُنْتُ صِرْتُ غَنِيًا.</p> <p>Lev mâ kâne sû'u'l-hazzi le kuntu sırtu ğaniyyen.</p>	<p>لَوْ مَا كَانْتُشْ سُوءُ الْحَظِّ كُنْتُ بَقِيْتُ غَنِيًا.</p> <p>Lû mâ kâneş sû'u'l-hatt kunt bakiytu ğanî.</p>

Temrin -11-	تمرین
Câe şeyhâni.	جَاءَ شَيْخَانِ .
Ulâike'l-fityân cusur.	أَلَيْكَ الْفَتَيَانُ جُسْرٌ .
Huva racul cevâd kerîm.	هُوَ رَجُلٌ جَوَادٌ كَرِيمٌ.
Hudâmunâ kusâlî.	خُدَامُنَا كُسَالَى.
Âbâukum herimûne.	آبَائُكُمْ هَرْمُونَ .
Hudâmukum akviyâ eşiddâ'u.	خُدَامُكُمْ أَقْوِيَاءُ أَشَدَّاءُ.
Ka 'ade hazînen.	قَعَدَ حَزِينًا.
Ahûke cesûr şedîdu'l-kuvveti.	أَخُوكَ جَسُورٌ شَدِيدُ الْقُوَّةِ.
Hâza'l-hâdimu lâ yezâlu ğaşîmen.	هَذَا الْخَادِمُ لَا يَزَالُ غَاشِمًا.
İbtehecnâ mine'l-haberi'llezî kara'nâhu.	إِبْتَهَجْنَا مِنَ الْخَبَرِ الَّذِي قَرَأْنَاهُ.
Etâ ilâ ebîke racul ğarîb.	أَتَى إِلَى أَبِيكَ رَجُلٌ غَرِيبٌ.
'İndenâ ğazâl (ceylân) müste'nis.	عِنْدَنَا غَزَالٌ (جَيْلَانٌ) مُسْتَأْنَسٌ .
Nahnu memnûnûne li fadlikum.	نَحْنُ مَمْنُونُونَ لِفَضْلِكُمْ .
Huva tilmîz müctehid.	هُوَ تَلْمِيزٌ مُجْتَهِدٌ.
Zâlike'r-racul şecîh.	ذَلِكَ الرَّجُلُ شَخِيجٌ.
Hâzihi'l-mihbera lâika bike.	هَذِهِ الْمِخْبَرَةُ لَا بُدَّ لَكَ بِهَا.
Merertu bi raculin fazzin (kabâ).	مَرَرْتُ بِرَجُلٍ فَظٌّ (قَبَا) .
E't-tilmîzu's-saġîru yectehidu ğâyete'l-ictihâdi (çok çalışır).	التَّلْمِيزُ الصَّغِيرُ يَجْتَهِدُ غَايَةَ الْجَهْدِ (جَوْقٌ جَالِشِيرٌ).
Hâza'l-emru 'acîb.	هَذَا الْأَمْرُ عَجِيبٌ.
Lâ yecî li ennehu mehcûl.	لَا يَجِئُ لِأَنَّهُ مَخْجُولٌ.
Zâke'l-hâdimu lecûc.	ذَاكَ الْخَادِمُ لَجُوجٌ .

Câe ve huva cezlân (keyifli olarak).	جاءَ وَ هُوَ جَوْلَانْ (كَيْفَلِي أَوَّلَهُ رَقْ).
Hâti mâ fe innî ‘atşân.	هَاتِ مَاءً فَإِنِّي عَطْشَانْ.
E ‘ti le hunne kadehen mâ’en li ennehunne ‘itâş.	أَعْطِ لَهُنَّ قَدْحًا مَاءً لَأَتَّهِنَّ عِطَاشْ.
E’d-decâcetu’lleti iştēraytuha rahîse.	الدَّجَاجَةُ الَّتِي اشْتَرَيْتُهَا رَحِيسَةً .
El-bittîhatu’lletî etev bihâ ġâliye.	الْبَطِيخَةُ الَّتِي أَتَوْنَا بِهَا غَالِيَةً.
Ra’sî dâ’ih.	رَأْسِي دَائِخْ.
Ene ta ‘ib min kesreti’l-meşyi.	أَنَا تَعِبٌ مِنْ كَثْرَةِ الْمَشْيِ.
Hiye reyyen li ennehâ şeribet mâ’en.	هِيَ رِيًّا لِأَنَّهَا شَرِبَتْ مَاءً .
Hâzihi’t-tuffâha sehîne.	هَذِهِ التُّفَّاحَةُ تَخِينَةٌ .
Nahnu şebâ ‘un lâ nurîdu ta ‘âmen kattı.	نَحْنُ شَبَاعٌ لَا نُرِيدُ طَعَامًا قَطْ.
În kunte cev ‘âne fek ‘ud ile’s-sufra.	إِنْ كُنْتَ جُوعَانَ فَقْعُدْ إِلَى السَّفَرَةِ.
El-muderrisu yuhibbu’t-telâmizete’n-nuzefâ’e.	الْمُدَرِّسُ يُحِبُّ التَّلَامِذَةَ النُّظْفَاءَ.
El-kahvetu sahîne.	الْقَهْوَةُ سَخِينَةٌ .
Menâdiluke vesiha.	مَنَادِيكَ وَسِخَةٌ.
El-mâ’u berd kalîl.	الْمَاءُ بَرْدٌ قَلِيلًا.
Hâza’l-herimu müte ‘acrif .	هَذَا الْهَرَمُ مُتَعَجَّرَفٌ.
Hâzihi’l-fetât keslâne.	هَذِهِ الْفَتَاةُ كَسْلَانَةٌ .
Tilke’l-fetât cevâd.	تِلْكَ الْفَتَاةُ جَوَادٌ.
Hâtû ‘l-kadeh muğattâ ileynâ.	هَاتُوا الْقَدَحَ الْمُغَطَّى إِلَيْنَا.
Hum nâs kuremâ’u.	هُمُ نَاسٌ كَرَمَاءٌ .
Entum ûlû fadîle.	أَنْتُمْ أَوْلُو فَضِيلَةٍ .

El-hâdimu'l-lezî câ'eke hâdi '.	الْخَادِمُ الَّذِي جَانَكَ خَادِعٌ .
Lev kuntu şeb 'âne le mâ ekeltu.	لَوْ كُنْتُ شَبَعَانَ لَمَا أَكَلْتُ.
Lev kânû ciyâ 'an le ekelû.	لَوْ كَانُوا جِيَاءًا لَأَكَلُوا.
Lev mâ kâne lî mâni ' le kuntu ci'tu.	لَوْ مَا كَانَ لِي مَانِعٌ لَكُنْتُ جِنْتُ .
Uhibbu ellâ tekûne mütekebbiran.	أَحِبُّ أَلَّا تَكُونَ مُتَكَبِّرًا.
Yurîdu en lâ ye'kule.	يُرِيدُ أَنْ لَا يَأْكُلَ.
Lev mâ kâne şeb 'âne le ekele.	لَوْ مَا كَانَ شَبَعَانَ لَأَكَلَ.
Lev lâ ahûkum le ketebtu'r-risâle.	لَوْ لَا أَخَوَكُمْ لَكُنْتُ الرِّسَالَةَ.
Lev mâ kunnâ zehebnâ ile'r-rasîfi lemâ kuntu sirtu 'arkâne.	لَوْ مَا كُنَّا ذَهَبًا إِلَّا الرِّصِيفُ لَمَا كُنْتُ صِرْتُ عَرَفَانَ؟
Lesnâ ciyâ 'an bel nahnu 'itâş.	لَسْنَا جِيَاءًا بَلْ نَحْنُ عِطَاشٌ.
Lesne 'itâşen bel hunne rivâ'u.	لَسْنَا عِطَاشًا بَلْ هُنَّ رَوَاءٌ.
Mâ kuntu ketebtu hitâben.	مَا كُنْتُ كَتَبْتُ خِطَابًا.
Lem tekûnû ekeltum fî beytinâ.	لَمْ تَكُونُوا أَكَلْتُمْ فِي بَيْتِنَا .
Kuntu sirtu reyyânen.	كُنْتُ صِرْتُ رِيَانًا.
Lev kâne lî zâlike'l-kitâbu le kuntu mesrûran.	لَوْ كَانَ لِي ذَلِكَ الْكِتَابُ لَكُنْتُ مَسْرُورًا.
Lev lâ ebî le mâ kâne lî hâza'l-kalem.	لَوْ لَا أَبِي لَمَا كَانَ لِي هَذَا الْقَلَمُ.
Lev lâ ahî'l-kebîr le kuntu sirtu câhilen.	لَوْ لَا أَخِي الْكَبِيرُ لَكُنْتُ صِرْتُ جَاهِلًا.
Lestum ferihîne min hâza'l-haber bel entum hazînûn.	لَسْتُمْ فَرِحِينَ مِنْ هَذَا الْخَبَرِ بَلْ أَنْتُمْ حَزِينُونَ.
Lev mâ kuntu le kuntu menkûde'l-hazzi.	لَوْ مَا كُنْتُ لَكُنْتُ مَنكُودَ الْحَظِّ.
El-ağrâbu kesîra bi hâza'l-beledi.	الْأَعْرَابُ كَثِيرَةٌ بِهَذَا الْبَلَدِ .
Linekun ketebnâ durûsenâ ile'l-mesâ'i.	لِنَكُنْ كَتَبْنَا دُرُوسَنَا إِلَى الْمَسَاءِ .
Litekun ketebte'd-derse ile'z-zuhri.	لِتَكُنْ كَتَبْتَ الدَّرْسَ إِلَى الظُّهْرِ.
Li yekun ehaze'l-kalem.	لِيَكُنْ أَخَذَ الْقَلَمَ .

İzâ câ'e'l-muderrisu linekun istahdarnâ (hazırlamış olalım) hutûtena.	إِذَا جَاءَ الْمُدَرِّسُ لِنَكُنْ إِسْتَحْضَرْنَا (حَضِرْنَا مِشْ) أَوَّلَهُ لِمَ خَطُوطُنَا.
E'r-raculu'l-muterattibu lâ yesterîhu ve lev dakîkaten.	الرَّجُلُ الْمُتَرَتِّبُ لَا يَسْتَرِيحُ وَ لَوْ دَقِيقَةً .
Mâidetî'l-müstedîra muhâziye le mâidetuke'l-mustatîle.	مَائِدَتِي الْمُسْتَدِيرَةِ مُحَاضِرَةِ لِمَائِدَتِكَ الْمُسْتَطِيلَةِ.
El-hubzu mâ huva tarî bel huva bâit.	الْخُبْرُ مَا هُوَ طَارِئِي بَلْ هُوَ بَائِتٌ .
Lev mâ kâne hâza'l-battâl (bu yiğit) hallasanî min eydîye'l-lusûsi le kânû sarakû kulle mâ 'indî.	لَوْ مَا كَانَ هَذَا الْبَطَالُ (بَوَيْكَت) خَلَصَنِي الْأَلْصُوصَ لَكَانُوا سَرَقُوا كُلَّ مَا مِنْ أَيْدِ عِنْدِي.
Lev mâ kâne li ahî hâza'l-kitâbu mâ kuntu ahaztuhu mine'l-mâidetî.	لَوْ مَا كَانَ لِأَخِي هَذَا الْكِتَابُ مَا كُنْتُ أَخَذْتُهُ مِنَ الْمَائِدَةِ .

Temrin-12-

Biz memnunuz.

Onlar size minnettardırlar.

Sınıfta iki talebe tembeldir.

Kardeşlerin bahildirler.

Pederleriniz sahîdirler (eshiyâ'u).

Kuvvetli bir adam gördüm.

Bir acemi hizmetçi aldık.

Kuvvetli bir delikanlı gelecek.

Bir ihtiyar kadın sizi istiyor.

Bir ihtiyar kaldırımçı işliyor.

Cesur bir kardeşiniz var.

Bir yabancı ile görüştüm.

Bu elbise size laik değildir.

Çalışkan iki hizmetçiniz var.

Kardeşim mektepten keyifli geldi.

Tembel gibi okuyorsun.

Bakkal kaba bir adamdır.

Kaldırımçı kaba değildir.

Bu kaldırımçılar kuvvetlidir.

Bu ihtiyar cömerttir.

O delikanlı bahîldir.

Mahcup olduğundan girmek istemez.

Tembel olduğunuzdan yazmak (en tektubû) istemezsiniz.

Gördüğünüz kalemler pahalıdır (ğâliye).

Aldığım kalem traş ucuz değildir.

Pederiniz dargındır.

Tok olmayaydı yiyecek idi.

Mendiliniz yaştır.

Armut çürüktür.

Pederim yorgundur.

Kedi aç olmasaydı yemeyecek idi.

Biraderim evde olmasaydı oynayacaktım (lekuntu la ‘ibtu).

Ellerim temiz olmasaydı (nazîfeteyn) ekmeği almayacak idim.

Hilekar olmamalarını isterim.

Yazmamak için (li ellâ yektube) hasta olduğunu söylüyor.

Okumamak için (li keylâ yakra’) başı ağrıdığını söylüyor.

Kardeşin olmayaydı çalışkan olmaz idim (mâ kuntu ahîru).

Pederiniz eve geleceği vakit (izâ câe) dersini yazmış ol.

Geldiklerinde (izâ câû) yemiş olalım.

Mes’ut olmalarını isterim.

Mütekebbir adamı istemem.

Bu adamın kabalığını sevmez idim.

Geldiğinizden (min ennekum ci’tum) memnunuz.

Oraya gittiğinizden minnettarız.

Dersini yazmış olmayaydın memnun olmuş olmazdım.

Bedbaht olmaman için çalışırım (ectehidu).

Bahîl olmamasını biraderinize (li ahîkum) söyleyiniz.

Biraderinizin cömert olması (ahûke kevnuhu kerîmen) tuhaf değildir.

Arabacının kuvvetli olması fena değildir.

Eriğin çürük olması iyi değildir.

Ona bu kitap laik değildir.

Çocukların tembel olmaları büyük ayıptır.

Alışık iki güvercinimiz var.

Köpeğimiz alışık değildir.

7.ders

یدنجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Yokuş	عَقَبَة ج عَقَبَات 'Akabe ç. 'akabât	طَلَعَه Tal 'a
İniş	مَخْذَر . حَذَرَة Mahdera, hadra	نَزْلَه Nezle
Dağ	جَبَل Cebel	جَبَل ج جِبَال Cebel ç. cibâl
Tepe	تَلَّ ج تِلَالٍ . تَلْعَة ج تَلْعَات وَ تِلَاع Telle ç. tilâl, Tel 'a ç. tel 'ât, tilâ 'a	تَلَه . كُوم Telle, kûm
Sahil	شَاطِئُ ج شَوَاطِئُ . شَطَّ ج شُطُوط Şâti ç. şevâtî, şat ç. şutût	شَاطُ الْبَحْرِ . مُورَادَه Şâti-l-bahr, mûrâda
Göl	بُحَيْرَة ج بُحَيْرَات . غَدِير ج غَدِرَات Buheyra ç. buheyrât Ġadîr ç. ġadirât	بَحِيرَه ج بَحِيرَات Bahîra ç. bahîrât
Bataklık	مُسْتَنْقَع . سَبَح Mustenka ' , sebh	مُسْتَنْقَع Müstenka 'a
Nehir	نَهْر ج أَنْهَار . أَنْهَر Nehr ç. enhâr, enhur	نَهْر . وَادِي Nehr, vâdî
Dalga	مَوْج ج أَمْوَاج Mevc ç. emvâc	مُوجَه Mûce
Köpük	رَغْوَة ج رُعَى وَ زَبَد Rağve ç. ruġâ, zebed	رَغَاوِي Raġâvî
Uçurum	هَآوِيَة . هَوَة . وَهْدَة Hâviye, huvve, vehde	وَرَطَه Varta
Gizli	مُخَبَّاء . مَخْبُوء . مَخْفَى Muhibbâ'u, mahbû', mahfî	مُخَبَّاء Muhabbâ
Gevşek	مَرْخَى Merhâ	مُرْخَرَج Murahraha
Uyanık	مُسْتَيْقِظ . مُنْتَبِه . يَقْظَان Musteykiz, müntebih yakazân	صَاحِي Sâhî
Kaçak	هَارِب Hârib	هَرَبَان . طَفْشَان Herbân , tefşân
Değirmen	رَحَى ج أَرْحِيَة . طَاحُون ج طَوَاحِين Rahâ ç. erhiye Tâhûn ç. tavâhîn	طَاحُون Tâhûn
	مَجْرَش Majraş	رَحَايَه Rahâyeh

Eldeğirmeni	Micriş	Rehâye
Kitaphane	حِرَازَةُ الْكُتُبِ Hizânetu'l-kütüb	كُتُبْخَانَهُ Kütübkhâne
Kitapçı dükkânı	مَكْتَبَةٌ ج مَكَاتِبُ Mektebe ç. mekâtib	مَكْتَبَهُ Mektebe
Şimendifer	سِكَّةُ الْحَدِيدِ . سِكَّةُ الْحَدِيدِيَّةِ Sikketu'l-hadîd Sikketu'l-hadîdiyyeti	سِكَّةُ الْحَدِيدِ Sikketu'l-hadîd
İstasyon	مَحَطَّةٌ ج مُحَاطُ Mahatta ç. muhât	مَحَطُّهُ ج مَحَطَّاتُ Mahatta ç. mahattât
Fırın	فُرْنٌ ج أَفْرَانُ Furn ç. efrân	فُرْنٌ ج أَفْرَانُ Furn ç. efrân
Ekmek fırını	مَخْبِزَةٌ Mahbeze	طَابُونُهُ Tâbûne
Parmaklık	دَرَابِزِينَ Darâ'bezîn	دَرَابِزِينَ Darâbzîn
Kulûbe	خُصٌّ ج أَخْصَاصٌ . كُوْخٌ ج أَكْوَاخُ Huss ç. ahsâs, Kûh ç. ekvâh	عَبْتُهُ 'Abese
Yatak odası	مَخْدَعُ الرُّكُودِ Mahda 'u'r-rukûd	أَوْضَةُ النَّوْمِ Ûdatu'n-nevm
Eşik	عَتَبَةٌ ج عَتَبَاتُ 'Atabe ç. 'atabât	عَتَبَهُ 'Atabe
Gemi	مَرْكَبٌ ج مَرَائِبُ سَفِينَةٌ ج سُفُنٌ ج سَفَائِنُ Merkeb ç. merâkib Sefîne ç. sufun ç. sefâ'in	مَرْكَبُ Merkeb
Vapur	بَاخِرَةٌ ج بَوَاحِرُ Bâhira ç. bevâhir	بَابُورٌ ج بَوَابِيرُ وَ بَابُورَاتُ Bâbûr ç. bevâbîr, bâbûrât
Direk	سَارِيَّةٌ ج سَوَارَى Sâriye ç. sevârî	سَارَى ج سَوَارَى Sârî ç. sevârî
Yelken	شِرَاعٌ ج أَشْرَعَةٌ قَلْعٌ ج قِلَاعٌ وَ قُلُوعٌ Şirâ ' ç. eşria ' Kil 'a ç. kilâ ' , kulû ' ,	قَلْعٌ ج قُلُوعٌ Kal 'a ç. kulû ' ,
Duman	دَفَّةٌ ج دَفَّاتُ . سَكَّانُ Deffe ç. deffât, sukkân	دُومَانُ Dûmân
Safra	صَابُورَةٌ Sâbûra	صَابُورَهُ Sâbûra
Gemi demiri	مِرْسَاةٌ ج مَرَّاسِي مِخْطَافٌ ج مَخَاطِفُ Mirsât ç. merâsî, Mihtâf ç. mehâtîf	مِرْسَاهُ . مِخْطَافُ Mirse, muhtâf
	سَكَّانُ	سَكَاكِينِي

Bıçakçı	Sekkân	Sekâkînî
Peynirci	Cebbân	Cebân
Korkak	جَبَانُ جِ جُبْنَاءُ مِ جَبَانَةٌ جِ جَبَانَاتُ Cebân ç. cubenâ müe. Cebâne ç. cebânât	خَوَافُ مِ خَوَافُهُ Havvâf müe. Havvâfe
Muz	مَوْزَةٌ جِ مَوْزٌ وَ مَوْزَاتُ Mevze ç. mevz, mevzât	مَوْزُ
İncir	Tîn	Tîn
İncir bahçesi	متَّانَةٌ Metâne	بُسْتَانُ التِّينِ Bustânu't-tîn
Ayva	سَفَرَجَلَةٌ جِ سَفَرَجَلٌ وَ سَفَارِجٌ وَ سَفَارِلٌ Sefercele ç. sefercel Sefâric, sefâril	سَفَرَجَلُ
Nar	رُمَّانَةٌ جِ رُمَّانُ Rummâne ç. rummân	رُمَّانُ
Badem	لَوْزَةٌ جِ لَوْزُ	لَوْزُ
Ceviz	جَوَزُ	جَوَزُ
Pamuk	قُطْنٌ جِ أَقْطَانُ	قُطْنُ
Atılmış pamuk	قُطْنٌ مَدْدُوفٌ Kutn mendûf	قُطْنٌ مَدْدُوفٌ Kutn mendûf
Mantar	كَمْءٌ جِ أَكْمُوءٌ . كَمَاءٌ . فُطْرُ Kem'un ç. ekmû'un, Kem'e, futur	عِشُّ الْعَرَابِ 'İşsi'l-gurâb
Koklamak	شَمٌّ جِ إِشْتِمَامُ Şem ç. iştîmâm,	يِشَمُّ
Koklatmak	تَشَمُّمٌ . تَشْمِيمٌ . تَنْشِيقٌ Teşemmum, teşmîm, tenşîk	يِشَمِّمُ
Boş	فَارِغٌ جِ فَارِغُونُ Fârîğ ç. fârîğûn	فَارِغٌ جِ فَارِغِينُ Fârîğ ç. fârîğîn
Dolu	مِلَّانٌ مِ مِلَّانَةٌ جِ مِلَّانِي Mil'âne müe. Mil'ene ç. mil'enî	مِلْيَانُ مِ مِلْيَانُهُ جِ مِلْيَانِينَ Melyân müe. melyâne ç. melyânîn
Dülger	نَجَّارُ	نَجَّارُ
Dülgerlik	نَجَّارَةٌ	نَجَّارِيَّةُ
At cambazı	نِحَّاسُ	جَنْبَازُ Canbâz

Cambazlık	نِخَاسَة	Canbâziye
Çekirdek	نَوَاةٌ ج نَوَى	Nuvâ
Kabuk	قِشْرٌ	Kışra
Buğday	خِطَّةٌ ج قَمْحٌ	Hınta
Arpa	شَعِيرٌ	Şa ‘îr
Çavdar	جَاوْدَارٌ	Cavdâr
Delice	زُوَانٌ	Tâtûra
Moloz	عَلِيبٌ	
Burçak	كِرْسِينَة . جُلْبَانٌ	Cilbân
Tilki	تَعْلَبٌ ج تَعَالِبٌ	Ta ‘leb
Kurt	ذَنْبٌ ج ذِنَابٌ م سَلْقَة	Dîb
Kirpi	قُنْفُذٌ ج قَنَافِذٌ	Kunfuz
Büyük kirpi	ظَرْبَانٌ ج ظَرْبَى	Kunfuz kebîr
Büyük at	بَرْدُونٌ ج بَرَّازِينٌ	Berdevni
Kısrak	رَمَكَة	Ferse, nitâye
Tay	مُهْرٌ	Mühür
Boğa	ثَوْرٌ ج ثِيرَانٌ	Tevr ç. tîrân
Dana	عَجَلٌ ج عَجُولٌ	‘Acel ç. ‘ucûl
Koç	كَبْشٌ	Kebş
Keçi	مَعَزٌ ج أَمْعَازٌ و مَعِيزٌ	Ma ‘z
Domuz	خِنْزِيرٌ	Hanzîr
Domuz yavrusu	خَيْوُضٌ	Sağîri’l-hanzîr
Fare	فَارَةٌ ج فِيرَانٌ	Fâr ç. fîrân

Fare yavrusu	دِرْصُ جِ اَذْرَاصُ Dırs ç. edrâs	صَغِيرُ الْفَارِ Sağîri'l-fâr
Deve	جَمَلُ جِ جَمَالٍ وَ اِبِلٍ Cemel ç. cimâl, ibil	جَمَلُ جِ جَمَالٍ Cemel ç. cimâl
Hecin devesi	هَجِينُ جِ هُجُنٍ Hecîn ç. hucun	هَجِينُ Hecîn
Geminin kamarası	مَخْدَعُ الْمَرْكَبِ Mahda 'u'l-merkeb	أَوْضَةُ الْمَرْكَبِ Ûdatu'l-merkeb
Tulumba	مَضْحَاةُ جِ مَضْحَاةٍ Madahha ç. madahhât	طُلُومْبَه جِ طُلُومْبَاتٍ . طُرُومْبَه Tulumba ç. tulumbât turûmba
Yangın tulumbası	مِطْفَنَةٌ جِ مِطَافِيٍّ Mitfe'e ç. metâfi	طُلْمَبَه Tulumba
Geminin başı	مُقَدَّمُ الْمَرْكَبِ Mukaddemu'l-merkeb	مُقَدَّمُ الْمَرْكَبِ Mukaddemu'l-merkeb
Geminin kıçı	مُؤَخَّرُ الْمَرْكَبِ Muahharu'l-merkeb	مُؤَخَّرُ الْمَرْكَبِ Muahharu'l-merkeb
Sancak tarafı	مِیْمَنَةُ الْمَرْكَبِ Meymenetu'l-merkeb	مِیْمَنَةُ الْمَرْكَبِ Meymenetu'l-merkeb
İskele tarafı	مِیْسَرَةُ الْمَرْكَبِ Meyseratu'l-merkeb	مِیْسَرَةُ الْمَرْكَبِ Meyseratu'l-merkeb
Donanma	عَمَّارَةٌ . اَسْطُولُ جِ اَسَاطِيلُ 'Ammâra, ustûl ç. esâtîl	دُونَمَه Dûnanma
Makara	بَكْرَةٌ جِ بَكَرَاتٍ Bekera ç. bekerât	بَكْرُ Bekra
Sandal	قَارِبٌ جِ قَوَارِبٍ Kârib ç. kavârib	فُلُوكَه جِ فُلَائِكُ Felûke ç. felâik
Sandalcı	قَارِبِيٌّ Kâribiy	فُلُوكَجِي جِ فُلُوكَجِيَّه Felûkeci ç. felûkeciyye
Kaptan	رَئِيسُ الْمَرْكَبِ Reîsu'l-merkeb	رَئِيسُ . قَبْطَانُ Reîs, kabtân
Kılavuz	رَبَّانٌ Rabbân	مُدْبِرُ الْمَرْكَبِ . رَئِيسُ الْبُوعَازِ Mudbiru'l-merkeb Reîsu'l-bûğâz
Gemici	مَلَّاحٌ جِ مَلَّاحُونَ . نُوتِيٌّ جِ نُوتِيَّةٌ Mellâh ç. mellâhûn Nûtiy ç. nûtiyye...	مَرَاكِبِيٌّ جِ مَرَاكِبِيَّةٌ بَحْرِيٌّ جِ بَحْرِيَّةٌ نُوطِيٌّ Merâkibiy ç. Merâkibiyye Bahriy ç. Bahriyye, nûti
Yolcu	رَاكِبٌ جِ رُكَّابٌ وَ رَكْبٌ مُسَافِرٌ جِ مُسَافِرُونَ Râkib ç. rukkâb, rakeb, musâfir ç. musâfirûn	رَاكِبٌ جِ رُكَّابٌ (يَاخُودُ) يُولَجِيٌّ جِ يُولَجِيَّةٌ Râkib ç. rukkâb (yâhût) yûlcu ç. yûlciyye
	دَارِعَةٌ جِ دَوَارِعُ	دَارِعٌ جِ دَوَارِعُ

Zırhlı	Dâri ‘a ç. davâri ‘	Dâri ‘ ç. davâri ‘
Fırkateyn	بَارِجَة ج بَوَارِج Bârice ç. bevâric	بَارِجَة ج بَوَارِج Bârice ç. bevâric
Geminin pusulası	إِبْرَةُ الْمَرْكَبِ İbratu’l-merkeb	إِبْرَةُ الْمَرْكَبِ İbratu’l-merkeb
Humule	وَسَقٌ . شُحْنَةٌ Vesk, şuhne	وَسَقٌ . حِمْلٌ Vesek, himl
Bıçkı	مِنْشَارٌ ج مَنَاشِيرُ Minşâr ç. menâşir	مِنْشَارٌ ج مَنَاشِيرُ Minşâr ç. menâşir
Çekiç	مَطْرَقَةٌ ج مَطَارِقُ Matraka ç. matârik	مَطْرَقٌ ج مَطَارِقُ Matraka ç. matârik
Keser	قَدُومٌ (مُؤَنَّث) ج قَدَائِمٌ وَ قَدَمٌ Kadûm (müennes) ç. kadâim, kudum	قَدُومٌ Kadûm
Eğme	مِبْرَدٌ Mibrad	مِبْرَدٌ Mebred
Rende	مِنْحَتٌ . مَنَاحِتُ Minhat ç. menâhit	فَارَةٌ ج فَارَاتُ Fâra ç. fârât
Rendelemek	نَحَتٌ Naht	يَمَسَحُ بِالْفَارَةِ Yemsah bi’l-fâra
Gemi güvertesi	ظَهْرُ الْمَرْكَبِ . سَطْحُ السَّفِينَةِ Zahru’l-merkeb, Sathu’s-sefine	سَطْحٌ . كُوْفِرَتُهُ Sath, kûfirtê
Çarh (tekerlek)	دَوْلَبٌ . عَجَلَةٌ Dûlab, ‘acele	رَقَاصٌ . دَوْلَابُ Rakâs, dûlâb
Uyanmak	إِسْتِيْقَاضٌ . إِنْتِبَاهٌ . صَحْوٌ İstiykâz, intibâh, sahv	يَصْحُ Yashâ
Kaçmak	فِرَارٌ . هُرُوبٌ Firâr, hurûb	يَهْرُبُ Yehrub
Sarkmak	تَدَلَّى Tedellî	يَدَلَّى Yidellî
Sarkınmak	إِدْلَاءٌ İdlâ	يَدَلَّى Yeddellâ
Gizlenmek	إِخْتِفَاءٌ . إِسْتِتَارٌ . كُمُونٌ أَخْبَاءٌ . تَوَارِي İhtifâ, istitâr, kumûn, ahibbâ, tevârî	يَتَخَبَّى Yetehabbâ
Uyandırmak	إِيقَاضٌ . إِنْبَاهٌ . تَنْبِيْهٌ Îkâz, inbâh, tenbîh	يَصْحَى Yesahhâ
Avrupa	أُورُبَّا Urubbâ	أُورُبَّا Urubbâ
Amerika	أَمِيرِكَا Âmîrikâ	أَمِيرِكَا Âmîrikâ
Portekiz	بُرْتُقَالُ Burtukâl	بُرْتُقَالُ Burtukâl

Paris	باريس . باريز Bârîs, Bârîz	باريس . باريز Bârîs, Bârîz
Lizbon	لشبونة Lişbûne	لشبونة Lişbûne
Viyana	فيينا Fîyâna	فيينا Fîyâna
Sicilya	سيسيلىا . سفلية Sîsilyâ, Sîfilliye	سيسيلىا Sîsilyâ
Roma	روما Rûma, Rûmiyye	روما Rûma
Bu yokuşa çıkamıyorum.	ما أقدر أن أطلع هذه العقبة. Mâ akdiru en atlu ‘a hâzihi’l-akabe.	ما أقدرش أنطلع الطلعة دي. Mâ nakderaş natla ‘a’ t-tal ‘ahu dî.
İnişte çabuk yürürüm.	في المنحدر أمشي سريعاً. Fi’l-munhaderi emşî serî ‘an.	في النزله نمشي قوامظ. Fi’n-nezle nemşî kavâm.
Buradan sahil görünmüyor.	من هنا ما يبان الشاطئ. Min hunâ mâ yubânu-şşâti.	الشاط ما يبانش من هينا. E’ş-şat mâ yubânuş min hînâ.
Büyük tepe göründümü?	هل بان التل الكبير؟ Hel bâne’t-tellu’l-kebîr?	بان التل الكبير؟ Bânu’t-telle’l-kebîr?
Daha görünmedi.	ما بان (ياخود) (لم يبن) بعد. Mâ bâne (yâhût) (lem yeben) ba ‘du.	ما بانش لسا. Mâ bânuş lissâ.
Büyük dalga var.	الأمواج كبيرة. El-emvâc kebîra.	في أمواج كبار. Fî emvâc kubâr.
Bu kitabı hangi kitapçıdan aldınız?	من أي كُتبي اشتريت هذا الكتاب؟ Min eyyi kütübiyyin işterayte hâza’l-kitâb ?	اشتريت الكتاب دي من أنوكُتبي؟ İşteraytu’l-kitâb dî min ânû kutubî?
Onun kitapçı dükkanı nerededir ?	أين مكتبته؟ Eyne mektebetuhu?	و أين دُكانه ؟ Ve eyne dukkânuh?
Düşerim	أسقط الخ... أقع - تقع - يقع نقع - تقعون - يقعون Eskutu...ilâ âhirihi aka ‘u, taka ‘u, yaka ‘u, naka ‘u, taka ‘ûne, yaka ‘ûne...	نقع - تقع - يقع نقعوا - تقعوا - يقعوا Naka ‘, taka ‘, yaka ‘ Naka ‘û , taka ‘û, yaka ‘û
Düştüm	سقطت.../وقعت. وقعت الخ... Sakattu...Vaka ‘tu, vaka ‘te	وقعت. وقعت. وقع الخ... Vaka ‘at, vaka ‘at, vaka ‘
Düşeceğim	سأقع . ستقع . سيقع الخ... سأسقط الخ... Se aka ‘u, setaka ‘u,	راح توقع . راح توقع راح يوقع الخ... Râh nûka ‘, râh tûka ‘

	seyaka ‘u... se eskutu...	Râh yûka ‘
Çıkarmak	إِخْرَاج İhrâc	يَطْلَع Yetalla ‘a
Atmak	رَمَى . إلقاء . قذف Ramâ, ilkâ, kazef	يَرْمَى Yirmâ
Başını pencereden çıkarma zira sersem olacaksın.	لَا تُخْرِجْ رَأْسَكَ مِنَ الْكُوَّةِ لِأَنَّ الدُّوَارَ سَيَأْخُذُكَ. Lâ tuhric ra’seke min e’l-küvveti lienne’d-duvâra seye’huzuke.	مَا تَتَلَعَّشْ رَأْسَكَ مِنَ الشَّبَّاكِ عِلْشَانُ رَاحَ نُدُوحُ. Mâ titalla ‘aş ra’seke mine’ş-şibbâk ‘aleşân râh nedûh.
Yelken gemisiyle seyahat etmeyi seviyorum.	أَحِبُّ أَنْ أَسَافِرَ عَلَى مَرْكَبِ الشَّرَاعِ. Uhibbu en usâfira ‘alâ merkebi’ş-şirâ ‘i.	نُحِبُّ نِسَافِرَ بِمَرْكَبِ الْقُلُوحِ. Nuhibbu nisâfir bi merkebi’l-kulûh.
Sizi deniz tutar mı?	هَلْ يَأْخُذُكُمُ الدُّوَارُ فِي الْبَحْرِ ؟ Hel ye’huzukumu’d-duvvâru fi’l-bahri?	تَدُوحُوا فِي الْبَحْرِ ؟ Tedûhû fi’l-bahri ?
Fırtınadan çok korkarım.	أَخَافُ مِنَ النَّوْءِ كَثِيرًا. Ehâfu mine’n-nev’i kesîran.	نُخَافُ كَثِيرًا مِنَ الْفَرْطُونَةِ. Nehâf kâtîr mine’l-fertûna.
Limanlık havada güvertede gezinmeyi severim.	أَحِبُّ أَنْ أَتَمَشَّى فِي الظَّهْرِ وَ الْبَحْرِ هَادِيًا. Uhibbu en etemaşşâ fi’z-zahri ve’l-bahri hâdi.	نُحِبُّ نَتَفَرَّجَ فِي الْكُفْرِتَةِ لَمَّا يَكُنْ رَائِقًا. Nuhib neteferrec fi’l-kufirte lemmâ yekun râik.
Eşyayı ambara indirdim.	أَنْزَلْتُ عَفْشَ إِلَى الْأَنْبَارِ. Enzeltu afşî ile’l-anbâr.	نَزَلْتُ عَفْشِيَ الْعَنْبَارِ. Nezelt afşî’l-anbâr.
Şimendiferle sefer etmek deniz seferinden daha iyidir.	السَّفَرُ بِالسَّكَّةِ الْحَدِيدِيَّةِ أَحْسَنُ مِنَ السَّفَرِ فِي الْبَحْرِ. E’s-seferu bi’s-sikketi’l-hadîdiyye ahsenu mine’s-seferi fi’l-bahri.	السَّفَرُ بِاتَّكَةِ الْحَدِيدِيَّةِ أَحْسَنُ مِنَ السَّفَرِ فِي الْبَحْرِ . E’s-sefer bi’t-tikketi’l-hadîdiyye ahsen mine’s-sefer fi’l- bahri.
Geminin tulumbası nerededir?	أَيْنَ مِصْحَةُ السَّفِينَةِ ؟ Eyne midahhatu’s-sefineti?	الطُّلْمَبَةُ بِتَاعِ الْمَرْكَبِ وَ أَيْنَهَا ؟ E’t-tulumba bitâ ‘i’ l-merkebi ve eynehâ?
Kaç kaptan var?	كَمْ رَئِيسٍ فِيهَا ؟ Kem reîsin fihâ?	كَمْ قَبْطَانُ فِي ؟ Kem kabtân fi?
Kılavuz geldi mi?	هَلْ جَاءَ الرَّبَّانُ ؟ Hel câe’r-rabbânu?	جَاءَ رَئِيسُ الْبُوعَازِ ؟ Câe reîsu’l-buğâz?
Kaptan uyandı mı?	هَلْ اِثْتَبَهَ الرَّئِيسُ ؟ Hel intebehe’r-reîsu?	الْقَبْطَانُ صَحَى ؟ El-kabtân sahâ?
	فِيهَا ثَلَاثُونَ مَلَأَحًا	فِي ثَلَاثِينَ مَرَاكِبِي

Otuz gemici var.	Fîhâ selasûne mellâhan.	Fî telatîne merâkibî ?
Yolcular eşyalarını nereye kor?	أَيْنَ يَضَعُ الْمُسَافِرُونَ أَمْتَعَتَهُمْ ؟ Eyne yasnau'l-musâfirûne emti 'atehum?	الْمُسَافِرِينَ يَحْطُوا عَفْشَهُمْ وَ أَيْنَ ؟ El-musafirîn yehuttû afšihim ve eyne?
Humulesi nedir bilir misiniz?	هَلْ تَعْرِفُونَ مَا هُوَ وَسْفَهَا ؟ Hel ta 'rifûne mâ huva vesakuhâ?	تَعْرِفُوا الْوَسَقَ بِتَاعِهَا أَيَّهَ ؟ Ta 'rifû'l-vesak bitâ 'iha ey?
Çok uyursam beni uyandırınız.	إِنْ نِمْتُ كَثِيرًا أَيقِظُونِي. În nimtu kesîran eykizûnî.	أَذْ كَانَ نَنَامُ كَثِيرَ صَحْتُونِي. Eza kân nenâm kıtır sahtûnî.
Demir pek büyüktür.	الْمِرْسَاةُ كَبِيرَةٌ جَدًّا. El-mirsâtu kebîra cidden.	الْمُخْطَافُ كَبِيرٌ قَوًى. El-muhtâf kebîr kaviy.
Bıçakçıdan aldığınız bıçaklar iyi kesmez.	السَّكَّائِينَ الَّتِي أَخَذْتُمْ مِنَ السَّكَّانِ لَا تَقْطَعُ طَيِّبًا (يَاخُودُ) جَيِّدًا. E's-sekâkînu elletî ahaztum mine's-sekkâni lâ takta 'u tayyiben (yâhût) ceyyiden.	السَّكَّائِينَ الَّتِي أَخَذْتُمْ مِنَ السَّكَّائِينَ مَا يَقْطَعُوشُ طَيِّبٌ . E's-sekâkînu'l-letî ahadtum mine's-sekâkîni mâ yakta 'ûş tayyib.
Ayva reçeli iyi olmadı.	مُخَبَّصُ السَّقَرَجَلِ مَا صَارَ طَيِّبًا. Muhabbasu'ssefercel mâ sâra tayyiben.	الرَّشَلُ بِتَاعِ السَّقَرَجَلِ مَا بَقَاشُ طَيِّبٌ . E'r-reşel bitâ 'i's-sefercel mâ bakâş tayyib.
Koşmayaydım bu kadar çabuk gelmezdim.	لَوْ مَا كُنْتُ عَدَوْتُ لِمَا جِئْتُ سَرِيعًا هَكَذَا . Lev mâ kuntu 'adevtu lemmâ ci'tu serî 'an hâkezâ.	لَوْ مَا كُنْتُشْ رَمَحْتُ مَا كُنْتُشْ جِئْتُ قَوَامٌ كَيْدًا . Lev mâ kuntuş ramaht mâ kuntuş cît kavâm keyden.
İki günden beri sandalla balık avlardık.	مِنْذُ يَوْمَيْنِ كُنَّا نَصْطَادُ سَمَكًا بِالْقَارِبِ. Munzu yevmeyni kunnâ nastâdu semeken bi'l-kâribi.	مِنْ يَوْمَيْنِ كُنَّا نَصْطَادُ سَمَكًا بِالْفُلُوكِهِ . Min yumiyn kunnâ nastâd semek bi'l-fulûke.
Geminin kışında kaptanın kamarası var.	بِمَوْخَرِ السَّفِينَةِ لِلرَّئِيسِ مَخْدَعُ. Bi muahhari's-sefineti li 'r-reîsi'l-mahda 'i.	الْكَمَارَةُ بِتَاعِ الرَّئِيسِ فِي مَوْخَرِ الْمَرْكَبِ. El-kamara bitâ 'i' r-reîs fi muahhari'l-merkeb.
Kayığın ip ortasından koptu.	انْقَطَعَ حَبْلُ الزُّورَقِ مِنْ نِصْفِهِ. Înkata 'a hablu'z-zevrak min nısfîhi.	حَبْلُ الزُّورَقِ انْقَطَعَ مِنْ نِصْفِهِ . Hablu'z-zûrak inkata 'a min nussuh.
Bu sabah taze incir yiyecektik.	كُنَّا لِنَأْكُلَ صَبِيحَةَ الْيَوْمِ تَيِّنًا طَرِيًّا. Kunnâ li ne'kule sabîhate'l-yevmi tînen tarîen.	كُنَّا رَاحَ نَأْكُلُ تَيِّنَ طَاذِهِ الصُّبْحِيَّةِ . Kunnâ râha ne'kul tîn

		tâze ssubhiyyeti.
Vapur olaydı kayıktan daha çabuk gidecektik.	لَوْ كَانَ بَابِرُ كُنَّا نَرْوُحُ قَوَامٍ مِنَ الزَّوْرِقِ. Lev kâne bahîra le zehebnâ esra 'a mine'z-zevrak.	لَوْ كَانَ بَابِرُ كُنَّا نَرْوُحُ قَوَامٍ مِنَ الزَّوْرِقِ. Lû kâne bâbur kunnâ nerûh kavâm mine'z-zûrak.
Bataklıktan gidersen zahmetli geçeceğiz.	أَنْ ذَهَبْنَا مِنَ الْمُسْتَنْقَعِ نَتَجَاوَزُ بِمَشَقَّةٍ. În zehebnâ mine'l-mustanka 'i netecâvezu bi meşakkati.	أَنْ كَانَ نَرْوُحُ مِنَ السَّبْحَةِ نَفُوتَ بَتَّعِبٍ. En kâne nerûh mine's-sebha nefût bi't-ta 'ib.
Aldığımız on çuval buğdayda çok delice var.	فِي عَشْرَةِ أَكْبَاسِ الْحِنْطَةِ الَّتِي اشْتَرَيْنَاهَا زَاوَانٌ كَثِيرٌ. Fî aşarati ekbâsi'l-hıntati'l-letî işteraynâhâ zâvân kesîr.	فِي عَشْرَةِ شَوَالَةِ الْحِنْطَةِ الَّتِي اشْتَرَيْنَاهُ فِي طَاطُورٍ كَثِيرٍ. Fî 'aşara şuvâlâti'l-hınta illî işteraynâhu fî tâtûr kâtîr.
Kasapta iki boğa ile üç dana var idi.	الْجَزَارُ كَانَ لَهُ ثَوْرَانِ وَثَلَاثَةُ عُجُولٍ. El-cezzâr kâne lehu sevrâni ve selâsetu 'ucûlin.	الْجَزَارُ كَانَ عِنْدَهُ ثَوْرَيْنِ وَثَلَاتَ عُجُولٍ. El-cezzâr kân 'anduh tevreyn ve telâte 'acûl.
Farenin yavruları duvar deliğindedir.	أَدْرَاصُ الْقَارَةِ فِي ثَقْبِ الْجِدَارِ. Edrâsu'l-fâratî fî sakbi'l-cidâri.	صِغَارُ الْفَارَةِ فِي حُرْمِ الْحَيْطِ. Siğâru'l-fâre fî hurmu'l-hayt.
Hecin devesi at kadar ve ondan çabuk koşar.	الْهَجِينُ تَعْدُو قَدْرَ الْفَرَسِ وَ أَسْرَعَ مِنْهُ. El-hecînu ta 'dû kadra'l-ferasi ve esra 'a minhu.	الْهَجِينُ يَرْمَحُ قَدَّ الْحِصَانِ وَ أَكْثَرَ. El-hecîn yermah kaddi'l-hisân ve ekser.

Temrin-13-	تمرين
İsteykaztu mine'n-nevmi essâate's-selâsete.	إِسْتَيْقَظْتُ مِنَ النَّوْمِ السَّاعَةَ . الثَّالِثَةَ
Ferra'n-nûtî mine'l-merkeb.	فَرَّ النَّوْتِيُّ مِنَ الْمَرْكَبِ.
Eykaztu'r-reîs sabâhan.	أَيْقَظْتُ الرَّئِيسَ صَبَاحًا.
Limâza ihtefeyte minnî?	لِمَازَا اخْتَفَيْتَ مِنِّي؟
Duffetu'l-merkeb sâlîme.	دَفَعَهُ الْمَرْكَبُ سَالِمَةً.
El-mirsâtu'l-kebîra fî muahhari's-sefîneti.	الْمِرْسَاةُ الْكَبِيرَةُ فِي مَوْحَرِ السَّفِينَةِ.
El-enhâru câriye.	النَّاهَارُ جَارِيَةٌ.
Mâ fi'l-merkebi sâbûra.	مَا فِي الْمَرْكَبِ صَابُورَةً.
E't-tâhûn ba 'îd minnâ kesîrin.	الطَّاحُونَ بَعِيدٌ مِنَّا بِكَثِيرٍ.
El-mahattatu karîbe min beyti's-sekâkinî.	الْمَحَطَّةُ قَرِيبَةٌ مِنْ بَيْتِ السَّكَاكِينِ.
El-kutubiyyu indehu kutub cedîde.	الْكُتُبِيُّ عِنْدَهُ كُتُبٌ جَدِيدَةٌ.
Hâza'l-kitâbu min hizâneti kutubiyyi.	هَذَا الْكِتَابُ مِنْ خِزَانَةِ كُتُبِيَّ.
E't-tilâlu bânet mine'l-baîd.	الْتَّلَالُ بَائِتٌ مِنَ الْبَعِيدِ.
E's-şâtiu alâ kurbi minhum.	الشَّاطِئُ عَلَى قُرْبٍ مِنْهُمْ.
E's-sabiyyu mahbû'un verâe'l-bâb.	الْصَّبِيُّ مَخْبُوءٌ وَرَاءَ الْبَابِ.
Sâri'l-merkeb tavîl 'işrîne zirâ 'an.	سَارَى الْمَرْكَبِ طَوِيلٌ عِشْرِينَ . زِرَاعًا
El-furnu fîhi nâr kalîl.	الْفُرْنُ فِيهِ نَارٌ قَلِيلٌ .
Zâlike'l-fakîr kûhuhu vatî.	ذَلِكَ الْفَقِيرُ كُوحُهُ وَطِيٌّ .
El-hâviyetu'l-lefî emâmenâ hâiletun cidden.	الْهَآوِيَّةُ الَّتِي أَمَامَنَا هَانِلَةٌ جَدًّا.
El-minşâru'l-lezî ale'l-mâidetî kadîm ve emmâ'l-kadûmu fe cedîde.	الْمُنْشَارُ الَّذِي عَلَى الْمَائِدَةِ قَدِيمٌ وَ أَمَّا الْقَدُومُ فُجْدِيدَةٌ.
Zehebet ile'l-merkebi bi'l-kâribi.	ذَهَبَتْ إِلَى الْمَرْكَبِ بِالْقَارِبِ.
E'r-rukkâbu kesîr fî's-sefîneti.	الرُّكَّابُ كَثِيرٌ فِي السَّفِينَةِ .
El-ustûlu vasale min emsi.	الْأُسْطُولُ وَصَلَ مِنْ أَمْسٍ .
El-mellâhu sahâ sâ 'aten ba 'de mâ zehebtum.	الْمَلَأَحُ صَحَى سَاعَةً بَعْدَمَا ذَهَبْتُمْ .
El-bâricetu fihâ semânune mellâhan.	الْبَارِجَةُ فِيهَا ثَمَانُونَ مَلَأَحًا.
İbratu'l-merkeb ilâ cenbi'l-duffeti.	إِبْرَةُ الْمَرْكَبِ إِلَى جَنْبِ الدَّفْعَةِ .

E'r-rubbânu yecîu mine'l-beled.	الرَّبَّانُ يَجِيئُ مِنَ الْبَلَدِ .
Erâ hamse bekerâtin alâ's-sârî.	أَرَى خُمْسَ بَكَرَاتٍ عَلَى السَّارَى .
El-ustûl merkeb min selâsîne dâri 'aten.	الْأُسْطُولُ مَرْكَبٌ مِنْ ثَلَاثِينَ دَارَةً.
Temeşseytu (gezindim) 'alâ zahri's-sefîneti nısfe sâ 'atin.	تَمَشَّيْتُ (كَزَيْدٍ) عَلَى ظَهْرِ السَّفِينَةِ نِصْفَ سَاعَةٍ.
Entebehtu ahâke kable kalîl.	إِثْبَهْتُ أَحَاكَ قَبْلَ قَلِيلٍ.
E'd-dâriatu lehâ sülüsü sevârin ve erba 'u medâhine.	الدَّارَةُ لَهَا ثَلَاثُ سَوَارٍ وَ أَرْبَعُ مَدَاخِنَ.
El-kâribiyyu etâ bi'l-kâribi's-sağîr.	الْقَارِبِيُّ أَتَى بِالْقَارِبِ الصَّغِيرِ.
El-buheyratu'l-lefî terâha hunâke fîhâ semek kesîr emmâ'n-nehru femâ fîhi şey'un.	الْبُحَيْرَةُ الَّتِي تَرَاهَا هُنَاكَ فِيهَا سَمَكٌ كَثِيرٌ أَمَّا النَّهْرُ فَمَا فِيهِ شَيْءٌ.
Lemmâ vasalnâ ile'l-mahattati raeytu'l-fetâ'l-lezî kultu leke.	لَمَّا وَصَلْنَا إِلَى الْمَحْطَةِ رَأَيْتُ الْفَتَى الَّذِي قُلْتُ لَكَ.
Lemmâ raevnî's-sıbyânu ferrâ hâribeyni.	لَمَّا رَأَوْنِي الصَّبِيَّانَ فَرَّا هَارِبَيْنِ.
E'n-neccâru nahate'l-levha bi'l-mahti...	النَّجَّارُ نَحَتَ اللَّوْحَ بِالْمِخْتِ.
Ea 'ti'l-mitrakate ve'l-mibrade ilâ tilmîzi'n-neccâr.	أَعْطِ الْمِطْرَقَةَ وَالْمِبْرَدَ إِلَى التِّلْمِيزِ النَّجَّارِ.
Tevârâ't-tıflu tahte's-serîr.	تَوَارَى الطُّفْلُ تَحْتَ . السَّرِيرِ
Vaka's-sabiyyetu mine's-şubbâk İle't-tarîk li kevnihâ tedellet minhu.	وَقَعَ الصَّبِيَّةُ مِنَ الشَّبَّاكِ إِلَى الطَّرِيقِ لِكُونِهَا تَدَلَّتْ مِنْهُ.
Ehazehumu'd-duvvâru li ennehu kâne nû'u kesîr lemmâ kânu fi's-sefîneti.	أَخَذَهُمُ الدَّوَارُ لِأَنَّهُ كَانَ نَوْءٌ كَثِيرٌ لَمَّا كَانُوا فِي السَّفِينَةِ
El-bahru kâne hâdien fi's-sabâh illâ ennehu ahaze'n-nû'u ba 'de'z-zuhri.	الْبَحْرُ كَانَ هَادِنًا فِي الصَّبَاحِ إِلَّا أَنَّهُ أَخَذَ النَّوْءَ الظُّهْرَ .
Mektebetu'l-kutubiyyi ba 'ide mine'l-medreseti.	مَكْتَبَةُ الْكُتُبِيِّ بَعِيدَةٌ مِنَ الْمَدْرَسَةِ.
E'r-reîsu vâkıfun fi muahhari'l-merkeb ve rrubbânu fî mukaddemih.	الرَّئِيسُ وَاقِفٌ فِي مُؤَخَّرِ الْمَرْكَبِ وَالرَّبَّانُ فِي مُقَدِّمِهِ.
Elkaytu'l-hacera mine's-şubbâk.	الْقَيْتُ الْحَجَرَةُ مِنْ . الشَّبَّاكِ
Kemine'l-mellâhu hâfe's-sârî.	كَمَنَ الْمَلَّاحُ خَافَ السَّارَى .
El-mitfeetu fî mahalli'l-harîki.	الْمِطْفَنَةُ فِي مَحَلِّ الْحَرِيقِ .
Harabe'l-hâdimu emsi.	هَرَبَ الْخَادِمُ أَمْسَ .

Vesaku's-sefîneti lûz ve tîn ve mevz ve rummân ve sefercel.	وَسَقَى السَّفِينَةَ لُوزَ وَ تِينَ وَ مَوْزَ وَ رُمَّانَ وَ سَقَرَجَلٍ .
E's-seferceletu'l-letî ea 'taytuhâ 'âfine.	الْأَسَقَرَجَلَةَ الَّتِي أُعْطِيَتْهَا عَافِيَةَ .
İştemme'l-cubne fe vecedehu âfinen.	إِشْتَمَّ الْجُبْنَ فَوَجَدَهُ عَافِيًا .
El-merkebu melân kutnen mendûkan.	الْمَرْكَبُ مَلَانٌ قُطْنَا مَنْدُوقًا .

Temrin 14

Bir keser ile iki eğe getir.

Pederimin gözlerinden izlenmek istedim.

Geminin dümeni kışındadır.

Beni gördüğünde kaçmak istedi.

Çocuk evden kaçtı.

Saat ikide biraderinizi uyandırdım.

Geminin kaptanı sandaldadır.

Gemiciler sandala girecekler.

Hizmetçi değirmenden gelmedi.

Fırın sıcak değildir.

Gemi sahile yakındır.

Güverte üzerinde iki makara bıraktılar.

Uzakta iki kulübe görüyorum.

Donanma gitti.

Geminin iki direği var.

Sandalcı sizi arıyor.

Gölde balık yoktur.

Saat birde istasyona vardık.

Zırhlı siyahtır.

Fırkateyn beyazdır.

İki tahta rendeledim fakat rende iyi değil idi.

Bıçkı ile bu odunu (hâza'l-haşeb) kesiniz zira uzuncadır.

Marangozdan masayı almadım.

Bir usta marangoza bir kütüphane ısmarladım.

Gemiye gittiğimizde deniz lımanlık olduğundan sersem olmadım.

Fakat arkadaşım (sâhibî) sersem olarak (ahazehu'd-duvvâr) birçok kustu.

Yangın tulumbası pek ufaktır.

Bir ayva ile iki muz yiyecek idim (kuntu li âkule).

Geminin yükü arpadır.

Kaptan bir gemici ile karaya (ile'l-birri) çıktı.

Büyük geminin lengeri ağırdır.

Kitapçılarda güzel kitap vardır.

Bu çarşıda (fî hâza's-sûk) bir büyük kitapçı dükkânı var.

İnişten gitmeyiniz.

Kadeh üzerinde köpük var.

Yatak odasına gitti.

Amerikadan bir gemi geldi.

Dülger Parise gitti.

Sicilya ile Romaya dahi gidecektir.

Raftan hokka düştü.

Köpek uçurumdan düştü.

Kedi damdan kaçacak.

Ufak çocuk pencereden sarkınır.

Şimendifer istasyonuna gideceklerdir.

Tepeler yeşildir.

Sevâhilde çok adam var.

Geminin pusulasını seyretmek isterim.

Kayığın (e'z-zevrak) safrası azdır.

Eşikte kedi duruyor.

Sizin kediniz oynayıcıdır.

Geminin direkleri çok uzundur.

Çocuklar bana geliyor.

Bu günkü fırtına gibi (nezîru nev'u hâza'l-yevm) fırtına görmedim

Dalgalar çok idi.

8. Ders

سکرنجی درس

Türkçe	Fasih	Âmîce
Örtü	سِثْرٌ ج سِثُورٌ . غِطَاءٌ ج أَعْطِيَّة Sitr ç. sutûr, ğitâ'u ç. aġtiye	غَطَا ج غَطَاوَاتُ Ġatâ ç. ġatavât
Yaşmak	بُرْقُعٌ ج بُرَاقُعٌ . قِنَاعٌ ج أَقْنَعَةٌ Burk 'a ç. berâki ' Kınâ ' ç. akni 'a	بُرْقُعٌ . يَاشْمُقُ Burku ' , yâşmak
Maden ocağı	مَنْجَمٌ ج مَنْاجِمٌ Mencem ç. menâcim	مَحَلُّ الْمَعْدَنِ Mahalli'l-ma 'den
Taş ocağı	مَقْلَعُ الْحِجَارَةِ Makla 'a'l-hicârati	فُحِيرَه Fahîra
Kömür	فَحْمٌ Fehm	فَحْمٌ Fehm
Kömürcü	فَحَّامٌ Fehhâm	فَحَّامٌ Fehhâm
Tütüncü dükkânı	دُكَّانُ الدِّخَانِ Dükkânu'd-dehâhinî	دُكَّانُ الدِّخَانِ Dükkânu'd-dehâhinî
Mahalle	مَحَلَّةٌ . حَيٌّ ج أَحْيَاءُ حَارَةٌ ج حَارَاتُ Mahalle, hayy ç. ahyâ'u hâra ç. hârât	حَارَه ج حَارَاتُ Hâra ç. hârât
Meyhane	حَمَّارَةٌ . حَاتَّةٌ ج حَاتَاتُ Hammâra, hâne ç. hânât	حَمَّارَه . مَيْحَانَه Hammâra, meyhâne
Meyhaneci	حَمَّارٌ . حَانِيٌّ Hammâr, hâniyyî	حَمَّارِي . حَامُورَجِي Hammâriy, hâmûrcî
Şarap	خَمْرٌ Hamr	خَمْرٌ . نَبِيدُ Hamr, nebid
Rakı	عَرَقِي 'Arakî	عَرَقُ Araki'
Bira	جَعَةٌ . فُقَاعٌ Ci 'a, fukkâ '	بِيرَه Bîra
Şıra	سُلَافَةٌ Sulâfe	مُؤْيَةِ الْعِنَبِ Mûyetu'l-'ineb
Yular	شَكِيمَةٌ ج شَكَايِمٌ Şekîme ç. şekâyim	رَسَنُ Resen
Baca	مِقْوَدٌ . مَدْحَنَةٌ ج مَدَاخِنُ Mikvede, medhane ç. medâhin	مَدْحَنَه Medhane
Yürek atması	رَجْفَةٌ . خَفْقَانُ Racfe, hafakân	خَفْقَانُ Hafakân
Baş ağrısı	صَدَاعٌ Sudâ '	ثَقْلُ الرَّأْسِ Tuklu'r-ra's

Bereket	خِصْبٌ . بَرَكَه Hiseb, bereke	بَرَكَه Bereke
Mahsuldar	خَصِيبٌ . مُثْمِرٌ . مَخْصِبٌ Hasîb, musmir, mahsib	أَرْضٌ شَدِيدٌ Ard şedîd
Haşlama et	لَحْمٌ مَسْلُوقٌ Lahm maslûk	لَحْمٌ مَسْلُوقٌ Lahm meslûk
Kalaylanmış	مَرْخَصٌ . مُبَيِّضٌ Mirhas, mubeyyid	مُبَيِّضٌ Mubeyyed
Merkeb yavrusu,sıpa	جَحْشٌ ج جَحُوشٌ Cahş ç. cuhûş	جَحْشٌ ج جَحُوشٌ Cahş ç. cuhûş
İnek	بَقَرَةٌ ج بَقَرَاتٌ Bakara ç. bakarât	بَقَرَةٌ ج بَقَرَاتٌ Bakara ç. bakarât
Sürü	قَطِيعٌ ج قُطْعَانٌ وَ قِطَاعٌ Kıtî ‘ ç. kut ‘ân , kîtâ ‘	
Kuzu	حُرُوفٌ ج حُرْفَانٌ . حَمَلٌ ج حِمْلَانٌ Harûf ç. hîrfân, Hemel ç. himlân	حُرُوفٌ ج حُرْفَانٌ Harûf ç. hîrfân
Koyun ve koyun cinsi	سَخْلَةٌ ج سَخْلَانٌ . عَنَمٌ ج عُنَامٌ Sehle ç. suhlân Ġanem ç. aġnâm	عَنَمٌ ج عُنَامٌ Ġanem ç. aġnâm
Koç	كِبْشٌ ج كِبْشَانٌ Kebş ç. kibşân	كِبْشٌ ج كِبْشَانٌ Kebş ç. kebşân
Dişi koyun	نَعْجَةٌ ج نِعَاجٌ Na ‘ce ç. ni ‘âc	نَعْجَةٌ ج نِعَاجٌ Na ‘ce ç. ni ‘âc
Erkek	ذَكَرٌ ج ذُكُورٌ Zeker ç. zukûr	ذَكَرٌ Zeker
Dişi	أُنْثَى ج إِنَاثٌ Unsâ ç. inâs	نِثَايَه Nitâyê
Kira	أَجْرَةٌ . كِرَاءٌ Ucre, kirâ’u	أَجْرَه Ucra
Sürücü, mekâri	سَوَاقٌ Sevvâk	مَكَارَى Mekârî
Cevâhirci	جَوْهَرِيٌّ ج جَوْهَرِيَّوْنٌ Cevheriy ç. Cevheriyyûne	جَوَاهِرَجِي Cevâhercî
Kuyumcu	صَانِعٌ ج صَاغَةٌ وَ صَيَاغٌ Sâiğ ç. sâğa, suyâğ	صَيَاغٌ Sayyâğ
Elmas	مَاسٌ Mâs	حَجَرُ الْمَاسِ Haceri’l-mâs
Yâkut	يَاقُوتٌ Yâkût	يَاقُوتٌ Yâkût
Boşaltmak	تَخْلِيَةٌ . تَفْرِيعٌ . تَفْضِيَةٌ Tahliye, tefrîğ, tefdie	يَفْرِغُ Yiferrağ

Vâdih	جَلَى . وَاضِحٌ Celiy, vâdih	بَايَنَه Bâyene
Müphem	مُبْهَمٌ . غَيْرُ مَضْبُوطٍ Mübhem, ğayrı madbût	غَيْرُ مَضْبُوطٍ Ğayrı madbût
Keyifsizlik	إِنْخِرَافُ الْمِرَاجِ . تَوَعَّكَ İnhirâfu'l-mizâc, teve 'uk	عَايَه 'Âye
Keyifsiz	مُحَرِّفُ الْمِرَاجِ . مُتَوَعَّكَ Muharrifu'l-mizâc, müteve 'ik	مُخَسَّتَكَ Muhastek
Kayıtsızlık	خُلُوُ الْبَالِ . قِلَّةُ الْإِعْتِنَاءِ Hullû-l-bâli , kılletu'l-i 'tinâ	قِلَّةُ الْإِعْتِنَاءِ Kılletu'l-i 'tinâ
Bî-taraf	عَدِيمُ الْغَرَضِ . خَيَالُ الْمَحَابَاتِ 'Adîmu'l-ğarad Hayâlu'l-mahâbât	عَدِيمُ الْغَرَضِ 'Adîmu'l-ğarad
Haç	صَلِيبٌ جِ صَلْبَانٌ Salîb ç. sulbân	صَلِيبٌ جِ صَلْبَانٌ Salîb ç. sulbân
İcray-ı ayin	قَدَّاسٌ جِ قَدَادِيسُ Kaddâs ç. kadâdîs	قَدَّاسٌ جِ قَدَادِيسُ Kadâs ç. kadâdîs
Kilise	كَنِيسَةٌ جِ كَنَانِيسُ Kenîse ç. kenânis	كَنِيسَةٌ جِ كَنَانِيسُ Kenîse ç. kenânis
Manastır	دَيْرٌ جِ أَدِيرَةٌ . دُيُورَةٌ Deyr ç. edîra, duyûra	دَيْرٌ جِ أَدِيرَةٌ . دُيُورَةٌ Deyr ç. edîra, duyûr
Her ne olursa olsun	مَهْمَا كَانَ مِنَ الْأَمْرِ Mehmâ kâne mine'l-emri	إِلَى يَكُونُ يَكُونُ İllî yekûn yekûn
Bacadan tütün çıkıyor.	يَتَصَاعَدُ الدُّخَانُ مِنَ الْمَدْحَنَةِ. Yetesâ 'idu'd-duhân mine'l-medhane.	مِنَ الْمَدْحَنَةِ يَطْلُعُ دُخَانٌ. Mine'l-medhane yatla 'duhân.
Baş ağrıları beni muzdarip ediyor.	إِنَّ الصَّدَاعَ يُضْجِرُنِي. İnne's-sudâ 'a yudaccirunî.	وَجَعَ الرَّأْسُ يُضْجِرُنِي. Vecau 'r-ra's yudaccirunî.
Maden ocağına inmek isterim ama korkarım.	أُرِيدُ التَّنَزُّولَ إِلَى الْمَنْجَمِ وَلَكِنِّي أَخَافُ. Urîdu'n-nuzûle ile'l-mencem ve lakinnî ehâfu.	عَاوَزْتُ نَزْلَ إِلَى الْمَعْدَنِ وَإِنَّمَا خَافْتُ. Âviz nenzil ile'l-ma 'den ve innemâ hâif.
Dişi koyunun eti iyi değil.	لَحْمُ النَّعْجَةِ لَيْسَ بِجَيِّدٍ. Lahmu'n-na 'ce leyse bi ceyyid.	لَحْمُ النَّعْجَةِ مُوشٌ مَلِيحٌ. Lahmu'n-na 'ce müş melîh.
Öteden bir sürü sığır geliyor.	مِنْ هُنَاكَ يَجِيئُ قَطِيعٌ مِنَ الْبَقَرِ. Min hunâke yecîu kıtî 'mine'l-bakar.	مِنْ هُنَاكَ يَجِيئُ مَبْلَغٌ مِنَ الْبَقَرِ. Min hinâk yecî meblağ mine'l-bakar.
Bu yer mahsûldar değil.	هَذِهِ الْأَرْضُ مَا هِيَ مُخْصِبَةٌ. Hâzihi'l-ard mâ hiye muhsibe.	الْمَطْرَحُ دَى أَرْضِ خَرَسٍ. El-matrah dî ard hiras.
Taş ocağı şehirden	مَقْلَعُ الْحَجَرِ بَعِيدٌ مِنَ الثَّغْرِ. Maklau'l-hacer ba 'îd	الْفَحِيرَةُ بَعِيدَةٌ مِنَ الْبَلَدَةِ . El-fahîra baîde mine'l-

uzaktır.	mine's-sağri.	belde.
Sizde kiralık at var mıdır?	هَلْ عِنْدَكُمْ حِصَانٌ بِرَسْمِ الْإِجَارِ ؟ Hel 'indekum hisân bi resmi'l-îcâr?	عِنْدَكُمْ حِصَانٌ عَلَّشَانٌ تُوجَرُوهُ ؟ 'Andekum husân 'aleşân tueccirûh?
Bu elması cevahircide buldum.	لَقِيتُ هَذَا أَلْمَاسَ عِنْدَ الْجَوْهَرِيِّ. Lakitu hâza'l-mâse 'inde'l-cevheriyyi.	لَا قِيتُ أَلْمَاسٌ دَى عِنْدَى الْجَوَاهِرِيِّ. Lâkîtu'l-elmâs dî ande'l-cevâhercî.
Elimden zorla aldı.	خَطَفَهُ مِنْ يَدِي غَنَوَةً . Hatafehu min yedî ğunveten.	خَطَفَهُ مِنْ أَيْدِي بِالزُّورِ . Hatafuh min iydî bi'z-zûr.
Balonun dümeni bulunmadı.	لَمْ يَوْجَدْ دَقَّةَ الْمَرْكَبَةِ الْهَوَانِيَّةِ . Lem yûced deffetu'l-merkebeti'l-hevâiyye.	مَا وَجَدُواشُ الدُّومَانَ بَتَّاعِ الْبَالُونِ . Mâ vecedûş e'd-dûmân bitâi'l-bâlûn.
Okumaktan usandım.	مَلَّيْتُ مِنَ الْقِرَاءَةِ . Meliltu mine'l-kirâ'a.	تَمَلَّيْتُ مِنَ الْقِرَاءَةِ . Temelleyt mine'l-kirâ'ati.
Mekari hayvan getirmedi.	أَلَسَّوْاقُ لَمْ يَجِئْ بِالدَّابَّةِ . E's-sevvâk lem yecî bi'd-dâbbe.	أَلْمَكَارَى مَا جَابِشُ الْبَهِيمِ . El-mekârî mâ câbiş el-behîme.
Afrikada bir kabile vardır ki hepsi cücedir.	بِأَفْرِيقَا قَوْمٌ كُلُّهُمْ أَقْرَامٌ . Bi Afrîkâ kavm kulluhum akzâm.	فِي أَفْرِيقَا قَبِيلُهُ كُلُّهُمْ قَزْعَةٌ . Fî Afrîkâ kabîle kulluhum kuz 'a.
Bu mahallede çok meyhane var.	بِهَذِهِ الْحَارَةِ حَانَاتٌ كَثِيرَةٌ . Bi hâzihi'l-hâra hânât kesîra.	فِي الْحَارَةِ دَى فِي حَمَّارَاتٍ كَثِيرٍ . Fî'l-hâra dî fî hammârât kîr.
Bu inek semizdir.	هَذِهِ الْبَقْرَةُ سَمِيئَةٌ . Hâzihi'l-bakaratu semîne.	أَلْبَقْرَةُ دَى سَمِيئَةٌ . El-bakara dî semîne.
Salonu tenvir et.	أَضَيَّ الْقَاعَةَ . Edî'l-kâ 'ate.	نَوَّرَ الْفَسْحَةَ . Nevviri'l-feseha.
Geldiğimde sizi bulamadım.	حِينَ جِئْتُ لَمْ أَجِدْكُمْ . Hıyne ci'tu lem ecidkum.	مَا لَأَقِيْتُكُمْشُ لَمَّا جِئْتُ . Mâ lâkaytukumuş lemmâ ci't.
Şâkirdin elinden tesbihi kaptılar.	حَلَبُوا السَّبْحَةَ مِنْ يَدِ التَّلْمِيزِ . Halibû's-subhate min yedi't-tilmîz.	خَطَفُوا السَّبْحَةَ مِنْ أَيْدِ التَّلْمِيزِ . Hatafû's-sibha min eydi't-tilmîz.
Tavusdan güzel tüylü kuş yoktur.	لَا طَيْرَ أَحْسَنَ رِيشًا مِنَ الطَّوُوسِ . Lâ tayra ahsene rîşen mine't-tâvûs.	مَا فِشَ طَيْرَ رِيشُهُ أَحْسَنَ مِنْ رِيشِ الطَّوُوسِ . Mâ fiş tayr rîşuh ahsen min rîşi't-tâvûs.

Temrin -15	تمرین
İrfa ‘i’l-ag’tiye.	ارْفَعِ الْأَعْطِيَةَ .
Nezeltu fi’l-mencem ve teferractu ‘alâ keyfiyyeti istihrâci’l-fehmi’l-haceriy.	نَزَلْتُ فِي الْمَنْجَمِ وَتَفَرَّجْتُ عَلَى كَيْفِيَّةِ اسْتِخْرَاجِ الْقَحْمِ الْحَجَرِيِّ .
Dehale’r-racul ile’l-hâneti’l-kebîrati.	دَخَلَ الرَّجُلُ إِلَى الْحَانَةِ الْكَبِيرَةِ .
İşteraytu şekîmeten li’l-himâr.	اِشْتَرَيْتُ شَكِيمَةً لِلْحِمَارِ .
El-hâniyyu mâ ‘indehu hamr.	الْحَانِيُّ مَا عِنْدَهُ خَمْرٌ .
El-himâra fihâ kesîr mine’n-nâs.	الْحِمَارَةُ فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ .
El-medhane yetesâ ‘adu minhâ duhân.	الْمَذَخَنَةُ يَتَصَاعَدُ مِنْهَا دُخَانٌ .
İşteraynâ hamûleten mine’l-fehmi.	اِشْتَرَيْنَا حُمُولَةً مِنَ الْقَحْمِ .
Tilke’l-bilâd mahsibe fi’l-ğâye leyset misle hâza’l-bilâd.	تِلْكَ الْبِلَادُ مَخْصِيْبَةٌ فِي الْغَايَةِ لَيْسَتْ مِثْلَ هَذَا الْبِلَادِ .
El-bakara mâ ‘indeha leben.	الْبَقَرَةُ مَا عِنْدَهَا لَبَنٌ .
‘İndehu kıttî ‘ mine’l-ğanemi.	عِنْدَهُ قِطْعٌ مِنَ الْعَنَمِ .
El-kebşu’l-lezî işteraytehu kebîr.	الْكَبْشُ الَّذِي اِشْتَرَيْتَهُ كَبِيرٌ .
El-harûfu’l-lezî işteraytumûhu sağîr.	الْحُرُوفُ الَّذِي اِشْتَرَيْتُمُوهُ صَغِيرٌ .
E’n-na ‘ce lehâ selâsu himlân.	النَّعْجَةُ لَهَا ثَلَاثُ خِمَلَانِ .
Ea ‘tinî elmâse’l-lezî işteraytehu mine’l-cevheriyyi.	أَعْطَنِي الْمَاسَ الَّذِي اِشْتَرَيْتَهُ مِنَ الْجَوْهَرِيِّ .
E’s-sevvâk lem yecî bi’l-hisâni.	السَّوَّاقُ لَمْ يَجِئْ بِالْحِصَانِ .
Merertu bi kuzumin fi-ssûki.	مَرَرْتُ بِقَرْمٍ فِي السُّوقِ .
Mâ kadera en yahruce mine’l-beyti li kevnihi mahrafe’l-mizâci.	مَا قَدَرَ أَنْ يَخْرُجَ مِنَ الْبَيْتِ لِكَوْنِهِ مَخْرَفَ الْمِزَاجِ .
Ahûke racul adîmu’l-ğaradi.	أَخُوكَ رَجُلٌ عَدِيمُ الْغَرَضِ .
Sa ‘ade ile’l-cevvi ‘alâ’l-merkebeti’l-hevâiyeti.	صَعَدَ إِلَى الْجَوِّ عَلَى الْمَرْكَبَةِ الْهَوَانِيَّةِ .

Emteytu hisânen cevâden ve zehebe ile'l-karyeti.	اِمْتَطَيْتُ حِصَانًا جَوَادًا وَ ذَهَبَ إِلَى الْقَرْيَةِ .
Nekki'l-kârûre ve emlihâ zeyten.	نَقَّ الْقَارُورَةَ وَ اَمْلَهَا زَيْتًا.
İstelebtu min yedihi's-subhate.	اِسْتَلَبْتُ مِنْ يَدِهِ السُّبْحَةَ .
Nazafnâ el-mihbera ceyyiden.	نَظَفْنَا الْمِحْبَرَةَ جَيِّدًا .
Nezele'l-kubbetu't-tayyâra ğayrı mahsûratin.	نَزَلَ الْقُبَّةَ الطَّيَّارَةَ غَيْرَ مَخْسُورَةٍ .
Ferraġtu'z-zeyte'llezî kâne fi'l-kinîneti ve mele'tuhâ mâen.	فَرَّغْتُ الزَّيْتَ الَّذِي كَانَ فِي الْقِنِيَّةِ وَ مَلَأْتُهَا مَاءً.
İddaceranî kelâmu'r-raculi'l-lezî raeytehu mutekellimen indî.	اِضْجَرْنِي كَلَامُ الرَّجُلِ الَّذِي رَأَيْتُهُ مُتَكَلِّمًا عِنْدِي .
Ahî hâli'l-bâli lâ yekterisu bişey'in.	أَخِي خَالِي الْبَالِ لَا يَكْتَرِثُ بِشَيْءٍ .
Nevvertumu'l-kâ 'ate bi's-sirâci'l-kebîr.	نَوَّرْتُمُ الْقَاعَةَ بِالسِّرَاجِ الْكَبِيرِ .
Nefadtu ğubâra min kisvetî.	نَفَضْتُ الْعُبَارَ مِنْ كِسْوَتِي.
Mehmâ kâne mine'l-emri lâ akbelu mâ kultumûhu.	مَهْمَا كَانَ مِنَ الْأَمْرِ لَا أَقْبَلُ مَا قُلْتُمُوهُ .
Vaka 'a'l-lahmu fi't-turâbi.	وَقَعَ الْحَمُّ فِي التُّرَابِ .
Hiynemâ reaytuhu kâle li innehu câ'e ile'l-beyti.	حِينَمَا رَأَيْتُهُ قَالَ لِي إِنَّهُ جَاءَ إِلَى . الْبَيْتِ
El-fânusu'l-lezî biyedike enâra't-tarîka ceyyiden.	الْفَانُوسُ الَّذِي بِيَدِكَ أَنْارَ الطَّرِيقَ جَيِّدًا.
'İndemâ haractu mine'l-beyt tekelleme lî.	عِنْدَمَا خَرَجْتُ مِنَ الْبَيْتِ تَكَلَّمْتُ لِي .
Esâbehu dâ'un 'udâlun.	أَصَابَهُ دَاءٌ غَضَالٌ .
El-kelâmu'l-lezî tekellemehe ebûke mübhem ğayru madbût bihaysu (şol suretteki) lâ efhemu minhu şey'en.	الْكَلَامُ الَّذِي تَكَلَّمَهُ أَبُوكَ مُبْهَمٌ غَيْرُ مَضْبُوطٍ بِحَيْثُ (شُلْ صُورَتُهُ كِه) لَا أَفْهَمُ مِنْهُ شَيْئًا .
Nezeltu fi ba 'di'l-eyyâm ile'r-rasîf fe kabeltuhu hunâke.	نَزَلْتُ فِي بَعْضِ الْأَيَّامِ إِلَى الرَّصِيفِ فَقَابَلْتُهُ هُنَاكَ .
Eteytu zâte leyletin beytekum.	أَتَيْتُ ذَاتَ لَيْلَةٍ بَيْتَكُمْ .
El-merkebetu'l-hevâiyye zû hatarin (tehlikeli) rukûbuhâ.	الْمَرْكَبَةُ الْهَوَائِيَّةُ ذُو خَطَرٍ (تَهْلِكُهُ لِي) رُكُوبُهَا.
Nebbehtu 'ale'l-kahveciy (kahveci) en yumlie lî nârcîleten.	نَبَّهْتُ عَلَى الْفَهْوَجِيِّ (فَهْوَه جِي) أَنْ يُمْلَى لِي نَارْجِيلَةٌ .

E's-seyyidu lem yecî ba 'du.	السَّيِّدُ لَمْ يَجِئْ بَعْدُ .
E's-sarrâfiy (sarrâf) lehu beytâni fî hâza't-tarîki.	الصَّيْرَافِيَّ (صَرَافٌ) لَهُ بَيْتَانِ فِي هَذَا الطَّرِيقِ .
E's-sitâtu mâ zehebne kattü.	السَّنَاتُ مَا ذَهَبْنَ قَطُ .
E'n-narcîlu'l-lezî kata 'tuhu lezîz.	النَّارِجِيلُ الَّذِي قَطَعْتُهُ لَذِيذٌ .
Şeribtu ke'sen mine'l-cifeti ve lem eşrab 'arakiyyen ve lâ hamran.	شَرِبْتُ كَأْساً مِنَ الْجِفَةِ وَلَمْ أَشْرَبْ عَرَقِيّاً وَلَا حَمْراً.

Temrin-1-

Hokkanın kapağını kaldırdım.

Evde kömür kalmadı kömürcüden bir okka al.

Meyhanecide şarap kalmadı birası var.

Rakı istemem şırayı içtim.

Baca kısadır.

Tütüncüden tütün aldı.

Mahallemizde bir hasta var.

Diyagos papazın yanına geldi.

Köyün papazı köyde değildir.

Ekinlerde bu sene bereket yoktur.

Baş ağrılarından yazı yazamıyor.

Taş ocağında amele taş çıkarıyor.

Bir sürü inek geliyor içinde birde sıpa var.

Bir koç ile iki kuzu kestim (zabahtu).

Dişi koyunun kuzusu yok.

Cevahircilerde elmas bulamadım.

Burada mekariyi bekleyeceğim.

Pederim keyifsizdir.

Biraderim ilişkisiz bir adamdır.

Kitabı biraderimizden haksızlıkla aldılar.

Balona binmek ister.

Biraderiniz fena bir hastalık (marad) ile hastalandı.

Kadehi temizledi.

Cüce bir adam gördüm.

Kadehi boşaltacağım.

Geminin yükünü daha boşaltmadılar.

Tavuslar (tavâvis) güzel kuştur.

Timsah aşağıki çenesini tahrik etmez.

Birgün bahçeye gittiğimde bahçevanı orada gördüm.

Pantolonunuzdaki toprağı silkiniz.

Her ne olsa bugün çıkmayacağız.

Çok lakırdısı beni bıkıyor.

Biraderiniz söylediğimize ehemmiyet vermez(la yekterisu).

Balon yükselecekti o kadar ki (bi haysu) gözden gaib oldu (ğâbe).

Bir gece biraderinizle tiyatroya gittik.

Bu lamba salonu güzel tenvir edecek kadar (bi haysu en) büyük değildir.

Bu işte haklısınız.

Biraderiniz sizdedir.

Evinizdeki mermer işlenmemiştir.

Garson (ya ğulâm) bize iki nargile getir.

Sarraflar (sayârife) bugün çarşıya gelmediler.

Hanımlar eve geldi.

Bir hindi cevizi kestim pek güzel idi.

Bira sevmediğim bir içkidir (şarâb).

9.ders

دکوزونجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Arap	عَرَبِيّ ج عَرَبٌ 'Arabiy ç. 'Arab	عَرَبِيّ ج عَرَبٌ 'Arabî ç. 'Arab
Mısırlı	مِصْرِيّ ج مِصْرِيّون Misriy ç. Misriyyûne	مِصْرِيّ ج مِصْرَاوَه م مِصْرَاوِيَه Misriyyun ç. Mesârive müe. Masrâviyye
Siyah arap	زَنْجِيّ ج زَنْجٍ وَ زَنْجُوجٌ Zenciy ç. Zenc, Zunûc	حَبَشِيّ ج حَبَاشٍ. أَسْوَدٌ. عَبْدٌ Habeşiyun ç. Hibâşun, esved, 'abd
Selamlık	بَهْوٌ Behv	مَنْصَرٌ. سَلَامْلِكٌ Mandara, selâmlık
Müzakere odası	قَاعَةُ الْجُلْسَةِ Kâ 'atu'l-celse	أَوْضَةُ الْجُلْسِ Ûdatu'l-celse
Hafta	أُسْبُوعٌ ج أُسَابِعٌ Usbû ç. esâbi	جُمُعَةٌ ج جُمُعَاتٌ Cem 'a ç. cem 'ât
Cuma	جُمُعَةٌ Cum 'a	جُمُعَةٌ Cum 'a
Cumartesi	سَبْتٌ Sebt	سَبْتٌ Sebt
Pazar	يَوْمُ الْأَحَدِ Yevmu'l-ahad	يَوْمُ الْأَحَدِ Yumu'l-ahad
Pazartesi	يَوْمُ الْاِثْنَيْنِ Yevmu'l-isneyn	يَوْمُ الْاِثْنَيْنِ Yumu'l-itneyn
Salı	يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ Yevmu's-sulasâ'i	يَوْمُ الثَّلَاثِ Yûmu't-telât
Çarşamba	يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ Yevmu'l-erbiâ'i	يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ Yûmu'l-erbiâu
Perşembe	يَوْمُ الْخَمِيسِ Yevmu'l-hamîs	يَوْمُ الْخَمِيسِ Yûmu'l-hamîs
Bahçe	كَارَةٌ ج كَارَاتٌ Kâra ç. kârât	بَخْشَةٌ ج بَخْشَاتٌ Bahşe ç. bahşât
Demet	جُرْزَةٌ ج جُرْزٌ. حُزْمَةٌ. بَاقَةٌ (أَوْبَاقُ) Curze ç. curuz huzme, bâka (öbek)	ضَبْجَةٌ. رِبْطَةٌ. حُزْمَةٌ Duce, rabta, hizme
Çadır	خَيْمَةٌ ج خِيَامٌ. خِيَاءٌ ج أَخْبَنَةٌ Hayme ç. hıyâm hibâu ç. ahbie	خَيْمَةٌ ج خِيَامٌ. شَادِرٌ Hayme ç. hıyâm, şâdir
Hasır	حَصِيرٌ ج حَصِيرٌ Hasîr ç. husur	حَصِيرٌ ج حَصَايِرُ Hasîr ç. hasâyir
Yelpaze	مِرْوَحَةٌ ج مَرَاوِحُ Mirvaha ç. merâvih	مِرْوَحَةٌ ج مَرَاوِحُ Mirvaha ç. merâvih

Kanepe	دِكَّة ج دِكَاك . مَسْطَبَة ج مَصَاطِب Dikke ç. dikâk Mastabe ç. mesâtüb	كَرَافِيت ج كَرَافِيتَات Kerâvîr ç. kerâvîrât
Çanta	جُونَة Cûne	شَنْطَه Şanta
Değnek	عَصَا ج عَصِي Asâ ç. 'isiy	عَصَايَة ج عَصِيَان 'Asâyê ç. 'usyân
Bez	قَمَاش ج أَقْمَشَة Kumâş ç. akmeşe	قَمَاش Kumâş
Yaka	طَوَق . جَيْب Tavk, ceyb	طَوَق Tûk
Yen	كُم ج أَكْمَام Kumm ç. ekmâm	كُم Kum
Etek	ذِيل Zîl	ذِيل Dîl
İp	حَبْل ج حِبَال . رِشَاء ج أُرْشِيَة Habl ç. hibâl Rișâ'u ç. erşiye	حَبْل Habl
Kolan	خَزَام ج أَخْزَمَة Hizâm ç. ahzime	خَزَام Hizâm
Askı	بَنْد Bend	بَنْد Bend
Kordon	حِمَالَة . وَشَاح Himâle, vişâh	كُرْدُون Kurdûn
İplik	خَيْط Hayt	خَيْط Hayt
Astar	بَطَانَة ج بَطَانٍ Batâne ç. batâin	بَطَانَه Batâne
Tülbent	كَرِشَة Kerîşe	تُولْبَنْد Tûlbend
Tente	طَلَل Talel	تَنْدَه Tend
Destek	دِعَامَة . زَفَر Di 'âme, zefr	سَنَادَه Sennâde
Mertek	رُومِيَة Rûmiyye	سَهْم Sehm
Direk	عَمُود ج أَعْمِدَة 'Amûd ç. e 'mide	عَمُود ج عَمَامِيد Amûd ç. amâmîd
Süpürmek	كَنْس Kenese	يُكْنِس Yuknisu
Süpürge	مُكْنَسَة Miknese	مُكْنَسَه Muknese

Süprüntü	كُنَاسَة . قَمَامَة Kunâse, kumâme	Kinâse
Küfe	قَفَّة ج قَقَاف Kuffe ç. kifâf	Kuffe
Torba	مِخْلَاة (حَيَوَانِك) كَيْس Mihlât (hayvânın), kîse	Turba ç. turab
Matara	شَكْوَة Şekve	Matara
Fırça	فُرْشَاة Furşât	Furşâye
Makas	مِقْص . مِقْرَاض Mikass, mikrâd	Makas
Sineklik	مِنْشَة Mineşşe	Muneşşe
Hava açıklığı	صَفَوَا الطَّقْس . صَحُوا الطَّقْس Safû't-taksi, sahû't-taksi	Safvi'l-hevâ
Açık hava	رَائِق . صَافِي . صَاحِي Râyık, sâfi, sâhî	Hevâ sâhî
Güler yüzlülük	بَشَاشَة Beşâşe	Beşâşe
Güler yüzlü	بَشُوش . وَجْهَة بَاسِش Beşûş, vechuhu bâsiş	Beşûş, vechuhu beşûş
Metin	مَتِّين . رَصِين . وَطِير . مُحْكَم Metîn, rasîn, vatîr, muhkem	Metîn
Mühim	مُهْم . خَطِير . ذُو أَهْمِيَة Muhimm, hatîr, zû ehemmiye	Muhim
Bütün gün	طَوْل النَّهَار Tûle'n-nehâr	Tûlu'n-nehâr
Bütün gece	طَوْل اللَّيْلِ Tûle'l-leyli	Tûlu'l-leyli
Fırsat	فُرْصَة ج فُرْص . نُهْزَة Fursa ç. furas, nuhze	Fursa
.....sızın	مِنْ غَيْرَ أَن . مِنْ دُونِ أَن مِنْ غَيْرَ مَا . بِدُونِ مَا Min ğayrı enne Min dûne enne Min ğayrı mâ, bidûni mâ	Min ğayrı mâ

Ondan başka	فَضْلًا عَنْ ذَلِكَ . زِيَادَةً عَلَى ذَلِكَ عَدَا عَنْ ذَلِكَ Fadlen ‘an zâlik, Ziyâdeten ‘alâ zâlik ‘Adâ ‘an zâlik	غَيْرِ دِي . فَضْلًا عَنْهُ Ġayrı dî Fadlen ‘annuh
Başka türlü	بِخِلَافِ ذَلِكَ . بِوَجْهِ آخَرٍ Bi hilâfi zâlik Bi vecvin âhar	جِنْسُ تَانِي . شَكْلُ تَانِي Cinsi tânî, şeklu tânî
Şol suretteki	حَتَّى أَنَّهُ . بِحَيْثُ أَنَّهُ . عَلَى أَنَّهُ Hattâ ennehu Bi haysu ennehu ‘Alâ ennehu	بِحَيْثُ أَنَّهُ . حَتَّى Bi haysu ennehu, hattâ
Fayda	فَائِدَةٌ . جَدْوَى . طَائِلٌ . نَفْعٌ Fâide, cedvâ Tâil, nef ‘	فَائِدَةٌ . مَنَفْعَةٌ Fâide, menfa ‘a
Uyku	نَوْمٌ . كَرَى Nevm, kerâ	نَوْمٌ Nevm
Yapmak	إِصْطِنَاعٌ . عَمَلٌ Istinâ ‘, ‘amel	يَعْمَلُ Ya ‘mel
Koşmak	جَرَى . رَكْضٌ . عَدُوٌّ Cery, rakd, ‘adv	يَجْرِي . يَرْمَحُ Yecrî, yermah
Çok koşucu	عَدَاءٌ Addâ’u	إِلَّى يَرْمَحُ قَوًى İllî yermah kaviy
Kendisini selamlıkta buldum.	لَقِيْتُهُ فِي الْبَهْوِ. Lakiytuhu fi’l-behvi.	لَقِيْتُهُ فِي الْمَنْضَرَةِ . Lâkiytuhu fi’l-mandara.
Bugün havanın açıklığından bil istifade biraz gezinmek arzu ederim.	بَوَدَّيْ أَنْ أَتَمَتَّعَ الْيَوْمَ مِنْ صَحْوِ الْهَوَاءِ لَكَيْ أَتَفَرَّجَ قَلِيلًا . Bi veddî en etemette ‘a’l- yevme min sahvi’l-hevâ’i likey eteferrace kalîlen.	عَاوَزْتُ نَتَمَتَّعَ مِنْ صَحْوِ الْهَوَى عَلَّشَانُ نَتَفَصَّحُ شَوِيَهَ النَّهَارِ دِي Âviz netemetta ‘a min sahvi ‘l-hevâ ‘aleşân netefessah şuveyye e’n-nehar dî.
Yürek temizliği büyük bir fazilettir.	سَلَامَةُ الْفَوَادِ فَضِيلَةٌ جَلِيلَةٌ . Selâmetu’l-fuâd fadîle celîle.	سَلَامَةُ الْفَوَادِ مِرْيَةٌ كَبِيرَةٌ . Selâmeti’l-fuâdi mirye kebîra.
Dikkatsizlikle parmağı kanattım.	دَمَيْتُ إِصْبَعِي سَهْوًا . Demmeytu isba ‘î sehven.	دَمَيْتُ الصَّبْعَ بَتَاعِي بِالسَّهْوِ . Demmeytu’s-siba ‘ bitâ ‘î bi’s-sehvi.
Mısırlılar iyi adamlardır.	الْمِصْرِيُّونَ نَاسٌ كِرَامٌ . El-mısriyyûn nâs kirâm.	الْمَصَارِوَهَ نَاسٌ كُوَيْرِينَ . El-mesârive nâs kuveyzîn.
Kapı kapalı değil.	الْبَابُ لَيْسَ بِمَغْلُوقٍ . El-bâbu leyse bi mağlûkin.	الْبَابُ مُوشٌ مَقْفُولٌ . El-bâbu mûş makfûl.
	الْخَيْطُ الَّذِي أُعْطِيتُمُوهُ لَيْسَ مَغْرُولًا جَيِّدًا .	الْخَيْطُ الَّذِي أُدِّيْتُ لِي مُوشٌ مَغْرُولٌ طَيِّبٌ .

Verdiğiniz iplik iyi bükülmüş değil.	El-haytu'l-lezî e 'teytu-mûhu leyse mağzûlen ceyyiden.	El-haytu ellî eddeyt lî mûş mağzûl tayyib.
Bıçağınızı biley taşında biletiniz mi?	هَلْ سَتَنْتُمْ سِكِّينَكُمْ فِي الْمِسْنِ ؟ Hel senentum sikkînekum fi'l-misenni ?	سَتَيْتُمُ السَّكِّينَ بِتَاعِكُمْ عَلَى الْمِسْنِ ؟ Senneytumu's-sikkîn bitâ 'ikum 'ale'l-mesen?
Hayır bileyci daha geçmedi.	لَا السَّنَانُ لَمْ يَفْتِ بَعْدُ . Lâ essennânu lem yefut ba 'du.	لَا السَّنَانُ مَا تَعْدَأَشْ لِسًا . Lâ essennân mâ te 'addâş lissâ.
Döğülmemiş siyah biber getir.	هَاتِ فُلْفُلًا أَسْوَدَ غَيْرَ مَذْقُوقٍ . Hâti fulfulen esveden ğayru medkûkin.	هَاتِ فُلْفُلَ أَسْوَدَ حَصَا . Hâti filfil esved hasâ.
Bu balta gereği gibi bileylenmemiştir.	هَذِهِ الْفَاسُ لَيْسَتْ مُحَدَّدَةٌ كَمَا يَنْبَغِي . Hâzihi'l-fe'su leyset mu-haddedetên kemâ yenbaġî.	الْبَلْطَةُ دِي مُوشُ مُحَدَّدٌ طَيِّبٌ . El-balta dî mûş muhadded tayyib.
Harmana ekinleri taşıdılar mı?	مَلُّوا الزَّرُّوعَ إِلَى الْبَيْدِرِ ؟ Ahmelu'z-zerû 'a ile'l-beydiri ?	سَالُّوا الزَّرُّوعَ إِلَى الْجُرْنِ ؟ Şâlû'z-zerû ' ile'l-curn ?
Fesimi değiştirmek isterim.	أُرِيدُ أَنْ أُغَيِّرَ طَرَبُوشِي . Urîdu en uğayyira tarbûşî.	عَاوَزَ نَغِيرَ الطَّرَبُوشِ بِتَاعِي . 'Âviz niġayyiri't-tarbûş bitâ 'î.
Kanepede istirahat ediniz.	إِرْتَاٰحُوا عَلَى الدَّكَّةِ . İrtâhû ala'd-dîketi.	إِسْتَرِيحُوا عَلَى الدَّوَانِ . Isterayyihû ala'd-divân.

Temrin-17-	تمرین
Zehebe'l-'arabiy ile's-sûk.	ذَهَبَ الْعَرَبِيُّ إِلَى السُّوقِ .
El-'arabu kavm necîb.	الْعَرَبُ قَوْمٌ نَجِيبٌ .
El-misriyyu câe mine'l-İskenderiye.	الْمِصْرِيُّ جَاءَ مِنَ الْأِسْكَندَرِيَّةِ .
E'z-zunûcu nâs ğilâz.	الزُّنُوجُ نَاسٌ غِلَازٌ .
El-misriyyûne muhibbu's-silmi.	الْمِصْرِيُّونَ مُحِبُّو الصِّلَمِ .
E't-taksu sâfin.	الطَّقْسُ صَافٍ .
Ka 'adnâ fi'l-behvi sâ 'ateyni.	قَعَدْنَا فِي الْبَهْوِ سَاعَتَيْنِ .
Raeytu raculen 'âbisen.	رَأَيْتُ رَجُلًا عَابِسًا .
Kata 'a isba 'ahu bi's-sikkîn fe bede'e yecrî'd-dem.	قَطَعَ إصْبَعَهُ بِالسَّكِّينِ فَبَدَأَ يَجْرِي الدَّمُ .
Demmeytu yedehu 'an sehvin.	دَمَيْتُ يَدَهُ عَنْ سَهْوٍ .
Şhedtu'l-mibrâte fi'l-misene'l-cedîd.	شَحَدْتُ الْمِبْرَاةَ فِي الْمِسَنِ الْجَدِيدِ .
El-fe'su lâ takta 'u'l-haşebe liennehâ meslûme (kördür).	الْفَأْسُ لَا تَقْطَعُ الْخَشَبَ لِأَنَّهَا مَثْلُومَةٌ (كُورْدُر).
Kâbelenî't-tabîb bi vechin bâşin.	قَابِلْنِي الطَّبِيبُ بِوَجْهِ بَاشٍ .
Zehebtu ile'l-beyti bi dûni en erâkum.	ذَهَبْتُ إِلَى الْبَيْتِ بِدُونِ أَنْ أَرَآكُمْ .
Rakade ahûke min ğayrı en ye'kule.	رَقَدَ أَخُوكَ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَأْكُلَ .
Raeytu'l-misriyye fi's-sûk mirâran.	رَأَيْتُ الْمِصْرِيَّ فِي السُّوقِ مِرَارًا .
Sevfe ecrî tenbîhekum izâ vecedtu'l-fursa.	سَوْفَ أَجْرِي تَنْبِيْهَكُمْ إِذَا وَجَدْتُ الْفُرْصَةَ .
Lem ecid cedvâ fimâ emertenî.	لَمْ أَجِدْ جَدْوَى فِيمَا أَمَرْتَنِي .
Mâ nimtu tûle'n-nehâr.	مَا نِمْتُ طَوْلَ النَّهَارِ .
Darabtu bi'l-matrakati 'alâ's-senedâni.	ضَرَبْتُ بِالْمَطْرَقَةِ عَلَى السَّنَدَانِ .
Ezhebu ile't-tiyâtrû ahyânen.	أَذْهَبُ إِلَى التِّيَاثُرُو أَحْيَانًا .

E tezhebûne li'l-istiyâdi târaten.	أَتَذْهَبُونَ لِلْإِصْطِيَادِ تَارَةً .
Mâ ahaztu şey'en fadlen 'alâ zâlik.	مَا أَخَذْتُ شَيْئاً فَضْلاً عَلَى ذَلِكَ .
Kâle'r-racul zâlike'l-kelâm min ğayri tefkîr (tefkirsiz).	قَالَ الرَّجُلُ ذَلِكَ الْكَلَامَ مِنْ غَيْرِ تَفَكُّيرٍ (تَفَكِيرْسِزْ) .
El-beytu metîn rasîn.	الْبَيْتُ مَتِينٌ رَصِينٌ .
Lâ akdiru en erkude eksera.	لَا أَقْدِرُ أَنْ أَرْكَضَ أَكْثَرَ .
Lâ yakdiru en yektube bi hilâfin hâza.	لَا يَقْدِرُ أَنْ يَكْتُبَ بِخِلَافِ هَذَا .
Ba 'demâ haractu mine'l-beldeti'l-farsi 'adâ 'adven şedîden bihaysu huftu en yûki 'anî (beni düşürmen).	بَعْدَمَا خَرَجْتُ مِنَ الْبَلَدَةِ الْفَرَسِ عَدَى عَدَوّاً شَدِيداً بِحَيْثُ خَفْتُ أَنْ يُوقِعَنِي (بَنِي دُوشُورْمَسُون) .
El-lecnetu (komisyon) mülteime (toplanmış) fi kâ 'ati'l-celse.	اللَّجْنَةُ (قَوْمِسيُون) مُلْتَمِئَةٌ (طُوبِلَانْمِشْ) فِي قَاعَةِ الْجَلْسَةِ .
Bakartukum 'âkira lâ telidu.	بَقَرْتُكُمْ عَاقِرَةٌ لَا تَلِدُ .
İşteraytu ukkaten mine'l-harîri ğayra mebrûmîn.	اِشْتَرَيْتُ أَقَّةً مِنَ الْحَرِيرِ غَيْرَ مَبْرُومِينَ .
Îzâ eradte'l-fûse fe innehâ fi'l-matbah.	إِذَا أَرَدْتَ الْفُوسَ فَإِنَّهَا فِي الْمَطْبَخِ .
Ketebtu'r-rakîme bi'd-dabti ve'l-i 'tinâ'i.	كَتَبْتُ الرَّقِيمَ بِالضَّبْطِ وَالْإِعْتِنَاءِ .
İşteraytu silsilete sâ 'atin zeheben.	اِشْتَرَيْتُ سِلْسِلَةً سَاعَةٍ ذَهَباً .
E'z-zerû 'u etev bihâ ile'l- beydir.	الزَّرَوْعُ أَتَوْا بِهَا إِلَى الْبَيْدِرِ .
E's-semek mumellih.	السَّمَكُ مُمَلِّحٌ .
Halliti'l-mâ'e ma 'a bi'l-halli.	خَلَطْتُ الْمَاءَ مَعَ بِالْخَلِّ .
Evla 'tu's-serâce 'inde'l-mağrib (akşam üstü).	أَوَّلْتُ السَّرَاجَ عِنْدَ الْمَغْرِبِ (أَقْشَامُ أَوْسْتَى) .
Era'l-misbâhe muvelli 'an fi'l-hucrati's-sağîrati.	أَرَى الْمِصْبَاحَ مُوَلَّعاً فِي الْحُجْرَةِ الصَّغِيرَةِ .
Ahûke mâ ketebe'r-risâlete li 'ademi salâhihi li zâlike.	أَخُوكَ مَا كَتَبَ الرِّسَالَةَ لِعَدَمِ صَلَاحِهِ لِذَلِكَ .
Ente 'adîmu's-salâhi fi hâza'l-emri.	أَنْتَ عَدِيمُ الصَّلَاحِ فِي هَذَا الْأَمْرِ .
Se yef 'aluhu min ğayrı ücretin.	سَيَفْعَلُهُ مِنْ غَيْرِ أَجْرَةٍ .

Lâ yetekaddemu't-telâmize fi-ddurûsi emmâ ahûke fe huva yertekî cidden fîhâ.	لَا يَتَقَدَّمُ التَّلَامِذَةُ فِي الدُّرُوسِ أَمَّا أَخُوكَ فَهُوَ يَرْتَقِي جَدًّا فِيهَا .
Lâ yuhibu yerakkâ-ssan'ate -lletî bi yedihi.	لَا يُحِبُّ أَنْ يَرْقَى الصَّنْعَةَ الَّتِي بِيَدِهِ .
Ka'adtu alâ-ddîketi ve-n-tazartukum sâ'atin.	قَعَدْتُ عَلَى الدَّكَّةِ وَانْتَظَرْتُكُمْ سَاعَاتٍ .
Huve-llezi iştêrâ selâse dekâkin mine-ssûki.	هُوَ الَّذِي اشْتَرَى ثَلَاثَ دَكَكٍ مِنَ السُّوقِ .
Fuztu el-yevm bi emelî.	فُزْتُ الْيَوْمَ بِأَمَلِي .
Fetahtu-l-kitâbe asken.	فَتَحْتُ الْكِتَابَ عَكْسًا .
Bi'tu-nna'cete li ukumihâ.	بَعْتُ النَّعْجَةَ لِعَقْمِهَا .
Hâza-rraculu lehu damîru sâfin yeteassebu li ahadin.	هَذَا الرَّجُلُ لَهُ ضَمِيرٌ صَافٍ يَنْعَصِبُ لِأَحَدٍ .
Ġayyara -zzicâce ellezî iştêraytuhu.	غَيَّرَ الرَّجَاجَ الَّذِي اشْتَرَيْتُهُ .
Etev bi selâsi masâtibi ile-l-behvi.	أَتَوْا بِثَلَاثِ مَسَاطِبٍ إِلَى الْبَهْوِ .
Lâ urîdu en erâ zâlike-rracule li ubûsi vechihi.	لَا أُرِيدُ أَنْ أَرَى ذَلِكَ الرَّجُلَ لِعُبُوسِ وَجْهِهِ .
Aksidu -sseferce fi-l-bustâni li enne-ttakse râik.	أَقْصَدُ السَّفَرَ فِي الْبُسْتَانِ لِأَنَّ الطُّفْسَ رَائِقٌ
Duîna hâzihi-lleylete ile -l-me'debetilleti ea'ddeha-ssayrâfiy ve -l-med'-ûne ileyha kesîr.	دُعِينَا هَذِهِ اللَّيْلَةَ إِلَى الْمَأْدِبَةِ الَّتِي أَعَدَّهَا الصَّيْرَافِيُّ وَالْمَدْعُونَ إِلَيْهَا كَثِيرٌ .
Fesadû adude-ssaydeliyyi.	فَصَدُّوْا عَضْدَ الصَّيْدَلِيِّ .
Îndî li ekûle lehu kelâmun muhimmun.	عِنْدِي لِأَقُولَ لَهُ كَلَامٌ مُهِمٌّ .
Ba'astu li ahîke kitâben ziyâdeten ale-llezî talebehu minnî.	بَعْتُ لِأَخِيكَ كِتَابًا زِيَادَةً عَلَى الَّذِي طَلَبَهُ مِنِّي
Zâlike-rraculu kâbele ehâke ve vechuhu mukattibun.	ذَلِكَ الرَّجُلُ قَابِلٌ أَخَاكَ وَوَجْهُهُ مُقَطَّبٌ .
El-veledu mâ kâne yecrî ġâyete-l-ceryi.	الْوَلَدُ مَا كَانَ يَجْرِي غَايَةَ الْجَرَى .
Ez-zenciyyu yahbeu râkiden.	الزَّنَجِيُّ يُحِبُّ رَاكِضًا
Selâsilu -l-merkebi tihnetun.	سَلَاسِلُ الْمَرْكَبِ تَحْنَتُهُ .
Îndî edille kaviyye li tabtîli kelâmihi.	عِنْدِي أُدْلَةٌ قَوِيَّةٌ تَبْطِيلُ كَلَامِهِ .

El-beyâdiru baîdetun mine-l-karyeti.	الْبَيَادِرُ بَعِيدَةٌ مِنَ الْقَرْيَةِ.
Ğalebenî en-nevmu fî nisfî-lleyli fe nimtu min vaktihi ve isteykaztu muteahhîran fi-l-ğadi (ertesî).	غَلَبَنِي النَّوْمُ فِي النِّصْفِ اللَّيْلِ فَنِمْتُ مِنْ وَقْتِهِ وَاسْتَيْقِظْتُ مُتَأَخِّرًا فِي الْغَدِ (أَرْتَسَى).
Caû bi curuzetî hatabin ile-l-beyti.	جَاؤَا بِجُرُزَتِي حَطَبٍ إِلَى الْبَيْتِ .
Hâtû ilâ kâdetî.	هَاتُوا إِلَى كَادَتِي.
İşteraytu selâse husurin ve mirvaha-teyni mine-ssûki yevme-l-hamîs.	اشْتَرَيْتُ ثَلَاثَ حُصُرٍ وَ مِرْوَحَتَيْنِ مِنَ السُّوقِ يَوْمَ الْخَمِيسِ .
Se ezhebu hâza-l-usbûa ala-l-istıyâdi.	سَأَذْهَبُ هَذَا الْأُسْبُوعَ عَلَى . الْإِسْطِيَادِ
Lâ nûsilu ile-l-ahbiyeti illâ ba'de mesîri sâ'atin kâmiletin (tam bir saat ğitme-dikçe) el-merâvihu rihâsun cidden.	لَا تُوصِلُ إِلَى الْأَخْبِيَةِ إِلَّا بَعْدَ مَسِيرِ سَاعَةٍ كَامِلَةٍ (تَامَ بَرُّ سَاعَتِ كِتْمَدِجْه) الْمَرَاوِحُ رِخَاصٌ جَدًّا.

Temrin-18-

Hava iyi olduğundan gezinmeye (ile't-teferruci) gideceğim.

Lakırdı ettiğim adam ekşi yüzlü bir adamdır.

Lakırdı ettiğiniz adam güzel yüzlüdür.

Ayağımı kanattın.

Sarrafa yüreği temiz bir adamdır.

Davet ettikleri cemiyete gidemedim.

Bizde kısır kısarak var (remketun).

Demircinin orası pek büyüktür.

Biley taşında kalemtraşı bilet.

Balta ile odunu yar (şukku).

Onu selamlıkta bir çeyrek (rubu' sâ'atin) bekledim.

Dersini dikkatle oku.

Fırsat bulursam mektubu yazacağım.

Kitabı çevirdim.

Buğdayı (el-hıntatu) değirmende öğüttüm balığda tuzladım.

Siyah arap harmana iki demet (huzmeteyn) ekin götürecektir.

Harmanlar köyden dışarıdır (hârice-l-karyeti).

Tesbihi elinden cebren alacak idim (kuntu li ahaze).

Arpayı buğdayı karıştırdık.

Kanepenin üstüne iki gazete bıraktım.

Kumaşı tersine çeviriyor.

Bu lakırdıları söylemeye salahiyeti yoktur.

Kardeşinizin resimde terkettiğini gördüm.

Bazen tiyatroya gidermisiniz.

Yemek yemezden evden çıktı.

İstediğiniz şeye muvaffak oldunuz ise bahtiyarsınız.

Elindeki sanatı terk ettirmiyor.

Ticaret tedyinde değildir.

Kırağı kısırlığı için sattılar.

Havanın iyiliğinden bil istifade biraz gezineceğim.

Lamba daha yanmamıştır.

Yeni bir kanepe aldım.

Biraderiniz pek çok koşar idi.

İrem ettiği deliller benim sözümü iptal edemez.

Uykum geldi.

Pamuk ipliği iyi bükülmemiştir.

Sizinle görüşmedikçe mufarakat etmeyeceğim.

Selamlıkta kardeşim bekler.

Tuzlu balığı sever idim.

Ancak gece yarısı uyurum.

Kaptanın verdiği ziyafet fevkalâde idi (kânet fârukaten li'l-âdeti).

Araplar ashabı zekadır.

Baltaları kime sattılar.

Cevap vermeksizin (min ğayrı en yucîbe) kalkıp gitti.

Artık avdet etmedi.

Aldığım hokkayı beğenmiyorum (la yu'cibunî) değiştirmek isterim.

Elbisemi değiştireceğim.

Bana güleryüz ile mukabele etmedi.

Ekşi yüzünden yanına kimse yanaşmaz.

Perşembe günü mağazaya (el-mahzen) gitmeyeceğim.

İki hasır ister.

Bir hafif yelpaze aramış idiysemde bulamadım.

Çadıra girdiler.

Cumartesi mektebe gitmeyeceğim.

Salı günü biraderim köye gidecek.

Poğaçayı dolaptan getirmesini arap kadına söyle.

Biraderimizin atı çok koşar.

Pederinize mühim bir şey söylemek üzere kendisini

bütün gün aramış isemde bulamadım.

Başka türlü yazmak istedimse de muvaffak olamadım (lem yebter li).

Verdiğiniz kitaptan bir hayli istifade ettim.

Bazen köye gidermisiniz.

Muvafakiyetsizliğimden mahcup oldum.

İstirahat etmek üzere yarım saat kadar kenepede oturdu.

İki kanepenin biri (ihde-l-mustabeyni) eskidir.

10.ders

اونونجی درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Âşikare olarak	ظَاهِرًا . عَلَانِيَةً . جَهَارًا . جَهْرًا Zâhiran, alâniyyeten cihâran, cehren	ظَاهِرًا . بِالظَّاهِرِ Zâhiran, bi'z-zâhir
Yiğit	شَجِيعٌ ج شَجْعَانٌ . بَاسِلٌ Şecî ' ç. şuc 'ân, bâsil	شَجَاعٌ Şucâ 'a
Yiğitlik	شَجَاعَةٌ . بَسَالَةٌ Şucâ 'a, besâle	شَجَاعَهُ . جَدَعَتْهُ Şecâ 'a, ced 'ane
Açık gözlü	نَبِيهٌ . نَشِيطٌ Nebîh, neşît	شَاطِرٌ Şâtır
Açık gözlülük	نَبَاهَةٌ . نَشَاطٌ Nebâha, neşât	شَطَارَهُ Şetâra
Ahmak	أَحْمَقٌ . أَثْلَةٌ . بَلِيدٌ Ahmak, ebleh, belîd	أَهْبَلٌ . بَلِيدٌ Ehbel, belîd
Hamakat	حَمَاقَةٌ . بِلَاهَةٌ Hamâka, belâha	هَبَالَهُ . بِلَادَهُ Hebâle, belâde
Lezzetsiz	تَفِيهٌ Tefih	مَا لَوْشُ طَعَامٍ Mâ lûş ta 'âm
Lezzetsizlik	تَفَاهَةٌ Tefâha	
Tehdit etmek	أَخَافَةٌ . تَهْدِيدٌ . تَهْدُدٌ . تَوَعُّدٌ Ehâfe, tehdîd, teheddüd, teve 'ud	يَحَاوِفُ Yihâvvif
Ümitsizlik	يَاسٌ . قُنُوطٌ Ye's, kunût	يَاسٌ Ye's
Ümitsiz	يَائِسٌ . يَوْؤُسٌ . قَانِطٌ Yâis, ye'ûs, kânîr	مَا يَوْؤُسُ Me'yûs
Tamahkarlık	خَرِصٌ . طَمَعٌ . شَرَاهَةٌ Hırs, tama 'a, şerâha	خَرِصٌ . طَمَعٌ Hırs, tama 'a
Tamahkar	حَرِصٌ . شَرَهُ ج شَرَهُونَ Harîs, şerih ç. şerihûne	طَمَاعٌ Tammâ 'a
İskele	إِسْكَلَةٌ ج أَسَاكِلٌ . سُلَّمٌ İskele ç. esâkil, süllem	إِسْكَلَهُ ج أَسَاكِلِ İskele ç. esâkil
Uzaklaşmak	تَبَاعَدٌ . إِبْتِعَادٌ Tebâ 'ud, ibti 'âd	يَبْعَدُ Yeb 'ud
Uzaklaştırmak	إِبْعَادٌ . تَبْعِيدٌ . إِقْصَاءٌ İb 'âd, teb 'îd, iksâ'u	يُبْعِدُ Yuba'ad
Sıra	صَفٌّ . نِظَامٌ . دَوْرٌ Saff, nizâm, devr	صَفٌّ Saf

Sıra ile	بِالدَّوْرِ . بِالنَّوْبَةِ Bi'd-devri, bi'n-nevbeti	بِالنَّوْبَةِ Bi'n-nûbe
Geç	مُتَأَخِّرًا . بِطَيِّناً Muteahhîran, batîan	وَحَرَى Vahrî
Vakit geçtir	الْوَقْتُ فَاتٍ . الْوَقْتُ مُتَأَخِّرٌ El-vaktu fâit El-vaktu muteahhir	الْوَقْتُ رَاحَ وَحَرَى El-vaktu râh vahrî
Solak (el)	أَعْسَرَ مَ عَسْرَاءَ جَ عُسْرٌ E 'ser müe. 'Asrâ'u ç. 'usur	أَشْوَلُ مَ شَوْلًا . أَشْوَلِينَ Eşvel müe. Şûlâ ç. eşvelîn
Kova	دَلَوُ جَ دِلَاءٌ Delv ç. dilâ'un	جَرْدَلٌ Cerdel
Kuyu	بِئْرَ جَ آبَارٌ Bi'r ç. âbâr	بِيرَ جَ بِيَارٌ Bîr ç. biyâr
Koyun eti	لَحْمُ حَرُوفِي . لَحْمُ ضَانِي Lahm harûfî, lahm dâni	لَحْمُ الْحُرُوفِ Lahmu'l-harûf
Sapan	مِخْرَاتُ جَ مَخَارِثُ Mihrâs ç. mahâris	مَخْرَاتٌ Mahrât
Sapan demiri	سِكَّةٌ Sikke	حَدِيدَةُ الْمَخْرَاتِ Hadîdetu-l-mahrât
Döğen	مِدْرَسٌ Midras	نُورَجٌ Nûrac
Üvendire	مِنْخَاسٌ . نَاكُوزَةٌ Minhâs, nâkuze	مِنْخَاسٌ Minhâs
Çengel	كُلَّابٌ جَ كَلَالِيبٌ خُطَّافٌ جَ خَطَاطِيفٌ Küllâb ç. kelâlîb Huttâf ç. hatâtîf	كُلَّابٌ . شَنْكَلٌ Kullâb, şenkel
Sâkiye, su dolabı	نَاعُورَةٌ جَ نَوَاعِيرٌ Nâ 'ûra ç. nevâ 'îr	نَاعُورَةٌ . سَاقِيَةٌ Nâ 'ûra, sâkiye
Hallac yayı	مِنْدَفَةٌ . مِحْلَجَةٌ Mindefe, mihlece	عُودُ الْمِنْجَدِ 'Ûdu'l-mince
Köstebek	خُلْدٌ جَ خُلُودٌ Huld ç. hulûd	فَارُ غَيْطِي Fâr gîtî
Gelincik	إِبْنُ عَرَسٍ جَ بَنَاتُ عَرَسٍ İbnu 'ırsin ç. benâtu 'ırsin	أُمُّ أَدْرَسٍ . إِبْنُ عَرَسٍ Ummu edres, ibnu 'aris
Kâkım	قَاقِمٌ Kâkum	قَاقِمٌ Kâkum
Sincap	سِنْجَابٌ Sincâb	سِنْجَابٌ Sincâb
Samur	سَمَّوْرٌ Sammûr	سَمَّوْرٌ Sammûr
Serçe	عَصْفُورٌ جَ عَصَافِيرٌ 'Usfûr ç. asâfîr	عَصْفُورٌ 'Asfûr

Çalıkuşu	بُوبَانَة Bûbâne	بُوبَانَة Bûbâne
İspinoz	أَبُو بَرَأَقِش Ebû berâkiş	شَرَشُورُ Şerşûr
İskete	وَصَنَعْ ج وَصَعَانُ Vas ‘ ç. vis ‘ân	وَصَنَعْ Vas ‘
Hüdhüd	هَذْهَدُ Hüdhüd	هَذْهَدُ Hidhid
Şahin	صَقَرٌ ج صُقُورُ Sakar ç. sukûr	صَقَرٌ ج صُقُورُ Sakar ç. sukûr
Doğan	بَازِي ج بُزَاةُ Bâzî ç. buzât	بَازِي ج بُزَاةُ Bâzî ç. buzât
Hindi tavuğu	دِيكُ هِنْدِي . دِيكُ رُومِي Dîk hindî, dîk rûmî	فَرَحٌ مَالِطِي . فَرَحٌ رُومِي Ferh maltî, ferh rûmî
Atmaca	بَاشِقٌ ج بَوَاشِقُ Bâşık ç. bevâşık	بَاشِقُ Bâşık
Kuluçka	نَقَاءٌ ج نَقَوَاتُ Nekâ’u ç. nekevât	فَرَحُهُ رَقَادَهُ Ferha rakâde
Aygır	فُحْلٌ Fehl	فُحْلٌ Fehl
Zağar	سَلَاكِي . ضَرَوْ . زَغَارِي Selâkî, darv, zegâriy	سَلُوكِي Selûkî
Döşemeci	نَجَادٌ Neccâd	مُنَجَّدٌ Muneccid
Döşemecilik	نِجَادَةٌ Nicâde	صَنَعَةُ النَّجَادِ San ‘atu’n-neccâd
Komisyoncu	عَمِيلٌ ج عَمَلَاءُ ‘Amîl ç. ‘umelâ’u	قَوْمِيسْيُونَجِي Kûmisîyûncî
Avcı	صَيَّادٌ . قَنَاصُ Sayyâd, kannâs	صَيَّادُ Sayyâd
Çorapçı	جَوَارِبِي Cevâribiy	شُورَابَاتِي Şûrâbâtî
Dürbün	مِنْظَارٌ Minzâr	مِنْضَارٌ Mindâr
Gözlük	نَظَّارَةٌ Nazzâra	نَضَّارَةٌ Naddâra
Gözlükçü	نَظَّارَاتِي Nazzârâtiy	نَضَّارَاتِي Naddârâtî
Gaga	مِنْقَارٌ . مَنَسِيرٌ Minkâr, mensir	مِنْقَارُ Munkâr
Pençe	مِخْلَبٌ ج مَخَالِبُ Mihleb ç. mehâlib	مُخْلَبٌ . بَنَشَه Muhleb, benşe
Kuş yuvası	عَشٌّ ج أَعْشَاشٌ . وَكَرٌّ ج أَوْكَارُ ‘Uşşa ç. a ‘şâş, Veker ç. evkâr	عَشٌّ ج عِشَاشُ ‘Işş ç. ‘ışâş

Sebatsızlık	عَدَمُ الثَّبَاتِ . ثَقَلَبٌ . طَيْشٌ 'Ademu's-sebât, tekallub, tays	Tekallub
Sebatsız	عَدِيمُ الثَّبَاتِ . مُتَقَلَّبٌ 'Adîmu's-sebât, mutekallib	Kallâb
Latife etmek	مِزَاحٌ . هِزْلٌ . فُكَاهَةٌ Mizâh, hezl, fukahê	Yihezzar
Latifeci	مُمَازِحٌ . فِكْهٌ Mumâzih, fikeh	Mühezzir, sûtariy
Kalkan (âlet)	تُرْسٌ جِ أَثْرَاسٌ . مِجَنٌ Turs ç. atrâs, micen	Tirs ç. turûs
İlmu-l-hey'e	عِلْمُ الْفَلَكَ . عِلْمُ الْهَيْئَةِ 'İlmu'l-felek, 'İlmu'l-hey'e	İlmu'n-nucûm
İlmu'l-âsâr atîka	عِلْمُ الْأَثَارِ 'İlmu'l-âsâr	'İlmu'l-antîkât
Hey'e ulemâsı	فَلَكَيٌّ جِ فَلَكَيُّونَ Felekiy ç. felekiyyûn	Felekî, rassâd
Asarı atîka ulemâsı	أَثَرِيٌّ جِ أَثَرِيُّونَ Eseriy ç. eseriyyûne	İlmu-l-antîkât
Yarmak	شَرْخٌ . فَتْقٌ . خَرْقٌ . شَقٌّ Şarh, fesk, hark, şukka	Yeşrat
İsraf	إِسْرَافٌ . تَبْذِيرٌ İsrâf, tebzîr	İsrâf, sefâha
Müsrif	مُسْرِفٌ . مُبْذِرٌ Musrif, mübezzir	Sefîh, harabâtî
Hotel	فُنْدُقٌ جِ فُنَادِقٌ . نَزْلٌ Funduk ç. fenâdık, nezl	Hûtl ç. hûtlât
Hotelci	فُنْدُقَاتِيٌّ Fundukâtiy	Sâhibu'l-hûtl
Daha iyi	أَحْسَنٌ . خَيْرٌ . أَوْلَى Ahsen, hayr, evlâ	Ahsen
Daha fena	أَرْدَأُ . شَرٌّ Erde'e, şerr	Ezrat
Dükkan	دُكَّانٌ . حَانُوتٌ Dükkân, hânût	Dükkân
Dükkancı	دُكَّانِيٌّ . حَانُوتِيٌّ Dükkâniy, hânûtiy	Dükkânî
Mağaza	مَخْزَنٌ Mahzen	Mağâza
Bahis	مَوْضُوعٌ جِ مَوَاضِيعٌ Mevdû ç. mevâdî	Mevdû ç. mevâdî
Madde	بَحْثٌ جِ بَحُوثٌ Bahs ç. buhûs	Bahs ç. buhûs

Bir	وَاحِدٌ م وَاحِدَةٌ Vâhid mü. vâhide	Vâhid	وَاحِدٌ
İki	إِثْنَانٌ م إِثْنَانٍ İsnân müz. isnetâni	İsneyn	إِثْنَيْنِ
Üç	ثَلَاثَةٌ م ثَلَاثٍ Selâse müz. selâs	Telâte	ثَلَاثَةٍ
Dört	أَرْبَعَةٌ م أَرْبَعٍ Erba ‘a müz. erba ‘	Erba ‘a	أَرْبَعَةٍ
Beş	خَمْسَةٌ م خَمْسٍ Hamse müz. hams	Hamse	خَمْسَةٍ
Altı	سِتَّةٌ م سِتٍّ Sitte müz. sitt	Sitte	سِتَّةٍ
Yedi	سَبْعَةٌ م سَبْعٍ Seb ‘a mü. seb ‘	Seb ‘a	سَبْعَةٍ
Sekiz	ثَمَانِيَةٌ م ثَمَانِيٍ Semâniye müz. semânî	Temâniye	ثَمَانِيَةٍ
Dokuz	تِسْعَةٌ م تِسْعٍ Tis ‘a müz. tis’	Tis ‘a	تِسْعَةٍ
On	عَشْرَةٌ م عَشَرَ ‘Aşara müz. ‘aşar	‘Aşara	عَشْرَةٍ
Onbir	أَحَدُ عَشَرَ م إِحْدَى عَشَرَ Ahade ‘aşara müz. İhdâ ‘aşar	İhdâ aşar	إِحْدَى أَشَرَ
Oniki	إِثْنَا عَشَرَ م إِثْنَتَا عَشْرَةٍ İsnâ ‘aşar mü. İsnetâ ‘aşarate	İtnâ şar	إِثْنَا شَرَ
Onüç	ثَلَاثَةُ عَشَرَ م ثَلَاثُ عَشْرَةٍ Selâse ‘aşara mü. Selâsete ‘aşarate	Telâte ‘aşar	ثَلَاثَ عَشَرَ
Ondört	أَرْبَعَةُ عَشَرَ م أَرْبَعُ عَشْرَةٍ Erba ‘a ‘aşar mü. Erba ‘ate ‘aşarate	Erba ‘a ‘aşar	أَرْبَعَةَ عَشَرَ
Yirmi	عِشْرُونَ ‘İşrûn	‘İşrîn	عِشْرِينَ
Otuz	ثَلَاثُونَ Selâsûn	Telâtûn	ثَلَاثِينَ
Kırk	أَرْبَعُونَ Erba ‘ûn	Erbaîn	أَرْبَعِينَ
Elli	خَمْسُونَ Hamsûn	Hamsîn	خَمْسِينَ
Altmış	سِتُّونَ Sittûn	Sittîn	سِتِّينَ
Yetmiş	سَبْعُونَ Seb ‘ûn	Seb’în	سَبْعِينَ
Seksen	ثَمَانُونَ Semânûn	Temânîn	ثَمَانِينَ

Doksan	تِسْعُونَ Tis ‘ûn	تِسْعِينَ Tis’în
Yüz	مِئَة Mie	مِئَة Miye
İkiyüz	مِائَتَانِ Mietâni	مِئَتَيْنِ Miyeteyn
Üçyüz	ثَلَاثِمِئَة Selâse mie	ثَلَاثُ مِئَة Telât miye
Dört yüz	أَرْبَعِمِئَة Erba ‘a mie	أَرْبَعُ مِئَة Erba ‘u miye
Beş yüz	خَمْسِمِئَة Hamse mie	خَمْسُ مِئَة Hamsu miye
Altı yüz	سِتِّمِئَة Sitte mie	سِتُّ مِئَة Sittu miye
Yediyüz	سَبْعِمِئَة Seb ‘a mie	سَبْعُ مِئَة Seb ‘u miye
Sekiz yüz	ثَمَانِمِئَة Semâni mie	ثَمْنُ مِئَة Tumnu miye
Dokuzyüz	تِسْعِمِئَة Tis ‘a mie	تِسْعُ مِئَة Tis ‘u miye
Bin	أَلْف Elf	أَلْف Elf
İkibin	أَلْفَانِ Elfâni	أَلْفَيْنِ Elfeyni
Üçbin	ثَلَاثُ أَلْفٍ Selâsu âlâfin	ثَلَاثَةُ أَلْفٍ Telâte elf
Onbin	عَشْرَةُ أَلْفٍ ‘Aşarate âlâfin	عَشْرَةُ أَلْفٍ ‘Aşarate elf
Yirmibin	عِشْرُونَ أَلْفٍ ‘Işrûne elfen	عِشْرِينَ أَلْفٍ ‘Işrîn elf
Yüzbin	مِئَةُ أَلْفٍ Mietu elfin	مِئَةُ أَلْفٍ Miyet elf
Bir milyon	أَلْفُ أَلْفٍ . مِليُون Elfu elfin, milyûn	وَاحِدُ مِليُونٍ Vâhid milyûn
Birinci	أَوَّلُ مِ أَوَّلَى جِ أَوَّلُونَ وَ أَوَّلُ Evvel müe. ûlâ ç. evvelûn, ûle	أَوَّلَانِي جِ أَوَّلَانِي Evvelâni ç. evvelâniye
Onbirinci	حَادِي عَشَرَ مِ حَادِيَةِ عَشْرَةٍ Hâdi ‘aşar müe. Hâdiye ‘aşar	حَادِي عَشَرَ مِ حَادِيَةِ عَشَرَ Hâdi ‘aşar müe. Hâdiye ‘aşar
Ondokuzuncu	تَاسِعَ عَشَرَ مِ تَاسِعَةِ عَشْرَةٍ Tâsi ‘aşar müe. Tâsi ‘a ‘aşara	تَاسِعَ عَشَرَ مِ تَاسِعَةِ عَشْرَةٍ Tâsi ‘aşar müe. Tâsi ‘a ‘aşara
Yirminci	عِشْرُونَ ‘Işrûn	عِشْرُونَ ‘Işrûn

Yirmi birinci	حَادِي وَ عِشْرُونَ م حَادِيَّة وَ عِشْرُونَ Hâdi ve 'ısrûn müe. Hâdiyete ve 'ısrûn	حَادِي وَ عِشْرُونَ م حَادِيَّة وَ عِشْرُونَ Hâdi ve ısrûn müe. hâdiye ve ısrûn
Otuzuncu....	ثَلَاثُونَ الخ... Selâsûn ilâ âhirihi...	ثَلَاثُونَ الخ... Telâtûne ilâ âhirihi...
Yüzüncü	مِائَةٌ Mie	مِيَّة Miye
Allah etmesin	حَاشَا . لَا سَمَحَ اللَّهُ Hâşâ, lâ semiha'llâh	حَاشَا لَا سَمَحَ اللَّهُ Hâşâ, lâ semeha'llah
Bu hafta tiyatroya bir defa gittim.	هَذَا الْأُسْبُوعَ ذَهَبْتُ إِلَى التِّيَّاتْرُو مَرَّةً وَاحِدَةً. Hâza'l-usbû 'a zehebtu ile't-tiyâtrû merra vâhîde.	الْجَمْعَةَ دِي رَحْتُ نُوبَهُ إِلَى التِّيَّاتْرُو. El-cem 'a dî ruht nûbe ile't-tiyâtrû.
Bu yemek lezzetsizdir.	هَذَا الطَّعَامُ تَفَهُ. Hâza't-ta 'âm tefih.	الْطَّبِيخُ دِي مُوشْ لَذِيذٌ. E't-tabîhu dî mûş lezîz.
İskeleyle çıktığımızda dostunuzu gördük.	حِينَمَا صَعَدْنَا إِلَى الْإِسْكَلَةِ رَأَيْنَا صَاحِبَكُمْ. Hıynemâ sa 'adnâ'l-iskele raeynâ sâhibekum.	لَمَّا طَلَعْنَا إِلَى الْإِسْكَلَةِ شَفْنَا صَاحِبَكُمْ. Lemmâ tala 'nâ ile'l-iskele şufnâ sâhibekum.
Bu çocuk memeden kesilmiş.	هَذَا الصَّبِيُّ مَقْطُومٌ. Hâza's-sabiy meftûm.	الْوَلَدُ دِي مَقْطُومٌ. El-veled dî meftûm.
Eşyayı ambardan çıkarıp sandalcıya vereceğim.	أُرِيدُ أَنْ أَخْرِجَ عَفْشِي مِنَ الْأَنْبَارِ لِأَعْطَانِيهَا إِلَى الْقَارِبِي. Urîdu en uhrice 'afî mine'l-anbâr li i 'tâihâ ile'l-kâribiy.	رَاحَ نِطْلَعُ عَفْشِي مِنَ الْأَنْبَارِ عَلَّشَانِ نَعْطِيهَا لِلْقَلَائِكِي. Râh nitalla 'afî mine'l- anbâr 'aleşân na 'tîhâ li'l- felâikî.
Bu tacirin filan mahallede komisyon- cusu vardır.	هَذَا التَّاجِرُ لَهُ عَمِيلٌ فِي الْمَحَلِّ فَلَانِي. Hâza't-tâcir lehu 'amîl fi'l-mahalli-fulânî.	التَّاجِرُ دِي لَهُ كُومِسْيُونْجِي فِي الْمَحَلِّ فَلَانِي. E't-tâcir dî luh kûmisiyûncî fi'l-mahalli'l-fulânî.
Bu efendi filan hoca- dan telemmüz etti.	هَذَا الْأَفَنْدِي تَلَمَّذَ مِنَ الْمُدَرِّسِ الْفَلَانِي. Hâza'l-efendî telemmeze mine'l-muderrisi'l-fulânî.	الْأَفَنْدِي دِي عَلَّمَ مِنَ الْمُدَرِّسِ الْفَلَانِي. El-efendî dî 'allem mine'l- muderrisi'l-fulânî.
Tentenin altına otursak fena olmaz.	لَيْسَ بِرَدِي إِذَا جَلَسْنَا تَحْتَ الْطَّلِ. Leyse bi redi'in izâ celesnâ tahte't-teleli.	مُوشْ بَطَّالٌ إِذَا كَانَ نَقَعْدُ تَحْتَ الْتَّنَّة. Mûş battâl ezâ kân nek 'ud tahte't-tente.
Mademki	حَيْثُ أَنْ . بِمَا أَنْ . لِأَنَّ Haysu enne, Bi mâ enne,	مِنْ حَيْثُ . حَيْثُ . مَا دَامَ Min haysu, Haysu,

	Li enne	Mâ dâme
Mademki yazmak istemez kendi haline bırakın.	حَبِثُ أَنَّهُ لَا يُرِيدُ أَنْ يَكْتُبَ فَاتْرُكُوهُ حَالَهُ . Haysu ennehu lâ yurîdu en yektube fe'trukûhu hâlehu.	مَا دَامَ مُوشٌ عَاوَزُ يَكْتُبُ خَلْوَهُ فِي حَالِهِ . Mâ dâm mûş 'âviz yikteb hallûh fî hâluh.
Teganniye çok severim.	أَنْبَسْتُ كَثِيرًا مِنَ التَّغْنَى . Enbesitu kesîran mine't- teğannî.	نَنْبَسْتُ قَوًى مِنَ الْغَنَائِهِ . Nenbasata kaviy mine'l- ğânâye.
Sıra ile geliniz.	تَعَالَوْا بِالْأَدْوَرِ . Te 'âlev bi'd-devri.	تَعَالَوْا بِالْأَدْوَرِ . Te 'âlû bi'd-dûr.
Niye geç geldiniz ?	لِمَاذَا بَطَأْتُمْ فِي الْمَجِيئِي ؟ Limâza bata'tum fi'l-mecî?	جِئْتُمْ وَخَرَى لِيهِ ؟ Ci'tum vahrî leye ?
Bu zât meşâhir ulema heyetindendir.	هَذَا الرَّجُلُ فَلَكِي شَهِيرٌ . Hâza'r-racul felekiy şehîr.	الرَّجُلُ دِي فَلَكِي مَشْهُورٌ . E'r-racul dî felekî meşhûr.
İsraftan kaçmalıdır zîra idare servetin menbaıdır.	يَجِبُ الْإِحْتِرَازُ مِنَ الْإِسْرَافِ فَإِنَّ الْإِقْتِصَادَ هُوَ يَنْبُوعُ الْغِنَى . Yecibu'l-ihtirâz mine'l- isrâf fe inne'l-iktisâd huva yenbû 'u-l-ğaniy.	لَازِمٌ مُحْتَزَرٌ مِنَ الْإِسْرَافِ عِلْشَانُ الْإِدَارَةِ يَنْبُوعُ الْغِنَاءِ . Lâzım mahteriz mine'l- isrâf 'aleşân el-idâre yenbû 'u'l-ğânâ'i.
Akşam yemeğini alelade geçirdim.	أَتَعَوَّقُ الْعِشَاءَ عَادَةً . Ete'avveku'l-'aşa'e âdeten	نَنْعَشِي وَخَرَى عَلَى الْعَادَةِ . Nete 'aşşa vahrî 'ale'l-'âde.
Bu adama emanet ettiğin için seni aldattı.	عَشَّكَ هَذَا الرَّجُلُ لِكُونِكَ وَثَقَتْ بِهِ . Ğaşşeke hâza'rracul li kevnike vesikte bihi.	الرَّاجُلُ دِي عَشَّكَ عِلْشَانُ أَثْمَنْتَ لَهُ . E'r-racul dî ğaşşek 'aleşân utmenet luh.
Aleyhine ikame dava edeceğim diye onu korkuttum.	تَوَعَّدْتُهُ بِأَنِّي سَوْفَ أَرْفَعُ ضِدَّهُ قَضِيَّةً . Teva 'adtu bi ennî sevfe erfa'u dıddehu kadiyye.	خَوَّفْتُهُ بِأَنِّي رَاحَ نَرْفَعُ ضِدَّهُ قَضِيَّةً . Havveftuh bi ennî râh nerfa ' dıdduh kadiyye.
Bu müsrif israfı için fena halde nedamet edecek.	هَذَا الْمُسْرِفُ سَيَنْدَمُ عَلَى إِسْرَافِهِ أَسْوَأَ نَدَامَةٍ . Hâza'l-musrif seyendemu 'alâ isrâfihi esvee nedâme.	الْمُسْرِفُ دِي رَاحَ يَنْدَمُ قَوًى عِلْشَانُ الْإِسْرَافِ بِتَاعِهِ . El-musrif dî râh yendem kaviy 'aleşân el-isrâf bitâ 'uh.
Sebatsız adamlardan nefret ederim.	إِنِّي أَكْرَهُ النَّاسَ الْعَدِيمِي الثَّبَاتِ . İnnî ekrahu'n-nâse'l- 'adîmî's-sebât	أَنَاكَرَهُ النَّاسُ الَّذِي مَا عِنْدَهُمْ مَوْشٌ ثَبَاتٌ Ene nekrahi'n-nâs ellî mâ 'andehumûş sebât.
Kuluçka yumurtaları yuvasında basıyor.	الْقَعَاءُ تَخْضُرُ الْبَيْضَ فِي عِشَّهَا . E'n-nekâu tahduru'l-	الْفَرْخَةُ نَائِمَةٌ عَلَى بَيْضِهَا فِي عِشَّهَا . El-ferha nâimeh 'alâ

	beydi fî ‘uṣṣihâ.	beydihâ fî ‘iṣṣihâ.
Arzumca ademi muvaffakiyetimden dolayı meyus oldum.	قَنِطْتُ مِنْ عَدَمِ الْفَوْزِ بِقَصْدِي . Kanittu min ‘ademi’l-fevzi bi kasdî.	يَنْسَتْ لِكُونِي مَا نَجَحْتُشْ فِي قَصْدِي . Yeist likûnî mâ necahtuş fî kasdî.
Kanat pencereye iyi gelmiyor.	الْمِصْرَاعُ لَا يَنْطَبِقُ عَلَى الشَّبَّاكِ جَيِّدًا El-mısrâ ‘u lâ yentabiku ‘ala’ş-şibbâk ceyyiden.	أَصْلَفَ مَا يَطْبُقُشْ عَلَى الشَّبَّاكِ طَيِّبًا. E’s-salfe mâ yitabbakuş ‘ale-şşibbâk tayyib.
Kardeşinizi fenalık-tan çevirmek istedim sede dinlemedi.	أَرَدْتُ أَنْ أَصْرِفَ أَخَاكَ مِنَ الشَّرِّ فَلَمْ يَنْصَرِفْ . Eradtu en esrife ehâke mine’şşerri felem yensarif.	حَبِيتَ نَمْنَعُ أَخُوكَ مِنَ الشَّرِّ وَ إِنْ مَا سَمَعَشْ . Habbeyt nemna ‘ ahûke mine’ş-şerri ve inne mâ seme ‘aş.
Kardeşim bir çuvalı kaldıramaz.	أَخِي لَا يَقْدِرُ عَلَى حَمْلِ هَذَا الْكَيْسِ . Ahî lâ yakdiru ‘alâ hamli hâza’l-kîsi.	أَخْوَى مَا يَقْدَرُشْ يَشِيلُ الشَّوَالَ دِي . Ahûye mâ yakderuş yeşîl şuvâl dî.
Bu peder küçük oğlunu kâtip yaptı.	هَذَا الْأَبُ جَعَلَ وَلَدَهُ الصَّغِيرَ كَاتِبًا . Hâza’l-ebu ce ‘ale veleduhu’s-sağîra kâtiben.	الْأَبُ دِي عَمَلْ وَلَدَهُ الصَّغِيرَ كَاتِبًا . El-eb dî ‘amel veleduhu’ s-siğayra kâtib.
Hizmetçiniz ufaklığında hırçın idi.	خَادِمُكُمْ كَانَ فِي صِبَاهُ شَرَسًا . Hâdimukum kâne fi sibâhu şerisen.	خَدَامُكُمْ كَانَ فِي صِغَرِهِ بَطَالًا . Hadâmukum kân fi siğâruh battâl.
Kunduracıya gittim ayağımın ölçüsünü alsın.	ذَهَبْتُ إِلَى الْحَذَاءِ لِيَأْخُذَ قِيَاسَ رَجُلِي . Zehebtu ile’l-hazzâ’i li ye’huze kıyâse riclî.	رُحْتُ لِلْكَنْدَرَجِي عِلْشَانَ يَأْخُذَ قِيَاسَ رَجُلِي . Ruht li’l-kunduracî ‘aleşân ye’huzu kıyâs riclî.
Çarşıdan geçerken pederim bana yan baktı.	لَمَّا كُنْتُ مُجْتَازًا مِنَ السُّوقِ نَظَرَ أَبِي إِلَيَّ عَنْ عَرَضٍ . Lemmâ kuntu muctâzen mine’s-sûki nazara ebî ilâ ‘an ‘uridin.	لَمَّا كُنْتُ فَائَتْ مِنَ السُّوقِ كَثُرَ لِي أَبُوِي . Lemmâ kunt fâet mine’s-sûki kesser lî ebûye.
Bu pederin iki oğlu ehli sanattır.	هَذَا الْأَبُ أَبْنَاهُ ذَوَا صَنْعَةٍ . Hâza’l-ebu ebnâhu zevâ san ‘atin.	الْأَبُ دِي أَوْلَادُهُ الْإِثْنَيْنِ أَصْحَابُ صَنْعَةٍ . El-eb dî evlâduhu’l-itneyn ashâb san ‘a.
Yorğunluktan canım burnuma geldi.	بَلَغَتْ رُوحِي التَّرَاقِي (كُؤْسُ كَمَكَلَرِي) مِنَ التَّغَبِّ . Beleğat rûhî’t-terâkî (ğöğüs kemikleri)	طَلَعَ رُوحِي إِلَى مَنَاخِيرِي مِنَ التَّغَبِّ . Tala ‘a rûhî ilâ menâhîrî

	mine't-ta 'bi.	mine't-ta 'bi.
--	----------------	----------------

Temrin-19-	تَمْرِينُ
Ekeltu el-kışda kullehâ.	أَكَلْتُ الْقَشْدَةَ كُلَّهَا .
Yazhar enne tilmîzekum bineyh.	يُظْهِرُ أَنَّ تِلْمِيزَكُمْ هَذَا بَنِيَّةٌ .
Erâ enne zeyden me'yûs min hâza'l-emr.	أَرَى أَنَّ زَيْدًا مَائُوسٌ مِنْ هَذَا الْأَمْرِ .
El-hırsu's-şedîd ye'tî bi'd-darari'l-kesîr.	الْحَرِصُ الشَّدِيدُ يَأْتِي بِالضَّرَرِ الْكَثِيرِ .
Rakibnâ'l-kârîbe mine'l-iskeleti's-sağîra.	رَكِبْنَا الْقَارِبَ مِنَ الْإِسْكَلَةِ الصَّغِيرَةِ .
İbte'adnâ min emâmi ebîna li ellâ yerânâ.	إِبْتَعَدْنَا مِنْ أَمَامِ أَبِيْنَا لِئَلَّا يَرَانَا .
Ketebnâ ilâ âmilinâ'l-lezî fî halebe en yursile lenâ meblağan mine's-semeni'l-ceyyid.	كَتَبْنَا إِلَى عَامِلِنَا الَّذِي فِي حَلَبَ أَنْ يُرْسِلَ لَنَا مَبْلَغًا مِنَ السَّمَنِ الْجَيِّدِ .
Celesnâ tahte't-talelî 'ala zahri'l-merkeb.	جَلَسْنَا تَحْتَ الطَّلِيِّ عَلَى ظَهْرِ الْمَرْكَبِ .
Ci'tu'l-yevme ile'l-medreseti muteahhiran.	جِئْتُ الْيَوْمَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ مُتَأَخِّرًا .
El-lahmu'l-harûfiy elezzu mine'l-bakariy.	اللَّحْمُ الْخُرُوفِيُّ الَّذِي مِنَ الْبَقَرَى .
Ahracnâ'd-delve mine'l-bi'ri bi'l-kullâb.	أَخْرَجْنَا الدَّلْوَّ مِنَ الْبُئْرِ بِالْكُلَّابِ .
El-kelâlîbu'lletî fî'l-beyti kulluhâ kibâr.	الْكَلَالِيْبُ الَّتِي فِي الْبَيْتِ كُلُّهَا كِبَارٌ .
El-huldu hayevân nâfi ' li-zzirâ 'ati.	الْخُلْدُ حَيَوَانٌ نَافِعٌ لِلزَّرَاعَةِ .
E'r-raculu'llezî zurnâhu zarîf yuhibbu'l-fukâhe.	الرَّجُلُ الَّذِي زُرْنَاهُ ظَرِيفٌ يُحِبُّ الْفُكَاهَةَ .
El-mer'atu lem tağtim ibnehâ's-sağîr.	الْمَرْأَةُ لَمْ تَعْطِمْ ابْنَهَا الصَّغِيرَ .
Raeytu fî'l-akfâs hulûden ve benâti 'irsin.	رَأَيْتُ فِي الْأَقْفَاصِ خُلُودًا وَ بَنَاتٍ عَرَّسَ .
Zehebe bekr li'l-istiyâdi ve ma 'ahu darvuhu't-tayyib.	ذَهَبَ بَكْرٌ لِلْإِصْطِيَادِ وَمَعَهُ ضَرْوَةُ الطَّيِّبِ .
El-ğaşşâşu lem erâhu ba 'de mâ ğaşşenî.	الْغَشَّاشُ لَمْ أَرَهُ بَعْدَمَا غَشَّيْنِي .

E'z-zirâ 'u yahrusu'l-arde bi'l-mihrâs.	الزَّرَاعُ يَحْرِثُ الْأَرْضَ بِالْمِحْرَاثِ .
Fi'l-medreseti tilmîz e 'sar.	فِي الْمَدْرَسَةِ تَلْمِيزٌ أَعْسَرُ .
E's-sarrâf racul min eşca 'a's-şuc 'ân.	الْصَّرَافُ رَجُلٌ مِنْ أَشْجَعِ الشَّجْعَانِ .
Ekeltu tuffâha tefîha fi'l-ğâye.	أَكَلْتُ تُفَّاحَةً تَفِيهَةً فِي الْغَايَةِ .
Ba 'adtu'l-kelb min tahte'l-mâide.	بَعَدْتُ الْكَلْبَ مِنْ تَحْتِ الْمَائِدَةِ .
Lâ yu 'cibunî (beğenmem) el-mumâzehe ma 'a zâlike'r-racul.	لَا يُعْجِبُنِي (بَكْتَمَمُ) الْمُمَازَحَةُ مَعَ ذَلِكَ الرَّجُلِ .
E't-tayr kâ 'id fi 'uşşihî 'ale's-şecera.	الطَّيْرُ قَاعِدٌ فِي عَشَّهِ عَلَى الشَّجَرَةِ .
Haracnâ mine'l-funduk ve sirnâ ile'l-mat 'am li't-teğaddâ.	خَرَجْنَا مِنَ الْفُنْدُقِ وَ سِرْنَا إِلَى الْمَطْعَمِ لِلتَّغَدَى .
Hâza'l-varak şerrun mine'l-lezî işteraytuhu ve emma'l-âhar fe huva hayr.	هَذَا الْوَرَقُ شَرٌّ مِنَ الَّذِي اشْتَرَيْتُهُ وَ أَمَّا الْآخَرُ فَهُوَ خَيْرٌ .
Meşeynâ zemânen tavîlen ilâ en vasalnâ.	مَشَيْنَا زَمَانًا طَوِيلًا إِلَى أَنْ وَصَلْنَا .
Haysu enne ehâke lâ yurîdu en yezhebe'l-leylete ila't-tiyâtrû linezhebe vahdenâ.	حَيْثُ أَنْ أَهَّاكَ لَا يُرِيدُ أَنْ يَذْهَبَ اللَّيْلَةُ إِلَى التِّيَّاتْرُو لِنَذْهَبَ وَحْدَنَا .
Leyse ahadun fî dukkânî ebî.	لَيْسَ أَحَدٌ فِي الدُّكَّانِ أَبِي .

Temrin 20-

Biraz kaymak satın aldım.

Mektebe gidelim vakit geçti.

Arkadaşım solaktır sol eli ile yazı yazar.

Sıra ile gelmelerini hizmetçilere tenbih ettiler.

Yiğit bir kardeşiniz var.

Kabul etmeyeceğini âşikare söyledi (kâle innehu).

Geminin ufak tentesi yırtılmıştır (muşerrefe).

Açık gözlü şâkirdi severim ahmak şâkirdi sevmem.

İyi çocuklar yekdi yekirlerini (ba ‘duhum) aldatmaz.

Tamakar adamlardan ictinab ederim.

Komisyoncumuzdan mektub almadık.

Tamakarlığından bu teklifte bulunmayacağını temin ederim.

Pederimin geldiğini gördüğümde uzaklaştım.

Sıra ile okuyunuz.

Çengel kuyuya düştü nasıl çıkaracağımı bilmiyorum.

Köstebeklerin gözleri yoktur.

Gelincik çok ufak bir hayvandır.

Bu kesik ağaç üzerinde iki yuva tuttum herbirinde ikişer yumurta var idi.

İlim hey’eti uleması bu meselede müttefikdirler.

Âsârı atîka ulemasının dediğine nazaran filan mahallede

eski bir şehir var idi.

Latîfeci adamdan hoşlanırım.

Sebatsızlık insan için nâkısadır.

Sapanlar memleketimizde ufaktır.

Buradakiler büyük olduğundan daha iyidir.

Ufacık çocuk memeden yeni kesildi onun için ağlar (yebki).

Tazeyi alıp eve gideceğim.

Kaymağın iyisi filanın dükkanında bulunur.

Kediyi pencereden

Küpü döktüğüme pişman oldum.

Sabahleyin mektebe acele gittim zîra vakit çok geç idi.

11.ders

درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Kendiliğinden	مِنْ تِلْقَاءِ النَّفْسِ Min tilkâi'n-nefsih	بِإِخْتِيَارِهِ . بِرُضَاهُ . مِنْ عِنْدِهِ Bi-ihitiyâruh, burdâh, min 'anduh
Harfiyen	حَرْفِيًّا . حَرْفًا بِحَرْفٍ Harfiyyen, Harfen bi harfin	كَلَامٌ بِكَلَامٍ Kelâm bikelâm
Oluk	قَنَاةٌ ج قَنَوَاتٌ . مَجْرَى أَخْدُودٌ ج أَخَادِيدُ Kanât ç. kanavât, mecrâ, Uhdûd ç. ahâdîd	قَنَايَه . مَجْرَى Kanâyeh, mecrâ
Ev havlusu	فُسْحَةٌ . فِنَاءٌ . سَاحَةٌ Fesha, finâ'u, sâha	حَوْشُ الْبَيْتِ Hûshi'l-beyt
Uykusuzluk	سَهْرٌ . سُهَادٌ . أَرْقٌ Seher, suhâd, arak	سَهْرٌ Sehr
Uykusuz	سَهْرَانٌ . سَهْدٌ . أَرْقٌ Sehrân, sehid, arika	سَهْرَانٌ Sehrân
Kaselis	طُفَيْلِيٌّ ج طُفَيْلِيَّوْنَ . وَاعِلٌ ج وَاعِلُونَ Tufeyliy ç. tufeyliyyûn Vâgil ç. vâgilûn	مَسْنَاهُ جَوْحُ Mesnâh cûh
Bâd-ı sabâ	نَسِيمٌ Nesîm	نَسْمَةٌ Nesmah
Esmek	هُبُوبٌ Hubûb	يَهْبٌ Yehubbu
Sertlik	شِدَّةٌ . صَرَامَةٌ . قُوَّةٌ . عُنْفٌ Şidde, sarâme kuvve, 'unf	قَسْوَةٌ . شِدَّةٌ Kasve, şidde
Sert	شَدِيدٌ . صَارِمٌ Şedîd, sârim	شِدَّةٌ . قَابُوسٌ . جَامِدٌ Şidde, kâbu, câmid
Yerli	أَهْلِيٌّ ج أَهْلُونَ وَطَنِيٌّ ج وَطَنِيُّوْنَ . بَلَدِيٌّ Ehliy ç. ehlûn Vataniy ç. vataniyyûn Belediy	إِبْنُ الْبَلَدِ . أَوْلَادُ الْبَلَدِ İbnu-l-beled Evlâdu-l-beled
Sade delilik	سَدَاجَةٌ . بَسَاطَةٌ Sezâce, basâta	سَدَاجَةٌ Sedâce
Sade deli	سَازَجٌ . بَسِيطٌ Sâzecz, basît	سَادِجٌ Sâdic
Garazsızlık	نَزَاهَةٌ Nezâha	عَدِيمُ الْعَرَضِ 'Adîmu'l-ğarad
Garazsız	نَزِيَّةٌ ج نَزَاهَةٌ وَ نِزَاةٌ Nezîh ç. nuzehâ'u, nizâh	

Köpüklü	مُزْبِدٌ . رَاغِي Muzbid, râgî	لُهُ رُغْوَةٌ Luh ruğve
Varil	بَرْمِيلٌ Bermîl	بَرْمِيلٌ Bermîl
Fıçı	دِْنٌ ج دِنَانٌ رَاقُودٌ ج رَوَاقِيدٌ Dinn ç. dinân Râkûd ç. revâkîd	بَرْمِيلٌ كَبِيرٌ Bermîl kebîr
Varilci	بَرَامِيلِي Berâmîliy	بَرْمِيلَجِي Bermîlcî
Koyu renk	لُونٌ غَامِقٌ . لُونٌ قَاتِمٌ Levn ğâmık, levn kâtım	لُونٌ غَامِقٌ Luvn ğâmık
Ağırlık	ثِقْلَةٌ . رَزَانَةٌ Sıkile, rezâne	تُكُلٌ Tukul
Ağır	ثَقِيلٌ . رَزِينٌ Sakîl, rezîn	تَكِيلٌ Takîl
Geliş	جَيَّةٌ . مَجِيٌّ . قُدُومٌ . مَقْدَمٌ . وُفُودٌ Cîe, mecî, kudûm makdem, vufûd	جَايَةٌ Câye
Eziyet	أَذَاءٌ . أَذِيَّةٌ . عَذَابٌ Ezâu, eziyye, ‘azâb	أَذِيَّةٌ . عَذَابٌ Eziyye, ‘azâb
Eziyet vermek	تَأْذِيَةٌ . تَعْذِيبٌ Te’ziye, ta ‘zîb	يَعْذِبُ Ye ‘azzeb
Koyun melemesi	ثُغَاءٌ Suğâ’u	زَعِيقُ الْغَنَمِ Zâ ‘îku’l-ğanem
Sığır gümürdemesi	خَوَارٌ Huvâr	زَعِيقُ الْبَقَرِ Za ‘îku’l-bakar
Havlama	عَوَاءٌ . نُبَاحٌ . نُهَاقٌ . شَهْقٌ ‘Uvâ’u, nibâh, nuhâk, şehîk	عَوَا . نِبَاحٌ . شَهْنَقَةٌ ‘Avâ, nibâh, şehneka
Ufak değnek	قَضِيبٌ ج قُضْبَانٌ Kadîb ç. kudbân	عَصَايَةٌ صَغِيرَةٌ ‘Asâye sağîra
Bilezik	سِوَارٌ ج أَسْوَرَةٌ Sivâr ç. esvira	سِوَارَةٌ . سَوَائِرٌ Sivâra sevâir
Dakik	دَقِيقٌ Dakîk	دَقِيقٌ Dakîk
Kepek	نُحَالَةٌ Nuhâle	نُحَالَةٌ Nihâle
Turşu	مُخَلَّلٌ Muhallel	مُخَلَّلٌ . ثُرْشِيٌّ Muhallel, turşî

Sucuk	سُكُكْ Sulâmâ ç. sulâmeyât	Sucuk
Pestil	قَمَرُ الدِّينِ Kameru'd-dîn	قَمَرُ الدِّينِ Kameru'd-dîn
Bulgur	جَشِيشْ Ceşiş	بُرْغُولْ Burğûl
Menekşe	بَنَفْسَجْ Benefsec	بَنَفْسَجْ Benefsec
Gül	وَرْدْ (تَانَه سِي) وَرْدَه Verd (tanesi) verde	وَرْدْ Verd
Katmer gül	وَرْدْ مُضَاعَفْ Verd mudâ 'af	وَرْدْ مُضَاعَفْ Verd mudâ 'af
Lale	خُزَامِي Huzâmâ	خُزَامِي Huzâmâ
Yasemin	يَاسَمِينْ Yâsemîn	يَاسَمِينْ Yâsemîn
Nergis	نَرْجِسْ Nercis	نَرْجِسْ Nercis
Gonca	بُرْعُومْ . كِمَامْ Bur 'ûm, kimâm	كِمَامْ Kimâm
Papatya çiçeği	أَفْحُوَانْ ج أَقَاحِي . بَابُونَجْ Ukhuvân ç. akâhî, bâbûnc	أَفْحُوَانْ Ukhuvân
Feryad figan	نُوحَة . نَحِيبْ . عَوِيلْ Nevha, nehîb, 'avîl	نُوحْ Nuvâh
Vızıltı	طَنِينْ . دَوِيْ Tanîn, deviy	طَنِينْ Tanîn
Su çağltısı	خَرِيرُ الْمَاءِ Harîru'l-mâ'i	الْمُؤْيَه بِتَدَوِيْ El-mûye bitedvâ
Silah menzili	غَلْوَة . مَرْمَاة Ğalve, mermât	ضَرْبَه Darbe
Ağaçlık	غَيْضَة ج غِيَاضْ . أَجْمَة ج أَجَامْ Ğayda ç. ğıyâd Eceme ç. ecâm	مَحَلْ فِيْهِ أَشْجَارْ بَكْتِيرَة Mahal fihi eşcâr bi kîtırâ
Saç perçemi	عَقِيصَة . عَدِيرَة . ضَفِيرَة 'Akîsa, ğadîra, dafîra	ضَفِيرَه ج ضَفَائِرْ Dafîra ç. defâir
Salkım	عَنْقُودْ ج عَنَاقِيدْ عُمَشُوقْ ج عَمَاشِيقْ 'Unkûd ç. 'anâkîd 'Umşûk ç. 'amâşîk	عَنْقُودْ Unkûd
Çoban	رَاعِي ج رُعَاة Râ 'î ç. ruât	رَاعِي Râi
Mandıra	خَطِيرَة . زَرِيْبَة . مَزْرَابْ Hatîra, zerîbe, mezzâb	زَرِيْبَه ج زُرَابْ Zerîbe ç. zurâb

Ses kısıklığı	Behhe	Behhe
Sesi kısık	Mebhûh	Mebhûh
Yağmur yağıyor.	Yemturu. Yehtelu'l-matar. Yesihhu'l-matar.	Yiştî. El-matar yesubbu. El-matar yinzil.
Emzirici kadın	Murdi 'a, zi'r	Merda 'a
Dip	Ka 'r, karâr, Kâ 'un ç. kî 'ân	Ka 'r
Silահhane	Maslah, meczir	Maslah
Dabakhane	Medbağa	Medbağa
Topaç (toprak)	Medera ç. meder	Tirâb mu 'accen
Ufak taş	Hacer sağır	Dîşe
Değın, kadar	Raysumâ, li hıynemâ, ila en, hattâ	Lemmâ, hattâ
İncinmek	Teveccu 'u, teellum, teezzâ	Yetevecca 'u
Yarım	Nısf, şatr	Nussu
Bakılırsa	Nazaran ilâ, Bi'n-nisbeti ilâ	Nazaran ilâ, Bi'n-nisbeti ilâ
Kendiliğimden yazdım.	Ketebtuhu min tilkâ'i nefsî.	Ketebtuh min 'andî.
Gemi denizi yarararak gider.	El-merkebu yeşukku'l- bahra ehâdîd.	El-merkeb yiftahi'l-bahr ve huva yerûh.
Uykusuzluktan rahatsızım.	İnnî mudtarib mine's- sehri.	Ene ta 'bân mine's-sehr.

Bu adam pek serttir.	هَذَا الرَّجُلُ قَاسٍ جِدًّا . Hâza'r-racul kâsin cidden.	الرَّاجُلُ دِي جَامِدُ قَوِي . E'r-râcul dî câmid kaviy.
Yarın erken gelmenizi tavsiye ederim.	أَصِيكُم بِأَنْ تَأْتُوا عَدَاً بَاكِراً . Usîkum bi en te'tû ġaden bâkiran.	أَصِيكُم تَجُوا بُكْرَهَ بَدْرِي . Usîkum tecû bukra bedrî.
Beni gördüğünde gözden gaib oldu.	غَابَ مِنَ الْعَيْنِ عِنْدَمَا رَأَيْتِي . Ġâbe mine'l-'ayni 'indemâ ra'ânî.	غَابَ مِنَ الْعَيْنِ لَمَّا شَافِنِي عَطْسُ . Ġâbe mine'l-'ayn lemmâ şâfinî ġatas.
O varilci iyi varil yapıyor.	ذَاكَ الْبَرْمِيلِيَّ يَصْطَنِعُ بَرَامِيلَ جَيِّدَةً . Zâke'l-bermîliy yastani 'u berâmîl ceyyide.	الْبَرْمِيلَجِي دِي يَعْمَلُ بَرَامِيلَ كَوَيِّزَه . El-bermilcî dî ya 'mel berâmîl kuveyyize.
Çuvalıları çuvaldız ile dikmeli.	يَلْزَمُ خَيْطُ الْأَكْيَاسِ بِالْمِسَلَّةِ . Yelzemu haytu'l-ekyâs bi'l-miselleti.	يَلْزَمُ خَيْطُ الْأَكْيَاسِ بِالْمِسَلَّةِ . Yelzem haytu'l-ekyâs bi'l-miselle.
İğnedenlikte iğne kalmadı.	لَمْ تَبْقَ إِبْرٌ فِي الْمُنْبَرَةِ . Lem yebka ibrun fi'l-mi'berati.	مَا فَضُلْشَ إِبْرٌ فِي الْأَبَّارَةِ . Mâ fadleş uber fi'l-ebbâra.
İğnedenlikte iğneler bitmek üzeredir.	أَوْشَكَتِ الْإِبْرُ أَنْ تَخْلُصَ فِي الْمُنْبَرَةِ . Evşeketi'l-iberu en tahlusa fi-l-mi'berati.	الْأِبْرُ قَرِيبٌ يَخْلُصُوا فِي الْأَبَّارَةِ . El-ubera karîb yahlusû fi'l-abbâra.
Köpeğin havlamasından haz etmem.	لَا أَنْبَسِطُ مِنْ عَوَارِ الْكَلْبِ . Lâ enbesitu min 'uvâri'l-kelb.	مَا نَنْبَسِطُشُ مِنْ عَوَا الْكَلْبِ . Mâ nenbasataş min 'avâ'l-kelb.
Bir kaç adım gitmek-sizin kendisine rast geldim.	قَابِلْتُهُ وَلَمْ أَمْشَ بَعْدَ خُطَوَاتٍ . Kâbeltuhu ve lem emşi ba 'de hutvâtin.	قَابِلْتُهُ مِنْ غَيْرِ مَا تَرَوْحَ بَعْدَ أَقْدَامٍ . Kabeltuhu min ġayrı mâ nerûh ba 'du akdâm.
Mektubu yazıncaya kadar beklermisiniz?	هَلْ تَرَبَّصُونَ رَيْنَمَا أَكْتُبَ الرَّقِيمَ ؟ Hel teterabbesûne raysumâ ektube'r-rakîm?	تَسْتَنُّوْا لَمَّا نِكْتُبُ الْجَوَابَ ؟ Testenû lemmâ niktebi'l-cevâb?
Vakit geç olduğundan beklemem.	لَا أَتَرَبَّصُ لِكُونَ الْوَقْتِ قَدْ فَاتَ . Lâ eterabbesu likevni'l-vakti kad fâte.	مَا نَسْتَنَاشُ عَلْشَانَ الْوَقْتِ رَاحَ . Mâ nestenâş 'aleşân el-vaktu râh.
Sivrisinek vızıltısını işitirim.	أَسْمَعُ طَنِينَ الْبَاعُونِيسِ . Esmâ 'u tanîne'l-ba'ûnîs.	نَسْمَعُ دَوَى النَّامُوسِ . Nesma ' diviyye'n-nâmûs.
İki salkım üzüm yedim.	تَنَاوَلْتُ عُنْقُودَيْنِ عِنْبًا . Tenâveltu 'unkûdeyn 'ineben.	أَكَلْتُ إِثْنَيْنِ عُنْقُودَ عِنْبٍ . Ekelt itneyn 'ankûd 'ineb.
Çoban koyunları	الرَّاعِي سَوْفَ يُوَصِّلُ الْعَنَمَ إِلَى الزَّرِيْبَةِ . E'r-râ 'î sevfe yûsilu'l-	الرَّاعِي رَاحَ يُوَدِّي الْعَنَمَ إِلَى الزَّرِيْبَةِ . E'r-râ 'î sevfe yûsilu'l-

mandıraya götürece- cek.	ğanem ile'z-zerîbeti.	E'r-râ 'î râh yiveddî'l- ğanem ile'z-zerîbe.
Sesi kısıktır teganni edemez.	لَا يَقْدِرُ الْعَنَاءُ لِكُونِهِ مَبْجُوحًا . Lâ yakdiru'l-ğânâ'e li kevnihi mebhûhan.	مَا يَقْدَرُشْ يَغْنَى عَلَّشَانْ مَبْجُوحْ . Mâ yakderaş yiğannî 'aleşân mebhûh.
Ufukta bir bulut görüyorum yağmur yağacağını zannede- rim.	أَرَى صَحَابَةَ بِالْأَفُقِ فَاطْنُ أَنْ الْمَطَرِ سَوْفَ يَصُبُّ . Erâ sehâbeten bi'l-ufuki fe ezunnu enne'l-matar sevfe yesubbu.	أَشُوفُ سَحَابَهُ فِي الْأَفُقِ فَاطْنُ بَأْتُهُ رَاحَ يَنْزِلُ الْمَطَرُ . Eşûf sehabe fi'l-ufuk fe ezunnu bi ennuh râh yinzili'l-matar.
Bu çengeli kuyunun dibinde buldular.	هَذَا الْخُطَافُ وَجَدُوهُ فِي قَرَارِ الْبَيْرِ . Hâza'l-huttâfu vicedûhu fî karâri'l-bi'ri.	الْخُطَافُ دَى لُقُوهُ فِي قَعْرِ الْبَيْرِ . El-huttâf dî lekûh fî ka 'ri'l-bi'ri.
Biraderim gelinceye kadar tam iki saat bekledim.	تَرَقَّبْتُ سَاعَتَيْنِ كَامِلَتَيْنِ لِحَيْثِمَا قَدِمَ أَخِي . Terakkebtu sâ 'ateyn kâmileteyn li hıynemâ kadime ahî.	إِسْتَنْتَيْتُ سَاعَتَيْنِ تَمَامَ حَتَّى جَا أَخُوئِ . İsteneyt sâ 'ateyn temâm hattâ câ ahûye.
Havlusunun ortasın- da bir fiskiye var.	فِي وَسْطِ السَّاحَةِ فِسْقِيَّةٌ . Fî vasati's-sâha fiskiyye.	فِي وَسْطِ الْحُوشِ فِي وَاحِدٍ فِسْقِيَّةٌ . Fî vasati'l-hûş fî vâhid fiskiyye.
Bir altın bilezik aldım.	إِشْتَرَيْتُ سِوَارَ ذَهَبٍ . İşteraytu sivâra zehebin.	إِشْتَرَيْتُ وَاحِدَ سِوَارٍ مِنَ الذَّهَبِ . İşterayt vâhid sivâr mine'z-zeheb.
Mektubu yazmak istediğimde birade- rin girdi.	حِينَ عَمَدْتُ لِأَكْتُبَ الرِّسَالَةَ دَخَلَ أَبُوكَ . Hıyne 'amedtu liektube'r- risâlete dehale ebûke.	لَمَّا حَبَيْتُ نَكْتُبَ الْجَوَابِ خَشَّ أَخُوكَ . Lemmâ habbeyt niktebi'l- cevâb haşşe ahûke.
Pederinizin olduğu yere gittik.	ذَهَبْنَا إِلَى حَيْثُ أَبُوكُمْ . Zehebnâ ilâ haysu ebûkum.	رُحْنَا وَآيْنُ أَبُوكُمْ . Ruhnâ ve eyne ebûkum.
Vardığımızda kalkıp gitmekten başka bir şey yapmadı.	لَدَى وَصُولِنَا مَا كَانَ مِنْهُ إِلَّا أَنْ قَامَ وَ ذَهَبَ . Ledey vusûlinâ mâ kâne minhu illâ en kâme ve zehebe.	لَمَّا وَصَلْنَا مَا عَمِلْشُ حَاجَهُ تَانِي إِلَّا قَامَ وَ رَاحَ . Lemmâ vasalnâ mâ 'amileş hâce tânî illâ kâm ve râh.

Suyu ve havası iyi olduğundan bu şehirde ikametini severim.	أَحَبُّ الْمَقَامِ بِهَذِهِ الْمَدِينَةِ لِعَذُوبَتِ مَائِهَا وَصِحَّةِ هَوَائِهَا . Uhibbu'l-mukâme bi hâzihi'l-medîne li 'uzûbeti mâiha ve sıhhati hevâihâ	مَحَبَّ تَسْكُنُ فِي الْبَلَدِ دَى لِكُونِ مُؤَيَّتُهُ عَذْبٌ وَ هَوَاهُ طَيِّبٌ . Mehabbe teskun fî'l-beled dî likûn müyetuh 'azeb ve hevâhu tayyib.
Şakirdi pederi fena halde dövdüğünü gördüm.	رَأَيْتُ التَّلْمِيذَ يَضْرِبُهُ أَبُوهُ ضَرْبًا أَلِيمًا Raeytu't-tilmîz yadribuhu ebûhu darben elîmen.	رَأَيْتُ التَّلْمِيذَ يَضْرِبُهُ أَبُوهُ قَوًى . Raeytu't-tilmîz yadrubuh ebûhu kaviy.
Kale şehrin şimalindedir şarkında değildir.	الْقَلْعَةُ شِمَالِي الْمَدِينَةِ لَيْسَ شَرْقِيَّهَا . El-kal 'atu şimâli'l-medîneti leyse şarkiyyehâ.	الْقَلْعَةُ فِي شِمَالِ الْبَلَدِ مُوشٌ فِي شَرْقِيَّهَا . El-kal 'atu fî şimâli'l-belde mûş fî şarkihâ.
Evde iken feryat figan işittim.	بَيْنَمَا أَنَا فِي الْبَيْتِ سَمِعْتُ نُوحَةً وَ عَوِيلاً . Beynemâ ene fî'l-beyt semi 'tu nevhaten ve 'avîlen.	سَمِعْتُ نُوحًا وَ أَنَا فِي الْبَيْتِ . Semi 'tu nuvâh ve ene fî'l-beyt.
Çıkmam zira yağmur çok yağıyor.	لَا أَخْرُجُ فَإِنَّ الْمَطَرَ يَصُبُّ مِذْرَارًا . Lâ ahrucu fe inne'l-matar yesubbu midrâran.	مَا نَظْلَعُشُ فِي الْمَطَرِ يَصُبُّ قَوًى . Mâ natla 'aş fî'l-matar yesubbu kaviy.
Şakirdler hocanın sertliğinden korkarlar.	الْتَّلَامِيذُ خَائِفُونَ مِنْ قَسْوَةِ الْمُعَلِّمِ . E't-telâmizetu hâifûne min kasveti'l-mu 'allim.	الْتَّلَامِيذُ خَائِفِينَ مِنْ قَسْوَةِ الْمُعَلِّمِ . E't-telâmîzu hâifîn min kasveti'l-muallim.
Süt ana çocuğu emzirmek için gelmedi.	الْمُرْضِعَةُ لَمْ تَجِ لِرِضَاعِ الْوَلَدِ . El-murdi 'atu lem tecî li irdâ 'i'l-veled.	الْمُرْضِعَةُ مَا جَاتِشْ عِلْشَانَ يَرْضَعُ الْوَلَدِ . El-merda 'a mâ câtiş 'aleşân yerdau'l-veled.
Devekuşu tüyünü tüccarlar Sudandan getirdiler.	رِيشُ النَّعَامِ يَأْتُونَ بِهِ التُّجَّارُ مِنَ السُّودَانِ . Rîşu'n-ne'âmi ye'tûne bihi't-tüccâr mine's-sûdân.	رِيشُ النَّعَامِ يَجِيبُهُ التُّجَّارُ مِنَ السُّودَانِ . Rîşi'n-ne 'âm yecîbuhu't- tuccâr mine's-sudân.

Temrin-22-

Çekirgeler ekinleri yediler.

Sülükleri çamurda (tîn) tutarlar.

Kendiliğimden birşey yapmaya me'zûn değilim.

.....adamlardan ictinab etmek lazımdır.

Evin havlusu geniştir.

Uykusuzluk pek fena bir şeydir.

Uykusuzum dün gece uyuyamadım.

Meraktan (el-vesvesetu) uyuyamıyorum.

Yağ için varilciden iki varil almadık.

Zeydin sade deli bir adam olduğu lakırdısından.....

Koyun melemesinden haz eder isem de sığırın gümürdemesinden.

hiç haz etmem.

Köpeğin havlaması beni rahatsız eder (yaklakunî).

Buradan oraya kadar otuz hutve vardır.

Çuvaldız bozuktur (fâside) çuvalları dikmiyor.

Esen rüzgar soğuktur üşürüm.

Onun gelişinden şüphede idiysemde erken geldi.

Bağdan (mine'l-kermi) bir salkım üzüm kestim.

Suyun çağıltısı ne hoştur (ma eltafe).

Çobanımızın sürüsünde ikiyüz koyun (miet harûfin) vardır.

Süt ana çocuğu emzirdi.

Zeytinyağından köpük dibinde biraz kaldı.

Salhanede yirmibir sığır ile yüzotuzbeş koyun kesildi.

Gece yarısında biraz yağmur yağdı.

Arılar vızıltı ederler (tanîn).

Elinizdeki ufak değneği nereye attınız.

Filan nehrin mansıbı şehrimizden pek uzaktır.

Bu adada da bir hayli körfez vardır.

Mandıradan üç koyun ile dört keçi kaçtı.

Çoban sütü şehirde satar.

Mektuba bir kuruşluk pul yapıştır.

Dişi düve kısırdır.

Alacağınız çoraplar koyu renk olmalıdır.

Yerliler işi sever adamlardır.

Elimde gördüğünüz ufak değneği gâib ettim.

İki okka bulgur aldınız mı?

Kadehin içindeki süt köpüklüdür.

İki gümüş bileziğim vardır.

Gurûbu şemsde buraya vâsıl oldum.

Bilezik testinin dibine düştü.

Ben mektubu yazınca kadar oturunuz.

Çarşıdan iki gül ile beş menekşe satın aldım.

Güllerin rengi pek hoştur.

12.ders

اون اكنجى درس

Türkçe	Fasih	Ammice
Sütçü	لَبَّانْ Lebbân	لَبَّانْ Lebbân
Sütçü dükkânı	مَلْبَنَة Melbene	لَبَّانَه Lebbâne
Kürk	فِرْوَة ج فِرَاءْ Firve ç. firâ'u	كُرْك Kürk
Buz	تَلَجْ Selc	تَلَجْ Telc
Buzcu	تَلَّاجْ Sellâc	تَلَّاجْ Tellâc
Dellal	دَلَّالْ Dellâl	دَلَّالْ Dellâl
Delik	ثُقْبْ ج أَنْقَبَة . خَرَقْ ج خُرُوقْ Sukb ç. eksibe, Hark ç. hurûk	خَرْمْ Harum
Delmek	ثُقْبْ . خَرَقْ Sakb, hark	يُخْرِمْ Yuhrum
Saksı	أَصِيصْ Esîs	شَالِيَه ج شَوَالِي Şâliye ç. şevâlî
Nahn	قُبْقَابْ Kubkâb	قُبْقَابْ Kubkâb
Yüksük	كُسْتُبَانَة Kustubâne	كُسْتُبَانَه Kustubâne
Doldurmak	إِمْلَاءْ . شَحْنْ . تَحْشِيَة . تَغْيِيَة İmlâ'u, şahn, tahşiye, ta 'biye	يَمْلَى . يَعْمَرُ (سِلَاحِ إِيْجُونْ) Yemlî, yi 'ammar (silah için)
Doğurmak	وِلَادَة . نِتَاجْ (حَيَوَانْ حَقْنَدَه) Vilâde, nitâc (hayvan hakkında)	يُولِدْ Yûlid
Köprü	قَنْطَرَة ج قَنْاطِرْ . جِسْرْ ج جُسُورْ Kantara ç. kanâtır cistr ç. cusûr	قَنْطَرَه . كُبْرَى Kantara, kubrî
Tatlı su	مَاءْ عَذْبْ . مَاءْ فُرَاتْ Mâu 'azb, mâ'u furât	مُؤْيَه حِلْوَه Mûye hılva
Acı su	مَاءْ لُجَاجْ . مَاءْ مِلْحْ Mâ'u lucâc, Mâ'u milh	مُؤْيَه مَالِحَه Mûye mâliha
Göz ile işaret etmek	عَمَزْ Ġamz	يُنْفَشْ Yunkuş

Diz çökmek	جُئُوْءُ Cusû'	يَنْحَنِيْ Yenhanî
Çökmek (deve hakkında)	نَجَّ . بَرَكَ Nahh, berk	يَبْرِكُ Yibrik
Havan	مِهْرَاسٌ . هَاوُونُ Mihrâs, hâvûn	هُونُ . جُرْنُ (مَرْمَرْدَنُ) Hûn, curn (mermerden)
Havan eli	مِدَقُّ Midakk	اَيْدِ الْهُونُ Eydi'l-hûn
Itriyat	عَقَّارٌ ج عَقَاقِيرُ 'Akkâr ç. 'akâkîr	عَقَّارٌ ج عَقَاقِيرُ 'Akkâr ç. 'akâkîr
Demir hindi	تَمِرْ هِنْدِي Temir hindî	تَمِرْ هِنْدِي Temir hindî
Meşe sakalı	شَيْبَةٌ Şeybe	شَيْبَةٌ Şeybe
Kakule	قَاقُلَةٌ . حَبُّ الْهَالِ Kâkule, habbu'l-hâl	حَبُّ هَانَ Habbe hân
Karanfil	قُرْنُفُلُ Kurunful	قُرْنُفُلُ Kurunful
Anason	أَنَسُونُ Anasûn	يَآنِسُونُ Yânesûn
Bodrum yer altı	سِرْبٌ . قَبْوٌ . دِيْمَاسٌ ج دِيَامِيسُ Sırb, kabv, dîmâs ç. deyâmîs	مَعَارَهُ . سِرْبُ Megâra, sırb
Bembeyaz	أَبْيَضُ نَاصِعٌ . أَبْيَضُ يَفِيقُ Ebyad nâsı ' , ebyad yakîk	أَبْيَضُ قَوِيٌّ Ebyad kaviy
Simsiyah	أَسْوَدُ حَالِكِ Esved hâlîk	أَسْوَدُ قَوِيٌّ Esved kaviy
Kıpkırmızı	أَخْمَرُ قَرَّاصُ Ahmar kurâs	أَخْمَرُ قَوِيٌّ Ahmar kaviy
Yemyeşil	أَخْضَرُ حَانَ Ahdar hânin	أَخْضَرُ قَوِيٌّ Ahdar kaviy
Sapsarı	أَصْفَرُ فَاقِعُ Asfar fâki ' ,	أَصْفَرُ قَوِيٌّ Asfar kaviy
	سَبَبٌ . شَتَمٌ	يَسُبُّ . يَشْتُمُ

Sövmek	Sebbe, şeteme	Yisubbu, yiştım
Solmak	ذُبُول Zubûl	يَذْبَل Yidbel
Sarhoş	سَكْرَانْ ج سَكَارَى Sekrân ç. sukârâ	سَكْرَانْ ج سَكْرَانِينْ Sekrân ç. sekrânîn
Sarhoşluk	سَكْر Sekr	سَكْر Seker
Sarhoş etmek	إِسْكَار İskâr	يَسَكِّر Yisekkir
Beklemek	إِنْتِظَارْ . تَرَبُّصْ . تَوَقُّعْ İntizâr, terabbus, terakkub, tevakku ‘	يَسْنَنَّا Yesnennâ
Muhtaç olmak	إِحْتِيَاجْ . عَوَزْ İhtiyâc, ‘avez	يَحْتَاجْ Yihtâc
Sarf etmek	صَرْفْ . إِنْفَاقْ Sarf, infâk	يَصْرِفْ Yisrif
Mesârif	مَصْرُوفْ . نَفَقَة Masrûf, nafaka	مَصْرُوفْ Masrûf
Mudafa etmek	مُدَافَعَة . دُبْ . دُورْ Mudâfa ‘a , zebb, zevr	يُدَافِعْ Yidâfi ‘
Teykin etmek	إِيقَانْ ب . تَيَقِّنْ ب Îkân bi, teyekkun bi	يَفْهَمْ Yefhem
Emmek	مَصَّ Messe	يَمْصُصْ . يَمُصْ Yemsus, yemussu
Yolmak	نَتَفَة Netefe	يَنْتِفْ Yentif
Üfürmek	نَفَحَ Nefeha	يُنْفَحْ Yunfuh
Ateş kancası	مِحْرَاكْ Mihrâk	مِحْرَاكْ Mihrâk
Rez.....	رَزَّة ج رَزَا Reze ç. rizâz	رَزَّة ج رَزَارْ Rezze ç. rezâr
	مَحَكَّة Mehekke	مَحَكَّة Mehke

Rende (matbahın)		
Eğelemek	Berd, sehl, mibrad بَرْد . سَحْل . مِبْرَد	Yibrid يِبْرِد
Eğ	Mishel مِشَل	Mebrad مَبْرَد
Burgu	Miskab, mibzel مِثْقَب . مِيزَل	Berîme ç. berârîm بَرِيمَه ج بَرَارِيم
Budama bıçağı	Mişzeb مِشْذَب	Sikkîn şezeb سِكِّين شَذَب
Köpük kepçesi	Mir'ğât مِرْغَاة	Mirğât مِرْغَاة
Gıvata	Kas 'a ç. kısâ قَصْعَة ج قِصَاع	Zebediyye ذَبْدِيَّه
Korna	Curn ç. ecrân جُرْن ج أَجْرَان	Ma 'tas مَعْطَسْ
Yüzük	Hâtîm ç. havâtîm خَاتِم ج خَوَاتِم	Hâtîm خَاتِم
Küpe	Kurt ç. akrât قُرْط ج أَقْرَاط	Halka ç. hulkân حَلْق ج حُلُقَان
Halhal	Halhâl خَلْخَال	Halhâl خَلْخَال
Yumruk	Lekme لَكْمَه	Lukâmiyye, bûniyye لُكَامِيَّه . بُنِيَّه
Yumruk urmak	Lekem لَكَم	Yilkim يَلْكِم
Zevce	Zevce, karîne, halîle زَوْجَة . قَرِينَه . خَلِيلَة	Cuvze ç. cuvzât جُوزَه ج جُوزَات
Kismet	Mukadder, makdûr مُقَدَّر . مَقْدُور	Kisme, nasîb قِسْمَه . نَصِيب
Çingene	Neverâ ç. never نُورَى ج نُور	Ğacerâ عَجَرَى
Isırmak	'Add عَضْ	Ye 'addu يَعَضْ
	لسع . لدع	

Akrep ve yılan ısırmak	Lesa ‘, ledağ	
Aşlamak	Telkîh, tat ‘îm تَلْقِيحٌ . تَطْعِيمٌ	Yilakkah يَلْقَحُ
Çıplak etmek	Ta ‘riye تَعْرِيه	Yekşet يَكْشَطُ
Ödünç	Dîn, kard ç. akrâd دِينَ . قَرْضٌ . أَقْرَاضٌ	Selefe, karda سَلَفَه . قَرْضَه
Ödünç vermek	Edâne أَدَانَةٌ	Yisellif يَسْلَفُ
İstikrâd etmek	İstikrâd, istedâne إِسْتِقْرَاضٌ . إِسْتِدَانَةٌ	Yeddâyin bi’l-ferat يَدَّائِنُ بِالْفَرْطِ
Arsa	‘Arsa عَرْصَةٌ	Ardiye أَرْضِيَّه
Vergi	Mekes ç. mekûs, darîbe مَكْسٌ ج مَكُوسٌ . ضَرِيبَةٌ	Firda فِرْدَه
Orman	Gâbe ç. gâbât غَابَةٌ ج غَابَاتٌ	Ûrmân, harş أُورْمَانُ . حَرْشٌ
Defne ağacı	Şeceru’l-gâr شَجَرُ الْغَارِ	Defl دَقْلٌ
Mersin ağacı	Şeceru’l-âs شَجَرُ الْأَسِ	Mersin مَرْسِينٌ
Çam ağacı	Şeceru’s-sanavber Şeceru’r-râtinc شَجَرُ الصَّنَوْبَرِ . شَجَرُ الرَّاتِنَجِ	Şeceru’s-sanavber Şecera’r-ratînc شَجَرُ الصَّنَوْبَرِ . شَجَرُ الرَّاتِنَجِ
Murur ağacı	Şeceru’l-belesân شَجَرُ الْبَلْسَانِ	Şeceru’l-belesân شَجَرُ الْبَلْسَانِ
Hurma	Nahl, nahîl نَخْلٌ . نَخِيلٌ	Nahl, nahîl نَخْلٌ . نَخِيلٌ
Abanoz	Abanûs أَبْنُوسٌ	Abanûs أَبْنُوسٌ
Çitlenbik	Butum بُطْمٌ	Butum بُطْمٌ
Pelesenk	Belsem بَلْسَمٌ	Belsem بَلْسَمٌ

Sarnic	صِهْرِيحٌ ج صَهَارِيحٌ Sıhrîc ç. sehârîc	Sihric
Hapishane	مَحْبَسٌ . سِجْنٌ ج سِجُونٌ Mahbes, sicc ç. sucûn	Sicin
Mahbus	مَسْجُونٌ . مَحْبُوسٌ Mescûn, mahbûs	Mescûn
Baykuş	بُومٌ Bûm	أُمُّ قُويَقٍ . بُومٌ Ummu kûyak, bûm
Turna	كُرْكِي Kurkî	وَزُّ عَرَاقِي Vez ‘arâkî
Kırlangıç	خُطَّافٌ Huttâf	خُطَّافٌ Huttâf
Güvercin palazı	جَوْزَلٌ ج جَوَازِلٌ Cevzel ç. cevâzil	زَغْلُولٌ ج زَغَالِيلٌ Zağlûl ç. zağâlîl
Süklün	دِيكُ الْغَابِ Dîku’l-ğâbi	دِيكُ الْغَابِ Dîku’l-ğâbi
Kumru	قَمْرِيَّةٌ ج قَمَارِي . يَمَامَةٌ . يَمَامٌ Kumriyye ç. kamârî, Yemâme ç. yemâm	قِمْرِي Kımrî
Payi taht	عَاصِمَةٌ ج عَوَاصِمٌ . حَاضِرَةٌ . قَاعِدَةٌ ‘Âsime ç. ‘avâsım Hâdıra, kâ ‘ide	مَحْرُوسَةٌ Mahrûse
Istanbul	قُسْطَنْطِينِيَّةٌ . الْأَسْتَانَةُ الْعُلْيَا Kustantiniyye El-asitânetu’l-‘ulye	قُسْطَنْطِينِيَّةٌ . الْأَسْتَانَةُ الْعُلْيَا Kustantiniye El-asitâne’l-‘ulye
Londra	لُنْدْرَه Lundra	لُنْدْرَه Lundra
Lizbon	لِيْشْبُونَه Lişbûne	لِيْشْبُونَه Lişbûne
Pekin	بَاكِينٌ Bâkîn	بَاكِينٌ Bâkîn
Bükreş	بُخَارَسْتٌ . بُكْرَشٌ Buhârest, Bukreş	بُخَارَسْتٌ . بُكْرَشٌ Buhârest, Bukreş
	جَزِيرَةُ الْمَسْطَكِي . صَاقِصٌ	جَزِيرَةُ الْمَسْطَكِي . صَاقِصٌ

Sakız adası	Cezîratu'l-mastikâ, Sâkıs	Cezîratu'l-mastikâ, Sâkıs
Lehistan	بُولُونِيَا Bûlûnyâ	بُولُونِيَا Bûlûnyâ
Macaristan	هَنْكَارِيَا . بِلَادُ الْمَجَرِّ Hunkâryâ, Bilâdu'l-Macar	هَنْكَارِيَا . بِلَادُ مَجَرِّ Henkâriyâ, Bilâdu Macar
Venedik	فِينِيَا . بُنْدُقِيَّه Finîyya, Bundukiyye	فِينِيَا . بُنْدُقِيَّه Finîyya, Bundukiyye
Petersburg	بُطْرُسْبُرْغ Butursburg	بُطْرُسْبُرْغ Butursburg
Sağa sola	يَمِينًا وَ شِمَالًا ذَاتَ الْيَمِينِ وَ ذَاتَ الشِّمَالِ Yemînen ve şimâlen Zâte-l-yemîn ve zâte-ş-şimâl	يَمِينٌ وَ شِمَالٌ Yemîn ve şimâl
Kısarak bir katır doğurdu.	الرَّمَكَةُ نَتَجَتْ بَغْلًا . E'r-remeke netecet bağlen.	الْفَرَسُ جَابَتْ بَغْلٌ . El-feras câbet bağl.
Sütçü geçmedi süt alayım.	لَمْ يَفُوتِ اللَّبَّانُ لِكَيِّ أَخَذُ لَبَنًا . Lem yefûti'l-lebbân likey âhuze lebenen.	الْلَّبَّانُ مَا عَدَّاشُ عِلْشَانُ تَأْخُذُ حَلِيبٌ . El-lebbân mâ addâş 'aleşân ne'huz halîb.
Şu ufak saksıya bir fesleğen dik.	أَعْرَسَ فِي ذَاكَ الْأَصِيصِ رِيحَانًا . Ağris fi zâke'l-asîs reyhânen.	أَعْرَسَ فِي الشَّالِيَةِ دِي وَاحِدٌ رِيحَانٌ . Ağris fi'ş-şâliye dî vâhid reyhân.
Elbisesini çıkarmadan denize daldı.	غَاصَ فِي الْبَحْرِ مِنْ دُونِ أَنْ يَنْزِعَ كِسْوَتَهُ . Ĝâse fi'l-bahri min dûne en yenza 'a kisvetehu .	غَطَسَ فِي الْبَحْرِ مِنْ غَيْرِ مَا يَشْلُحُ هُدُومُهُ . Ĝatas fi'l-bahri min ğayrı mâ yişlah hudûmuh.
Biberi havanda döv.	دُقُّ الْفُلْفُلِ فِي الْمِحْرَاسِ . Dukku'l-fulful fi'l-mihrâs.	دُقُّ الْفُلْفُلِ فِي الْهُونِ . Dukka'l-filfil fi'l-hûni.
Kazdığınız kuyunun suyu acı çıktı.	خَرَجَ مَاءَ الْبَيْرِ الَّتِي إِحْتَقَرْتُمُوهَا أَجَاجًا . Harace mâ'e'l-bi'ri'l-leti ihtefertumûhâ ucâcen.	مُؤْيَةِ الْبَيْرِ الَّتِي فُحِرْتُمْ طَلَعُ مَالِحٍ . Mûyeti'l-bîr illî fahartum tala 'a mâlih.
O ormanda çok büyük ağaç var.	فِي تِلْكَ الْغَابَةِ أَشْجَارٌ عَظِيمَةٌ . Fî tilke'l-ğâbeti eşcâr 'azîme.	فِي الْأُورْمَانِ دِي فِي أَشْجَارٍ كُبَّارٍ قَوِيٍّ . Fî'l-ûrmân dî fi'l-eşcâr kubâr kaviy.

Kürkçüde hiç bir kürk beğenmedim.	مَا أَعْجَبَنِي وَلَا فِرْوَةٌ عِنْدَ الْقَرَاءِ . Mâ e ‘cebetnî ve lâ firve ‘inde’l-ferrâ’i.	مَا أَعْجَبَنِي وَلَا وَاحِدٌ كُرْكٌ عِنْدَ الْكُرْكِيِّ . Mâ e ‘cebenîş ve lâ vâhid kurk ‘ande’l-kurkcî.
Pederiniz büyük bir ziyafet verecek.	سَوْفَ يُؤْلِمُ أَبُوكُمْ وَلَكِيْمَةً عَظِيْمَةً . Sevfe yu’limu ebûkum velîmeten ‘azîmeten.	أَبُوكُمْ رَاحَ يَفْعَلُ عَزُومَهُ كَبِيرَهُ . Ebûkum râh ya ‘mel ‘azûme kebîra.
Deveyi kapının önünde çöktür.	بَرَكَ الْجَمَلُ أَمَامَ الْبَابِ . Berriki’l-cemel emâme’l-bâb.	بَرَكَ الْجَمَلُ أَمَامَ الْبَابِ . Berriki’l-cemel emâme’l-bâb.
İşim yok ise bekle yarın sabah gelirim.	رُبَّمَا أَجِيئُ صَبِيْحَةً عَدِ إِنْ لَمْ يَكُنْ لِي شُغْلٌ . Rubbemâ ecîu sabîhate ğadin in lem yekun lî şuĝl.	رُبَّمَا نَجِي بُكَرَهُ فِي الصَّبْحِ إِذَا كَانَ مَا عِنْدِي شُغْلٌ . Rubbemâ necî bukra fi’s-subhi izâ kân mâ ‘andîş şuĝl.
Yüksüğü koyki iğne eline batmasın.	إِلْبِسِ الْكُسْتَبَانَةَ لِنَلَا يَغْرُزَ الْأَبْرَهُ فِي يَدِكَ . İlbisi’l-kustebânete li ellâ yaĝruze’l-ibratu fî yediki.	إِلْبِسِ الْكُسْتَبَانَةَ عَلْشَانَ مَا يَدْخُلُشِ الْإِبْرَ فِي صَبْعِكَ . İlbisi’l-kustubâne ‘aleşân mâ yidhulişî’l-ibra sabiak.
Bin kuruş ödünç verdim.	أَقْرَضْتُ أَلْفَ قَرْشٍ . Akradtu elfe kırşin.	سَلَفْتُ أَلْفَ قَرْشٍ . Selleftu elfe kırş.
Arsayı sattınız mı?	هَلْ بَعْتُمُ الْعَرَصَةَ ؟ Hel bi ‘tumu’l-arsate ?	بَعْتُمُ الْأَرْضِيَّةَ ؟ Bi ‘tumu’l-ardıyye ?
Hayır zirâ hane yapmak isterim.	لَا لِكُونِي أَرِيدُ أَنْ أَتَبَتِيَ عَلَيْهَا بَيْتًا . Lâ likevnî urîdu en ebtenî ‘aleyhâ beyten.	لَا عَلْشَانَ عَاوَزَ نَبْنِي فِيهَا بَيْتٌ . Lâ ‘aleşân ‘âviz nibnî fîha beyt.
Ormanda defne ağacı yoktur.	لَيْسَ شَجَرٌ غَارٍ فِي الْغَابَةِ . Leyse şeceru ğârin fi’l-ĝâbeti.	فِي الْأُورْمَانِ مَا فِيشَ شَجَرَ دَفْنَه . Fi’l-ûrmân mâ fiş şecera defne.
Evdeki sarnıc derin değildir.	الصَّهْرِيْجُ الَّذِي فِي الْبَيْتِ لَيْسَ عَمِيقًا . E’s-sıhrîcu’l-lezî fi’l-beyti leyse ‘amîkan.	الصَّهْرِيْجُ الَّذِي فِي الْبَيْتِ مُوشٌ عَمِيقٌ . E’s-sıhrîcu illî fi’l-beyti mûş ĝamîk.
Macaristan ve Lehistana gittim.	سَافَرْتُ إِلَى هَنْكَارِيَا وَ بُولُونِيَا . Sâfertu ilâ Henkâriyâ ve Bûlûnyâ.	سَافَرْتُ إِلَى هَنْكَارِيَا وَ بُولُونِيَا . Sâfertu ilâ Henkâryâ ve Bûlûnyâ.

Petersburgda o kadar soğuk oluyor-muş ki içinden geçen nehir donar imiş.	يَقُولُونَ أَنَّ فِي بَطْرَسْبُرْغٍ يَحْصُلُ بَرْدٌ بِحَيْثُ أَنَّ الْوَادِي الَّذِي يَخْرُقُهَا يَجْمَدُ. Yekûlûne enne fi Betersburg yahsulu berd bihaysu enne'l-vâdî'l-lezî yahrukuhâ yecmudu.	يَقُولُوا بِأَنَّهُ يَحْصُلُ بَرْدٌ قَوِيٌّ فِي بَطْرَسْبُرْغٍ حَتَّى النَّهْرُ الَّلِي يَجْرِي مِنْ جَوَايَ يَجْمَدُ . Yekûlû bi ennuh yahsel berd kaviy fi Betersburg hatta'n-nehr illî yicrî min cuvvâ yecmid.
Ehemmiyetli bir şey değildir.	مَا هُوَ مُهِمٌّ . لَيْسَ بِشَيْءٍ يُذَكَّرُ . Mâ huva muhim. Leyse bi şey'in yuzkeru.	مَوْشُ حَاجَهُ مُهِمَّةً . Mûş hâce muhimme.
Artık süt istemem.	مَا عُدْتُ أَرِيدُ لَبَنًا . Mâ 'udtu urîdu lebenen.	مَوْشُ عَاوَزَ بَقَى حَلِيبٍ . Mûş 'âviz bekâ halîb.
Macaristan bizden bir hayli uzaktır.	بِلَادُ الْمَجَرِّ بَعِيدَةٌ مِمَّا بَعْدَ شَاسِعَا . Bilâdu'l-Macar ba 'îdetun minnâ bu 'den şâsi 'an.	بِلَادُ الْمَجَرِّ بَعِيدَةٌ مِمَّا قَوِيٌّ . Bilâdu'l-Macar ba 'îde minnâ kaviy.
İstanbul ile beyne-mizde beş günlük mesafe var.	بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْأَسْتَانَةِ مَسِيرَةُ خَمْسَةِ أَيَّامٍ . Beynenâ ve beyne'l-Asitâne mesîratu hamseti eyyâmin.	بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْأَسْتَانَةِ فِي خَمْسَةِ أَيَّامٍ . Beynenâ ve beyne'l- Asitâne fi hamseti eyyâm.
Yavaş yürü seni duymasınlar.	إِمْشِ رَوِيدًا خَوْفًا مِنْ أَنْ يَحْسَ بِكَ . İmşi ruveyden havfen min en yuhasse bik.	إِمْشِ بِشَوَيْهَ عَشَّانَ مَا يَفْهَمُوكُشْ . İmşi bi şuveyye 'aleşân mâ yefhemûkuş.
Çocuk sokağa nazır pencerede idi.	الصَّبِيُّ كَانَ فِي الشَّبَّاكِ الْمُطْلِ عَلَى الطَّرِيقِ . E's-sabiyyu kâne fi'ş-şubbâki'l-mutill 'ala't-tarik.	الْوَلَدُ كَانَ فِي الشَّبَّاكِ الَّلِي عَلَى السَّكَّةِ . El-veled kâne fi'ş-şubbâk illî 'ale's-seke.
Sana söylediğim şey-den sarf nazar itdim.	ضَرَبْتُ صَفْحًا عَمَّا قُلْتُهُ لَكَ . Darabtu safhan 'ammâ kultuhu leke.	صَرَفْتُ النَّظْرَ عَنْ الَّلِي قُلْتِ لَكَ . Saraftu'n-nazar 'an illî kulti leke.
Sağa sola baktım onu görmedim.	نَظَرْتُ يَمِينًا وَ شِمَالًا فَلَمْ أَرَهُ . Nazartu yemînen ve şimâlen fe lem erahu.	نَظَرْتُ يَمِينٍ وَ شِمَالٍ وَ مَا شَفْتُوْشْ . Nazartu yemîn ve şimâl ve mâ şuftûş.
Artık oraya gitmedim.	مَا عُدْتُ ذَهَبْتُ هُنَاكَ . Mâ 'udtu zehebtu hunâke.	مَا رُحْتُشْ بَقَى هُنَاكَ . Mâ ruhtuş bekâ hinâk.
Beni o vakitten beri artık aramadı.	لَمْ يَعُدْ يَطْلُبُنِي مِنْ ذَلِكَ الْوَقْتِ . Lem ye 'ud yatlubunî min zâlike'l-vakt.	مَا طَلَبْنِي بَقَى مِنْ وَقْتِهَا . Mâ talebenî bekâ min vaktihâ.

Musluğun altındaki kurnayı yıka hayvanı sulayalım.	أَغْسِلِ الْجُرْنَ الَّذِي تَحْتَ الْحَنْفِيَّةِ لِإِسْقَاءِ الدَّابَّةِ . Ağsili'l-curna'l-lezî tahte'l- hanefiyye li iskâi'd-dâbbeti.	اغسل الحوص الذي تحت الحنفية علشان نزقي البهيم . İğsili'l-luhûs illî tahte'l- hanefiyye 'aleşân nizki'l- behîm.
Beyaz güvercinin iki palazı var.	الْحَمَّامَةُ الْبَيْضَاءُ لَهَا الْجَوَزَلَانِ . El-hamâmetu'l-beydâ'u lehâ'l-cevzelâni.	الْحَمَّامَةُ الْبَيْضَاءُ عِنْدَهَا زَعْلَوَيْنِ . El-hamâme'l-beyda 'andehâ za 'lûleyn.
Rencber borcu olan vergileri tahsildara verdi.	الْفَلَّاحُ دَفَعَ مَا عَلَيْهِ مِنَ الضَّرَائِبِ إِلَى الْجَابِي . El-fellâhu defe 'a mâ 'aleyhi mine'd-darâibi ile'l-câbî.	الْفَلَّاحُ دَفَعَ الْفِرْدَةَ بِتَاعَةٍ لِلْجَابِي . El-fellâhu defe 'a'l-firde bitâ 'uh li'l-câbî.
Gıvata süt değil kaymak doludur.	الْقَصْعَةُ لَيْسَتْ بِمَلْنَانَةٍ لَبَنًا بَلْ مَلْنَانَةٌ دُبْدًا . El-kas 'atu leyset bi mel'â- netin lebenen bel mel'ânetin zübden.	الزَّبْدِيَّةُ مُوشٌ مَلْيَانَةٌ حَلِيبٌ مَلْيَانَةٌ زَبْدٌ . E'z-zebdiyye mûş melyâne halîb melyâne zebed.
Dün bana verdiği gül soldu.	الْوَرْدَةُ الَّتِي أُعْطِيتْنِيهَا أَمْسَ دُبِلَتْ . El-verdetu'l-letî e 'teytenîhâ emsin zebelet.	الْوَرْدَةُ الَّتِي أُدِّيتَ لِي أَمْبَارُحُ دَبِلَ . El-verde'l-letî eddeyte lî embârih debel.
Burgu ile eğe dülgerdedir.	الْمَتَقَبُّ وَالْمِبْرَدُ عِنْدَ النَّجَّارِ . El-meskebu ve'l-mibradu 'inde'n-neccâr.	الْبَرِيمَةُ وَالْمِبْرَدُ عِنْدَ النَّجَّارِ . El-berîme ve'l-mebrad 'ande'n-neccâr.
Tenbel olup dersleri-ne çalışmadığını teyekkün itdim.	تَيَقَّنْتُ بِأَنَّكَ كَسَلَانُ لَا تَجْتَهِدُ فِي دُرُوسِكَ . Teyakkantu bi enneke keslân lâ tectehidu fî durûsiki.	فَهَمْتُ بِأَنَّكَ كَسَلَانُ مَا تَجْتَهِدُ فِي دُرُوسِكَ . Fehimtu bi enneke keslân mâ tectehidiş fî durûsiki.

Temrin- 23	تَمْرِين
.....
İbtenû ‘ala’n-nehri kantaraten zâti tis ‘ate akvâsin.	إِبْتَنُوا عَلَى النَّهْرِ قَنْطَرَةً ذَاتِ تِسْعَةِ أَقْوَاسٍ .
Şeribtu min yunbû ‘in bi hârici’l-karyeti mâ’en ‘azben.	شَرِبْتُ مِنْ يَنْبُوعٍ بَحَارِجِ الْقَرْيَةِ مَاءً عَذْبًا .
Defa ‘tu’l-fulfule’l-esved fi’l-mihrâs.	دَفَعْتُ فَلْفُلَ الْأَسْوَدِ فِي الْمِهْرَاسِ .
El-cemmâlu necce’l-ibile emâme’l-mahzen li yahmile ‘aleyhâ’l-bedâyi ‘a île’s-sikketi’l-hadîdiyyeti.	الْجَمَالُ نَجَّ الْبَابِلَ أَمَامَ الْمَخْزَنِ لِيَحْمِلَ عَلَيْهَا الْبَضَايِعَ إِلَى السَّكَّةِ الْحَدِيدِيَّةِ .
‘Abbeeti’t-tîne fi’l-ekyâsi.	عَبَّئْتُ التِّينَ فِي الْأَكْيَاسِ .
İşteraytu mine’l-melbeneti selâse ukkâtin lebenen.	اشْتَرَيْتُ مِنَ الْمَلْبَنَةِ ثَلَاثَ أَقَاتٍ لَبَنًا .
Hâza’l-beytu lehu dîmâs vâsi ‘.	هَذَا الْبَيْتُ لَهُ دِيمَاسٌ وَاسِعٌ .
El-hayyâtu lebise fî yedihi’l-kustubânete’s-safrâe mehâfete en tağruze’l-ibratu.	الْحَيَّاطُ لَبَسَ فِي يَدِهِ الْكُسْتَبَانَةَ الصَّفْرَاءَ مَخَافَةً أَنْ تَغْرُزَ الْإِبْرَةُ .
El-me’debetu’l-lefî eddebehâ ebûke tilke’l-leyleti kânet râikaten.	الْمَادِبَةُ الَّتِي أَدْبَاهَا أَبُوكَ تِلْكَ اللَّيْلَةِ كَانَتْ رَائِقَةً .
Da ‘a midak el-hâvûni’s-sağîr.	ضَاعَ مِدَقُ الْهَآوُونَ الصَّغِيرِ .
El-ferâ’u ‘indehu firâ’un tayyibetun ve lâkinnehâ ġâliyeten.	الْفَرَاءُ عِنْدَهُ فِرَاءٌ طَيِّبَةٌ وَ لَكِنَّهَا غَالِيَةٌ .
E’n-neveru yadribûne’t-tabûle ve yuzemmirûne fi’l-meydân.	النُّورُ يَضْرِبُونَ الطُّبُولَ وَ يَزْمُرُونَ فِي الْمَيْدَانِ .
Istakradanî’n-nûriyyu selâsîne ġirşen fe akradtuhu iyyâhâ.	اسْتَقْرَضَنِي النَّورِيُّ ثَلَاثِينَ غَرَشًا فَأَقْرَضْتُهُ إِيَّاهَا .
Sahârîcu’l-kal ‘ati fârîġatun mine’l-mâ’i.	صَهَارِيحُ الْقَلْعَةِ فَارِغَةٌ مِنَ الْمَاءِ .
E’d-dîku’l-berri lehu lahmun lezîzun.	الدِّيكُ الْبَرِّيُّ لَهُ لَحْمٌ لَذِيذٌ .
El-kerrâkî mâ ictâzû ba ‘du ve emma’l-hatâtîfu fe câ’û.	الْكِرَّاكِيُّ مَا اجْتَازُوا بَعْدَ وَ أَمَّا الْخَطَاطِيُّفُ فَجَاؤَا .
El-kumriyyu min cinsi’l-hamâmi.	الْقُمْرِيُّ مِنْ جِنْسِ الْحَمَامِ .
El-veledu ‘addahu kelb kelibun (kudurmuş).	الْوَلَدُ عَضَّهُ كَلْبٌ كَلْبٌ (قَوْدُورْمُشُ) .
Buhârest ‘âsîmetu Rûmânyâ ve Beştetu ‘âsîmetu bilâdi’l-Macar.	بُخَارَسْتُ عَاصِمَةَ رُومَانِيَا وَ بَشْتَتُهُ عَاصِمَةَ بِلَادِ الْمَجَرِ .
Ahsenu ecnâsi’l-mustakyi ye’tûne bihi min cezîrati Sâkîs.	أَحْسَنُ أَجْنَاسِ الْمُصْطَكِيِّ يَأْتُونَ بِهِ مِنْ جَزِيرَةِ صَاقِصٍ .
E’r-remeke lehâ muhr ahmaru’l-levni.	الرَّمَكَةُ لَهَا مَهْرٌ أَحْمَرُ الْوَنِ .
İşteraytu ‘arsaten vesî ‘aten li ibtinâi beytin fiha.	اشْتَرَيْتُ عَرَصَةً وَسَيِّعَةً لِابْتِنَاءِ بَيْتٍ فِيهَا .
Rubbemâ yentaziru ebûnâ sâ ‘aten fi’l-beyti.	رُبَّمَا يَنْتَظِرُ أَبُونَا سَاعَةً فِي الْبَيْتِ .
E’r-ressâmu sâfera munzu seb ‘ati	الرَّسَّامُ سَافِرٌ مُنْذُ سَبْعَةِ أَشْهُرٍ إِلَى بَنْطَرَسْبَرْغٍ

eşhurin ilâ Betersburg ve min hunâke yezûru Bârîz ve Lûndra sümme yerci ‘u ilâ hunâ.	وَمِنْ هُنَاكَ يَزُورُ بَارِيزَ وَ لُونْدَرَه ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَى هُنَا .
Ezunnu ennehu yelzemu en tadribû safhan ‘an zâlîke li kevnîhi şey’ en lâ yuzker.	أَظُنُّ أَنَّهُ يَلْزِمُ أَنْ تَضْرِبُوا صَفْحًا عَنْ ذَلِكَ لِكُونِهِ شَيْئًا لَا يُذَكَّرُ .
El-asîsu’l-lezî kâne fihi’l-benefsec mağrûsan inkesera minlâf.	الْأَصِيصُ الَّذِي كَانَ فِيهِ الْبَنَفْسَجُ مَغْرُوسًا انْكَسَرَ مِنْ لَافٍ .
El-asîsu’l-lezî fihi’r-reyhân.	الْأَصِيصُ الَّذِي فِيهِ الرِّيحَانُ .
Berrekû’l-cemâle fî vasati’t-tarîki bi haysu lem yebka mahal limurûri’n-nâs.	بَرَكُوا الْجَمَالَ فِي وَسْطِ الطَّرِيقِ بِحَيْثُ لَمْ يَبْقَ مَحَلٌ لِمُرُورِ النَّاسِ .
Ġastu ġavsateyn fî’l-hûdi ve kâne mâ’uhu bâriden.	غَصَتْ غَوْصَتَيْنِ فِي الْحَوْضِ وَكَانَ مَائُهُ بَارِدًا .
E’d-dîku’l-beriyyu yuksâlu anhu ennehu izâ erâde en ye’kule’d-dîdâne yetekarrabu ‘an sukûbihâ fe yadribu bi ricleyihi ihâmen li vak ‘i’l-matar.	الدِّيكُ الْبَرِيُّ يُقْسَلُ عَنْهُ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ الدِّيدَانَ يَتَقَرَّبُ عَنْ تَقْوِيهَا فَيَضْرِبُ بِرِجْلَيْهِ إِيَّاهُمَا لَوْقِعِ الْمَطَرِ .
Fe’d-dîdânu ‘indemâ yesma ‘u tilke’d-darbâti yezunnu enne’l-matara yesubbu ve yahrucu fe ye’kuluhum.	فَالدِّيدَانُ عِنْدَمَا يَسْمَعُ تِلْكَ الضَّرَبَاتِ يَظُنُّ أَنَّ الْمَطَرَ يَصُبُّ وَ يَخْرُجُ فَيَأْكُلُهُمْ .
El-ba ‘du’ş-şâsi ‘u’l-lezî beynenâ yemne ‘anî ‘an ziyâretiki.	الْبَعْدُ الشَّاسِعُ الَّذِي بَيْنَنَا يَمْنَعُنِي عَنْ زِيَارَتِكَ .
E’s-şebâbîku’l-meşrefetu ‘ale’l-bustâni ‘adeduhum selâse.	السَّبَابِيكُ الْمَشْرِفَةُ عَلَى الْبُسْتَانِ عَدَدُهُمْ ثَلَاثَةٌ .
Vakafe ‘ala kîmmetu’l-cebeli ve nazara bi’n-nazzârati zâte’l-yemîni ve zâte’ş-şimâli fe lem yeşhus (fark etmedi) e’s-sefînetu’l-makûlu anhâ innehâ âtiyetun nahve’l-cezîrati (adaya doğru).	وَقَفَ عَلَى قِمَّةِ الْجَبَلِ وَ نَظَرَ بِالنَّظَارَةِ ذَاتَ الْيَمِينِ وَ ذَاتَ الشِّمَالِ فَلَمْ يَشْخَصْ (فَرَّقَ إِيْتِمَادِي) السَّفِينَةَ الْمَقُولُ عَنْهَا إِنَّهَا آتِيَةٌ نَحْوَ الْجَزِيرَةِ (أَطَه يَه طَوْغَرِي).

Temrin -24-

Suyu tatlı çeşmeden bir desti toldursunlar.

Suyu acı kuyudan hiç su getirmesinler.

Ufak saksıdaki fesleğen neden soldu.

Dört kemerli köprüden geçtik (ictezzenâ).

İğne yüzük parmağına battı.

Tuz döğmek için havanı buldum.

Yeni bir kürk satın almalı idik (kâne yenbağî en).

Habisten yeni çıkan mahbusu kördün mü?

Evimizin altında bodrum var.

Süklün kuşunun avından pek hoşlanırım.

Kafes içinde iki turna kuşu kördüm.

Kudurmuş köpek sokakta bir çocuğu ısırды.

Rençber vergisini vermiyor.

Ufak saksıya bir güzel çiçek (Zehra) dikeceğim.

Havza üç kere daldım.

Sütçü dükkanından beş okka süt alacak.

Deveci develerini çeker.

Kardeşin arkama bir yumruk urdu.

Çingene davulu çalmak istemez.

sanıc yarıya kadar doludur.

Baykuş tuhaf bir kuştur.

Kedi üç yavru doğurdu.

Defne ağacının taneleri kokar olur.

Sarraf hotelin salonunda büyük bir ziyafet verecek.

Çeşmenin suyu acıdır.

Ressam tebdili heva için Venediğe ve sonra Bükreşe
 Gideceğini bir dostumdan haber aldım.
 Ormanda dürlü dürlü ağaç var yalnız mersin yoktur.
 Sağ elini bir akreb soktu.
 Kazdığım kuyuların biri derin diğeri derin değildir.
 Ben meydana nazır olan balkonda oturmakta iken amcanız geçti.
 Ufak yüksük bana lazımdır çünkü yeleşimi dikeceğim.
 Deveci yalnız iki deve getürdü.
 Bem beyaz bir kürk almak isterim.
 Simsiyah bir tesbihim (sebha) var idi kime verdiğimi unuttum.
 Kesdiğim kazı çabuk yolunuz.
 Ateşe üfürünüz çabuk yansun.
 Bir çift altın küpe alacak olursa size gelüp haber vereceğim.
 Korkarım minkeşeyi sabah akşam sulamazsınız.
 Kanca ile fırının ateşini karıştıracağım.
 Kapının rezesi bozuldu bir iki çivi getir yapayım (li usallihehâ).
 Sizi müdafa eden akrabanız mıdır yohsa dostunuz mudur?
 Şu fesleğene bak yemyeşildir.
 Bu çocuk karındaşınıza sövdü.

Türkçe	Fasih	Arapça
Nutuk	خطبة ج خطب Hutbe ç. hutâb	خطبه Hutbe
Nutuk okumak	إلقاء الخطبة İlkâ'u'l-hutbe	يقول خطبه Yekûl hutbe
Isılık	صفارة Saffâre	صفاره Saffâra
Isılık çalmak	تصفير Tasfîr	يصفر Yisaffar
Hibe itmek	هبة Hibe	يدى الملك Yede'l-mülk
Hibe istemek	إستهاب Istihâb	يبخشش Yebhaşış
Aramak	طلب . تخرى عن تفتيش عن . تفقد Talebe, tahrî 'an, Teftîş 'an, tefekkud	يدور على Yidavvar 'alâ
Baht	بخت . طالع Baht, tâli '	بخت . طالع Baht, tâli '
Hisse	نصيب ج أنصبة . حصه Nasîb ç. ensibe, hissa	حصه Hissa
Usul, tarikat	طرظ . نهج . أسلوب وجه . طريقة . سبيل Tarz, nehic, uslûb, vech, tarîka, sebîl	كيفية . جنس Keyfiye, cins
Kişi	رجل . نسمة . شخص Racul, nesme, şahs	رجل Racul
Taraf	طرف . ناحية . جبهة . صقع Taraf, nâhiye, cebhe, sak '	ناحية Nâhiye
Nevi'	نوع . ضرب Nev ' , darab	نوع . شكل Nû ' , şekl
Alçı	جص . جبين Ciss, cibîn	جبص Cıbıs
Kireç	كلس . جير Kils, cîr	جير Cîr
Boya Şap	صبيغ . شب Sıbg, şebb	بویا . شب Bûya, şebbu
Çivi	زيبق Ziybek	زيبق Zîbik
Tunç	صاد احمر Sâde ahmar	صاد احمر Sâde ahmar
	اجر Ağır	اجر Ağır

Tuğla	Acur	Âcir
Demir tortusu	تُوبَالُ الْحَدِيدِ Tûbâlu'l-hadîdi	تُوبَالُ الْحَدِيدِ Tûbâlu'l-hadîdi
Varil çemberi	إِطَار Itâr	طُوق Tûk
Tiftik	نُسَالَة Nusâle	نِسَالَة Nisâle
Sedef	صَدَف Sedef	صَدَف Sedef
Liman	مَرَفًا . مِينَاء . فُرْصَة . مَرَسَى Merfen, mînâ'u, furda, mersâ	لُومَان . مَرَسَى Lûmân, mersâ
Kab	أَنِية ج أَوَانِي . وَعَاء ج أَوْعِيَة Âniye ç. evânî, Vi 'â'u ç. ev'iye	مَاعُون ج مَوَاعِين Mâ 'ûn ç. mevâ 'în
Toprak kab	خَزَف . فَخَّار Hazef, fehhâr	فَاحُور Fâhûr
Tuzak	فَخَّ ج فَخَاخ . مَصِيدَة ج مَصَايِد Fehh ç. fihâh Misyada ç. mesâyid	مَصِيدَة Masîde
Aktarma demek	تَكْبِيس Tekbîs	يَعْمَلُ أَقْطَرْمَه Ya 'mel aktarma
Tatil	عُطْلَة . تَعْطِيل 'Utla, ta 'tîl	عُطْلَة 'Utla
Posta	بَرِيد ج بُرْد Berîd ç. burud	بُوسْطَه Bûsta
Mevzi'	مَوْزَع Mevzi '	سَاعِي Sâ 'î
Çömlekçi	فَخَّارِي Fahhârî	فَخَّاحِرِي Fehâhirî
Eğlenmek	تَسْلَى . اِلْتِهَاء Tesellâ, iltihâ'u	يَتَسَلَّى Yitesellâ
Eğlendirmek	تَسْلِيَة . تَفْرِيح . تَنْزِيَة Tesliye, tefrîh, tenzîh	يَسْلَى Yisellî
Dağıtmak	تَبْذِير . تَشْيِيت . تَفْرِيق Tebzîr, teşeyyus, tefrîk	يَفْرِقُ Yiferrak
Dağınık	شَتِيت ج شَتَى Şetît ç. şettâ	مُتَفَرِّقِينَ Muteferrakîn
Bulandırmak	تَكْدِير . تَرْنِيق Tekdîr, ternîk	يَعْكُرُ Yi 'akker
Bulanık	كَدِر . رَنِيق Kedir, ranik	مِعْكُرُ Mi 'akker

Faiz	فَائِضٌ . رَبْحٌ . رَبَا	Ribh, farat
İkiz	تَوَامٌ	Tûm ç. etvâm
Ters, cibilliyetsiz	نَكِدٌ . دَعْلٌ . شَرَسٌ	Şerânî
Çifte tüfenk	بُنْدُكِيَّةُ ذَاتِ الطَّلَقَتَيْنِ	Bındıkiyye bi rûhayn
Katlamak	طَى	يَلِفٌ . يَطْوَى . يَطْبُقُ
Katlanmış	مَطْوَى	Matvî, mutabbak
Heybe	عَيْبَةٌ ج عِيَابٌ . خُرْجٌ	Harc ç. hurûc
Dekil.....	مِجْرَفَةٌ	Micrefe
Deprenmek	هَزٌّ . رَجٌّ	Yehiz, yeric
Deprenmek	إِهْتِزَازٌ . إِرْتِجَاجٌ	Yiraccec, yenhezze
Kelbeten	كَلْبَتَانٌ	Kemmâşe ç. kemâşât
Balkon	شُرْفَةٌ ج شُرَفَاتٌ	Harrâc, rûşen
Yavru	عَوْنٌ ج أَعْوَانٌ . يَآوُرٌ	Yâvru
Enfiye	نُشُوقٌ	Nuşûk
Enfiye içme	شَمَّةٌ . تَنْشِيقَةٌ	Şimme
Tütün	تَبَغٌ	Duhân
Tütün içmek	تَدْحِينٌ	Yeşrab duhân
Avuç dolusu	مَلَأَ الرَّاحَةَ . قَبْضَةٌ	Kebeşe, lûha
Kulaç	بَاعٌ ج أَبْوَاعٌ وَ بَيْعَانٌ	Bâ ‘ ç. bey ‘ân
Orak	مِنْجَلٌ . مِحْصَدٌ	Mihaşşe
Orak ile biçmek	حَصَدٌ . جَشٌّ	Yihaşşe
	ضَمَانَةٌ . كِفَالَةٌ	ضَمَانَةٌ

Kefalet	Damâne, kefâle	Damâne
Endaze	ذِرَاعٌ ج أَدْرَعٌ Zirâ ‘ ç. ezra ‘	هَنْدَازَه Hendâze
Yerleşmek	إِسْتَقْرَارٌ İstikrâr	يَسْتَقَرُّ Yistekar
Yağma itmek	نَهَبٌ . إِنْتِهَابٌ . سَبَى Neheb, intihâb, sebâ	يَعْمَلُ يَغْمَا Ya ‘mel yağmâ
Büyük peder	جَدُّ ج أَجْدَادٌ Ced ç. ecdâd	جَدُّ ج أَجْدَادٌ Ced ç. ecdâd
Büyük valide	جَدَّةٌ ج جَدَّاتٌ Cedde ç. ceddât	جَدَّةٌ ج جَدَّاتٌ Cedde ç. ceddât
Torun	حَفِيدٌ ج أَحْفَادٌ Hafid ç. ahfâd	حَفِيدٌ ج أَحْفَادٌ Hafid ç. ahfâd
Torun kız	حَفِيدَةٌ ج حَفِيدَاتٌ Hafide ç. hafidât	حَفِيدَةٌ ج حَفِيدَاتٌ Hafide ç. hafidât
Amca	عَمٌّ ج أَعْمَامٌ ‘Ammun ç. e ‘mâm	عَمٌّ ج أَعْمَامٌ Ammu ç. e ‘mâm
Teyze	عَمَّةٌ ج عَمَّاتٌ ‘Amme ç. ‘ammât	عَمَّةٌ ج عَمَّاتٌ ‘Amme ç. ‘ammât
Dayı	خَالَ ج أَخْوَالٌ Hâl ç. ahvâl	خَالَ ج أَخْوَالٌ Hâl ç. ahvâl
Hâle	خَالَةٌ ج خَالَاتٌ Hâle ç. hâlât	خَالَةٌ ج خَالَاتٌ Hâle ç. hâlât
Tahrîratı umûmiye	تَحْرِيرٌ عُمُومِيٌّ . كِتَابَةٌ عُمُومِيَّةٌ Tahrîri ‘umûmî Kitâbetu ‘umûmiyye	شِرْكُولَارِي Şirkûlârî
Saz	خُوصٌ ج أَخْوَاصٌ Hûs ç. ahvâs	سَمَارٌ Semâr
Yara bağı	ضِمَادٌ ج أَضْمِدَةٌ Dimâd ç. edmide	رُبَاطُهُ ج رُبَاطَاتٌ Rubâta ç. rubâtât
O vakitten beri	مِنْ وَقْتِنِ مِنْ حِينِنِ مِنْ ذَلِكَ الْوَقْتِ Min vakte izin, Min hıyne izin Min zâlike’l-vakt	مِنْ وَقْتِهِ . مِنْ سَاعَتِهِ Min vaktuh, min sâ ‘atuh
Yükü boşaltmak	تَفْرِيعُ الْوَسْقِ Tefrîgu’l-vasak	يَفْرِعُ الْوَسْقَ Yifarrağu’l-vesk
İndirmek	تَنْزِيلُ الْحَمْلِ Tenzîlu’l-haml	يَنْزِلُ الْحَمْلَ Yinezzili’l-haml
Uyanık	إِنتِبَاهٌ . إِسْتِيقَاطٌ . تَنْبِهٌ . تَيْقُظٌ İntibâh, istiykâz, tenebbuh, teyakkuz	يَصْحَى Yashâ
Uyandırmak	إِيقَاطٌ . تَنْبِيَةٌ Îkâz, tenbîh	يَصْحَى . يَضِيقُ Yisahhî, yidayyak
	عِيدٌ ج أَعْيَادٌ . مَوْسِمٌ ج	مَوْسِمٌ

Yevm mahsus	مَوَاسِم 'İyd ç. e 'yâd Mevsim ç. mevâsım	Mûsım
Kitab kabı	غِلَاف Ğilâf	میغلاف Miğlaf
Dilenci	سَائِل . شَحَاد Sâil, şehhâz	شَحَات Şehhât
Dilenmek	سُؤَال . شَحَد Suâl, şehz	يَشْحَت Yişhat
Hatırına getirmek	تَذْكِيرُ أَخْطَار Tezkîru ahtâr	يَفْكَرُ Yifekker
Yolcu	مُسَافِر . سَابِل ج سَابِلَة رَاكِب ج رُكَّاب Musâfir, sâbil ç. sâbile, Râkib ç. rukkâb	مُسَافِر . رَاكِب ج رُكَّاب Musâfir, râkib ç. rukkâb
Merhamet	رَحْمَة . رَأْفَة . شَفَقَة Rahme, ra'fe, şefka	رَحْمَة Rahme
Merhametli	رَحِيم . رَوْؤْف . شَفُوق Rahîm, raûf, şefûk	صَاحِب رَحْمَة Sâhib rahme
Gümrük mubessiri	كَشَّاف Keşşâf	كَشَّاف Keşşâf
Kabahatli	مُجْرِم Mucrim	مَجْنُوح Mecnûh
Tehlikeli	ذُو خَطَر . مُعْطَب . مُهْلِك . ذُو تَهْلِك Zû hatarin, mu 'attıb, muhlik, zû tehlike	شُغْل عَلَى خَطَر Şuğlu 'alâ hatar
Israr itmek	إِصْرَار . إِحْاح . إِبْرَام Isrâr, ilhâh, ibrâm	يَلِحُ Yilihhu
Düz	مُسَطَّح . مُسْتَوِي Musattıh, musteviy	مُصْطَلَح Musaltah
Hane eşyası	مَتَاعُ الْبَيْت . أَثَاسُ الْبَيْت Metâ 'u'l-beyt, esâsu'l-beyt	مَقْرُوشَات . مُؤَبِّلَات Mefrûşât, mûbilyât
San'at	صِنَاعَة . حِرْفَة . مُهْنَة ج مُهَن Sinâ 'a, hırfe, muhne ç. muhen	صَنْعَة . كَار San 'a, kâr
Çare	حِيلَة . طَرِيقَة . سَبِيل Hîle, tarîka, sebîl	حِيلَة Hîle
İdinmek	تَمَلُّك . إِمْتِلَاق . إِتْخَاد Temelluk, imtilâk, ittihâz	يَتَخَذُ Yittehiz
Tekellüm itmek	تَكَلُّم Tekellum	يَتَكَلَّم Yitkellem

	كَلَامٌ . حَدِيثٌ . بِنْتُ شَفَةِ	كَلَامٌ
Lakırdı	Kelâm, hadîs, bintu şefetin	Kelâm
	عَرَبِيٌّ	عَرَبِيٌّ
Arapca	‘Arabiyye	‘Arabiy
	تُرْكِيٌّ	تُرْكِيٌّ
Türkce	Turkiyye	Turkiy
	فَرَنْسَاوِيٌّ	فَرَنْسَاوِيٌّ
Fransızca	Fransâviyye	Farânsâviy
	إِنْكِلِيزِيٌّ	إِنْكِلِيزِيٌّ
İngilizce	İnkilîziyye	İnkilîziy
	طَلْيَانِيٌّ	طَلْيَانِيٌّ
İtalyanca	Talyâniyye	Talyâniy
	عِلْمٌ . مَعْرِفَةٌ - دِرَايَةٌ . جَهْلٌ	يَعْرِفُ . مَا يَعْرِفُشْ
Bilmek Bilmemek	‘İlm, ma ‘rife, dirâye, cehl	Yi ‘raf, Mâ ya ‘rufuş
	إِرَادَةٌ . مَشِيئَةٌ . إِبْتِغَاءٌ . رَغْبَةٌ	هُوَ عَاوِزٌ . لَهُ رُغْبَةٌ
İstemek	Îrâde, meşîe, ibtiğâu, rağbe	Huva âviz, luh ruğbe
	إِلَّا أَنَّهُ . غَيْرَ أَنَّهُ . بَيِّدَ أَنَّهُ	وَ إِنَّمَا
Şu kadar ki	İllâ ennehu, Ğayra ennehu, Beyde ennehu	Ve innemâ
	إِذَا . إِذْ ذَاكَ . حِينَئِذٍ	وَقْتُهَا
O halde, o vakit	وَ قَتْنِذٍ . حِينَ ذَاكَ	Vaktuhâ
	إِزَن . إِزْ زَاكَ . هَيْنِ إِزِن .	
Hep	İzen, iz zâke, hıyne izin, vakte izin, hıyne zâk	Vaktuhâ
	كُلُّ . جَمِيعٌ . جُلٌّ	كُلُّ
Kullu	Kullu, cemî ‘, cullu	Kullu
	كِلَاهُمَا	أَلَاثْنَيْنِ سِوَا
İkaside	Kilâhumâ	El-itneyn sivâ
	هُنَاكَ . هُنَالِكَ . ثَمَّ	هِنَاكَ
Orada	Hunâke, hunâlike, semme	Hinâk
	طَوْعًا . عَنْ طَيِّبَةِ الْخَاطِرِ	بِرُضَا خَاطِرُهُ
Kendisi isteyerek	Tav ‘an, ‘an tayyibeti’l-hâtır	Bi rudâ hâtıruh
	لَا مَحَالَةَ . أَلْبَتَّةَ	لَا بُدَّ
Elbette, mutlaka	Lâ mahâlete, elbette	Lâ budde
	هَيَّا . هَلُمَّ جِ هَلْمُوا م	هَيَّا . يَا اللَّهُ
Haydi	Heyyâ, hellume ç. helummû müe. hellimî, helmumne	Heyyâ, yâ Allâh
	يَوْمَئِذٍ . ذَلِكَ الْيَوْمُ	نَهَارُهُ

O gün	Yevme izin, zâlike'l-yevm	Nehâruh
Ansızın	بَعَثَ Ba 'taten	بَعَثَ Ba 'taten
Birden	دَفَعَهُ Def 'aten	دَفَعَهُ وَاحِدَهُ Def 'a vâhide
Ben kendim...	أَنَا نَفْسِي - أَنْتَ نَفْسُكَ - هُوَ نَفْسُهُ Ene nefsi, ente nefsu, huva nefsu...	أَنَا نَفْسِي الْخ... أَنَا وَحْدِي الْخ... Ene nefsi... Ene vahdî...
Biz kendimiz...	نَحْنُ أَنْفُسُنَا أَنْتُمْ أَنْفُسُكُمْ هُمْ أَنْفُسُهُمْ Nahnu enfusenâ, Entum enfusekum, Hum enfusuhum	نَحْنُ وَحْدُنَا الْخ... نَحْنُ ذَاتُنَا الْخ... Nahnâ vahdenâ... Nahnâ zâtenâ...
Geldiğim gün	يَوْمَ جِئْتُ Yevme ci'tu	الْيَوْمَ الَّذِي جِئْتُ E'n-nehâr illî ci'tu
Başladığım saat	سَاعَةَ شَرَعْتُ Sâ 'ate şera 'tu	السَّاعَةَ الَّتِي ابْتَدَأْتُ E's-sâ 'atu illî ibtede'tet
Orada olduğum günler	أَيَّامَ كُنْتُ هُنَاكَ Eyyâme kuntu hunâk	الْأَيَّامَ الَّتِي كُنْتُ هُنَاكَ El-eyyâm illî kuntu hinâk
Hasta olduğum günler	أَيَّامَ كُنْتُ مَرِيضًا Eyyâme kuntu marîdan	الْأَيَّامَ الَّتِي كُنْتُ عَيْنَانُ El-eyyâm illî kuntu 'aynân
Kitabın yarısı	عَوَضًا عَنِ الْكِتَابِ بَدَلًا عَنِ الْكِتَابِ بَدَلُ الْكِتَابِ 'Iveden 'ani'l-kitâbi Bedelen 'ani'l-kitâbi Bedele'l-kitâbi	فِي مَطْرَحِ الْكِتَابِ بَدَلُ الْكِتَابِ Fi matrahi'l-kitâb Bedele'l-kitâb
Ava gitmek için bir çifte aldım.	أَخَذْتُ بِدِيقِيَّةَ ذَاتِ طَلْقَتَيْنِ لِلْإِصْطِيَادِ. Ahaztu bındıkiyyeten zâte talkateyni li'l-istiyâdi.	أَخَذْتُ بِدِيقِيَّةَ بَرُوحَيْنِ عِلْشَانُ نُصْطَادُ. Ahaztu bındıkiyye bi rûhayn 'aleşân nastâd.
Ters bir adam olduğundan sohbetten kaçınmalı.	يَنْبَغِي الْإِحْتِرَازُ عَنْ مُصَاحَبَةِ ذَلِكَ الرَّجُلِ لِكُونِهِ نَكِدًا شَرَسًا. Yenbağî'l-ihtirâz'an musâhabeti zâlike'r-raculi li kevnihî nekiden şersen.	لَازِمٌ نَحْتَرِزُ مُصَاحَبَةَ الرَّاجِلِ دِي لِكُونِهِ بَطَالُ. Lâzım nahteriz musâhabetu'r-râcul dî li kevnuh batâl.
Kutunuzdan enfiye almaklığımı musade	سَامِحُوا لِي أَنْ آخُذَ تَنْشِيقَةً مِنْ عِلْبَتِكُمْ. Sâmihû li en âhuze tenşîkaten min 'ilbetekum.	سَامِحُوا لِي تَأْخُذَ تَنْشِيقَةً مِنْ عِلْبَتِكُمْ. Sâmihû li ne'huz tenşîka min 'ilbetikum.

buyurunuz.		
Tarlayı biçmek için kaç ırgat lazım ?	كَمْ فَاعِلًا يَلْزَمُ لِحَصْدِ الْحَقْلِ ؟ Kem fâ ‘ilen yelzemu li- hasadi’l-hakli ?	كَمْ رَاجُلٌ لَازِمٌ لِحَشِّ الْغَيْطِ ؟ Kem râcul lâzım li haşşı’l-ğayt?
Yarın sabah biraderini erkenden uyandır.	أَيَقُظْ أَخَاكَ بَاكِراً صَبِيحَةَ غَدٍ . Eykiz ehâke bâkiran sabîhate ğadin.	صَحَى أَخَاكَ بُكْرَهُ صُبْحِيَّه بَدْرِي . Sahhâ ahâke bukra subhiyye bedrî.
Balkonda terli oturma zira kuvvetli rüzgar eser.	لَا تَقْعُدْ فِي الشَّرْفَةِ وَأَنْتَ عَارِقٌ لِكُونِهِ يَهْبُ رِيحٌ شَدِيدٌ . La tak ‘ad fi’ş-şurfeti ve ente ‘ârik li kevnihî yehubbu rîh şedîd.	مَا تَقْعُدُشْ فِي الْخَارِجِ وَأَنْتَ عَرَقَانُ عَلَّشَانُ يَهْبُ رِيحٌ قَوِيٌّ . Mâ tak ‘adiş fi’l-hâric ve ente ‘arkân ‘aleşân yehubbu rîh kaviy.
Dostunuz seferinden avdet itimi ?	هَلْ رَجَعَ خَلِيلُكُمْ مِنْ سَفَرَتِهِ ؟ Hel raca ‘a halîlukum min sefertihi ?	صَاحِبُكُمْ رَجَعَ مِنْ سَفَرِهِ ؟ Sâhibukum raca ‘a min seferuh ?
Avdet idüb itmediğin bilmiyorum.	لَا أَدْرِي رَجَعَ أَوْ لَمْ يَرْجِعْ . Lâ edrî raca‘a ev lem yerci‘.	مَا نِيشْ عَارِفٌ رَجَعَ وَلَا مَا رَجَعَشْ . Mâ nîş ‘ârif raca ‘a ve lâ mâ raca ‘aş.
Niye kitabı bu kadar çabuk geri getirdiniz?	لِأَيِّ شَيْءٍ أَسْرَعْتُمْ فِي رَدِّ الْكِتَابِ ؟ Li eyyi şey’in esra ‘tum fi radde’l-kitâbi ?	رَدَّيْتُمْ الْكِتَابَ كَيْدًا قَوَامَ لِيَّهْ ؟ Raddeytumu’l-kitâb kîdâ kavâm leyyih ?
Bu vapurda az yolcu görüyorum.	أَرَى رُكَّابًا قَلِيلِينَ فِي هَذِهِ الْبَاخِرَةِ . Erâ rukkâben kalîlîn fi hâzihi-l-bâhirati.	نَشُوفٌ يُولُجِيَّه قَلِيلٌ فِي الْبَابُورِ دِي . Neşûf yûlciyye kalîl fi’l- bâbûr dî.
Kendimiz gitsek fena olmaz.	لَا بَأْسَ إِذَا دَهَبْنَا أَنْفُسَنَا . Lâ ba’s e izâ zehebna enfusunâ.	إِذَا كَانَ نَرُوحُ وَحَدْنَا مُوشُ بَطَّالٌ . Îzâ kâne nerûh vahdenâ mûş battal.
Kendisini orada bulacağımızı umarmısınız ?	أَتَرْجُونَ أَنْ نُلَاقِيَهُ هُنَاكَ ؟ E tercune en nulâkiyehu hunâke ?	بُؤَا نُلَاقِيَهُ هُنَاكَ ؟ Tahsibû nulâkîhi hinâk ?
Elbette bulacağız.	سَنُلَاقِيهِ لَا مَحَالَةَ . Se nulâkîhi lâ mahâlete.	لَا بُدَّ رَاحٍ نُلَاقِيهِ . Lâ budde râh nulâkîhi.
Kendisine gitmekten başka çare yok.	لَا حِيلَةَ غَيْرَ الْمَسِيرِ إِلَيْهِ . Lâ hîlete ğayra’l-mesîri ileyhi.	مَا فَيْشُ حِيلَةٍ غَيْرَ مَا نَرُوحُ عِنْدَهُ . Mâ fiş hîle ğayrı mâ nerûh ‘anduh.

Eski arkadaşlığını nasıl unutacağım.	كَيْفَ أَنْسَى قَدِيمَ صُحْبَتِهِ . Keyfe ensâ kadîme suhbetihi.	رَاحَ نِئْسَى صُحْبَتُهُ الْقَدِيمَ إِزْ أَى . Râh ninsâ suhbetuhu'l-kadîm iz ey.
Allah emsâli kesire-siyle müşerref itsun.	كُلُّ عَامٍ وَ أَنْتُمْ بِخَيْرٍ (تَبْرِيكَ عِيدِ إِجُونُ) . Kullu 'âmin ve entum bi hayr (tebrik-i ıyd için).	كُلُّ عَامٍ وَ أَنْتُمْ بِخَيْرٍ . Kullu 'âm ve entum bi hayr.
Rüzgar estiğinde o şehrin limanı emin değildir.	تِلْكَ الْمَدِينَةُ مَرْفَأَهَا غَيْرُ مَأْمُونٍ عِنْدَ ثَوْرَانِ الرِّيَّاحِ . Tilke'l-medîne merfeuhâ ğayru me'mûn 'inde severânî'r-riyâh.	الْبَلَدُ دَى اللُّومَانِ بَتَاعُهُ مُوشُ أَمِينُ أَذَا كَانَ فِى رِيحٍ . El-beled dî el-lûmân bitâ 'uh mûş emîn ezâ kâne fî rîh.
Şimdiye kadar dersin en çoğunu yazdık.	إِلَى الْآنَ كَتَبْنَا غَالِبَ الدَّرْسِ . Île'l-âne ketebnâ ğâlîbe'd-dersi.	لِحَدِّ الْآنَ كَتَبْنَا مِنَ الدَّرْسِ الْأَكْثَرَ . Li hadde'l-ân ketebnâ mine'd-dersi'l-ekter.
Ev eve komşunuz olan adamı gördüm.	رَأَيْتُ جَارَكُمْ بَيْتَ بَيْتٍ . Raeytu cârakum beyte beyte.	شَفْتُ جَارَكُمْ إِلَى بَيْتِهِ جَنْبَ بَيْتِكُمْ . Şuftu cârkum illî beytuh cenbe beytikum.
Denizde sefer itdim.	رَكِبْتُ الْبَحْرَ . Rakibtu'l-bahra.	سَافَرْتُ فِى الْبَحْرِ . Sâfertu fi'l-bahri.
Duyûna mustağrak oldu.	رَكِبَهُ الدَّيْنُ . Rakibehu'd-deyne.	إِنْغَرَقَ فِى الدَّيْنِ . İngarak fi'd-deyn.
Bir tuzak getir ister ufak ister büyük olsun.	هَاتِ مِصِيدَةً سِوَاءَ كَانَتْ صَغِيرَةً أَوْ كَبِيرَةً . Hâti misyada sivâ'u kânet saġîra ev kebîra.	جِيبْ مِصِيدَهُ صَغِيرَهُ وَلَا كَبِيرَهُ . Cîb misyada siġayra ve lâ kebîra.
Kitap mütalası için vakit mahsus ta'yin itdim.	أَفْرَدْتُ وَقْتًا مَخْصُوصًا لِمُطَالَعَةِ الْكِتَابِ . Efradtu vakten mahsûsan li mutâla 'ati'l-kutub.	فَرَزْتُ وَقْتًا مَخْصُوصًا عِلْشَانَ مُطَالَعَةِ الْكِتَابِ . Feraztu vakte mahsûs 'aleşân mutâla 'ati'l-kutub.
Fevkalade esef itdim.	أَسِفْتُ إِسْفًا مَزِيدَ عَلَيْهِ . أَسِفْتُ إِسْفًا مَا عَلَيْهِ مِنْ مَزِيدٍ . Esiftu isefen mezîde 'aleyhi. Esiftu isefen 'aleyhi min mezid.	تَأَسَّفْتُ قَوًى . Teessefet kaviy.

Temrin ثَمَرِينَ	
Bi-l-haceri'l-lezî rameyterhu keddertu mâe'l-havdi.	بالحجر الذي رميته كدّرت ماء الحوض .
El-mevzi 'u mâ veze 'a'l-kitâbâtî'l-letî veradet 'alâ berîdî'n-nemsâ.	الموزع ما وزع الكتابات التي وردت على بريد النمس.
Kuntu isteleftu min ahîke elfe ġrşin bi'l-fâidi.	كُنت استلّفت من أخيك ألف غرّش بالفانض .
Mâ kadertu en etesellâ fi't-tiyâtrû leylete emsin.	ما قدرْتُ أن أتسلّى في التياترو ليلة أمس .
El-bındıkiyye zâtu't-talkateyni'l-letî iştaraytuhâ ceyyidetun.	البندقية ذات الطلقتين التي اشتريتها جيدة .
Ceddî tuvuffiye munzu e 'vâmin ve emmâ ceddetî ve lâ tezâlu hayyeten (sağ).	جدّي توفي منذ أعوام و أما جدتي ولا تزال حية (صاغ) .
İtvi'r-rakîme summe eddîhi ile'l-bûstati hâlen.	إطو الرقيم ثم أدّيه إلى البوستة حالاً .
Min selâseti esâbi 'a mâ vasalenî rakîmun min hâletî bi hilâfi 'ammetî'l-letî lâ yefûtu usbu ' illâ ve âhuzu murâsileten min 'indehâ.	من ثلاثة أسابيع ما وصلتني رقيم من خالتي بخلاف عمّتي التي لا يفوت أسبوع الا وأخذ مراسلة من عندها .
İstahdeme't-tâciru 'ısrîne fâ 'ilen li tefrîği vesaki's-seffineti.	استخدم التاجر عشرين فاعلاً لتفريغ وسق السفينة.
Hâza's-şehâzu mubrimu fi's-suâli ġâyete'l-ebrâmi.	هذا الشاهد مبّرّم في السؤال غاية الأبرام .
Min vakte izin lem era'l-muderrise.	من وقتني لم أر المدرّس .
Lâ sebîle ilâ kadâ'i şuġlikum kable en esteşîra ahade ashâbî.	لا سبيل إلى قضاء شغلِكُم قبل أن استشير أحد أصحابي.
Haleltu damâde'l-cerîhati li erâ hel berie em ba 'du.	حللت ضماد الجريحة لأرى هل برئ أم بعد .
Sirtu hunâlike 'an tayyibeti hâtırın.	سرت هنالك عن طيبة خاطر .
Lem yezheb ahûke li yezûra sâhibehu min hıyne izin.	لم يذهب أخوك ليزور صاحبه من حينئذ .
Sâ 'ate kuntu ma 'akum fi't-teferruci câ'e ebî ile'l-beyti.	ساعة كنت معكم في التفرج جاء أبي إلى البيت.
Se esîru nefsi ile's-sûki li eşterî ba 'de'l-levâzımı.	سأسير نفسي إلى السوق لأشتري با 'دع'ل-لوازمي.
E's-şemmetu'l-letî ahaztuhâ min 'ilbetikum e 'cebetnî cidden fe sâmi-hûnî izen en âhuze tenşîkaten uhrâ.	الشمّة التي أخذتها من عليبتكم أعجبتني جداً فسامحوني إذا أن أخذ تنشيقه أخرى .
Lemmâ teyekkazu mine'n-nevmi raeytu enne'l-vakte kâne kad fâte fe esra 'tu'z-zihâbe ile'l-medreseti mehâfete'l-cezâ'i.	لما تيقظت من النوم رأيت أن الوقت كان قد فات فأسرعت الذهاب إلى المدرسة مخافة الجزاء .
Zekertu li ahîke mâ kâne kad va 'adenî bihi kable emsin fe i 'tazara bi ennehu nusâhu ve lem yahtur bi bâlihi illâ 'inde tezkîrihi itâhu.	ذكرت لأخيك ما كان قد وعدني به قبل أمس فأعندرت بأنه نساؤه ولم يخطر بباله الا عند تذكيره إيتاءه.

Emti ‘atu hâulâi’l-ğuraf kullehâ cedîde.	أَمْتَعَةُ هَؤُلَاءِ الْغُرَفِ كُلِّهَا جَدِيدَةٌ .
İnne’l-mihnete’l-lefî beyde hâza’r-racul lâ ahsen minhâ beyde ennehu keslânu lâ yurîdu’l-iştigâl.	إِنَّ الْمِهْنَةَ الَّتِي بِيَدِ هَذَا الرَّجُلِ لَا أَحْسَنَ مِنْهَا بِيَدِ أَنَّهُ كَسَلَانُ لَا يُرِيدُ الْإِشْتَغَالَ .
Rukkâbu sikketi’l-hadîdiye kesîrûne hâza’l-yevm min ecli mevsim.	رُكَّابُ سِكَّةِ الْحَدِيدِيَّةِ كَثِيرُونَ هَذَا الْيَوْمَ مِنْ أَجْلِ مَوْسِمِ .
Felektu’l-burtukâle felketeyn darban bi’s-sikkîni.	فَلَقْتُ الْبُرْتُقَالَهَ فَلَقْتَيْنِ ضَرْبًا بِالسَّكِينِ .
Huz kabdaten mine’l-bunduki’l-lezî fî ‘aybeti.	خَذْتُ قَبْضَةً مِنَ الْبُنْدُقِ الَّذِي فِي عَيْنَيْ .
Kuntu udahhinu kablen ve lemmâ ahsestu bi’l-adrâri’l-lefî yusebbibu’t-tedhîn inteheytu ‘anhu (terk itdim).	كُنْتُ أَدْخُنُ قَبْلًا وَ لَمَّا أَحْسَسْتُ بِالْأَضْرَارِ الَّتِي يُسَبِّبُ النَّدَحِينَ انْتَهَيْتُ عَنْهُ (تَرَكَ إِيْتَدِمَ) .
Enbihûnî fî’s-sâ ‘ati’l-hâmiseti sabâhan li ennî kâsîdun en esîra li’l-istiyâdi fî’l-ğâbeti’l-karîbeti mine’l-beled.	أَنْبِهُونِي فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ صَبَاحًا لِأَنِّي قَاصِدٌ أَنْ أُسِيرَ لِلْإِصْطِيَادِ فِي الْغَابَةِ الْقَرِيبَةِ مِنَ الْبَلَدِ .
Eyyâmu kuntu bi tarafikum kuntu iltehî kesîran bi saydi’s-semek.	أَيَّامُ كُنْتُ بِطَرْفِكُمْ كُنْتُ انْتَهَيْتُ كَثِيرًا بِصَيْدِ السَّمَكِ .
Kullu’n-nâs haracû li’t-teferruci hârice’l-beled.	كُلُّ النَّاسِ خَرَجُوا لِلتَّفَرُّجِ خَارِجَ الْبَلَدِ .
El-mincelu’s-sağîr lâ yasluhu li’l-hasadi fe innehu musellum .	الْمِنْجَلُ الصَّغِيرُ لَا يَصْلُهُ لِلْحَصْدِ فَإِنَّهُ مُتْلَمٌ .
Ahûke ka ‘ade sâmitan lâ yefûhu bi hadîsin.	أَخُوكَ قَعَدَ صَامِتًا لَا يَفُوهُ بِحَدِيثٍ .
Te ‘âlev enfusukum haysu ene sâirun (gittiğim yerde).	تَعَالَوْ أَنْفُسُكُمْ حَيْثُ أَنَا سَائِرٌ (كَتْدِيكُمْ يَرْدَه) .
El-bâhiratu’l-lefî usâfiru ‘aleyhâ tekaddumi ba ‘du’z-zuhri ‘aleyhâ teekkedet mine’l-vekîl (...).	الْبَاحِرَةُ الَّتِي أَسَافِرُ عَلَيْهَا تَقْدَمُ بَعْدَ الظَّهْرِ عَلَيْهَا تَأَكَّدْتُ مِنَ الْوَكِيلِ .
Mâ raeytu minhum ahaden.	مَا رَأَيْتُ مِنْهُمْ أَحَدًا .
Fi’l-‘utlati’lletî yesîru fî vakti’s-sayfi kâsîdun en esîra ilâ bilâdî.	فِي الْعُطْلَةِ الَّتِي يَصِيرُ فِي وَقْتِ الصَّيْفِ قَاصِدٌ أَنْ أُسِيرَ إِلَى بِلَادِي .
Hezzeztu’l-ğusne’l-vâtî fe tesâkate minhu’s-semer.	هَزَزْتُ الْغُسْنَ الْوَاتِيَّ فَتَسَاقَطَ مِنْهُ الثَّمَرُ .
Haşeshnâ’l-hukûle kulluhâ ‘alâ yed ‘işrine fâ ‘ilen fî muddeti hamsete ‘aşara yevmen.	حَشَشْنَا الْحُقُولَ كُلَّهَا عَلَى يَدِ عِشْرِينَ فَاعِلًا فِي مُدَّةِ خَمْسَةِ عَشَرَ يَوْمًا .
Ahî sâhibu ra’fetin bi’l-hayvânâtî fe yuşfikû ‘aleyhim kesîran.	أَخِي الصَّاحِبُ رَافَةٌ بِالْحَيَوَانَاتِ فَيُشْفِقُ عَلَيْهِمْ كَثِيرًا .

Temrin- 26-

Geminin yükünü hala boşaltmadılar.

Dilenciye beş para ver.

Rıhtımın kenarında (fî hâfeti'r-rasîf) dolaşmak tehlikelidir.

Amcazâdem (ibnu 'ammî) bugün eve geldi.

Halazâdenize bir mektup yazmağa niyet itdim.

Bazı çocuklar hizmetçinin elinden eşyayı yağma itdiler.

Ol vakit gelmek üzere kalkdımsada pederim men itdi.

Bu yazıyı biraderiniz kendisi yazdı.

Gönül rızasıyla verecek isen ne ala yoksa (ve illâ) elinden zor ile alırım.

Tütün yerine bir enfiye olaydı pek memnun olurdum.

Ali efendi tevzi-i mukâfât resminde bir nutuk okudu.

Vapurun düdüğü bozuk olduğundan iyi çalmıyor (lâ yusaffir).

Vaad ittiğim kitabı birçok aradıysamda bulamadım.

Elindeki kurşun kalemini bağışlamasını rica itdim fakat bağışlamadı.

Posta mevzi-i demin geçer iken taahhüdlü (musevker) bir

mektubun bulunduğunu söyledi.

Bu adam arapça tekellum itmez o halde öğrensin (fe li yete'allem izen).

Bu işi kendimiz yaptık.

Ters adamlardan hiç hoşlanmam.

İttiği hatadan dolayı ibraz nedamet ittiğinden kendisini

afvitmenizi (en ta'fu 'anhu) rica itmek üzere kendim geldim.

San'at bilmek faideli şeydir, çünkü san'at sahibi nereye gitse

(eyne sâra) aç kalmaz.

Birader beklerin ayak batırdısını

(vata ‘tu kademin) his itdiğim gibi uyandım.

Salonun möbleleri eski olduğundan yeniletmek lazımdı.

Enfiye çektiğim için aksırıyorum (‘atase).

Hasır sazdan yapılıyor.

Panayır munasebetiyle (mevsim) bugün buraya çok seyirci gelecek.

Bu tarlayı iki kişi biçecek.

Biraderinizin İtalyancayı öğrenüp öğrenmediğini bilmiyorum.

Vakit geç olduğundan eve gitmek üzere acele idelüm.

Hep talebe sınıfta mevcuddurlar (hâdırûn).

Söylediğim sözü dinlemek istemez.

Pederim bana bir avuç dolusu para virdi.

Oniki endaze bez aldım.

Pederiniz bana kefalet itmeğe (en yekfule bî) razı oldu.

Kadehdeki su bulanıktır içme.

Evde iki çiftem (bındikiyetâni zâtâ talkateyni) var, birisi (ahadehumâ) büyükdür, dikeri (ve’l-ührâ) ufakdır fakad ikiside iyidir.

Hekbeden bir parça peynir ile ekmek götür.

Kitablarımın çoğunu şuraya buraya dağıttım.

Biraderiniz o kadar sert yürür ki tahtalar sallanır.

Büyük validem çok ihtiyardır.

Çocuk kabahatli olduğundan ağzınızdan bir lakırdı çıkmaz.

Bu çocuk sert yüreklidir hayvanata acımaz .

Az vakitten beri tütün içmeğe başladınız.

Bugünlerde sıkıntılıyım beni hiç birşey eklendirmez.

Mekteb tatilinde birçok kitab okumak efkârındasınız.

14.ders

درس 14

Türkçe	Arapça	Farsça
Kucak	حِجْرٌ . حِضْنٌ Hicr, hidn	حِجْرٌ Hicir
Canavar deliği, yatağı	جُحْرٌ ج. أَجْحَارٌ Cuhr ç. echâr	حُرْمٌ Hurm
Alaimi sema	قَوْسُ قَزَحٍ Kavs kuzehin	قَوْسُ الْمَطَرِ Kûsu'l-matar
Rasadhane	مَرَصَدٌ Mersad	رَصَدَخَانَهُ Rasadhâne
Cebhe hane	مَخْزَنُ الْبَارُودِ Mahzenu'l-bârûd	جَبْخَانَهُ Cebhâne
Kol ordu	تَجْرِيدَةٌ Tecrîde	أُرْدَى Urdâ
Hıfzı sıhha	هَيْجْنَيْنِ Hîc'eyni	هَيْجْنَيْنِ Hic'eyn
Cimnastik	رِيَاضَةٌ . جِمْنَسْتِيكٌ Riyâdât, cimnastîk	رِيَاضَةٌ . جِمْنَسْتِيكٌ Riyâda, jimnastîk
Varidat	مَدْخُولٌ Medhûl	مَدْخُولٌ Medhûl
Masarifât	مَصْرُوفٌ Masrûf	مَصْرُوفٌ Masrûf
Fatura	قَائِمَةٌ Kâime	قَائِمَةٌ Kâime
Karanlık	ظِلَامٌ . ظِلْمَةٌ Zelâm, zulme	ضَلَمَةٌ . ضَلَامٌ Dalme ç. delâm
Galabalık	زَحَامٌ . إِزْدِحَامٌ Zihâm, izdihâm	زَحْمَةٌ Zahme
Pey	عَرْبُونٌ 'Arbûn	عَرْبُونٌ 'Arbûn
Bi etek dolusu	ثُبَّةٌ ج. ثُبْنٌ . ثَبَانٌ ج. ثُبْنٌ Subne ç. suben Sibân ç. subun	طَرَفٌ دَيْلٌ مِلْيَانٌ Taraf deyl milyân
Kuşe	زَاوِيَةٌ Zâviye	زَاوِيَةٌ Zâviye
Karış	شِبْرٌ ج. أَشْبَارٌ Şibr ç. eşbâr	شِبِيرٌ Şibir
Adım	خُطْوَةٌ ج. خُطَى Hutve ç. hutâ	خُطْوَةٌ Hatve
Yalçın kaya	صَخْرَةٌ أَصَمٌّ . صَخْرَةٌ صَمَاءُ Sahra esamme Sahra sammâ'u	صَخْرٌ جَامِدٌ Sahru câmid
Çehre	سَيِّمَاءٌ . سَخْنَةٌ Simâ'u, sehne	وُشٌّ Vuşşe

Tapa	سِدَارَةٌ . فَلْيَنَةِ . صِمَامٌ Sidâre, fillîne, sımâm	سَدَادُهُ . غَطَا Sedâde, ğatâ
Dokumak	حَيَاكَةَ . نَسَجَ Hıyâke, nesec	يَتَقَزَّزُ Yitekazzez
Dokuyucu	حَائِكٌ ج حَاكَةٌ Hâik ç. hâke	قَزَازُ Kazzâz
Bez tezgahı	دُولَابُ الْحَبَالِ . نُولٌ ج أَنْوَالٌ Dûlâbu'l-hibâl Nûl ç. envâl	نُولٌ ج أَنْوَالٌ Nûl ç. envâl
Fabrikacı	صَاحِبُ الْمَعْمَلِ Sâhibu'l-ma 'mel	صَاحِبُ الْوَرَشَةِ صَاحِبُ الْكَارْحَانَةِ Sâhibu'l-verşe Sâhibu'l-kârhâne
Geçirmek	تَجَاشَوْعَ Tecâşu	يَتَكَرَّرُ Yetekerra'a
Isıtmak	تَسْخِينٌ . تَدْفِئَةٌ Teshîn, tedfie	يَسْخَنُ Yisahhan
Harab	فَقْرٌ Kafr	مَهْجُورٌ Mehcûr
Gayru meskun	بَلْقَعٌ Belka '	حَزْبَانٌ Hazbân
Seccâde	سَجَّادَةٌ ج سَجَّادِيٌّ Seccâde ç. secâcîd	سَجَّادُهُ Seccâde
Iskara	مِصْبَةٌ ج مِصَابَاتٌ Misabbe ç. misabbât	حَدِيدَةُ الْأَسْيَاحِ . حَدِيدُهُ لِلشَّوَى Hadîdetu'l-esyâh Hadîde li'l-şevyi
Hadırlık	إِسْتِعْدَادٌ . عُدَّةٌ ج عُدَدٌ أَهْبَةٌ ج أَهْبٌ İsti 'dâd, 'udde ç. 'udad, Uhbe ç. uheb	جِهَازٌ Cihâz
Mutehassıs	حَنُونٌ . رَقِيقُ الْقَلْبِ Hânûn, rakîku'l-kalb	حَسَّاسٌ Hassâs
Doğrudan doğruya	مُبَاشَرَةٌ . رَأْسًا . تَوًّا Mubâşara, re'sen, tevveen	ضَغْرَى Duğrâ
Vicdan	ضَمِيرٌ . ذِمَّةٌ . ذَاتُ النَّفْسِ Damîr, zimme, Zâtu'n-nefsi	ضَمِيرٌ Damîr
Sahib vicdan	مُنْصِفٌ . صَاحِبُ النِّصْفَةِ Munsif, sâhibu'n-nisfe	صَاحِبُ إِنْصَافٍ Sâhib insâf
Genişlik	وُسْعَةٌ . سَعَةٌ . فُسْحَةٌ . رَحْبٌ Vus 'a, sa 'a, fusha, rahb	وَسَعٌ Vese 'a
	صَاحِبٌ ج أَصْحَابٌ	صَاحِبٌ ج صِحَابٌ

Dost	جِبِّ ج أَجْبَابُ Sâhib ç. ashâb, Cîb ç. ecbâb	Sâhib ç. sihâb
Düşman	عَدُوٌّ . حَصَمُ 'Aduvv, hasm	عَدُوٌّ ج عَدَوِيْن . دُشْمَنُ 'Aduvv ç. 'aduvvîn, duşman
Buruşmak	تَضَمَّرَ . تَقَلَّصُ Tedammur, tekallus	يَكْرِمِشُ Yikermişu
Uzamak	تَمَدَّدَ Temeddud	يَتَمَدَّدُ Yitmeddedu
Kıskanc	حَاسِدٌ . حُسُودُ Hâsid ç. husûd	غَيَّارُ Ğayyâr
Kıskanmak	حَسَدٌ . غَيْرَةٌ Hased, ğayra	غَيْرَهُ Ğayra
Kehlibar	كَهْرُبَاءُ Kehrubâ'i	كَهْرَمَانُ Kehremân
Elektirik	كَهْرُبَائِيَّةُ Kehrubâiyye	كَهْرِبَائِيَّةُ Kehribâiyye
Ağızlık	غَلْيُونُ ج غَلَايِيْنُ Ğalyûn ç. ğalâyîn	فُمْ . تَرْكِيْبُهُ . مَبْنَمُ Fumm, terkîbe, meb'em
Çalı	عَوَسَجٌ . دَغْلُ 'Avsec, dağl	شُجَيْرُهُ Şuceyra
Sukûnet	سُكُونَةٌ . هُدُوٌّ Sukûne, hudu	سُكُونُهُ Sukûne
Ezmek	سَحَقٌ . هَشْمُ Sahk, heşm	يَعْفُصُ Ya 'fas
Küküird	كِبْرِيْتُ Kibrît	كِبْرِيْتُ Kibrît
Mankal	كَأْنُونُ ج كَوَانِيْنُ . مِدْفَنَةٌ Kânûn ç. kavânîn, midfe'e	دَفَائِيْهِ ج دَفَائِيَاتُ Deffâye ç. defâyât
Yular	زِمَامٌ ج أَزْمَةٌ . مِقْوَدُ Zimâm ç. ezimme, mikûde	رَشْمُهُ ج رَشْمَاتُ Reşme ç. reşmât
Yığın	كَوْمَةٌ . صُبْرَةٌ Kevme, subra	كُومُ Kûm
Laşe	جِيْفَةٌ . جِيْفٌ . مَيْتَةٌ Cîfe, cîf, meyte	رَمَمَهُ ج رَمَامُ Rimme ç. rimâm
Şamata itmek	ضَجِيْجٌ . ضَوْضَاءُ . صِحَابُ Dacîc, davdâ'u, sıhâb	يَزْعَقُ زَعِيْقُ Yez 'aku za 'îk
Doğramak	فَتَّةٌ . تَفْتِيْتُ Fette, tefît	يَفْتِفْتُ . يَحْرُطُ Yeftefit, yiharrat
Doğranmış	مَفْتُوتٌ Meftût	مُفْتِفْتُ Mufetfet
	ضَحِيَّةٌ ج ضَحَايَا . أَضْحَاةُ	ضَحِيَّهِ

Kurban	Dahiyye ç. dahâyâ, edhât	Dahiyye
Kurban kesmek	Tedhiye	Yedbah
Zırh	Dır ‘	Zerdiyye
Saçak	Sicâf	Şerâbe ç. şerâbât
Çaylak	Hıd’e, şûhiyye	Haddâye ç. hadâyât
Çakal	İbnu âvâ ç. benâtu âvâ	Şakâl, vâvâ
Çivid	Nîl, ‘izlim	Nîle
Kola	Dibek	Muhhayt
Traş itmek	Halk, hacâme	Yahlak
Berber	Hallâk, haccâm	Hallâk, miziyyin
Ustra	Mûsâ ç. mevâsî, mişrât	Mûs ç. emvâs
Suvâri	Fâris ç. fursân Hayyâl ç. hayyâle	Hayyâl ç. hayyâle
Binicilik	Furûse	Rakîb
At meydanı	Midmâru’s-sibâk, halebe	Mermâh
Ahur	Istabl ç. ıstıblât	Istabl
Acemistan	Bilâdu’l-‘Acem, Bilâdu’l-Îrân	Bilâdu’l-‘Acem, Bilâdu’l-Îrân
Tunbaku	Tunbek	Tunbek
Japunya	Bilâdu’l-câbân	Bilâdu’l-câbân
Çin	Bilâdu’s-sîn	Bilâdu’d-dîn
Marsilya	Marsîliyye	Marsîliyye
Barseluna	Berşelûne	Berşelûne

Piza	بِيزَا . بِيْشَة Bîzâ, Bîše	بِيزَا . بِيْشَة Bîzâ, Bîše
Nis	نِيسْ . نِيْقِيَّة Nîs, Nîkiyye	نِيسْ . نِيْقِيَّة Nîs, Nîkiyye
Ümid burnu	رَأْسُ الرَّجَاءِ الصَّالِحِ رَأْسُ الْعَمِّ الْخَيْرِ Ra'su'r-ricâi's-sâlih Ra'su'l-'asemi'l-hayr	رَأْسُ الرَّجَاءِ الصَّالِحِ رَأْسُ الْعَمِّ الْخَيْرِ Ra'su'r-recâi's-sâlih Ra'su'l-'asemi'l-hayr
Yırtıcı hayvan	ضَارِيْ ج ضَوَارِي . مُفْتَرِسْ Dâriu ç. davârî, mufteris	مُفْتَرِسْ Mufteris
Dolaşmak	جَوْلَان . تَجَوَّل . تَنَقَّل Cevelân, tecevvul, tenekkul	يَلِف . يَنْتَقِل Yelif, yintekkal
Seyyah	مُتَجَوِّل . مُتَنَقِّل Mutecevvil, mutenakkil	مُتَنَقِّل Mutenakkil
Atmak	رَمَى . طَرَحَ . قَذَفَ . إلقاء Ramâ, tarh, kazf, ilkâ'u	يَرْمَى Yirmâ
Af idersiniz	الْعَفْوُ . سَامِحُونِي عَفْوًا السَّمَاح El-'afev, e's-semâha, sâmihûnî, 'afvan	الْعَفْوُ . مَا تَوَاحَدْنِيْش El-'afev, mâ tuâhiznîş
Şişeden tapayı çıkar.	إِنزَعِ السَّدَادَةَ مِنَ الْقَارُورَةِ . Înza 'i's-sedâde mine'l- kârûreti.	طَلَعَ الْغَطَا مِنَ الْفَرَازَةِ . Tılli 'il-gâtâ mine'l- kızâza.
Bu tezgah artık yaramaz.	هَذَا النَّوْلُ مَا عَادَ يَصْلُحُ . Hâzâ'n-nevl mâ 'âde yasluhu.	النَّوْلُ دِي مَا يَنْفَعُشْ بَقَى . E'n-nevlu dî mâ yenfa 'uş bekâ.
Iskaraya iki balık koy.	ضَعْ سَمَكَتَيْنِ عَلَى الْمِصْبَةِ . Da ' semeketeyni 'ale'l- misibbeti.	حَطَّ سَمَكَتَيْنِ عَلَى الْحَدِيدَةِ . Hutta semeketeyn ale'l- hadîde.
Doğrudan doğruya mektebe gideceğim.	أَنَا ذَاهِبٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ تَوًّا . Ene zâhibun ile'l-medreseti tevven.	أَنَا رَاحٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ ضَعْرَى . Ene râh ile'l-medrese duğrâ.
Yağı küpe doldurdum.	مَلَنْتُ الزَّيْتَ فِي الْخَابِيَةِ . Mele'tu'z-zeyte fi'l- hâbiyeti.	مَلَنْتُ الزَّيْتَ فِي الزَّرِيرِ . Mele'tu'z-zeyte fi'z-zîr.
Bu başka bana gösterdiği başka.	هَازَا آخِرُ وَ الَّذِي أَرَايْتَهُ لِي آخِرُ . Hâzâ âhar ve-llezi eraeytehu lî âhar.	دِي بَشَقَهُ وَاللِّي وَرَيْتَ لِي بَشَقَهُ . Dî başka ve'llî ve-rrayt lî başka.

Mankala ateş koy.	ضَع النَّارَ فِي الْقَانُونِ . Da 'i'n-nâr fi'l-kânûn.	حُطَّ نَارٌ فِي الدَّافِيَةِ . Hutta nâr fi'd-dâfiye.
Şamatadan oturmak istemedim.	مَا بَغَيْتُ أَفْعُدُ لِكَثْرَةِ الضَّجِيجِ . Mâ bağaytu ak 'udu li kesreti'd-dacîc.	مَا حَبِيتُشْ نَفْعُدُ عَلْشَانَ كَانَ زَعِيقُ كَتِيرٍ . Mâ habbeytuş nak 'ud 'aleşân kâne za 'îk kâtîr.
Furtunadan gemi sağa sola eğilmeğe başladı.	أَخَذَتِ السَّفِينَةُ تَمِيلُ يَمِينًا وَ شِمَالًا مِنَ النَّوْءِ . Ahazeti's-sefîne temîlu yemînen ve şimâlen mine'n-nev'i.	الْمَرْكَبُ اسْتَبَدَّ يَمِيلُ يَمِينٍ وَ شِمَالٍ مِنَ النَّوْءِ . El-merkeb istebdâ yemîl yemîn ve şimâl mine'n-nev'i.
Bir çaylak bir barça sabun kaptı.	إِنَّ حَدَاةَ خَطَفَتْ خِطَّةَ صَابُونٍ . İnne hid'ten hatafet hıttata sâbûn.	وَاحِدُ حَدَايِهِ خَطَفَتْ خِطَّةَ صَابُونٍ . Vâhid haddâye hatafet hıttata sâbûn.
Bu suvari yarışda birinci ikramiyeyi kazandı.	هَذَا الْفَارِسُ فَازَ بِالْمُكَافَأَةِ الْأُولَى فِي الْحَلَبَةِ . Hâzâ'l-fâris fâze bi'l-mukâfeeti'l-ûlâ fi'l-helbeti.	الْخَيْيَالُ دَى رَجَحَ الْمُكَافَأَةِ الْأُولَى فِي الْمَرْمَاحِ . El-hayyâl dî rabaha'l-mukâfeete'l-ûlâ fi'l-mermâh.
Ahurdan kırmızı atı getirmesini seise söyledi.	قُلْ لِلْسَّائِسِ يَأْتِي بِالْحِصَانِ الْأَحْمَرِ مِنَ الْأِصْطَبْلِ . Kul lî's-sâis ye'tî bi'l-hisâni'l-ahmar mine'l-istabli.	قُلْ لِلْسَّائِسِ يَجِيبُ الْحِصَانِ الْأَحْمَرِ مِنَ الْأِصْطَبْلِ . Kul lî's-sâis yecîbi'l-husâni'l-ahmar mine'l-istabli.
Binicilikde el tavlasi vardır (yed dolusu).	لَهُ بَاعٌ طَوِيلٌ فِي الْفُرُوسَةِ . Lehu bâ 'un tavîl fi'l-furûseti.	أَجَلُ دَى شَاطِرٍ فِي الرِّكَبِ . E'r-râcil dî şâtîr fi'r-rakîb.
Kükürtdü ateşe atma kokusu fenadır.	لَا تَرْمِ الْكِبْرِيتَ فِي النَّارِ لِأَنَّ رَائِحَتَهُ كَرِيهَةٌ . Lâ termî'l-kibrît fi'n-nâr lienne râihatehu kerîhe.	مَا تَرْمِشِ الْكِبْرِيتَ فِي النَّارِ عَلْشَانَ رِيحَتُهُ بَطَّالُهُ . Mâ termîşe'l-kibrît fi'n-nâri 'aleşân rayhatuh battâle.
Sana gösterdiğim gibi doğra.	فِتَّتَهُ كَمَا أَرَيْتُكَ . Fittethu kemâ eraytuke.	فَتَّتَهُ زِيمًا وَرَيْتُ لَكَ . Fetfituh zîma ve-rrayt lek.
Bu saatde gelmeyeceğini zannıtdım.	ظَنَنْتُ أَنَّهُ لَا يَجِيءُ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ . Zanentu ennehu lâ yecîu fi hâzihi's-sâ 'ati.	ظَنَنْتُ بِأَنَّهُ مَا يَجِيشُ السَّاعَةَ دَى . Zanentu bi ennuh mâ yecîşu's-sâ 'a dî.

Deniz aygırı garî-bu-l-hilkati bir hayvandır.	فُرْسُ الْبَحْرِ خَيَوَانٌ غَرِيبُ الْخَلْقَةِ . Fursu'l-bahri hayvân ğarîbu'l-hilkati.	جاموس البحر حيوان عجيب الخلقة . Câmûsu'l-bahri hayvân 'acîbu'l-hilka.
Bana o kitabı bağışladı.	جَادَ لِي بِذَلِكَ الْكِتَابِ . Câde lî bi zâlike'l-kitâbi.	هَذَا لِي الْكِتَابُ دِي . Hedâ lî el-kitâb dî.
Sihhat nokta nazarından yaptığın faidelidir.	إِنَّ الَّذِي تَفْعَلُ نَافِعٌ مِنْ حَيْثُ الصِّحَّةِ . İnne'llezî tef 'alu nâfi ' min haysu's-sihhati.	إِلَّا تَعْمَلُ نَافِعٌ لِلصِّحَّةِ . İllî ta 'mel nâfi ' li's-sihha
Seni bu saatde getiren nedir?	مَا الَّذِي أَقْدَمَكَ فِي مِثْلِ هَذِهِ السَّاعَةِ ؟ Me'llezî akdemeke fî misli hâzihi's-sâ 'ati ?	جَابَكَ فِي السَّاعَةِ دِي آيَه ؟ Câbek fî's-sâ 'a dî ey ?
Bu bezi dikmek kolay değildir.	هَذَا الْقَمَاشُ لَا يَسْهَلُ خِيَاطَتُهُ . Hâza-'l-kumâş lâ yeshelu hıyâtatihi.	الْقَمَاشُ دِي مُوشٌ سَهْلٌ يَخِيْطُهُ الْإِنْسَانُ . El-kumâş dî mûş sehl yuhayyituhu'l-insân.
Köyde iken tarlalar- da gezer idiniz.	كُنْتُمْ تَتَجَوَّلُونَ فِي الْحُقُولِ حِينَ كُنْتُمْ بِالْقَرْيَةِ . Kuntum tetecevvellûne fi'l- hukûli hıyne kuntum bi'l- karyeti.	كُنْتُمْ تَلْفُقُوا فِي الْغُيُوطِ لَمَّا كُنْتُمْ فِي الْأَرْيَافِ . Kuntum telfikû fi'l-guyûti lemmâ kuntum fi'l-eryâf.
Karpuzu yedikden sonra kabuklarını pencereden atdım.	أَكَلْتُ الْبُطِّيخَةَ ثُمَّ طَرَحْتُ قِشْرَهَا مِنَ الشَّبَّكِ . Ekeltu'l-bittîha sümme tarahtu kışrihâ mine's- şibbâki.	أَكَلْتُ الْبُطِّيخَةَ وَ بَعْدَيْنِ رَمَيْتُ الْقِشْرَ بِتَاعِهَا مِنَ الشَّبَّكِ . Ekeltu'l-bittîha ve ba 'deyn rameytu'l-kışri bitâ 'uhâ mine's-şubbâk.
Bir zarif ağızlığım var Frenk mahalle- sinden aldım.	لِي غَلْيُونٌ ظَرِيفٌ ابْتَعْتُهُ مِنْ حَارَةِ الْفَارَنْجِ . Lî ğalyûn zarîf ibte 'atuhu min hâratî'l-efrenc.	عِنْدِي تَرْكِيْبُهُ ظَرِيفُهُ اشْتَرَيْتُهَا مِنْ حَارَةِ الْفَارَنْجِ . 'Andî terkîbe zarîfe işteraytuhâ min hâratî'l- efrenc.
Kapı yanındaki tezgâhda çulha bez dokudu.	الْحَائِكُ حَاكَ قَمَاشًا فِي النَّوْلِ الَّذِي حِذَاءَ الْبَابِ . El-hâiku hâke kumâşen fi'n-nevli'l-lezî hizâe'l-bâbi.	الْحَائِكُ نَسَجَ قَمَاشًا فِي النَّوْلِ الَّذِي جَنْبِ الْبَابِ . El-hâiku nesec kumâş fi'n-nevl illî cenbi'l-bâb.
Yolda giderken	سَمِعْتُ وَ أَنَا سَائِرٌ فِي الطَّرِيقِ بَنَاتٍ أَوَى تَعْوَى . Semi 'tu ve ene sâir fi't-	سَمِعْتُ لَمَّا كُنْتُ رَاحٌ فِي السَّكَّةِ وَأَوَاتٍ يَعْوُوا .

çakalların havladığı- nı işitdim.	tarîki benâti âvâ ta ‘vî.	Semi ‘tu lemmâ kuntu râh fî’s-sikke ve âvât ya ‘vû.
--------------------------------------	---------------------------	--

Temrin- 28-

Çarşıya uğramaksızın doğru kaleme (ed-dîvân) gideceğim.

Çakal köpeğe benzer bir hayvandır.

Şakirdin ma’lumatından (min ‘ilmihi) teaccub itdim.

Teaccub itmeyiniz (lâ ‘acebe) zira kendisi zeki ve çalışkandır.

Iskaranın bir ayağı kırıldı.

Rakîku-l-kalbi olduğundan hayvanlara eziyet idilmesini görmek istemez.

Kitabcı ufak ufak kitab için fahiş bir fiyat aradı.

Ümid burnunda çok ehli islam var.

Berberin dükkânı buradan uzaktır.

Kükürd bağlarda isti ‘mâl olunur.

Katırın yuları gayb oldu.

Bir yığın karpuz içinde bir iyisini buldum.

Biraderimde üç ustra var.

Pederiniz binicilikde yektadır (ferîd).

1.3. *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye'* ye Genel Bir Bakış

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye isimli eser 1313 yılında Mehmet Zihni Efendi tarafından kaleme alınmıştır. Osmanlıca ve Arapça yazılmış olan bu eser İzmir'de bulunan Hizmet Matbaasında basılmıştır.

Yazar esere ihtar bölümü ile giriş yapmıştır. Kitap Üç sütun halinde kaleme alınmıştır. Eserin tamamı 14 ders ve 25 temrin bölümünden oluşmaktadır. Birinci sütunda pratik cümle kuruluşları Osmanlıca yazılmış, ikinci sütunda aynı cümlelerin Fasih Arapça karşılıkları yer almış, üçüncü sütunda ise cümlelerin halk arasındaki kullanılışlarına değinilmiştir.

Kitapta pratik cümle kuruluşlarının yanı sıra Arapça gramer konularına da değinilmiştir.

Gramer konuları pratik konuları ile iç içe işlenmiş, cümle kuruluşları içerisinde ayrıca yer almıştır.

Yazar hemen hemen günlük hayatta kullanılabilecek tüm konulara değinmiştir. Konularla ilgili bolca örneğe yer vermiş, temrin bölümünde de çok sayıda alıştırma ile konuyu pekiştirmiştir.

Eser oluşturulurken o dönemin yaşantısına uygun olan ancak günümüzde neredeyse kullanımını yitirmiş olan kelimelere de yer verilmiştir. Bu aslında dilin tamamen yaşantıyla doğru orantılı olarak geliştiğinin bir örneği olabilir. Dönemin dili kullanma ihtiyacına cevap verebilecek nitelikte olan bu eser kullanılmış olan yöntem ve teknik açısından günümüz modern konuşma kitaplarına ışık tutabilecek ve temel oluşturabilecek niteliktedir.

1.4. *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*’deki Konular

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye’deki konular aşağıdaki tabloda verilmiştir. Kitabın tamamı günlük hayatta kullanılacak olan yapılar ile bazı gramer konularını içermektedir.

Sahîfe	Konular
*4	Sahip olmak, var, yok
*5	Alışveriş-Manavda
*6	Renkler
*6	Meslekler
*7	Kane
*8, 9	Mazi ve Muzari fiil çekimleri
*12	Evin Bölümleri
*13	Bazı ev eşyaları
*13	Alışveriş - Giyim eşyaları
*14	Aile bireyleri ve akrabalar
*15	İşaret zamirleri
*16, 17	Gelecek zaman
*18, 19	Sıfatlar –Sıfat tamlaması
*22, 23	Hayvanlar Âlemi
*24, 25	İyelik Zamirleri – Muttasıl Zamirler
*25	Soru Edatları / Soru sözcükleri
*26	Günlük İfadeler
*26	Şahıs Zamirleri
*29, 30, 31	Vücudun Bölümleri ve Bazı organlar
*33, 34	Hastalıklar
*37	Harficerler / İlgeçler
*44, 45	Duygular
*56, 57	Ulaşım Şekilleri / Deniz Yolculuğu
*72, 73	Haftanın Günleri
*85	Sayılar

1.5 *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*'de Konu Anlatım Tekniği

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye yabancı dil olarak okutulan Arap Dili'nin sadece gramer kalıpları arasında sıkışıp kalmasını engelleyerek, günlük hayata pratik olarak aktarılmasını ve kullanılmasını amaçlamıştır. Bu amaçla çeşitli konularda pratik cümle kuruluşlarına yer vererek kelimelerin kullanılmasına olanak sağlamıştır. Her kelime ve yapının hem Fasih Arapçada hem de halk dilinde kullanılışına değinmiştir. Konularla ilgili çok sayıda örneğe yer vermiştir.

1.6 *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*'nin Yöntemi

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye yöntem olarak klasik öğretim tekniğini kullanmıştır. Kitabın genelinde konularla ilgili olan kelimeler ve cümleler verilmiş, daha sonra tüm bunların Fasih Arapça karşılıkları ve halk dilindeki kullanımları ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur. Ayrıca kelimelerin çoğullarına ve eril dişil hallerine de dikkat çekilmiştir. Temrin bölümünde yer alan örneklerle konu tekrar edilmiştir. Klasik gramer kitaplarındaki gibi dilbilgisi kuralları anlatılmamıştır.

Bu eser aslında hem Arap Dilini yabancı dil olarak öğrenmeye çalışanlar için hem de aslında Arap dilini öğreten ve öğrenenlerin, Arapçayı gramer kalıplarından ibaret olarak görmeyip günlük hayatta gerektiği yerde işlevsel hale getirebilmeleri için de faydalı bir eserdir.

İKİNCİ BÖLÜM

AMELÎ MUKÂLEMÂT VE TEMRÎNÂT-I ARABÎYYE' NİN GÜNÜMÜZ ARAPÇA PRATİK KONUŞMA KİTAPLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI VE ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

2.1. *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* ve Diğer Üç Pratik Konuşma Kitabının Karşıtsal Çözümlemesi

2.1.1. Sahip olmak, var, yok ¹[*4]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye'de sahiplik bildiren inde edatı birleşik yazılan zamirlerle birlikte kullanılarak (benim var, senin var/ ya da benim yok, senin yok)şeklinde çekimlenmiştir. Örnek;

- **عندي** (Bende var)
- **عندك** (Sende var)
- **عنده** (Onda var)

Ayrıca bu konu ile ilgili temrin kısmında bolca örnek cümle kuruluşuna yer verilmiştir.

Alfa yayınlarının *Yaşayan Arapça* isimli kitabında ise inde edatı Aile Bireyleri ünitesinin kapsamında ele alınmıştır. İnde ile kurulmuş sahiplik bildiren birkaç soru cümlesi örnek olarak verilmiştir. Örnek;

- **هل عندكم أولاد ؟** (Çocuklarınız var mı ?)
- **لا، ليس عندی أطفال .** (Hayır, çocuğum yok.)

Mehmet Hakkı SUÇİN kaleme almış olduğu *Aktif Arapça* adlı kitabında mülkiyet bildiren inde edatını bağımlı zamir veya isim ekleyerek ifade etmiş, ünite sonunda ise **inde** edatı ile sorulmuş alıştırmalara yer vermiştir. Örnek;

- **عندنا كتب .** (Kitaplarımız var.)

¹ Köşeli parantez içindeki sayı ¹*Amelî Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*'deki orijinal sayfa sayısıdır.

Hüseyin KARA ve Osman DÜZGÜN'ün hazırlamış olduğu üç kitaptan oluşan *Arapça Konuşma Dersleri* isimli kitabında inde ilgecinin önce kelimeler bölümünde anlamı verilmiş sonra Arapça-Türkçe, Türkçe- Arapça cümle çevirisi alıştırmalarında yer almıştır. Örnek;

➤ هل يوجد عندكم التفاحَ وَ الإِجْصُ ؟

(Yanınızda elma ve armut bulunur mu?)

2.1.2. Alışveriş-Manavda [*5]

Bu konuya *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*'de önce kelime bilgisi ile giriş yapılmış, çeşitli meyve ve sebze isimleri verilmiş bu kelimeler cümle içinde kullanılmıştır. Örnek;

➤ ما عندك عنب طيب . (Sende iyi üzüm yok.)

Temrin kısmında ise konu ile ilgili cümle kuruluşlarına yer verilmiştir.

Alfa yayınlarının *Yaşayan Arapça* isimli kitabında ise Manav ve müşteri arasında geçebilecek muhtemel cümleler ele alınmış, ayrıca müşterinin talepleri, taze ve bayat soruları ile tartı konusuna da değinilmiştir. Aşağıdaki örnekte bu cümlelerden biri yer almaktadır;

➤ لقد وصلتني الآن بندوق طازجة و جيدة .

(Daha yeni, taze ve iyi kalite domatesimiz geldi.)

Mehmet Hakkı SUÇİN' in *Aktif Arapça* kitabında manavda geçen bir diyaloga yer verilmiş ardından diyalogda geçen meyve ve sebzelerin anlamları sözcükler kısmında belirtilmiştir. Diyalogdan bir cümleyi inceleyelim;

➤ أعطني كيلو من التفاح من فضلك . (Lütfen bir kilo elma verin.)

Arapça Konuşma Dersleri kitabında ise sebze ve meyveler Arapça-Türkçe, Türkçe Arapça cümle çevirileri içerisinde yer almıştır.

2.1.3. Renkler [*6]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye'de ana renkler üzerinde durulmuştur. Renklerin eril ve dişil halleri işlenmiş ünite sonundaki temrin bölümünde de renkler cümle içinde kullanılmıştır. Ara renklere bu kitapta yer verilmemiştir.

Yaşayan Arapça kitabını incelediğimizde tüm temel renklerin yanı sıra (erguvani, gümüş rengi) gibi ara renkler de tabloda ele alınmıştır.

Aktif Arapça'da ise temel renklerin bir tablo içerisinde eril ve dişil şekilleri verilmiş ayrıca eril-çoğul formuna da değinilmiştir. Örneğin;

- (Kırmızı-Eril-Tekil - أَحْمَر)
- (Kırmızı-Dişil-Tekil - حَمْرَاء)
- (Kırmızı-Eril-Çoğul - حُمْر)

Birçok ara rengin addan sıfat türeten “i” harfini kullanarak türetildiğinin de üzerinde durulmuştur. Örneğin;

- (Kahverengi - بُنِّي / بَنِيَّة)
- (Lacivert - لَازُورِدِ / لَازَرْدِيَّة)
- (Mor - بَنَفْسَجِيَّة / بَنَفْسَجِي)

Renklerin açık olduğunu ifade etmek için " فَاتِح " (açık), koyu olduğunu ifade etmek için " غَامِق " (koyu) sıfatları kullanıldığından bahsedilmiştir. Beyaz, siyah ve kırmızı renklerin sadece kendileriyle birliktelik oluşturan pekiştireçler ile kullanıldığına da değinilmiştir;

- (Bembeyaz - أَبْيَض نَاصِع)
- (Simsiyah - اَسْوَد فَاحِم)
- (Kıpkırmızı - أَحْمَر قَانِع)

Konunun sonunda ise konu ile ilgili alıştırmalar verilmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri kitabında ise ana renkler ve anlamları işlenmiştir.

2.1.4. Meslekler [*6]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye'de çeşitli meslek gruplarından örnekler verilmiştir. İsmi zikredilen bu meslekler temrinlerde cümle içerisinde kullanılmıştır,

Meslekler konusu Yaşayan Arapça'da kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Bu konu birkaç başlık altında incelenmiştir. Bu başlıkları ele alırsak sırası ile “Muhatabın mesleği hakkında bilgi alma” , “Bir işe girmek isteyen adaya sorulabilecek muhtemel sorular” ve son olarak “Bir iş görüşmesi örneği” ile konu anlatılmıştır.

Aşağıda, saydığımız başlıkların kapsamında yer alan pratik bir cümle örneği verilmiştir;

- **أَنَا مُهَنْدِسٌ.** (Ben mühendisim.)
- **أَنَا مُدِيرُ الشَّرَكَةِ.** (Ben şirket müdürüyüm.)

Aktif Arapça'da aynı konuyu bir diyalogla pekiştirmiştir. “**Mesleğin ne?**” isimli parça birbirini tanımaya çalışan iki yabancı arasında geçtiğinden sorulan sorulara alınan cevaplar ışığında konu işlenmiştir. Parçanın ardından hemen hemen tüm meslek grupları verilmiştir. Uzmanlık alanın ne?” parçasıyla ayrıntılı bir şekilde çeşitli uzmanlık alanlarına değinilmiştir. Örnek;

- **ما مجال اختصاصك في الطب ؟** (Tıpta uzmanlık alanın ne?)
- **أَنَا طَبِيبَةٌ عَيْنٍ.** (Göz doktoruyum.)

Arapça Konuşma Dersleri kitabında birkaç ünite de çeşitli meslek gruplarına yer verilmiştir. Kitapta yer alan meslekler alıştırmalar bölümünde cümle içerisinde kullanılmıştır.

2.1.5.Kane (كان) -idi [*7]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye Kâne konusunu daha çok mülkiyet bildiren inde edatı ile bir arada ele almıştır. Bende var idi, sende var idi, onda var idi... şeklinde örnek cümle kuruluşları ile konu pekiştirilmiştir. Ayrıca aşağıdaki örneklerde olduğu gibi kâne’ nin şimdiki zaman ve geçmiş zamanlı fiillerle nasıl çekimlendiği de tabloda belirtilmiştir.

- **Kane+Muzari fiil** (Şimdiki zaman) **كُنْتُ أَذْهَبُ.** (Giderdim)
- **Kane+Mazi fiil** (Geçmiş zaman) **كُنْتُ ذَهَبْتُ.** (Gittiydim)

Ünite sonunda yer alan temrinlerde kane ile ilgili alıştırmalara bolca yer verilmiştir.

Yaşayan Arapça kitabında Kane konusuna değinilmemiştir.

Aktif Arapça Kane' yi ekeylem başlığı altında ele almıştır. Kane bu kitapta çelimsiz fiil olarak değerlendirilmiştir. Çelimsiz fiiller kök harflerinde “و” ve “ي” bulunan fiillerdir. Bu fiillerin çekim esnasında Arapçanın birtakım fonetik özelliklerine bağlı olarak ses değişimine uğradığından bahsedilmiştir. Ayrıca Kane'nin çekimi ile ilgili bazı açıklamalarda bulunulmuştur. Kane fiilinin هما, هم, هي, هو zamirleriyle çekildiğinde fiilin kökünün “كان” olarak kaldığını ancak “نحن” zamiri eklendiğinde ise “كنّا” şekline dönüştüğünü belirtmiş ve kane'nin tüm zamirlere göre çekimi yapılmıştır. Tüm bunların yanı sıra kane ile cümle kurarken sözcük dizilişinin sağdan sola doğru şu şekilde olacağını vurgulamıştır;

Yüklem+Özne+Kane	كان الطبيب ماهراً.	Doktor becerikliydi.
------------------	--------------------	----------------------

Kane ile cümle kurulurken yüklemın isim veya sıfat olması durumunda son harekesinin -en/-an şeklinde okunduğu belirtilmiştir. Ayrıca şimdiki zaman /geniş zamanlı fiilin başına kane ekeylemi getirildiğinde Türkçede şimdiki zamanın hikâyesi

(-iyordu) ve geniş zamanının hikâyesi (-ırdı) anlamını ifade ettiğini de eklemiştir.

كانت تسكن في شقة كبيرة.	Büyük bir dairede kalıyordu.
-------------------------	------------------------------

Arapça Konuşma Dersleri Kâne ekeylemine birkaç ünite de yer vermiştir. Bu ünitelerin giriş kısmında kane'nin tüm zamirlere göre çekimi verilmiştir. Buna ilaveten

“ أين ” soru edatı ile birlikte kullanımına da dikkat çekilmiştir. Arapça-Türkçe / Türkçe- Arapça çeviri bölümünde de bolca alıştırma yer almıştır.

2.1.6.Mazi ve Muzari fiil çekimleri [*8,9]

Mazi ve Muzari fiil çekimleri *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*'de günlük hayatta kullanılan bazı fiillerin tüm zamirlere göre mazi ve muzari çekimi yapılmıştır. Temrin bölümünde ise bu fiiller ile ilgili cümleler kurulmuştur. Temrin bölümünde yer alan örneklerden birine göz atalım;

Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
أَعْطِي (veririm)	أَعْطَيْتُ (verdim)
تُعْطِي (verirsin)	أَعْطَيْتَ (verdin)
يُعْطِي (verir)	أَعْطَى (verdi)

Yaşayan Arapça kitabında Mazi ve Muzâri fiil çekimleri konusuna değinilmemiştir.

Aktif Arapça'da fiil konusu birkaç başlık altında incelenmiştir. Arapçada hemen hemen tüm fiillerin ünsüzlerden oluşan üçlü bir kök sistemine tabi olduğu anlatılmıştır. Örneğin; " كَتَب " (yazdı) fiili (K-T-B) kökünden meydana gelmektedir. Dolayısıyla "مكتوب" (Mektup) kelimesini sözlükte ararken üçlü kökü olan " كَتَب " fiiline bakmalıyız. Tüm bunlara değinildikten sonra önce mazi fiil çekim tablosu daha sonra muzari fiil çekim tablosu verilmiştir. Bu tablolarda fiiller tüm zamirlere göre çekimlenmiştir. Örnek;

Mazi fiil çekimi		
Ben yazdım		كُتِبْتُ.....
Sen yazdın	eril	كُتِبْتَ.....
	dişil	كُتِبْتَ.....
O yazdı	eril
	dişil	كُتِبَتْ.....

Tabloda da görüldüğü gibi mazi fiilin tanımı yapıldıktan sonra fiillerin sonuna hangi harfin eklendiği belirtilmiştir. Alıştırılmalar bölümünde de fiiller verilip bizden tüm zamirlere göre çekimlememiz istenmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri serisinde mazi ve muzari fiiller ayrı başlık altında incelenmiştir. Önce mazi fiil konusu bir tablo içerisinde işlenmiş ve tüm zamirlere göre "كتب" fiili çekimlenmiştir. Arapça-Türkçe / Türkçe- Arapça çeviri bölümünde çekimli fiillerin kullanılmış olduğu cümlelere yer verilmiştir. Diğer ünite de aynı şekilde muzari fiil çekimleri işlenmiştir.

2.1.7. Evin Bölümleri [*12]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye'de sıra ile evin bölümleri ve anlamları verilmiştir. Bu kelimeler temrinat kısmında cümle içinde kullanılmıştır.

Yaşayan Arapça da ise evin bölümleri konusu " kiralık daire & pansiyon " ünitesi kapsamında ele alınmıştır. Daireyi kiralayan müşterinin talepleri doğrultusunda evin bölümlerinin Arapça karşılığı verilmiştir. Örnek;

➤ هل عندك شقة للإيجار؟ (Kiralık daireniz var mı?)

Evin bölümleri konusuna *Aktif Arapça* kitabında değinilmemiştir.

Arapça Konuşma Dersleri'nde evin bazı bölümleri ayrıntılı bir şekilde anlamları ile birlikte verilmiştir. Ünitenin sonunda evin bölümlerini içeren cümle çevirileri ile konu desteklenmiştir. Örnek;

➤ من أي غرفة أخذت هذا الكتاب؟ (Bu kitabı hangi odadan aldın?)

2.1.8.Bazı ev eşyaları [*13]

Bazı ev eşyaları *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*' de evin bölümleri konusu kapsamında işlenmiştir. Ev eşyaları Mutfak, banyo ve salonda bulunan eşyalar olmak üzere sıralanmıştır.

Yaşayan Arapça bu konuyu " kiralık daire & pansiyon " ünitesi içerisinde işlemiştir. Odayı kiralayan kişinin soruları ve bu sorulara verilen cevaplarla ilgili pratik cümle kuruluşları verilmiştir.

Aktif Arapça kitabında bu konu işlenmemiştir.

Bazı ev eşyaları ve Türkçe karşılıkları *Arapça Konuşma Dersleri* kitabında birkaç ders içerisinde ele alınmıştır. Her ünitenin sonunda yer alan Arapça-Türkçe / Türkçe- Arapça çeviri kısmında alıştırmalarla konu pekiştirilmiştir.

2.1.9. Alışveriş-Giyim eşyaları [*13]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye giyim eşyalarını dış giyim ve iç giyim eşyaları olarak sıralamıştır. Ünitenin sonunda ise çok sayıda temrine yer verilmiştir. Kitapta yer alan bir örneği inceleyelim;

➤ **عندهم جوارب بيض.** (Onlarda beyaz çoraplar var.)

Giyim eşyaları *Yaşayan Arapça* kitabında “Genel alışveriş ortamları” ünitesi içerisinde yer alan Giyim-Kuşam

Konusu kapsamında işlenmiştir. Bu konu “Ayakkabıcı” , “Manifaturacı” , “Gözlükçü” , “Saatçi” , “Kuyumcu” olmak üzere beş bölümde incelenmiştir. Daha çok alışveriş esnasında kullanılan günlük ifadeler ve pratik cümle kuruluşları ile konu pekiştirilmiştir. Örnek;

➤ **أريد ساعة ذهبية.** (Altın bir saat istiyorum.)

Aktif Arapça’ da aynı konu “Giyim mağazasında” başlığı altında erkek- bayan giysileri olarak işlenmiştir. Bayan giysileri ile ilgili bir diyalog ile konuya başlanmış, diyalogun sonunda ise çeşitli bayan giysileri bir resim üzerinde belirtilmiştir, ayrıca sıra ile anlamları verilmiştir. Konu renkler konusu ile paralel olarak ele alınmıştır.

Erkek giysileri de aynı yöntemle işlenmiştir. Bunun yanı sıra “Alışveriş” isimli diyalog ve “Kuyumcud” parçaları ile konu geliştirilmiştir. “ Kuyumcud” parçasında bayanlara özgü takılara (Kolye, bilezik...) da yer verilmiştir. Konu ünite sonunda yer alan ve günlük alışveriş ifadelerini içeren alıştırmalar ile desteklenmiştir. Örnek;

➤ **اشتريتُ هذا الحذاء.** (Bu ayakkabıyı aldım.)

Arapça Konuşma Dersleri kitabında giyim eşyaları birinci kitapta “ Bazı elbiseler ” başlığı altında çeşitli elbise ve aksesuar isimleri Türkçe anlamlarıyla birlikte verilmiştir.

2.1.10. Aile bireyleri ve akrabalar [*14]

Aile bireyleri *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*’ de sıra ile verildikten sonra akrabalar sıralanmıştır. Temrin kısmında, özellikle cümle kuruluşlarında aile

bireyleri ve akrabalara bolca yer verilmiştir. Alıştırmalar genellikle günlük hayatta kullanılabilecek cümlelerden oluşmuş ve medeni durumla ilgili kelimelere de değinilmiştir.

Yaşayan Arapça kitabında aile bireyleri ile ilgili üç adet diyalog yer almıştır. İlk diyalogda çekirdek ailede yer alan bireylerden bahsedilmiş, ikinci diyalogda ise daha çok akrabalara değinilmiştir. Üçüncü diyalogda medeni durumla ilgili sorular sorulmuştur. Örnek;

➤ ما هو بالنسبة إليك ؟ (O senin neyin olur?)

➤ هو حمي. (O , kayınbabam.)

Aktif Arapça’ da bu konu “Kardeşin var mı? ” parçası içerisinde işlenmiştir. Parçanın sonundaki sözcükler bölümünde aile bireyleri ve Türkçe anlamlarının yanı sıra bazı kelimelerin çoğullarına da yer verilmiştir. Alıştırmalar bölümünde konu ile ilgili sorular sorulmuş, okuyuculardan cevaplanması istenmiştir. Örnek;

➤ هل لك إخوة و أخوات؟ (Erkek ve kız kardeşlerin var mı?)

Aynı konu *Arapça Konuşma Dersleri* kitabının birincisinde ele alınmıştır. Aile bireyleri sırası ile anlamları ile birlikte verilmiştir. Çeviri bölümünde birçok örneğe yer verilirken ünitenin sonundaki alıştırmalar bölümünde aile bireyleri sorularla pekiştirilmiştir.

2.1.11. İşaret zamirleri (Bu, şu) [*15]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye işaret zamirlerinin sadece tekillerine değinmiştir. Zamirleri ayrıca cümle içerisinde kullanmıştır. Temrin bölümünde ayrıca alıştırmalar yer almıştır.

Aynı konu *Yaşayan Arapça*’ da adres tarifi konusu içerisinde işlenmiştir. Günlük hayat içerisinde kullanılan birkaç pratik cümle içerisinde yer almıştır.

Aktif Arapça’ da önce Türkçedeki işaret zamirleri ve bu zamirleri karşılayan Arapça zamirler bir tablo üzerinde gösterilmiştir. Ayrıca tabloda zamirlerin eril ve dişil hallerinin yanında ikil ve çoğul formları da belirtilmiştir;

İşaret Zamirleri	Eril	Dişil
Bu	هذا	هذه
Şu	ذلك	تلك
O	ذاك	تاك
Bunlar (iki kişi)	هذان	هاتان ن
Bunlar	هؤلا ع	هؤلا ع
Şunlar, onlar	الئك	الئك

Konu boşluklara uygun zamirler getirmemizi isteyen alıştırmalarla bitirilmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri bu konu “İşaret isimleri” başlığı altında işlenmiştir. Bir tablo içerisinde işaret zamirlerinin eril ve dişil şekilleri verilmiştir. Aynı zamanda tekil-ikil ve çoğul hallerine de değinilmiştir.

Cem (Çoğul)	Tesniye (İkil)	Müfred (Tekil)	
هؤلاء Bunlar	هذان، هذین ن Bu ikisi	هذا Bu	Müzekker (Eril)
هؤلاء Bunlar	هاتان، هاتین ین Bu ikisi	هذه Bu	Müennes (Dişil)

Alıştırırmalarda zamirleri içeren sorular ve bu sorulara verilen cevaplarla konu desteklenmiştir.

2.1.12.Gelecek zaman (س - سوف) [*16,17]

Gelecek zaman konusunu *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* daha çok örnek fiil çekimleri ile anlatmıştır. Muzârî fiilin başına “س” harfini getirerek günlük hayatta kullanılan bazı fiillerin gelecek zaman çekimini yapmıştır. Temrinlerde de bu konuya yer vermiştir.

Daha çok günlük hayatta kullanılan pratik cümlelere yer veren *Yaşayan Arapça* ise bu konuyu geleceğe yönelik planlar dâhilinde soru –cevap yöntemiyle işlemiştir.

Aktif Arapça konuya içinde gelecek zamanlı ifadeler kullanılan bir diyalog ile başlamıştır. Gelecek zamanın, şimdiki zamanlı fiilin başına س ve ya سوف eklenerek oluşturulduğundan bahsetmiş ve bu zamanda kullanılan bazı anahtar sözcükler vermiştir;

Yarın	غداً
Ertesi gün	بعد غد
Bir hafta sonra	بعد أسبوع

Konu örnek cümle kuruluşları ile desteklenmiştir. Alıştırırmalarda gelecek zamana dair sorulan sorulara cevap vermemiz istenmiştir. Örnek;

➤ هل سنذهب الى المسرح غداً ؟ (Yarın tiyatroya gidecek misin ?)

Arapça Konuşma Dersleri'nin üçüncü kitabında gelecek zaman, bir tablo içerisinde zamirlere göre çekimlenmiştir. Arapça-Türkçe / Türkçe- Arapça çeviri bölümünde gelecek zamanla kurulan cümlelere yer verilmiştir. Örnek;

➤ سأذهب صباحاً الى بيت المعلم.

(Sabahleyin öğretmenin evine gideceğim.)

2.1.13. Sıfatlar –Sıfat tamlaması [*18,19]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye' de günlük hayatta sıkça kullandığımız (Büyük, küçük, uzun, kısa, geniş, dar... vb) sıfatlar cümle içinde kullanılmıştır. Temrinlerde bu sıfatların yer aldığı bolca cümle kuruluşu ile konuya dikkat çekilmiştir. Örnek;

➤ **عندنا جوارب بيض .** (Bizde beyaz çoraplar vardır.)

Yaşayan Arapça sıfatları alışveriş konusuna dâhil ederek işlemiştir. Çeşitli alışveriş ortamları esnasında kullanılabilecek sıfatlar ele alınmıştır. Ayrıca alınan eşyanın ya da yiyeceğin neden üretildiği ile ilgili sorularda yer almıştır. Alışveriş sırasında sorulan sorular ve bu sorulara verilen cevaplarla konu pekiştirilmiştir. Örneğin;

➤ **أريد حذاءً جديداً.** (Yeni bir ayakkabı istiyorum .)

Aktif Arapça önce sıfatın tanımını yaparak konuya giriş yapmıştır. Sıfatların niteledikleri isimlerle tamlama oluşturdıklarından bahsetmiş ve bunu bir tablo ile açıklamıştır. Bununla birlikte Türkçe ve Arapçada tamlama oluştururken sözcük dizilişinin farklı olduğundan söz edilmiştir. Örnek;

Türkçede Sıfat Tamlaması	
1	2
Tamlayan (sıfat)	Tamlanan (ad)
Küçük	Ev
Arapçada Sıfat Tamlaması (sağdan sola doğru)	
2	1
Tamlayan (sıfat)	Tamlanan (ad)
الصغير Küçük	البيت Ev

Alıştırılmalar bölümünde verilen sıfat tamlamalarının Türkçeye çevrilmesi istenmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri kitabı sıfat konusunu sıfat tamlamasını tanımlayarak geliştirmiştir. Arapçada nitelenen isime “mevsuf”, niteleyen isime “ sıfat ” denildiğini vurgulamış tır. Ayrıca sıfat tamlamasının belirtili ve belirtisiz olmak üzere iki’ye ayrıldığını aşağıdaki örnekle açıklamıştır;

- وَلَدٌ صَغِيرٌ (Küçük bir çocuk) **Belirtisiz sıfat tamlaması**
- الْوَلَدُ الصَّغِيرُ (Küçük çocuk) **Belirtili sıfat tamlaması**

Bu örnekte **elif-lam** takısı alanın belirtili sıfat tamlaması olduğunu, almayanın ise belirtisiz sıfat tamlaması olduğunu belirtmiştir. Tüm bunlara mevsufun sıfata dört hususta uyması gerektiğini eklemiştir ve bunları şöyle sıralamıştır;

- **Hareke** (Her ikisinin de harekesi aynıdır.)
- **Belirlilik** (Her ikisinde de ya elif-lam takısı vardır veya yoktur.)
- **Cinsiyet** (Her ikisi de erildir ya da dişildir.)
- **Sayı** (Her ikisi de ya tekildir ya ikildir ya da çoğuldur.)

Örnek; طَلَبٌ مُجْتَهِدُونَ (Çalışkan öğrenciler.)

Konu sıfat tamlamalarını içeren cümle çalışmalarıyla desteklenmiştir.

2.1.14. Hayvanlar Âlemi [*22,23]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye hayvanlar konusuna sınıflayarak yer vermiştir. Bu sınıflandırma binek hayvanları, kümes hayvanları, kuşlar, böcekler ve vahşi hayvanlar olmak üzere birkaç başlık altında incelenmiştir. Bu hayvan isimlerini önce sıralamış ünite sonunda cümle içerisinde kullanmıştır. Örnek;

الْجَزَارُ كَانَ لَهُ ثَوْرَانِ وَثَلَاثَةُ عُجُولٍ. (Kasapta iki boğa ile üç dana var idi.)

Aynı konuya *Yaşayan Arapça* “Turistik mekânlar & Gezi noktaları” ünitesi kapsamındaki “Köy & Kırsal alan” konusunda soru-cevap yöntemiyle çiftlik hayvanlarına değinmiştir. Örnek;

- كَمْ بَقَرَةً عِنْدَكُمْ؟ (Kaç ineğiniz var?)

➤ عِنْدَنَا هُنَا سَبْعٌ وَخَمْسُونَ بَقْرَةً حَلُوبًا. (Burada, 57 sağmal ineğimiz var.)

Aktif Arapça’ da bu konuya yer verilmemiştir.

Arapça Konuşma Dersleri serisinin üçüncü kitabında Bazı hayvan isimleri ve Türkçe anlamları işlenmiştir.

2.1.15. İyelik Zamirleri – Muttasıl Zamirler (Birleşik yazılan zamirler) [*24,25]

Birleşik yazılan zamirler, Türkçedeki karşılığı ile “İyelik zamirleri” *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*’ de bazı isimlerin sonuna birleştirilerek kullanılmıştır. Sahiplik bildiren bu zamirlerin tümü bu kitapta örneklerle pekiştirilmiştir. Cümle kuruluşlarına geniş yer verilmiştir. Aşağıdaki örnek de bunlardan biridir.

Tablo -1

<u>Benim</u> kardeşim	أخي
<u>Senin</u> kardeşin	أخوك
<u>Onun</u> kardeşi	أخوه
<u>Bizim</u> kardeşimiz	أخونا
<u>Sizlerin</u> kardeşi	أخوكم
<u>Onların</u> kardeşi	أخوهم

Yaşayan Arapça’da bu konu ayrı bir başlık altında incelenmemiştir.

İyelik zamirlerini Aktif Arapça tek başına kullanılmayan bağımlı zamirler olarak tanımlanmıştır. Bağımlı zamirlerin tekil-ikil-çoğul halleri verilmiştir. Bu kitapta ise iyelik zamirleri ismin sonuna eklenmemiş hali ile aşağıdaki gibi sıralanmıştır. Tabloda müennes iyelik zamirlerine de değinilmiştir.

Tablo-2

Benim (erkek- dişi)	ي
Senin (erkek)	كَ
Senin (dişi)	كِ
Onun (erkek)	ه
Onun (dişi)	ها
Bizim (erkek- dişi)	نا
Sizin (erkek)	كم
Sizin (dişi)	كنَّ
Onların (erkek)	هم
Onların (dişi)	هُنَّ

Ayrıca bağımlı zamirlerin bazı fonetik özelliklerinden bahsedilmiştir. Harf-i cerlere (ilgeç) bağlanabilmesi özelliklerinden biri olarak zikredilmiştir. Örnek;

➤ ب + ه = به

➤ في + ه = فيه

İsmi sonuna bağlanmış şekillerini birkaç örnekle açıkladıktan sonra konu alıştırmalarla desteklenmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri kitabında aynı konu “Mülkiyet zamirleri” başlığı altında ele alınmıştır. Tekil-ikil ve çoğul durumları yukarıdaki (tablo -2) tabloya benzer bir şekilde belirtilmiş, hem isime eklenmemiş halleri hem de eklenmiş halleri ile ayrıntılı bir şekilde işlenmiştir.

2.1.16. Soru Edatları / Soru sözcükleri [*25]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye Arapçada kullanılan hemen hemen tüm soru edatlarına değinmiştir. Bu edatlar ile kurulan soru cümleleri ve bu cümlelere verilen cevaplarla konu pekiştirilmiştir. Temrin bölümünde de aşağıdaki gibi örnek cümlelere devam edilmiştir.

- كيف نذهب ؟ (Nasıl gideceğiz ?)
- بالعربية . (Araba ile.)

Yaşayan Arapça’ da bu konuya “Yaygın soru cümleleri ” başlığı altında yer verilmiştir. Bu başlık altındaki yan başlıkları sırasıyla inceleyecek olursak “Sorusu oluşunu ifade etme” , “Var-yok soruları” , “Bir şeyi tanımaya yönelik sorular” , “Bir insanı tanımaya yönelik sorular” , “Durumu anlamaya çalışmaya yönelik sorular” , “Nerede / Nereye ve Nasıl” soruları ile ilgili cümle örnekleri” , “Yardım ve tavsiye almaya yönelik sorular” , “(...) mümkün mü? soru kalıpları” , “Daha önce hiç (...)” şeklinde başlayan soru kalıpları” ve karma soru yapıları ile geniş bir yelpazede ele alınmıştır. Günlük pratik cümlelerle konuya dikkat çekilmiştir.

Aktif Arapça ise aynı konuyu “Soru edatları” ve “Soru sözcükleri” olmak üzere iki başlık altında incelemiştir.

Arapçada “هل ” ve “أ ”soru edatlarının daima cümlenin başına geldiğini vurgulamıştır. Örnek;

- هل أنت طالب ؟ نعم أنا طالب. (Sen öğrenci misin ?)
- أنت طالب ؟ نعم أنا طالب. (Sen öğrenci misin ?)

Bu soru edatlarının birbirinin yerine kullanılabileceğini belirtmiştir. Konuşma dilinde soru edatlarını kullanmak yerine vurgu ile soru anlamının verildiğini örneklerle açıklamıştır. Arapçada soru sözcüklerinin de aynı şekilde

Cümle’nin başında kullanıldığını belirtmiş ve soru sözcüklerini sıra ile örneklerle anlatmıştır. Kitapta anlatılan soru sözcükleri sıra ile aşağıdaki gibidir;

- ما ؟ = Ne
- ماذا ؟ = Ne
- من ؟ = Kim

- أَيُّ؟ = Hangi
- كَمْ؟ = Kaç
- كَيْفَ؟ = Nasıl
- أَيْنَ؟ = Nerede
- إِلَى أَيْنَ؟ = Nereye
- مِنْ أَيْنَ؟ = Nereden
- مَتَى؟ = Ne zaman
- مِنْذُ مَتَى؟ = Ne zamandan beri
- إِلَى أَيِّ وَقْتٍ؟ = Ne zamana kadar

Bunun yanı sıra مَا ve مَاذَا soru cümlelerinin aynı anlamda olduğunu fakat مَا soru edatının kişi zamirleri ve işaret zamirlerinden önce , مَاذَا' nın ise genellikle fiilden önce kullanıldığını vurgulamıştır. Ayrıca مَنْ soru edatının ortaç işlevi görerek insanlara gönderme yaptığı hatırlatılmıştır. Örnek;

مَنْ دَقَّ دُقٍّ. (Çalma elin kapısını, çalarlar kapını / Eden bulur)

Bazı soru edatlarının Arap lehçelerindeki telaffuz biçimine de değinilmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri yukarıda sayılan soru sözcüklerinin yanı sıra “بِمَا” soru sözcüğünü de kullanmıştır.

Bazı soru edatlarının anlamlarını vermiş ve cümle içerisinde kullanmıştır. Alıştırımlar bölümünde Arapça-Türkçe / Türkçe- Arapça çevirilerle konu tekrar edilmiştir.

2.1.17. Günlük İfadeler [*26]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye’ de günlük hayatta, karşılaşmalarda kullanılan selamlama, uğurlama ve temenni ifadelerine yer verilmiştir. Bunlar gün içerisinde sabah / öğlen ve akşam kullanılan ifadeler olmak üzere sıralanmıştır. Ünite sonunda günlük pratik cümle kalıpları kullanılmıştır. Ayrıca cümle kalıplarının değişik kullanımlarına da değinilmiştir. Örnek;

- عَمُ صَبَاحًا.
- أَصْبَحَكَ اللَّهُ خَيْرًا.
- نَهَارُكَ سَعِيدًا.

Yukarıdaki ifadelerin hepsi “Sabah şeriflerin hayır olsun” anlamına gelmektedir. Kitapta bulunan diğer cümlelerde de aynı yol izlenmiştir.

Yaşayan Arapça’ da bu konu “Sözel karşılaşmalar & İkili ilişkiler” ünitesi ile “Sosyal ilişkilerde, çeşitli bağlamlarda kullanılan yaygın cümle formları” ünitesi kapsamında işlenmiştir. Konu “Karşılaşmalar & Tanışmalar & Hal-Hatır sorma” başlıkları altında incelenmiştir. Önce günlük selamlama ifadeleri ile giriş yapılmış, uğurlamalar ve ayrılma esnasında kullanılan pratik cümle kuruluşları ile devam edilmiştir. Kitabın genel karakterine uygun olarak bolca örneğe yer verilmiş, konu tüm ayrıntılarıyla işlenmiştir. Aşağıdaki örnekte bu kitapta yer alan günlük ifadelerden birkaçına yer verilmiştir;

- نَهَارُكَ سَعِيد / طَابَ يَوْمُكُمْ. (İyi günler)
- طَابَتْ لَيْلَتُكُمْ / لَيْلَةٌ سَعِيدَةٌ. (İyi geceler)

Görüldüğü gibi bu örneklerde de ifadelerin eş anlamları kullanılmıştır.

Aktif Arapça ise aynı konuya “Merhaba” isimli diyalogla giriş yapmıştır. Tanışma ile ilgili olan bu diyalogda yer alan bazı ifadelerin anlamları sözcükler kısmında belirtilmiştir. Ayrıca bu ifadelerde erkeğe ve bayana hitap şeklinin farklı olduğundan da bahsedilmiştir. Örnek;

- تَفَضَّلْ ! Buyurun ! (erkeğe)
- تَفَضَّلِي ! Buyurun ! (bayana)

Konuya “Affedersiniz” , “Tanışma” ve “Nerelisin” diyaloglarıyla devam edilmiştir. Günlük ifadeler resimlerle anlatılmıştır. Sözcükler bölümünde diyalogda geçen pratik cümlelerin yanı sıra dilbilgisine ait incelikler de açıklanmıştır.

Arapça Konuşma Dersleri kitabı da bu konuya diğer kitaplarda olduğu gibi geniş yer vermiş, her dersin bir bölümünü sıra ile bu ifadelere ayırmıştır. Bu kitapta da sırası ile “Tanışma” , “Karşılaşma ve Selamlama” , “Nasılsınız” , “Uğurlamalar ve

ayrılmalar” gibi konu başlıkları yer almaktadır. Günlük hayatta sıklıkla kullandığımız pratik ifadeler bu konu başlıkları altında ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Örnek;

- كَيْفَ صَحَّتُكَ ؟ (Sağlığınız nasıl ?)
- بَيْنَ يَيْنَ . (Eh ! Ne iyi ne kötü)

2.1.18. Şahıs Zamirleri / Ayrı Yazılan Zamirler (Munfasıl Zamirler) [*26]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye Türkçede de olduğu gibi kelimeden bağımsız yazılan şahıs zamirlerini aşağıdaki sıra ile anlatmıştır;

- أَنَا - Ben (Erkek-Bayan)
- أَنْتَ - Sen (Erkek)
- هُوَ - O (Erkek)
- نَحْنُ - Biz (Erkek-Bayan)
- أَنْتُمْ - Siz (Erkek)
- هُمْ - Onlar (Erkek)

Yaşayan Arapça bu konuyu “Aile bireyleri ve akrabalar konusu ile bir bütün halinde ele almış ayrı bir başlık altında değerlendirmemiştir. Örnek;

- هُوَ ابْنُ عَمِّي. (O benim amca oğlum.)
- هُمْ أَبْنَاءُ عَمِّي. (Onlar amca çocuklarım.)

Ayrı yazılan zamirler *Aktif Arapça* kitabında “Bağımsız Zamirler” olarak adlandırılmıştır. Kitapta öncelikle bu zamirlerin “kişilerin yerini tutan sözcükler” olarak tanımı yapılmış, ardından bir tablo üzerinde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Zamirlerin eril, dişil, ikil ve çoğul hallerine de değinilmiştir. Aşağıdaki örnekte tablonun bir bölümü yer almaktadır;

Ben		أنا
Sen	eril	أنتَ
	dişil	أنتِ
O	eril	هُوَ
	dişil	هِيَ
Biz		نحن

Son bölümde ise şahıs zamirlerinin yer aldığı Türkçe cümlelerin Arapçaya çevrilmesi istenmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri ilk kitabında bu konuya iki ünite kapsamında ele almıştır. İlkinde tekil şahıs zamirlerini işlemiş, ikincisinde çoğullarına dikkati çekmiştir. Zamirlerin Arapça yazılışlarını verdikten sonra karşılıklarına Türkçe anlamlarını belirtmiştir.

2.1.19. Vücudun Bölümleri ve Bazı organlar [*29, 30, 31]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye’ de önce baş olmak üzere beş duyu organı ve ardından sırasıyla diğer uzuvlar belirli bir düzen içerisinde verilmiştir. Bunun yanında bazı duyu organlarının karakteristik özelliklerine de değinilmiştir. Örnek;

- أنف أفطس (Basık burun)
- أنف أقنى (Gaga burun)

Konu ayrıntılarıyla işlenmiş vücudun bölümlerinden sonra iç organlarla devam edilmiştir. Vücudun bölümleri sıra ile verildikten hemen sonra cümle içerisinde kullanılmıştır. Cümle kuruluşlarına geniş yer verilmiştir. Örnek;

- لَا يُقْلِمُ أَظْفَارَهُ. (Tırnaklarını kesmez.)

Yaşayan Arapça ise aynı konuyu “Sağlık” ünitesi içerisinde işlemiştir. Konu doktor ve hasta arasında geçebilecek muhtemel konuşmalar, doktorun soruları ve

hastanın şikâyetleri bağlamında geliştirilmiş ve bu sayede hemen hemen tüm organlara değinilmiştir.

Bu konu *Aktif Arapça* kitabında “Doktorda” parçası kapsamında ele alınmıştır. İnsan vücudunun bölümleri bir resim üzerinde anlatılmıştır. “Geçmiş olsun” diyalogunda da vücut organlarına değinilmiş ve tüm iç organlar aynı yöntemle işlenmiştir. “Vücut organları parçasında” konu tekrar resimli bir şekilde anlatılarak pekiştirilmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri vücudun bölümlerine “Vücut organları” ünitesinde değinmiştir. Kitap tüm iç ve dış organlara değinmiştir. Buna ilaveten kafatası, iskelet, eklem gibi bölümlere de yer vermiştir.

2.1.20. Hastalıklar [*33,34]

Hastalıklar konusu *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* kitabında etraflıca işlenmiş, kitabın kaleme alındığı tarihte yaygın olan sıtma, humma, uyuz gibi hastalıklara geniş yer ayrılmıştır. Ayrıca baş dönmesi, kusma gibi günümüzde de yaygın olan ve daha hafif seyreden rahatsızlıklar da işlenmiştir. Bu hastalıklar cümle içinde kullanılmıştır. Örnek;

➤ قاء من الدّوار. (Baş dönmesinden kustu.)

Temrin bölümünde hastalıklarla ilgili Arapça cümleler kurulmuştur.

Yaşayan Arapça’ da hastalıklar konusu, doktorun hastaya soruları ve hastanın şikâyetleri kapsamında incelemiştir. İlk diyalogda Baş ağrısı baş dönmesi, kusma, soğuk algınlığı gibi rahatsızlıklardan sonra diğer diyalogda deri hastalıkları, kalp rahatsızlıklarına değinilmiştir. Başka bir diyalogda iç organlardaki rahatsızlıklar ve bu rahatsızlıklarla ilgili cümle kuruluşları yer almıştır. Bunun yanı sıra stres ve depresyon gibi ruhsal hastalıkları içeren cümlelerle konu kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Örnek;

➤ يحسن أن يراك طبيب نفسي. (Bir psikoloğa görünseniz iyi olur.)

“Diş hekimi” konusunda ise hastanın diş ile ilgili şikâyetlerinden bahseden pratik cümleler kullanılmıştır. Örnek;

➤ سني ثولمني. (Dişim ağrıyor.)

Aktif Arapça kitabında “Doktorda” parçasında da doktorun soruları ve hastanın cevapları doğrultusunda konu geliştirilmiştir. İç organlarda ortaya çıkan rahatsızlıklar ve bunların tedavi sürecinde yapılan konuşmalar, ardından hasta ziyareti ve bu sırada geçen diyaloglar, konunun pekiştirilmesinde etkili olabilecek resimlerle konuya dikkat çekilmiştir. Örnek;

- هل تشعرين بالغثيان ؟ (Bulantı hissediyor musunuz ?)
- نعم، أشعر بالغثيان . (Evet, midem bulanıyor.)

Diyalogların sonunda yer alan sözcükler bölümünde parçada geçen kelimeler ve Türkçe anlamları verilmiş, alıştırmalar bölümünde okuyucudan konu ile ilgili alıştırmaları cevaplaması istenmiştir. “Dişçide” parçasında ise diş ve diş rahatsızlıkları üzerinde durulmuştur. Örnek;

- أيُّ سن تؤلمك ؟ (Hangi dişiniz ağrıyor?)
- تؤلمني السن اليمنى من أسفل . (Sağ alttaki dişim ağrıyor.)

Arapça Konuşma Dersleri kitabı bu konuya yer vermemiştir.

2.1.21. Harf-i cerler / İlgeçler [*37]

Türkçede “Edat / İlgeç” adını verdiğimiz “Harf-i cerler” *Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye*’ de birleşik yazılan zamir olan “ي” ile birlikte kullanılarak anlatılmıştır. Sırası ile tüm harf-i cerlere eklenmiş böylece hem işlevi hakkında, hem de zamirlerin harf-i cerlere nasıl bağlanacağı hakkında bilgi verilmiştir. Örnek;

- مِّنِّي (Benden)
- مِنْكَ (Senden)
- مِنْهُ (Ondan)

Görüldüğü gibi aslında bağımsız durumda iken yazılışı “مِنْ” olan ve Türkçe karşılığı (-den, -dan) olan harf-i cer’e zamir birleşince ne gibi değişiklikler olduğu gösterilmiştir. Bu edatların yanı sıra aşağıdaki edatlara da sırası ile değinilmiştir;

- عَلَيَّ Benim üzerine
- لِأَجْلِ Benim için

- قبل + ي Benden evvel
- بعد + ي Benden sonra
- أمام + ي Önümde
- وراء + ي Arkamda
- قريب + ي Bana yakın
- بعيد + ي Benden uzak

daha önceki derslerde bahsettiğimiz “ي”, “ك”, “ه” birleşik zamirleri kitapta tüm harf-i cerlere eklenmiştir. Yukarıdaki örnekte ise sadece “ي” zahirinin eklenişini görüyoruz. Temrinlerde ayrıca birçok örnek verilmiştir.

Yaşayan Arapça günlük pratik cümle kuruluşları içerisinde her ünite de harf-i cerleri kullanmakla birlikte, bu konuyu ayrı bir başlık altında incelememiştir.

Aktif Arapça kitabı Harf-i cerler konusunu “Arapçada İlgeçler” adı altında işlemiştir. İlgeç’i “kendilerinden sonra gelen sözcüklerle durum ve yer bakımından ilgi kuran bağımlı yapılar” olarak tanımlamıştır. Belli başlı ilgeçlere ve bu ilgeçlerin isimlerle kullanımlarına yer vermiştir. Ayrıca ilgeç’i takip eden ismin son harekesinin teknik olarak “-i” sesi ile okunduğunu, konuşma dilinde ise telaffuz edilmediğini hatırlatmıştır. Kitapta yer alan harf-i cerlerden birkaç tanesine değinelim;

- من (-den)
- في (-da, -de)
- عن (...hakkında)
- إلى (-a, -e)
- ب (-la, -le)
- ل (-a, -e)

İlgeçlerin adlarla birlikte kullanımlarına ilişkin örnekler de verilmiştir. Örnek;

- في الحقيبة (Çantada)

Kitapta bunların yanı sıra “ilgeç+ad” birleşiminin nasıl okunacağına dair kurallar da hatırlatılmıştır. Diğer başlıkta ise “ilgeç+fiil” birleşmesine değinilmiştir. Doğrudan nesne almayan bazı fiillerin belli ilgeçlerle kullanıldığını aşağıdaki örnekle açıklamıştır.

- **يُرْغَبُ فِي** (istiyor, ister)
- **يُرْغَبُ عَنْ** (istemiyor, istemez)

İlgeçler zamir aldıklarında bir takım ses değişimlerinin meydana geldiğini örneklerle açıklamıştır. Örnek;

مِنْ ve **عَنْ** ilgeçleri tekil şahıs zamiri (ي) aldıklarında sonlarındaki “n” şeddelenir.

مَنْي = مِنْ + ي (minnî)

عَنْي = عَنْ + ي (annî)

Boşluk doldurma alıştırmaları ile konu pekiştirilmiştir.

Harf-i cerlere *Arapça Konuşma Dersleri* kitabında ünitelerin giriş kısımlarında yer verilmiştir. Harf-i cerlerin zamir alan şekillerine değinilmiş, yukarıda zikrettiğimiz tüm harf-i cerleri birleşik yazılan zamirlerin tümüyle beraber incelemiştir. Örnek;

- **إِلَيَّ** (Bize)
- **إِلَيْكَ** (Bana)
- **إِلَيْنَا** (Sana)

2.1.22. Duygular [*44, 45]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye insan ruhunun değişken hallerine ve açlık, susuzluk gibi yaşamsal ihtiyaçlara değinmiştir. Tüm bu kelimeleri ayrıntılı bir şekilde cümle içinde kullanmıştır. Örnek;

- **لَا يَجِيْ لَأَنَّهُ مَخْجُوْلٌ.** (O gelmiyor çünkü o utangaç.)

Yaşayan Arapça da aynı konu günlük pratik cümlelerle ifade edilmiştir. Örnek;

- **إِنِّي مَسْرُوْرٌ مِنْكَ جِدُّ.** (Sizden çok memnunum.)

Aktif Arapça kitabında bu konuya yer verilmemiştir.

Arapça Konuşma Dersleri birkaç ünite de bu konuyla ilgili cümle kuruluşlarına yer vermiştir. Örnek;

- يَا لَهُ مِنْ سُرُورٍ ! (Ne büyük mutluluk !)

2.1.23. Ulaşım Şekilleri / Deniz Yolculuğu [*56, 57]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye bu konuya geniş yer ayırmakla birlikte özellikle “Deniz yolculuğu” üzerinde durmuştur. Konu ile ilgili birçok örnek verilerek konu pekiştirilmiştir. Temrin bölümünde de alıştırmalara geniş yer ayrılmıştır. Örnek;

- أَحِبُّ أَنْ أَسَافِرَ عَلَى مَرْكَبِ الشَّرَّاعِ.
(Yelken gemisiyle seyahat etmeyi seviyorum.)
- هَلْ يَأْخُذُكُمُ الدُّوَارُ فِي الْبَحْرِ ؟ (Sizi deniz tutar mı?)

Deniz yolculuğu konusu *Yaşayan Arapça* kitabında da geniş yer bulmuştur. Seyahat esnasında kullanılan pratik cümleler konuyu desteklemiştir. Örnek;

- مَتَى تُقْلَعُ الْبَاخِرَةُ ؟ (Vapur ne zaman hareket ediyor)

Aktif Arapça bu konuya “Uçakta sohbet” parçası kapsamında yer vermiştir. Parçanın ardından “Ne ile seyahat ediyorsun” sorusu ve bu soruya verilen cevaplarla konu geliştirilmiştir. Cevaplardan biri aşağıdaki örnekte verilmiştir;

- أَسَافِرُ بِالْحَصَانِ. (Atla seyahat ediyorum)
- أَسَافِرُ بِالْبَاحِرَةِ. (Vapurla seyahat ediyorum)

Arapça Konuşma Dersleri ulaşım araçlarının sıra ile Türkçe anlamlarına değinmiştir.

2.1.24. Haftanın Günleri [*72, 73]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye haftanın günlerini Cuma gününden başlayarak sıra ile vermiştir.

Aynı konumuz *Yaşayan Arapça* kitabında “Arkadaşlık teklifi” sırasında gerçekleşen konuşmalar içerisinde işlenmiştir. Örnek;

- هَلْ أَنْتَ فَاضِلٌ السَّبْتِ ؟ (Cumartesi günü boş musunuz?)

Aktif Arapça’ da ise günler konusuna “Tiyatroya gidelim mi?” diyalogu ile giriş yapılmıştır. Parçanın içinde geçen konuşmalar çerçevesinde günler zikredilmiştir. Örnek;

- نَحْنُ فِي أَيِّ يَوْمٍ ؟ (Biz hangi gündeyiz?)
- اليوم الأربعاء. (Bugün Çarşamba.)

Parçanın ardından günler pazartesi gününden itibaren sıra ile verilmiştir.

Arapça Konuşma Dersleri’nin üçüncü kitabında ise haftanın günleri Pazar gününden başlayarak sırası ile işlenmiştir.

2.1.25. Sayılar [*85]

Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye sayıları birler, onlar, yüzler... olmak üzere geniş yer vermiş ayrıca sayıların ardından sıra sayılarına da değinmiştir. Sayıları cümle içinde kullanarak pratik cümlelere yer vermiştir. Örnek;

- هَذَا الْأُسْبُوعَ ذَهَبْتُ إِلَى التِّيَّاتْرُو مَرَّةً وَاحِدَةً .

(Bu hafta tiyatroya bir defa gittim.)

Yaşayan Arapça’da aynı konu ayrı bir başlık altında incelenmemiştir. Ancak “Günler” konusu içerisinde zikredilmiştir.

Aktif Arapça sayılara “Telefon numaraları” parçası ile giriş yapmıştır. Parçadan bir örneğe yer verecek olursak;

- مَا رَقْمُ تَلِفُونِكَ ؟ (Telefon numaran kaç?)

Bu soruya verilen cevaplarla konu geliştirilmiştir. Bunun yanı sıra Arapçada sayıların okunuşuna ilişkin dilbilgisi kuralları da hatırlatılmıştır. Diğer bir ünite de ise sayıların adlarla birlikte kullanımına değinilmiştir. Sayıların 3-10, 11-12, 13-19 arası kuralları ve diğer kaideler ayrıntılı bir şekilde örneklerle işlenmiştir. Örnek;

3 -10 arası sayılarda (3 ve 10 dahil), sayılan ad hangi cinsiyette ise sayı onun tersi olur ve sayılan ad çoğul kullanılır;

3 kalem	selasete aklâm	ثلاثة أقلام
7erkek öğrenci	seb’at tullâb	سبعة طلاب

Arapça Konuşma Dersleri bu konuya diğer kitaplarda olduğu ayrıntılı bir şekilde yaklaşmıştır. Sayılara birden fazla ünite de değinmiştir.

2.2. ESERİN ARAPÇA ÖĞRETİMİNDEKİ YERİ

Mehmet Zihni efendinin *Amelî Amelî Mukâlemât ve Temrînât-ı Arabiyye* isimli eseri üç Arapça pratik konuşma kitabı ile karşısalsal çözümleme yapmak suretiyle incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda dönemin Arapça konuşma öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca eserin diğer kitaplarla benzeyen ve farklılık gösteren yönleri de tespit edilmiştir.

Eseri diğer kitaplarla karşılaştırdığımızda aşağıdaki farklılıklar göze çarpmıştır

- 1- Bazı kelimeler günümüzdeki kitaplardan farklı olarak cümle içerisine kullanılmayıp yalın halde verilmiştir.
- 2- Konulara ait kelimeler bazen belli bir sırayı takip etmeksizin diğer ünitelerde de karşımıza çıkmaktadır.
- 3- Diğer kitaplardan farklı olarak tüm kelime ve yapıların halk dilinde kullanılışına yer verilmiştir. Fasih Arapça ve Halk dili arasındaki önemli söyleyiş farkına tüm bölümlerde değinilmiştir. Bu özellik, günümüzde Arapça öğrenenlerin bir kısmı için önemli ve gerekli kabul edilebilir.
- 4- Kitapta sadece kelime ve gramer yapılarının anlamları verilmiş ancak gramer konularında açıklama yapılmamış, kurallara girilmemiştir.
- 5- Bu kitapta hemen hemen tüm kelimelerin çoğulları verilmiştir.

SONUÇ

Osmanlı döneminde dil öğretim amaçlarını, metodlarını ve müfredatı incelediğimizde eserin, kapsamlı ve faydalı bir eser olduğunu söyleyebiliriz.

O günün şartlarını düşünecek olursak, bu eser aslında dil öğretim metodlarına yeni bir boyut kazandırmanın gerekliliğine dikkati çekmektedir.

Eski yöntemleri eleştirirken aslında o dönemde bile bu konuda eserler ortaya koyulduğunu görmek bugün bize yeni eserler üretmede cesaret vermelidir.

Gelişen teknoloji dil eğitime yepyeni boyutlar kazandırmaktadır. Bu teknolojiyle beraber geçmiş tamamen bir kenara bırakmak yerine teknolojiyi bu eserleri gün ışığına çıkarmada bir araç olarak kullanmak ufhumuzu genişletecektir.

Dil öğretiminde dört temel beceri olan okuma, yazma, çeviri ve konuşma becerilerine eşit oranda önem vermek ve geliştirmek dil öğretimi açısından özellikle günümüz Türkiye'sinde giderek önem kazanmaktadır. Dili kullanabilme becerisi o dili öğrenmeyi anlamlı ve eğlenceli hale getirir.

Bugün İmam Hatip Liselerinde İngilizcenin yanında dil dersi olarak okutulan Arapça dersinin geçmişine bir göz attığımızda bu derse ayrılan saatlerin daha fazla olmasına karşın neredeyse sadece gramer üzerine eğitim verilmekte, müfredatta da pratiğe yer ayrılmamaktaydı. Bunun sonucu olarak gramer kalıplarını mükemmel bir şekilde öğrenen öğrenci bu bilgileri ezber olarak aktarabilirken aynı bilgileri gerektiğinde cümle içerisinde düşünemiyor ve kullanamıyordu. Bugün aynı konu İlahiyat Fakültelerinde de irdelenmiş özellikle hazırlık sınıflarında Arapça konuşma becerisine önem verilmeye başlanmıştır.

Günümüzde dili konuşabilme becerisine katkıda bulunmak amacıyla hazırlanan konuşma kitapları her geçen gün güncellenmekte ve dile işlevsellik kazandırmaktadır. Geçmişte yazılmış olan ve bu konuda yapılan çalışmalara kaynak niteliği taşıyan değerli eserleri kütüphanelerin tozlu raflarına terk etmek yerine onları anlaşılır ve kullanılabilir hale getirmek bizlerin görevi olmalıdır. Zamanın koşullarına uygun şekilde hazırlanmış olan bu kitaplar günümüzdeki dil öğretim becerilerini geliştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Ders kitaplarında da yerini almaya başlayan günlük hayata dair pratik konuları o dili kullanmamız gereken bir ortama dâhil olduğumuzda bize yardımcı olacak niteliktedir. Kitaplarda konuların işleniş biçimi her ne kadar eski eserlerle

kıyasladığımızda yöntem açısından farklılık gösterse de ortak bir amaca hizmet etmektedirler.

Geçmişe sahip çıkmak her alanda olduğu gibi bu alanda da bir vefa borcudur. Sonuç olarak çalışmamızın bu alanda hizmet etmek ve katkıda bulunmak isteyenlere faydalı olmasını umut ediyoruz.

KAYNAKÇA

SUÇİN, M.H (2008), Aktif Arapça

GÜNDAY, H, ŞAHİN, Ş ŞİMŞEK, C,(2003), Yaşayan Arapça

HAMETİ B. OSMAN, İSMAİL, (2010), Arapça Konuşma Dersleri

SOYUPEK, H, (2004), İkinci Meşrutiyet'ten Günümüze Türkiye de Arapça Öğretimi
(Doktora Tezi)

HAZER, D, (2002), Osmanlı Medreselerinde Arapça Öğretimi ve Okutulan Ders
Kitapları, Gazi Üniversitesi Çorum İlahiyat Fakültesi dergisi

(Işık, A. ,(2008) ;sayfa 16)

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (2003)